

JEREMIA

¹ Maya nĩmo maũndũ marĩa maaririo nĩ Jeremia, mũrũ wa Hilikia, ũmwe wa athĩnjĩri-Ngai arĩa maatũũraga itũũra rĩa Anathothu kũu bũrũri wa Benjamini.* ² Ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyamũkinyĩrĩire mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩtatũ wa wathani wa Josia, mũrũ wa Amoni, mũthamaki wa Juda, ³ o na ningĩ matukũ-inĩ ma wathani wa Jehoiakimu mũrũ wa Josia, mũthamaki wa Juda, o nginya mweri wa gatano, mwaka-inĩ wa ikũmi na ũmwe wa wathani wa Zedekia mũrũ wa Josia, mũthamaki wa Juda, rĩrĩa andũ a Jerusalemu maatahirwo.

Gwĩtwo kwa Jeremia

⁴ Ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyanginyĩrire, ngĩrwo atĩrĩ,

⁵ “Mbere ya gũkũũmba nda-inĩ ya maitũguo-rĩ, no ndaakũũĩ, o na ũtanaciarwo-rĩ, nĩndakwamũrĩte; nĩndagũtuire mũnabii wa kũrathagĩra ndũrĩrĩ.”

⁶ Na nĩ ngĩmũcookeria, ngiuga atĩrĩ: “Hĩ, Mwathani Jehova! Nĩ ndiũĩ kwaria; nĩ ndĩ o mwana.”

⁷ Nowe Jehova akĩnjĩra atĩrĩ: “Tiga kuuga atĩrĩ, ‘Nĩ ndĩ o mwana.’ No nginya ũthiĩ kũrĩ mũndũ o wothe ngũgũtũma kũrĩ

* **1:1** Anathothu rĩarĩ itũũra rĩmwe rĩa matũũra mana ma Alawii marĩa maarĩ bũrũri wa Benjamini (Josh 21:17-18).

we na ūmwĩre ūrĩa wotho ngũgwatha.
 8 Ndũkanametigĩre, nĩgũkorwo ndĩ hamwe
 nawe, na nĩngakũhonokia,” ũguo nĩguo Jehova
 ekuuga.

9 Hĩndĩ ĩyo Jehova agĩtambũrũkia guoko,
 akĩhũtia kanua, akĩnjĩra atĩrĩ, “Rũ nĩndekĩra
 ndũmĩrĩri yakwa kanua gaku. 10 One,
 ūmũthĩ nĩndagũtua mũnene wa ndũrĩrĩ o
 na wa mothamaki, nĩgeetha ūmunyage na
 ūmomorage, wanangage na ũng’auanagie, na
 wakage na ũhaandage.”

11 Ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyanginyĩrire, ngĩũrio
 atĩrĩ: “Jeremia, nĩ kĩ ũroona?”

Na nĩ ngĩcookia atĩrĩ, “Ndĩrona rũhonge rwa
 mũtĩ wa mũrothi.”

12 Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Ĩĩ, nĩguo nĩwona
 wega, tondũ njũthĩrĩrie nyone atĩ ndũmĩrĩri
 yakwa nĩyahingio.”

13 Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyanginyĩrire o
 rĩngĩ ngĩũrio atĩrĩ: “Nĩ kĩ kĩngĩ ũrona?”

Na nĩ ngĩcookia atĩrĩ, “Ndĩrona nyũngũ
 ĩgũtherũka, ĩnamĩte kuuma mwena wa gathi-
 gathini.”

14 Nake Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Mwanangĩko
 uumĩte na mwena wa gathigathini, nĩũgaitĩrĩrio
 andũ othe arĩa matũũraga bũrũri ũyũ. 15 Ndĩ
 hakuhĩ gwĩta andũ othe a mothamaki ma gathi-
 gathini,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Athamaki ao nĩmagooka mahaande itĩ ciao cia
 ũthamaki
 matoonyero-inĩ ma ihingo cia Jerusalemu;
 nĩmagooka mathiũrũrũkĩrie thingo ciothe cia
 Jerusalemu,

na mokĩrĩre matũũra mothe ma Juda.
 16 Nĩngatuĩra andũ akwa matuĩro ma ciira,
 tondũ wa waganu wao wa kũndirika,
 na wa gũcinĩra ngai ingĩ ũbumba,
 na kũhooya indo iria methondekeire na
 moko mao.

17 “Ūkĩra wĩhaarĩrie! Rũgama na ũmeere
 ũndũ o wothe ũrĩa ngũgwatha. Ndũkamakio
 nĩo, kana na nĩ ngũmakie ũrĩ mbere yao.

18 Ūmũthĩ-rĩ, nĩndagũtua ta itũũra rĩirige na
 hinya, na ta gĩtugĩ gĩa kĩgera, na ta rũthingo
 rwa gĩcango, nĩgeetha wĩyũmie ũũkĩrĩre bũrũri
 wothe: ũũkĩrĩre athamaki a Juda, na anene,
 na athĩnjĩri-Ngai akuo, o na andũ othe a
 bũrũri ũyũ. 19 Nĩmakarũa nawe no mati-
 gaakũhoota, nĩgũkorwo ndĩ hamwe nawe na
 nĩndĩrĩkũhonokagia,” ũguo nĩguo Jehova eku-
 uga.

2

Isiraeli Gũtirika Ngai

1 Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyanginyĩrire,
 ngĩrwo atĩrĩ: 2 “Thiĩ ũkaanĩrĩre ũkĩguagwo nĩ
 andũ a Jerusalemu, ũmeere atĩrĩ:

“ Nĩndirikanaga ũrĩa weheanĩte kũrĩ nĩ rĩrĩa
 warĩ mwĩthĩ,
 na ũrĩa wanyendete rĩrĩa ndakũhikirie
 na ũkĩnũmĩrĩra kũu werũ-inĩ,
 tũgĩtuikanĩria kũu bũrũri ũcio
 ũtaahandagwo irio.

3 Isiraeli-rĩ, aatũũrĩte aamũrĩirwo Jehova,
 arĩ maciaro ma mbere ma magetha make;
 arĩa othe maamũtambuura maatuirwo ahĩtia,

nao magĩkinyĩrĩrwo nĩ mwanangĩko, ' ”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁴ Thikĩrĩriai mũigũe ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ
andũ a nyũmba ya Jakubu,
inyuĩ inyuothe andũ a mĩhĩrĩga yothe ya
nyũmba ya Isiraeli.

⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Nĩ mahĩtia marĩkũ maithe manyu maanyonire
namo,
atĩ nĩkĩo maandirikire, makĩndaihĩrĩria
ũguo?”

Maarũmĩrĩire mĩhianano ĩtarĩ kĩene,
nao ene makĩaga kĩene.

⁶ Matiigana kũũria atĩrĩ: ‘Jehova arĩ ha,
ũrĩa watũrutire bũrũri wa Misiri,
agĩtũgereria werũ-inĩ ũtaarĩ kĩndũ,
tũkĩgerera bũrũri warĩ wa werũ na
iharũrũka,
bũrũri ũtoiraga mbura, na warĩ nduma ta ya
gĩkuũ,
bũrũri ũtaageragĩrwo na ũtaatũũragwo nĩ
mũndũ?’

⁷ Nĩndamũrehire bũrũri mũnoru,
nĩguo mũrĩĩage matunda maguo,
na mwĩgũe na indo ciakuo iria njega.
No inyuĩ muokire, mũgĩthaahia bũrũri wakwa
na mũgĩtũma igai rĩakwa rĩthũũrwo mũno.

⁸ Athĩnjĩri-Ngai matiigana kũũria atĩrĩ:
‘Jehova arĩ ha?’

Arĩa marũmbũyagia watho matiigana
kũũmenya;
atongoria ao nĩmanemeire.

Anabii maarathaga mohoro makĩgwetaga Baali,
marũmĩrĩire mĩhianano ĩtarĩ kĩene.

9 “Nĩ ũndũ ũcio nĩngũmũciirithia o rĩngĩ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Nĩngĩ nĩngaciirithia ciana cia ciana cianyu.

10 Ringai mũthĩ hũgũrũrũ-inĩ cia Kitimu
mũkerorere,
nĩngĩ mũtũmane gũthiio Kedari gũgatuĩrio
wega,*

muone kana kũrĩ kuoneka ũndũ ta ũyũ:

11 Atĩrĩrĩ, nĩ kũrĩ rũrĩrĩ rũrĩ rwatirika ngai
ciaruo, rũkĩgarũrũkĩra ngai ingĩ?
(O na harĩa ngai icio itarĩ ngai.)

No rĩrĩ, andũ akwa nĩmakũũranĩtie Riiri wao
na mĩhianano ĩtarĩ kĩene.

12 Inyuũ igũrũ-rĩ, makaai nĩ ũndũ wa ũhoru ũcio,
inainai mũrĩ na kĩeha kĩnene,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

13 “Andũ akwa nĩmekĩte mehia meerĩ:
Nĩmandirikĩte,

o nĩ gĩthima kĩa maaĩ ma muoyo,
na makeyenjera marima mangĩ ma maaĩ,
namo nĩ marima mamethũkangu,
matangĩiga maaĩ.

14 Rĩu-rĩ, anga Isiraeli nĩ ndungata, o mũndũ
ũciarĩrwo ũkombo-inĩ?

Nĩ kĩ gĩtũmĩte atũike mũndũ wa gũtahwo?

15 Mĩrũũthi nĩraramĩte;
nĩmũraramĩre.

Nĩyanangĩte bũrũri wake;

* **2:10** Kitimu ũmũthĩ nĩ Kuporo hamwe na ndwere-inĩ cia mwena wa ithũiro, nakuo Kedari nĩkuo iruka cia Beduni ciatũruga.

- matũūra make macinĩtwo na mwaki, na magatigwo matarĩ mũndũ.
- 16 O na andũ a Memufisi, na a Tahapanahesi nĩmagũtĩihĩtie, magagwĩkĩra rũhara ruototia rwa mũtwe.
- 17 Githĩ tiwe mwene wĩrehereire maũndũ maya nĩ ũndũ wa gũtirika Jehova Ngai waku, o rĩrĩa we aagũtongoragia na njĩra irĩa wageraga?
- 18 Rĩu-rĩ, nĩ kĩ gĩgũtũma ũcooke bũrũri wa Misiri ũkanyue maaĩ ma Shihoru?
Na ningĩ-rĩ, ũgũthĩ Ashuri nĩkĩ, ũkanyue maaĩ ma Rũũ rwa Farati?
- 19 Waganu waku nĩguo ũgaakũherithia, nakuo gũcooka na thuutha gwaku nĩgũgakũrũithia.
- Tondũ ũcio wĩciirie wega na ũmenye ũrĩa arĩ ũndũ mũũru mũno na ũrĩ ruo harĩwe,
rĩrĩa ũtirikĩte Jehova Ngai waku, na rĩrĩa ũkwaga kwĩindigĩra,”
ũguo nĩguo Mwathani, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga.
- 20 “Nĩwoinangire icooki rĩaku rĩa ngingo o tene, na ũgĩtuuanga mĩhĩndo yaku; woigire atĩrĩ, ‘Ndigũcooka gũgũtungata!’
Tondũ-rĩ, tũrĩma-inĩ tũrĩa tuothe tũrainu na igũrũ,
na rungu rwa mũtĩ o wothe mũruru nĩkuo wakomaga ũkĩhũra ũmaraya.
- 21 Nĩ ndaakũhaandĩte ũrĩ ta mũthabibũ mũthuuranĩre

wa mûthemba ùrĩa mwega.
Wagĩcookire kũngarũrũka atĩa,
ũgĩthũka, ũgĩtuĩka ta mûthabibũ wa
gĩthaka?

22 O na ũngĩthamba na igata,
o na ũhũthĩre thabuni mũingĩ mũno-rĩ,
kĩmeni kĩa wĩhia waku ndingĩtiga gũkĩona,”
ũguo nĩguo Mwathani Jehova ekuuga.

23 “Rĩu-rĩ, ũngĩhota atĩa kuuga atĩrĩ: ‘Nĩ
ndĩthaahĩtie;
ndirũmĩrĩire kĩrĩra kĩa Mabaali’?
Ta rora wone mĩtugo yaku kũu gĩtuamba-inĩ;
wĩcũũranie wega maũndũ marĩa wĩkĩte.

Wee ũhaana ta moori ya ngamĩra
ĩgĩcangacanga kũndũ na kũndũ,

24 ũkahaana ta njagĩ ĩrĩa ĩmenyerete gũikara
werũ-inĩ,
ĩrĩa ĩnuhanuhaga rĩrĩa ĩkwenda kũhaicwo;
rĩrĩa ĩrĩ na mũrukĩ-rĩ, nũũ ũngĩhota
kũmĩrigĩrĩria?

Njamba iria ingĩmĩenda, itingĩnogia ikĩmĩcaria;
mweri wayo wakinya, nĩikamĩona.

25 Tiga kũhanyũka nginya ũthirĩrwo nĩ iraatũ
magũrũ,

naguo mũmero waku ũng’are.

No wee ũkiuga atĩrĩ, ‘Hatĩrĩ bata!
nĩnyendete ngai cia kũngĩ,
na no nginya ndĩciume thuutha.’

26 “O ta ùrĩa mũici aconorithagio aanyitwo,
ũguo no taguo nyũmba ĩno ya Isiraeli
ĩconorithĩtio:

o ene, na athamaki ao, na anene ao,
na athĩnjĩri-Ngai ao, na anabii ao.

27 Meeraga mūtĩ atĩrĩ, ‘Wee nĩwe Baba,’
na makeera ihiga atĩrĩ, ‘Wee nĩwe wan-
jiarire.’

Nĩmahutatĩire,
makaaga kũnyonia mothiũ mao;
no rĩrĩa marĩ thĩĩna-inĩ manjĩiraga atĩrĩ,
‘Ūka ũtũhonokie!’

28 Ikĩrĩ kũ ngai icio mwethondekeire?
Kĩrekei ciũke, aakorwo no imũhonokie
rĩrĩa mũrĩ thĩĩna-inĩ!
Nĩgũkorwo ngai ciaku cingĩhĩte
o ta matũũra maku, wee Juda.

29 “Mũgũkĩndũithia nĩ ũndũ kĩ?
Inyuothe nĩmũũnemeire,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

30 “Nĩ wĩra wa tũhũ ndaarutire ngĩherithia andũ
anyu;
matiigana kũigua maakaanio magarũrũke.
Rũhiũ rwaku rwa njora nĩrũniĩnte anabii anyu,
o ta mũrũũthi ũrĩa mũrĩĩani.

31 “Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ a rũciaro rũrũ,
mwĩcũraniei wega ũhoru wa ndũmĩrĩri ĩno ya
Jehova:

“Kaĩ nduĩkĩte ta werũ harĩ Isiraeli,
kana ta bũrũri ũrĩ nduma nene?
Nĩ kĩĩ gĩtũmaga andũ akwa moige atĩrĩ,
‘Ithuĩ tũrĩkaga ũrĩa tũkwenda;
tũtigagũcookerera rĩngĩ’?

32 Rĩu-rĩ, mũirĩtu ahota kũriganĩrwo nĩ mathaga
make ma kwĩgemia,
kana mũhiki ariganĩrwo nĩ nguogiake cia
ũhiki?
No rĩrĩ, andũ akwa nĩmariganĩrwo nĩ nĩĩ,

matukũ maingĩ matangĩtarĩka.

³³ Kaĩ nĩ ũrĩ ũũgĩ mũingĩ rĩrĩa ũgũcaria wendo-ĩ!
Nĩ ũndũ ũcio o na atumia arĩa aaganu mũno
no merute na mũthiĩre yaku.

³⁴ Nguo-inĩ ciaku-rĩ, andũ nĩmoonaga
thakame ya athiĩni arĩa matarĩ ũũru mekĩte,
o na aakorwo ndwamanyiitire magĩtua
nyũmba.

No rĩrĩ, o na gũtariĩ ũguo

³⁵ wee uugaga atĩrĩ, 'Nĩ ndirĩ ũndũ mũũru
njĩkĩte;

we ndandaakarĩire.'

No nĩ nĩngũgũtuĩra ciira,

tondũ uugaga atĩrĩ, 'Nĩ ndiĩhĩtie.'

³⁶ Ũriũngariũngaga nĩkĩ,
ũkĩgarũraga mũthiĩre yaku?

Nĩũgaconorithio nĩ bũrũri wa Misiri,
o ta ũrĩa waconorithirio nĩ Ashuri.

³⁷ Ũgaacooka uume kũndũ kũu
ũigĩrĩire moko mũtwe,

nĩgũkorwo Jehova nĩaregete acio wĩhokete,
o matigagũteithia.

3

¹ "Mũndũ angĩtigana na mũtumia wake,
nake mũtumia ũcio athiĩ ahikĩre mũndũ
ũngĩ-rĩ,

mũthuuri ũcio no amũcookerere?

Githĩ bũrũri ũcio to ũthahe biũ?

No wee-rĩ, ũtũũrĩte ũhũũraga ũmaraya na
endwa aku aingĩ mũno!

Rĩu-rĩ, wee no ũnjookerere?"

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

2 “Ta tiira maitho ũcũthĩrĩrie tũcũmbĩrĩ twa irĩma kũrĩa gũtigĩtwo ũtheri.

Nĩ kũrĩ handũ ũtarĩ wakomwo nawe?

Mikĩra-inĩ ya njĩra-rĩ, nĩkuo wetagĩrĩra endwa aku,

kũu nĩkuo waikaraga thĩ ũkiameterera, o ta Mũarabu arĩ werũ-inĩ.

Wee nĩũthaahĩtie bũrũri ũyũ

na ũmaraya waku na waganu waku.

3 Tondũ wa ũguo-rĩ, mbura ya maguna-ng’ombe nĩgirĩtio yure,

o na ĩrĩa ya gũkũria irio nayo ĩkaaga kuura.

No rĩrĩ, wee nĩũmĩtie gĩthiithi ta kĩa mũmaraya, ũkaaga thoni o na hanini.

4 Githĩ to rĩu wanjĩta ũkiugaga:

‘Baba, wee mũrata wakwa kuuma ndĩ o mũnini,

5 kaĩ ũgũgĩtũũra ũrakarĩte?

Mang’ũrĩ macio maku-rĩ, megũgĩthiĩ na mbere nginya tene?’

Ũguo nĩguo waragia,

no ũgacooka ũgeeka ũũru wothe ũrĩa ũngĩhota.”

Isiraeli kwaga Wĩhokeku

6 Matukũ-inĩ ma wathani wa Mũthamaki Josia, Jehova nĩanjũririe atĩrĩ: “Ĩĩ nĩwonete ũrĩa Isiraeli aahutatĩire? Nĩahaicĩte gĩthũngũri-inĩ gĩothe kĩrĩa kĩraihu na igũrũ, na agathiĩ rungu rwa mũtĩ o wothe ũrĩa mũruru na akahũũrĩra ũmaraya kuo. 7 Ndecirĩtie atĩ nĩakanjookerera aarĩkia gwĩka maũndũ macio mothe, nowe ndaigana kũnjookerera, nake mwarĩ wa nyina, Juda, ũrĩa ũtaarĩ mwĩhokeku,

agĩkĩĩonera maũndũ macio. ⁸ Nĩndaheire Isiraeli ũcio wahutatĩire marũa ma gũtigana nake, ngĩmũingata nĩ ũndũ wa ũtharia ũcio wake wothe. No rĩrĩ, nĩndonire atĩ o na Juda, mwarĩ wa nyina ũcio ũtaarĩ mwĩhokeku, ndaarĩ na guoya; o nake nĩoimagarire, agĩthiĩ gũtharia. ⁹ Tondũ wa ũrĩa Isiraeli oonaga ũmaraya wake ũtarĩ ũndũ mũnene harĩ we, nĩathaahirie bũrũri ũcio, agĩkĩrĩrĩria kũhũura ũmaraya na ũndũ wa kũhooya mahiga na mĩtĩ. ¹⁰ O na kũrĩ ũguo-rĩ, Juda, mwarĩ wa nyina ũcio ũtaarĩ mwĩhokeku, ndaanjookereire na ngoro yake yothe, no aanjookereire na ũhinga,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹¹ Jehova akĩnjĩra atĩrĩ: “Isiraeli, ũrĩa waahutatĩire-rĩ, nĩ mũthingu gũkĩra Juda, ũcio ũtaarĩ mwĩhokeku. ¹² Thiĩ ũkahunjanĩrie ndũmĩrĩri ĩno werekeire mwena wa gathigathini, uuge ũũ: “ ‘Njookerera, wee Isiraeli, o wee ũhutatĩire,’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga, ‘na nĩ ndigacooka gũkũhetera gĩthiithi na marakara, nĩ ũndũ njiyũrĩtwo nĩ tha,’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

‘Ndigũtũura ndakarĩte nginya tene.

¹³ Wee ũndũ ũrĩa ũgwĩka-rĩ, no kuumbũra mahĩtia maku, nĩ ũndũ wa ũrĩa ũremeire Jehova Ngai waku, nĩ ũndũ wa ũrĩa waneitanga, ũkĩĩheanaga kũrĩ ngai cia kũngĩ, rungu rwa mũtĩ o wothe mũruru, na ũkaaga kũnjathĩkĩra,’ ”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁴ Jehova ekuuga atĩrĩ: “Njookerera, inyuĩ andũ aya mũũhutatĩire, nĩgũkorwo nĩ nĩ mũthuri wanyu; nĩngamũcookanĩrĩria, ndute mũndũ ũmwe itũũra-inĩ rĩmwe, na angĩ eerĩ ndĩmarute mũhĩrĩga ũmwe, ndĩmũtware Zayuni.

¹⁵ Nĩngacooka ndĩmũhe arĩithi arĩa ndĩthuriire na ngoro yakwa, arĩa makaamũtongoragia marĩ na ũũgĩ o na ũmenyo.” ¹⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ: “Matukũ-inĩ macio, rĩrĩa mũgaakorwo mũingĩhĩte mũno gũkũ bũrũri ũyũ-rĩ, andũ matigacooka kuuga, ‘Ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro kĩa Jehova.’ Ũhoru ũcio ndũgatoonya meciiria-inĩ mao kana ũririkanwo; rĩtigeciirio ũhoru warĩo o na kana rĩthondekwo rĩngĩ.

¹⁷ Hĩndĩ ĩyo mageetaga itũũra rĩa Jerusalemu Gĩtĩ kĩa Ũthamaki kĩa Jehova, nacio ndũrĩrĩ ciothe nĩkongana kũu itũũra rĩa Jerusalemu nĩ ũndũ wa gũtĩia rĩtwa rĩa Jehova. Matigacooka kũrũmĩrĩra ũremi wa ũũru wa ngoro ciao. ¹⁸ Matukũ-inĩ macio nyũmba ya Juda nĩkanyitana na nyũmba ya Isiraeli, na o eerĩ nĩmagooka moimĩte bũrũri wa mwena wa gathigathini, makinye bũrũri ũrĩa ndaaheire maithe manyu ũtuĩke igai rĩao.

¹⁹ “Nĩ mwene ngiuga atĩrĩ,
 “ ‘Ingĩakenire atĩa ngĩmũtua ta ariũ akwa,
 na ndĩmũhe bũrũri mwega,
 igai rĩrĩa rĩega rĩkĩrĩte magai ma ndũrĩrĩ
 ciothe.’

Ndeciiragia mũrĩnjĩtaga ‘Baba’
 na mwage kũũhutatĩra nĩguo mũtuge
 kũnũmĩrĩra.

20 No rĩrĩ, o ta mūtumia ũtarĩ mwĩhokeku harĩ
mũthuurawe,
ũguo noguo mũkoretwo mūtari ehokeku
harĩ niĩ, inyuĩ nyũmba ya Isiraeli,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 Kĩrĩro nĩkĩiguĩtwo kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru
gũtarĩ kĩndũ,
kũgirĩka na gũthathana kwa andũ a Isir-
aeli,
nĩ ũndũ nĩmogometie njĩra ciao,
na makariganĩrwo nĩ Jehova Ngai wao.

22 “Njookerera, inyuĩ andũ aya mũũhutatĩre;
nĩngũmũhonia nĩguo mũtigacooke
gũcooka na thuutha.”

Magĩcookia atĩrĩ, “Ĩĩ nĩguo, nĩtũgũũka harĩwe,
nĩngũkorwo wee nĩwe Jehova Ngai witũ.

23 Ti-itherũ inegene rĩa ũhooi mĩhianano kũu
tũrĩma-inĩ
o na kũu irĩma-inĩ nĩ rĩa maheeni;
ti-itherũ, ũhonokio wa Isiraeli ũrĩ na Jehova
Ngai witũ.

24 Kuuma o ũnini-inĩ witũ, ngai icio cia
mĩhianano cia thoni
nĩcio ciananiĩna maciaro ma mawĩra ma
maithe maitũ:

ndũũru ciao cia mbũri na cia ng’ombe,
aanake ao na airĩtu ao.

25 Nĩtwĩgũithiei thĩ tũconokete,
nacio njono ciitũ itũhumbĩre.

Nĩ twĩhĩirie Jehova Ngai witũ,
ithuĩ o hamwe na maithe maitũ;

kuuma rĩrĩa twarĩ anini nginya ũmũthĩ ũyũ-rĩ,
tūtũūrĩte tūtari twathĩkĩra Jehova Ngai
witũ.”

4

¹ “Atĩrĩrĩ wee Isiraeli, ũngĩkorwo nĩũgũcooka-rĩ,
njookerera,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Ũngĩeheria mĩhianano ĩyo yaku ĩrĩ magigi,
na ũtĩge gũcooka kũũrũũra rĩngĩ,

² ningĩ ũngĩrũmia ũhoru wa ma, na ũtuanĩri
ciira wa kĩhooto, na wa ũthingu,
na wĩhĩte ũkiugaga atĩrĩ, ‘Ti-itherũ o ta ũrĩa
Jehova atũũraga muoyo,’

hĩndĩ ĩyo ndũrĩrĩ nĩkarathimwo nĩwe,
na thĩinĩ wake nĩikaagiĩ na riiri.”

³ Atĩrĩrĩ, Jehova areera andũ a Juda, o na andũ
a Jerusalemu ũũ:

“Cimbai mĩgũnda yanyu ĩrĩa ĩrĩ ngamba,
na mũtikahaande irio mĩigua-inĩ.

⁴ Mwĩamũrĩrei Jehova,
na ũndũ wa kũruithia ngoro cianyu
inyuĩ andũ aya a Juda, na inyuĩ mũtũũraga
Jerusalemu,

nĩgeetha mang’ũrĩ makwa matigaakane ta
mwaki,

nĩ ũndũ wa ũũru ũrĩa mwĩkĩte,
maakane mage mũndũ wa kũmahoria.

Mwanangĩko uumĩte Mwena wa Gathigathini

⁵ “Anĩrĩrai kũu Juda, na mũhunje ũhoru kũu
Jerusalemu, muuge ũũ:

‘Huhai tũrumbeta bũrũri-inĩ guothe!’

Anĩrĩrai na kayũ muuge atĩrĩ:

‘Mwĩcookanĩrĩrei!
Nĩtũũrĩrei matũũra-inĩ marĩa manene
mairigĩre!’

6 Haandai bendera mũthiĩ mwerekeire Zayuni!
Mwĩtharei narua mwĩhonokie!
Nĩgũkorwo nĩndĩrarehithia mwanangĩko
uumĩte mwena wa gathigathini,
o na kũniinanwo kũnene.”

7 Mũrũũthi* nĩumĩte kĩmamo-inĩ kĩaguo;
mũniinani wa kũniina ndũrĩrĩ
nĩoimagarĩte.

Oimĩte gwake
oke aanange bũrũri waku.
Matũũra maku makaanangĩka,
mage mũndũ wa gũtũũra kuo.

8 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, mwĩhumbei nguo cia
makũnia,
cakayai na mũrĩre,
nĩ ũndũ tũtirĩ tũrehererwo
nĩ mang’ũrĩ macio mahiũ ma Jehova.

9 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Mũthenya ũcio-rĩ,
mũthamaki na anene ake nĩmagakua ngoro,
nao athĩnjĩri-Ngai nĩmakagegeara,
nao anabii mamake.”

10 Hĩndĩ ĩyo ngiuga atĩrĩ: “Hĩ! Mwathani
Jehova, ti-itherũ nĩ ta ũkĩheeneticie andũ aya
biũ, o na ũkaheenia Jerusalemu, nĩ ũndũ wa
kũmeera atĩrĩ, ‘Nĩmũkaagĩa na thayũ,’ o rĩrĩa
tũigĩrĩrwo rũhiũ rwa njora mĩmero.”

* 4:7 Mũrũũthi warĩ rũri rwa Babuloni, na bũrũri ũyũ
woĩkaine ta mũnyariirani (2:15).

11 Ihinda rïu andũ aya o hamwe na Jerusalemu nĩmakeerwo atĩrĩ, “Rũhuho rũhiũ ruumĩte kũndũ kũrĩa gũtarĩ kĩndũ kũu gũtũũgĩru werũ-inĩ nĩrũkahurutana rwerekeire kũrĩ andũ akwa, no rĩrĩ, ti ta rũrĩa rwa kũhuha irio kana rwa gũcitheria; 12 nĩ rũhuho rũrĩ na hinya kũrĩ rũu ruumĩte kũrĩ niĩ. Rũu nĩngũmatuĩra matuĩro ma ciira.”

13 Ta rorai muone! Mũndũ ũcio aroka ta matu, ngaari ciake cia ita irooka ta kĩhuhũkanio, nacio mbarathi ciake ihanyũkaga gũkĩra nderi.

Ĩiya witũ-ĩ! Tũrĩ aniine biũ.

14 Wee Jerusalemu-rĩ, theria ũũru kuuma ngoro-inĩ yaku nĩguo ũhonoke.

Ūgũtũũra ũthugundaga ũũru meciiria-inĩ maku nginya-rĩ?

15 Nĩ kũrĩ na mũgambo wa mũndũ ũranĩrĩra kũu Dani,

ũkaanĩrĩra ũhoru wa mwanangĩko kũu irĩma-inĩ cia Efiraimu.

16 “Ĩrai ndũrĩrĩ ũhoru ũcio, hunjĩriai Jerusalemu muuge atĩrĩ:

‘Ita inene rĩa gũgũũkĩrĩra nĩrĩroka riumĩte bũrũri wa kũraya,

na rĩroka na mbugĩrĩrio ya mbaara

ya gũũkĩrĩra matũũra mothe manene ma Juda.

17 Marĩrigiicĩirie o ta andũ marangĩire mũgũnda,

tondũ itũũra, rũu nĩrĩnemeire, rĩkanjũkĩrĩra,’”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

18 “Mĩthiĩre yaku mwene na ciĩko ciaku nĩcio ikũreheire maũndũ macio.

Rĩĩrĩ nĩrĩo iherithia rĩaku.
 Na kaĩ nĩ irũrũ-ĩ!
 Kaĩ nĩrĩgũtheeca ngoro-ĩ!”

- 19 Wũi, ruo-ĩ, wũi ruo-ĩ!
 Ndĩrenyogonda nĩ ruo.
 Wũi, ruo rũnene ngoro-inĩ yakwa-ĩ!
 Ngoro yakwa nĩratumatuuma,
 ndingĩhota gũkirĩrĩria.
 Nĩgũkorwo nĩnjiguĩte mũgambo wa karumbeta;
 nĩnjiguĩte mbugĩrĩrio ya mbaara.
- 20 Mwanangĩko ũrarũmanĩrĩra na mwanangĩko;
 bũrũri wothe nĩwanangĩtwo.
 O rĩmwe hema ciakwa nĩthũkangie,
 o kahinda gatarĩ coho kĩĩgitio gĩakwa
 gĩgathũkangio.
- 21 Nĩ nginya rĩ ngũtũũra nyonaga bendera ya
 mbaara,
 na ngaigua mũgambo wa karumbeta?

- 22 “Andũ akwa nĩ irimũ;
 matinjũũĩ.
 Nĩ ciana iteciiragia,
 na ikaaga ũmenyo.
 Ũũgĩ ũrĩa marĩ naguo no wa gwĩka ũũru;
 matiũĩ gwĩka wega.”

- 23 Ndaacũthĩrĩirie thĩ,
 ngĩkĩona atĩ ndĩarĩ ũrĩa yatariĩ na ndĩarĩ na
 kĩndũ;
 ningĩ ngĩcũthĩrĩria matu-inĩ,
 ngĩona atĩ gũtiarĩ na ũtheri.
- 24 Ndaacũthĩrĩria irĩma,
 ngĩona atĩ nĩgũthingitha ciathingithaga;

natuo tũrĩma tuothe nĩ kwereera twereer-
aga.

25 Ngĩcũthĩrĩria, ngĩona atĩ gũtiarĩ na andũ;
nyoni ciothe cia rĩera-inĩ nĩciombũkĩte
ikoora.

26 Ngĩcũthĩrĩria, ngĩona bũrũri ũrĩa wacia-
raga maciaro maingĩ, watuĩkĩte o werũ
mũtheri,
matũũra makuo mothe nĩmamomokeire
hau mbere ya Jehova,
makagũa thĩ nĩ ũndũ wa marakara make
mahiũ.

27 Ũũ nĩguo Jehova ekuuga:

“Bũrũri wothe nĩũkanangwo,
o na gũtuĩka ndikaũniina biũ.

28 Nĩ ũndũ ũcio thĩ nĩgacakaya,
narĩo igũrũ rĩgĩe nduma,
tondũ ũguo nĩguo njugĩte, na ndingĩiricũkwo.
Nĩnduĩte itua na ndikũgarũrũka.”

29 Rĩrĩa kwaiguu mũrurumo wa andũ arĩa
mathiiga mahaicĩte mbarathi
na wa andũ arĩa maikagia mĩguĩ-rĩ,
andũ a matũũra mothe no makoora.

Amwe ao makoorĩra ihinga-inĩ,
nao amwe ao makahaica ndwaro-inĩ cia
mahiga.

Matũũra macio mothe nĩmathaamĩtwo;
gũtirĩ mũndũ ũikaraga kuo.

30 Ũreka atĩa, wee ũnũhĩtwo?
Ũkwĩhumba nguo ndune

na ũkegemia na mathaga ma thahabu nĩkĩ?
 Ũrahaka mbutu ciaku cia maitho rangi nĩkĩ?†
 Atĩrĩrĩ, kwĩgemia gwaku no gwa tũhũ.
 Endwa aku nĩmakwagĩire bata;
 rĩu maracaria ũrĩa mangĩkũruta muoyo.

31 Nĩndĩraigua kĩrĩro ta kĩa mũndũ-wa-nja
 akĩrũmwo,
 arĩ na mũcaayo ta wa mũtumia agĩciara
 mwana wake wa irigithathi:
 nĩ kĩrĩro kĩa Mwarĩ wa Zayuni agĩteeha,
 atambũrũkĩtie moko make, akiugaga atĩrĩ,
 “Wũi-ĩ-ya-wakwa-ĩ! Nĩndĩraringĩka;
 muoyo wakwa nĩmũneane kũrĩ oragani.”

5

Gũtirĩ Mũndũ o na Ũmwe Mũrũngĩrũ

1 “Ta ambatai na mũikũrũke barabara-inĩ ciothe
 cia Jerusalemu,
 mũrore na mũcarie,
 na mũtuĩrie ihaaro-inĩ ciakuo.
 Hihĩ mwahota kuona mũndũ o na ũmwe
 wĩkaga maũndũ ma kĩhooto kana
 akarũmbũiya ũhoru wa ma;
 muona mũndũ ta ũcio, nĩngarekera itũũra
 rĩa Jerusalemu.
 2 O na gũtuĩka nĩmehĩtaga makoigaga atĩrĩ,
 ‘Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo,’
 kwĩhĩta kwao no kwa maheeni.”

† 4:30 Ũyũ nĩ rangi wehakagwo maitho arĩ njĩra ĩmwe ya ũthaka
 na gũtũma maitho moneke marĩ manene (2Ath 9:30; Ezek 23:40).

- 3 Wee Jehova, githĩ maitho maku ti ũhoro ũrĩa
wa ma macaragia?
Wamaringire iringa, no matiigana kũigua
ruo;
wamahenhjire, no makĩrega ũtaarani
ũcio.
Momirie ithiithi ciao gũkĩra ihiga,
makĩrega kwĩrira.
- 4 Ngĩciiria atĩrĩ: “Aya nĩ andũ athĩni;
nĩ andũ akĩgu,
nĩgũkorwo matiũĩ njĩra ya Jehova,
kana makamenya ũrĩa Ngai wao endaga.
- 5 Nĩ ũndũ ũcio nĩngũthĩ kũrĩ atongoria
ngaaranĩrie nao;
ti-itherũ acio nĩmoĩ njĩra ya Jehova,
na makamenya ũrĩa Ngai wao endaga.”
No rĩrĩ, othe marĩ hamwe, nĩmoinangĩte icooki
rĩao rĩa ngingo,
na magatua mĩkwa.
- 6 Nĩ ũndũ wa ũguo-rĩ, mũrũũthi nĩũkoima
mũtitũ-inĩ ũmatharĩkĩre,
na njũũi yume werũ-inĩ ĩmatambuorange,
nayo ngarĩ ĩmooherie njĩra-inĩ cia matũũra mao,
nĩguo ĩtambuorange mũndũ wothe ũrĩa
ũngĩgeria kuuma nja,
nĩ ũndũ ũremi ũcio wao nĩũingĩhĩte mũno,
na ũhoro wao wa gũcooka na thuutha nĩ
mũingĩ.
- 7 “Ngũmũrekera nĩkĩ?
Ciana cianyu nĩciindirikĩte,
na ikeehĩta ikĩgwetaga marĩĩtwa ma ngai
cia tũhũ.

Nĩ ndaamaheaga o kĩa gĩothe mabataragio
nĩkĩo,
no-o no gũtharia maatharagia,
makahatĩkana nĩguo matoonye nyũmba cia
maraya.

⁸ Mahũũnĩte magatuĩka ta mbarathi cia njamba
cikĩirĩria cia mĩgoma,
o ũmwe wao akeriragĩria mĩtumia wa
mũndũ ũrĩa ũngĩ.

⁹ Githĩ ndikĩagĩrĩrwo nĩkũmaherithia nĩ ũndũ
wa maũndũ macio?"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
"Githĩ ndikĩagĩrĩrwo nĩ kwĩrĩhĩria
harĩ rũrĩrĩ ta rũu?

¹⁰ "Tuĩkanĩriai mĩgũnda yao ya mĩthabibũ
mũmĩharaganie,
no mũtikamĩanange biũ.
Hũrũrai hongge ciayo,
nĩgũkorwo andũ aya ti a Jehova.

¹¹ Andũ a nyũmba ya Isiraeli na andũ a nyũmba
ya Juda
nĩmagĩte wĩhokeku harĩ nĩ biũ,"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹² Nĩmaheenanĩtie ũhoru wĩgĩi Jehova;
moigĩte atĩrĩ, "Ndarĩ ũndũ egwĩka!
Gũtirĩ ũũru tũkuona;
tũtikoona tũtharĩkĩrwo na rũhiũ rwa njora
kana tuone ng'aragu.

¹³ Anabii nĩ a tũhũ ta rũhuho,
nakĩo kiugo kĩa Jehova gĩtirĩ thĩnĩ wao;
nĩ ũndũ ũcio-rĩ, ũguo moigĩte nĩguo
mageekwo."

14 Nĩ ũndũ ũcio, Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ:

“Tondũ wa andũ acio kwaria ndeto ta icio,
ndũmĩrĩri yakwa irĩa ngwĩkĩra kanua-inĩ
gaku ngaamĩtua ta mwaki,
nao andũ aya ndĩmatue ta ngũ, mwaki ũcio
ũmacine ũmaniine.

15 Atĩrĩrĩ, inyuĩ andũ a nyũmba ya Isiraeli,” ũũ
nĩguo Jehova ekũmwĩra,
“nĩngũtũma mũũkĩrĩrwo nĩ rũrĩrĩ ruumĩte
kũndũ kũraya:

naruo nĩ rũrĩrĩ rũtũũrĩte kuuma o tene,
andũ mũtangĩmenya rũthiomi rwao,
o na kana mũigie mwarĩrie wao.

16 Mathiaka ma mĩguĩ yao matariĩ ta mbĩrĩra iria
ĩtathikĩtwo;*
othe nĩ njamba irĩ hinya.

17 Nao nĩmakaarĩa na maniine magetha manyu
o na irio cianyu,
na marĩe na maniine aanake na airĩtu anyu;
nĩmakaarĩa ndũũru cianyu cia mbũri na cia
ng’ombe maciniine,
ningĩ marĩe mĩthabibũ na mĩkũyũ yanyu.
Nĩmakananga matũũra marĩa mairigĩre na
rũhiũ rwa njora,
o macio mwĩhokaga.

18 “No rĩrĩ, o na matukũ-inĩ macio, ndigak-
wananga ngũniine biũ,” ũguo nĩguo Jehova
ekuuga. 19 “Na rĩrĩa andũ makooria atĩrĩ, ‘Nĩ kĩĩ
gĩtũmĩte Jehova Ngai witũ atwĩke maũndũ maya
mothe?’ Ūkamacookeria, ũmeere atĩrĩ: ‘O ta

* **5:16** Mbĩrĩra ĩtathikĩtwo yonanagia kwaga kũiganĩra, mwanangĩko, o na gĩkuũ (Thim 30:15-16).

ũrĩa inyuĩ mwanirikire na mũgĩtungatĩra ngai
cia kũngĩ mũrĩ bũrũri-inĩ wanyu-rĩ, ũguo noguo
mũgaatungatagĩra andũ a kũngĩ mũrĩ bũrũri
ũtarĩ wanyu.'

20 "Anĩrĩra ũhoru ũyũ kũrĩ andũ a nyũmba ya
Jakubu,

na ũũhunje kũu Juda, uge atĩrĩ:

21 Ta thikĩrĩria inyuĩ andũ aya akĩigu na mũtarĩ
mbuguĩro,

o inyuĩ mũrĩ na maitho na mũtionaga,

na mũrĩ na matũ na mũtiiguaga:

22 Githĩ inyuĩ mũtiagĩrĩrwo nĩkũnjĩtigĩra?"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

"Githĩ inyuĩ mũtiagĩrĩrwo nĩkũinaina mũrĩ
mbere yakwa?

Ndaatũmire mũthanga ũtuĩke mũhaka wa iria
rĩrĩa inene,

ngĩtũa rũirigo rwa gũtũũra,

rũtangĩagararwo nĩ iria rĩu.

Makũmbĩ ma maaĩ no moyane, no mat-
ingĩrũtooria,

no mahũyũke, no matingĩrwagarara.

23 No andũ aya-rĩ, marĩ ngoro cia rũng'athio na
nemi;

nĩmahĩtĩtie njĩra na makoora.

24 Nao matingĩra atĩrĩ, 'Nĩtwĩtigĩrei Jehova Ngai
witũ,

ũrĩa ũheanaga mbura ya kũmeria hũira,

na ya gũkũria irio o kĩmera gĩakinya,

o we ũrĩa ũtũheaga mwĩhoko wa kũgetha
mahinda maakinya.'

25 Mahĩtia manyu nĩmo matũmĩte mũraihĩrĩrio
nĩ maũndũ macio;

mehia manyu matũmĩte mwage maũndũ
marĩa mega.

26 “Thĩinĩ wa andũ akwa-rĩ, nĩ kũrĩ andũ aaganu
arĩa maikaraga moheirie ta andũ arĩa mate-
gaga nyoni,
na ta andũ arĩa mambaga mĩtego ya
kũgwatia andũ.

27 O ta ũrĩa gĩkerenge kĩiyũraga nyoni,
ũguo nĩguo nyũmba ciao ciyũrĩte
ũheenania;

matongete na makagĩa na hinya,

28 ningĩ manorete na makanyoroka mwĩrĩ.

Waganu wao nĩũingĩhĩte mũno;

maticiragĩrĩra mwana wa ndigwa nĩguo
ahootane ciira-inĩ,
na matirũagĩrĩra kĩhooto kĩa mũndũ mũkĩa.

29 Githĩ ndikĩagĩrĩrwo nĩkũmaherithia nĩ ũndũ
wa maũndũ macio?”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Githĩ ndikĩagĩrĩrwo nĩ kwĩrĩhĩria
harĩ rũrĩrĩ ta rũrũ?

30 “Ũndũ mũũru mũno na wa kũmakania
nĩwĩkĩkĩte bũrũri-inĩ ũyũ:

31 Anabii marathaga mohoro ma maheeni,
nao athĩnjĩri-Ngai magaathana ũrĩa mek-
wenda,

nao andũ akwa ũguo nĩguo mendaga.

No inyuĩ-rĩ, kĩrĩkĩrĩro-inĩ kĩa maũndũ macio
mũgeeka atĩa?

6

Jerusalemu Kūrigiicīrio

1 “Mwĩtharei mwĩhonokie, inyuĩ andũ a Ben-jamini!

Mwĩtharei muume Jerusalemu!

Huhai karumbeta mūrĩ kũu Tekoa!

Īkĩrai kĩmenyithia kũu Bethi-Hakeremu!

Nĩgũkorwo ũũru nĩũũkĩte uumĩte na mwena wa gathigathini,

na nĩ ũũru wa kũniinanwo kũnene mũno.

2 Nĩngananga Mwarĩ wa Zayuni,

o ũcio mũthaka na mwĩbacĩrĩri mũno.

3 Arĩithi marĩ na ndũũru ciao cia mbũri nĩmagooka nĩguo mamũũkĩrĩre;

nĩmakaamba hema ciao imũthiũrũrũkĩirie mĩena yothe,

o mũndũ o mũndũ akarangĩra handũ hake.”

4 “Mwĩhaarĩriei tũrũe nake!

Arahũkai, rekei tũmũtharĩkĩre mĩaraho!

No rĩrĩ, wũi-ĩiya-ĩ! Nĩkũratuka,

nacio ciĩruru cia hwaĩ-inĩ nĩiraraiha.

5 Nĩ ũndũ ũcio, arahũkai, tũtharĩkĩre kũrĩ ũtukũ,

tũharaganie ciĩgitio ciake iria nũmu!”

6 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ:

“Temai mĩtĩ

mũmĩige ihũba nene ing’etheire
Jerusalemu.

Itũũra rĩrĩ inene no nginya rĩherithio;

nĩ ũndũ rĩiyũrite ũhoru wa kũhinyanĩrĩria.

7 O ta ũrĩa gĩthima gĩtherũkaga maaĩ-rĩ,

ũguo noguo itũũra rĩu rĩtherũkaga waganu.

Maũndũ ma ũhinya na wanangi no mo
maiguagwo kuo;
ndwari ciakuo na nguraro nĩcio ndũũraga
nyonaga.

⁸ Atĩrĩrĩ, wee Jerusalemu,
ĩtĩkĩra gũtaarwo,
kwaga ũguo nĩngũkũhutatĩra na ndũme bũrũri
waku ũkire ihooru,
nginya kwage mũndũ ũngĩtũũra kuo.”

⁹ Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe eku-
uga:

“Atĩrĩrĩ, andũ nĩmarekwo mahaare matigari ma
Isiraeli mahinyĩtie,
o ta ũrĩa mũthabibũ ũhaaragwo;
cookerithia guoko hong-e-inĩ rĩngĩ,
o ta ũrĩa mũcookereria wa thabibũ ekaga.”

¹⁰ Nũũ ingĩkĩarĩria ndĩmũkaanie na anjigwe?

Nũũ ũngĩthikĩrĩria?

Matũ mao nĩmahinge,
nĩ ũndũ ũcio matiingĩgua.
Ndũmĩrĩri ya Jehova nĩmahĩtagĩria,
na matingĩmĩkenera.

¹¹ No rĩrĩ, nĩ njiyũrĩtwo nĩ mang’ũrĩ ma Jehova,
ndingĩhota kũmahingĩrĩria.

“Maitĩrĩrie ciana iria irĩ barabara-inĩ,
na ũmaitĩrĩrie aanake arĩa monganĩte
hamwe;
mũthuuri na mũtumia wake, maitĩkĩrwo nĩmo,
o ũndũ ũmwe na andũ arĩa akũrũ, arĩa
maingĩhĩtie mĩaka.

¹² Nyũmba ciao igaatuĩka cia andũ angĩ,
o hamwe na mĩgũnda yao na atumia ao,

rĩrĩa ngaatambũrũkia guoko gwakwa
 njũkĩrĩre andũ arĩa matũũraga bũrũri
 ũcio,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

13 “Kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene,
 othe nĩmakoroketio nĩ kwenda kwĩguna;
 anabii o hamwe na athĩnjĩri-Ngai,
 othe nĩmaheenanagera.

14 Mohaga kĩronda kĩa andũ akwa
 taarĩ kĩronda kĩa andũ matagurarĩtio mũno,
 makĩmeeraga atĩrĩ: ‘Gwĩ thayũ, gwĩ thayũ,’
 o rĩrĩa gũtarĩ thayũ.

15 Hihi nĩmaconokaga nĩ mũtugo ũcio wao ũrĩ
 magigi?
 Aca, maticonokaga o na hanini;
 o na matirĩ rũkobe.

Nĩ ũndũ ũcio o nao makaagũanĩra na arĩa
 makaagũa;
 nĩmakarũndwo rĩrĩa ngaamaherithia,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

16 Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Rũgamai magomano-inĩ ma njĩra, mũtuĩrie
 ũhoro;
 ũrĩrĩriai njĩra iria ciageragwo tene,
 mũũrie harĩa njĩra ĩrĩa njega ĩrĩ, nĩguo
 mũmĩgerere,
 nacio ngoro cianyu nĩkahurũka.
 No inyuĩ mũkiuga atĩrĩ, ‘Ithuĩ
 tũtikũmĩgerera.’

17 Nĩndagĩre arangĩri nĩguo mamũrangĩre,
 ngiuga atĩrĩ,
 ‘Ta thikĩrĩriai karumbeta!’

No inyuĩ mũkiuga atĩrĩ, ‘Ithuĩ
tūtigũthikĩrĩria.’

18 Nĩ ũndũ ũcio, thikĩrĩriai inyuĩ ndũrĩrĩ;
rorai wega inyuĩ aira,
nĩguo mũmenye ũrĩa gũgekĩka kũrĩ andũ
akwa.

19 Ta thikĩrĩria, wee thĩ:
nĩngũrehere andũ aya mwanangĩko,
ũrĩ maciaro ma maũndũ marĩa math-
ugundaga,
tondũ nĩmagĩte gũthikĩrĩria ndũmĩrĩri yakwa,
na nĩmaregete watho wakwa.

20 Ngĩrĩ na bata ũrĩkũ na ũbumba ũcio wa
kuuma Sheba,*
kana igwa cia mũrĩo cia kuuma bũrũri wa
kũraya?

Maruta manyu ma njino matingĩtĩkĩrĩka;
magongona manyu matingenagia.”

21 Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Nĩngwĩkĩra mĩhĩnga mbere ya andũ aya.
Maithe na ariũ ao nĩmakahĩngagwo nĩyo;
andũ a itũũra hamwe na arata ao
nĩmagakua.”

22 Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Ta rorai muone, nĩ harĩ na ita rĩroka
riumĩte bũrũri wa mwena wa gathigathini;
rũrĩrĩ rũnene nĩ rwarahũrĩtwo
kuuma ituri-inĩ cia thĩ.

23 Manyiĩtite mĩguĩ na matimũ;
nĩ andũ ooru matarĩ tha.
Mũrurumo wao magĩũka mahaicĩte mbarathi,

* **6:20** Itũũra rĩa Sheba rĩarĩ mwena wa gũthini wa irathĩro wa Arabia, na nĩkwo kwarĩ na wonjoria wa ũbumba.

nĩ ta wa ndiihũ cia iria rĩrĩa inene;
maroka mehaarĩirie ta andũ moka mbaara
nĩguo magũtharĩkire, wee Mwarĩ wa Za-
yuni.”

- 24 Nĩtũiguĩte ũhoro wa andũ acio,
namo moko maitũ nĩmorĩtwo nĩ hinya.
Nĩtũnyiiĩtwo nĩ ruo rũnene,
ruo rũhaana ta rwa mũtumia ũkũrũmwo.
- 25 Mũtikoimagare mũthiĩ mĩgũnda,
kana mũthiĩ na njĩra,
nĩ ũndũ thũ iyo ĩrĩ na rũhiũ rwa njora,
na kũrĩ na imakania irigiicĩirie mũena yothe.
- 26 Inyuĩ andũ akwa, mwĩhumbei nguo ya ikũnia,
na mwĩgaragarie mũhu-inĩ;
rĩrai na kĩgi,
ta ũrĩa mwana wa mũmwe arĩragĩrwo,
nĩgũkorwo mwanangi ũcio
agaatũhithũkĩra o rĩmwe.
- 27 “Wee nawe nĩngũtuĩte mũgeria wa cuuma,
nao andũ akwa matariĩ ta kĩgera,
nĩguo wee ũrorage
na ũthimage mũthiĩre yao.
- 28 Nĩ aremi momĩtie ngoro,
mathiiga magĩcambanagia.
Mahaana o ta gĩcango na kĩgera;
othe mekaga maũndũ mathũku mũno.
- 29 Ihuruti nĩirahurutĩra mwaki na hinya
nĩguo ũcine ngocorai,
no rĩrĩ, wĩra ũcio ũrarutwo wa kũmatheria no
wa tũhũ;
arĩa aaganu matirathera.
- 30 Andũ acio marĩntagwo betha-ĩrĩa-ĩregetwo,

nĩ ũndũ Jehova nĩamaregeete.”

7

Ndini ya Maheeni ndĩrĩ Kĩene

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova, akĩrwo atĩrĩ: ² “Thiĩ ũrũgame kĩhingo-inĩ kĩa nyũmba ya Jehova na ũrĩ hau wanĩrĩre ũhoru ũyũ, uuge atĩrĩ:

“Thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuothe andũ a Juda, inyuĩ mũtoonyagĩra ihingo-inĩ ici nĩguo mũgathathaiye Jehova. ³ Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Garũrĩrai mĩthiĩre yanyu o na ciĩko cianyu, na nĩ nĩngareka mūtũũre kũndũ gũkũ. ⁴ Tigai gũikaraga mwĩhokete ndeto cia maheeni, muge atĩrĩ, “Īno nĩ hekarũ ya Jehova, ti-itherũ nĩ hekarũ ya Jehova, nĩ hekarũ ya Jehova ki!” ⁵ Nĩ ũndũ-rĩ, mũngĩagĩria mĩthiĩre yanyu na ciĩko cianyu biũ, na mūtuanagĩre ciira na kĩhooto mũndũ na ũrĩa ũngĩ-rĩ, ⁶ mũngĩaga kũhinyĩrĩria mũndũ wa kũngĩ, kana mwana wa ngoriai, kana mūtumia wa ndigwa-rĩ, na mwage gũitithia thakame ya mũndũ ũteehĩtie kũndũ gũkũ-rĩ, o na ningĩ mwage kwĩgerithia ngero nĩ ũndũ wa kũrũmĩrĩra ngai ingĩ-rĩ, ⁷ hĩndĩ ĩyo nĩngareka mūtũũre kũndũ gũkũ, o gũkũ bũrũri ũyũ ndaheire maithe manyu nginya tene na tene. ⁸ No rĩrĩ, mwĩhokete ndeto cia maheeni itarĩ kĩene.

⁹ “‘Anga mũrĩiyaga na mũkooragana, na mũgatharia, na mũkehĩta na maheeni, mũgĩcinagĩra Baali ũbumba, na mũkarũmĩrĩra ngai ingĩ iria mũtooĩ, ¹⁰ na ningĩ mũgacooka

mũgooka mũkarũgama mbere yakwa thĩinĩ wa nyũmba ñno ñtanĩtio na Rĩitwa rĩakwa, mũkoiga atĩrĩ, “Tũrĩ agitĩre”; mũgitĩirwo nĩguo mwĩkage maũndũ macio mothe marĩ magigi? ¹¹ Nyũmba ñno ñtanĩtio na Rĩitwa rĩakwa mũmĩtuĩte ngurunga ya atunyani? No niĩ nĩndĩoneire maũndũ macio! Ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹² “ ‘Rĩu ũkĩrai mũthĩ Shilo, kũndũ kũrĩa ndambire gũtua gũikaro kĩa Rĩitwa rĩakwa, nĩguo mwĩonere ũrĩa ndeekire kuo niĩ ũndũ wa waganu wa andũ akwa a Isiraeli. ¹³ Jehova ekuuga atĩrĩ: Rĩrĩa inyuĩ mwekaga maũndũ macio mothe, niĩ nĩndamwaragĩria kaingĩ kaingĩ, no mũtiigana kũnjigua; ndamwĩtire no mũtiigana kũnjĩtika. ¹⁴ Niĩ ũndũ ũcio, ũrĩa ndeekire kũu Shilo noguo ngeeka nyũmba ñno ñtanĩtio na Rĩitwa rĩakwa, o hekarũ ñno mwĩhokete, kũndũ gũkũ ndamũheire inyuĩ o na ngĩhe maithe manyu. ¹⁵ Nĩngamũingata mwehere mbere yakwa, o ta ũrĩa ndeekire ariũ a ithe wanyu othe, niĩ andũ a Efraimu.’

¹⁶ “Niĩ ũndũ ũcio, tiga kũhoera andũ aya, kana ũmathaithanĩrĩre, kana ũmaarĩrĩre, o na kana ũhoee ndĩmekĩre ũndũ tondũ nd-ingĩgũthikĩrĩria. ¹⁷ Kai wee ũtarona ũrĩa mareka kũu matũũra-inĩ ma Juda, o na kũu njĩra-inĩ cia itũũra rĩa Jerusalemu? ¹⁸ Ciana iroina ngũ, namo maithe mao magaakia mwaki, nao atumia magakanda mũtu, makarugĩra ngai ñrĩa ñitagwo Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja wa kũũrĩa Igũrũ tũmĩgate, na maitĩre ngai ingĩ maruta ma indo cia kũnyuuo nĩguo maathirĩkie

ndaakare. ¹⁹ Jehova egũkĩũria atĩrĩ: Nĩ niĩ maraathirĩkia? Githĩ andũ aya ti o ene marethũkia meconorithie?

²⁰ “ ‘Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, Mwathani Jehova ekuuga atĩrĩ: Marakara na mang’ũrĩ makwa nĩmagaitĩrĩrio kũndũ gũkũ, magaitĩrĩrio mũndũ na nyamũ, na mĩtĩ ya gĩthaka o na maciaro ma thĩ, namo nĩmagaakana na matikahoreka.

²¹ “ ‘Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli, ekuuga: Thiĩi na mbere na kuongerera maruta ma magongona manyu ma njino harĩ magongona manyu marĩa mangĩ, na mũrĩe nyama icio inyuĩ ene! ²² Nĩ ũndũ rĩrĩa ndaarutire maithe manyu kũu bũrũri wa Misiri na ngĩmaarĩria, ndiamahaire o mawatho makoniĩ maruta ma njino na magongona, ²³ no nĩndamaheire rĩathani rĩrĩ: Atĩrĩ, njathĩkagĩrai, na niĩ nĩngũtuĩka Ngai wanyu na inyuĩ mũtuĩke andũ akwa. Thiigai na mĩthiire ĩrĩa yothe ndĩrĩmwathaga, nĩguo muonage maũndũ mega. ²⁴ No rĩrĩ, matiigana kũnjigua kana kũrũmbũiya ũhoru ũcio; handũ ha gwĩka ũguo-rĩ, maarũmĩrĩrie ũremi wa ngoro ciao njũru. Nao maacookire na thuutha, makĩaga gũthiĩ na mbere. ²⁵ Kuuma hĩndĩ ĩrĩa maithe manyu moimire bũrũri wa Misiri nginya rĩu, ndĩmũtũmagĩra ndungata ciakwa cia anabii, mũthenya o mũthenya, na hĩndĩ o hĩndĩ. ²⁶ No rĩrĩ, o matiigana gũũthikĩrĩria kana kũrũmbũiya ũhoru ũcio. No nĩmoomirie ngoro ciao na makĩagana gũkĩra maithe mao.’

27 “Wameera maũndũ macio mothe-rĩ, matigaagũthikĩrĩria; o na rĩria ũkaameeta, matigaagwĩtika. 28 Nĩ ũndũ ũcio, meere atĩrĩ, Rũrũ nĩruo rũrĩrĩ rũria rũregete gwathĩkĩra Jehova Ngai waruo, o na rũkarega gũtaarwo. Ũhorowa-ma nĩũthirĩte; nĩũmehereire ũkoima mĩromo-inĩ yao biũ. 29 Enjwoi njuĩrĩ cianyu mũcite, mũcooke mũcaka mũrĩ kũu tũrĩmagũrũ kũria gũtigĩtwo gũtarĩ kĩndũ, nĩ ũndũ Jehova nĩaregete na agatiganĩria rũciaro rũrũ arakarĩire.

Mũkuru wa Kũũraganĩrwo

30 “Jehova ekuuga atĩrĩ, andũ aya a Juda nĩmekĩte maũndũ mooru maitho-inĩ makwa. Nĩmaigĩte mĩhianano ĩyo yao ĩrĩ magigi kũu thĩinĩ wa nyũmba ĩyo ĩĩtanĩtio na Rĩĩtwa rĩakwa, makamĩthaahia. 31 Nĩmakĩte kũndũ gũtũũgĩru gwa Tofethi, kũu Gĩtuamba-inĩ kĩa Beni-Hinomu, nĩguo macinagĩre aanake na airĩtu ao na mwaki kuo, ũndũ nĩ itaathanire wĩkagwo, o na ũndũ ũtarĩ wagĩa meciiria-inĩ makwa. 32 Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga atĩrĩ, mwĩmenyererei, tondũ matukũ nĩmarooka, rĩria andũ matagacooka gwĩta kũndũ gũkũ Tofethi kana Gĩtuamba kĩa Beni-Hinomu, no gũgeetagwo Gĩtuamba gĩa Kũũraganĩrwo. Nĩgũkorwo kũu Tofethi nĩkuo magaathikaga andũ arĩa akuũ nginya kwage handũ hangĩthikanwo. 33 Hĩndĩ ĩyo ciimba cia andũ acio nĩigatuĩka nyama cia kũrĩo nĩ nyoni cia rĩera-inĩ, o na nyamũ cia gĩthaka, na gũtigakorwo o na mũndũ ũmwe wa gũcirira. 34 Nĩngĩ nĩnganiina mĩgambo ya gĩkeno na ya kũrũũhia, na mĩgambo ya gĩkeno kĩa mũhiki

na mūhikania kūu matūūra-inĩ ma Juda, o na njĩra-inĩ cia Jerusalemu, nĩ ũndũ bŭrŭri ũcio nĩũgakira ihooru.

8

¹ “Jehova ekuuga atĩ ihinda rĩu, mahĩndĩ ma athamaki na ma anene a Juda, na mahĩndĩ ma athĩnjĩri-Ngai na ma anabii, o na mahĩndĩ ma andũ a Jerusalemu nĩmakarutwo mbĩrĩra-inĩ ciao.* ² Makaanĩkĩrwo riũa, na mweri, na njata ciothe cia igŭrũ, icio mendete na magacitungatĩra, o icio maarũmĩrĩire, na magatuĩria kĩrĩra harĩ cio, na magacihooya. Mahĩndĩ macio matikoonganio kana mathikwo, no magaatũka ta rŭrua rŭharaganĩtio gŭkũ thĩ. ³ Kŭrĩa guothe ngaamathaamĩria, matigari mothe ma rŭrĩrĩ rŭrũ rwaganu, makeeriragĩria gŭkua handũ ha gŭtũura muoyo, ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga.’

Mehia na Kũherithio

⁴ “Meere atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova ekuuga, “‘Andũ mangĩgũa thĩ-rĩ, githĩ maticookaga gũũkĩra?

Mũndũ angĩhĩtia njĩra-rĩ, githĩ ndamĩcookagĩrĩra?

⁵ Nĩ kĩ gĩtũmĩte andũ aya mathĩ na mbere kũũhutatĩra?

Andũ a Jerusalemu maahutatagĩra nĩkĩ?
Matũũrĩte marũmĩtie maũndũ ma maheeni,
makarega gũcooka.

* **8:1** Gĩko gĩa kŭruta mahĩndĩ mbĩrĩra kĩarĩ gĩa kuonania kwaga mũndũ gĩtĩo o na bata.

- 6 Nĩndĩmathikĩrĩirie wega mũno,
no matiaragia ũndũ ũrĩa wagĩrĩire.
Gũtirĩ o na ũmwe wao wĩriraga waganu wake,
akoiga atĩrĩ, “Njĩkĩte ũguo nĩkĩ?”
O mũndũ wao arũmagĩrĩra njĩra yake
o ta mbarathi ĩteng’erete ĩtoonye mbaara-
inĩ.
- 7 Mũrũaru ũrĩ rĩera-inĩ
nĩũmenyaga mahinda maguo ma gũcooka,
o nacio ndirahũgĩ, na thũngũrũrũ, na
nyamĩndigi
nĩcimenyaga mahinda ma cio ma gũcooka.
No andũ akwa matiũũ
maũndũ marĩa Jehova endaga mekwo.
- 8 “ ‘Mwakĩhota atĩa kuuga atĩrĩ, “Tũrĩ oogĩ,
nĩ ũndũ tũrĩ na watho wa Jehova,”
o rĩrĩa karamu ka maheeni ka aandĩki-marũa
kaũgarũrĩte gakaũtua wa maheeni?”
- 9 Andũ arĩa oogĩ nĩmagaconorithio;
nĩmakagega na magwatio nĩ mũtego.
Kuona atĩ nĩmareganĩte na ndũmĩrĩri ya Jehova,
ũũgĩ ũrĩa makĩrĩ naguo nĩ ũrĩkũ?
- 10 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, atumia ao nĩngamaheana
kũrĩ arũme angĩ,
nayo mĩgũnda yao ndĩmĩheane kũrĩ andũ
ageni.
Kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene,
othe nĩmakoroketio nĩ kwenda kwĩguna;
anabii o hamwe na athĩnjĩri-Ngai,
othe nĩmaheenaganaga.
- 11 Mohaga kĩronda kĩa andũ akwa
taarĩ kĩronda kĩa andũ matagurarĩtio mũno.

Moigaga atĩrĩ, “Gwĩ thayũ, gwĩ thayũ,”
o rĩrĩa gũtarĩ thayũ.

12 Hihĩ nĩmaconokaga nĩ mūtugo ũcio wao ũrĩ
magigi?

Aca, maticonokaga o na hanini;
o na matĩrĩ rũkobe.

Nĩ ũndũ ũcio o nao makaagũanĩra na arĩa
makaagũa;
nĩmakarũndwo rĩrĩa makaaherithio,
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

13 “ ‘Jehova ekuuga atĩrĩ,
nĩnganina magetha mao,
mĩthabibũ ndĩgaakorwo ĩrĩ na thabibũ.
Gũtikagĩa na ngũyũ mĩkũyũ-inĩ,
namo mathangũ mayo nĩmakahooaha.
Kĩndũ kĩrĩa gĩothe ndĩmaheete
nĩmagatunywo.’ ”

14 “Tũikarĩte haha nĩkĩ?
Cookanĩrĩrai hamwe!
Nĩtũũrei, tũtoonye matũũra marĩa mairigĩirwo
na hinya
tũgakuĩre kuo!
Nĩgũkorwo Jehova Ngai witũ nĩwe ũtwathĩrĩrie
gĩkuũ,
agatũhe maaĩ maroge tũnyue,
nĩ ũndũ nĩtũmwĩhĩrie.

15 Tũtũũrĩte twĩrĩgĩrĩire atĩ nĩgũkũgĩa thayũ,
no gũtirĩ ũndũ mwega ũtũkorete,
tũkerĩgĩrĩra ihinda rĩa kũhonio,
no rĩrĩ, no kĩmako kĩonekaga.

16 Mũtĩihĩre wa mbarathi cia thũ
ũraiguu kuuma Dani;

mbarathi ciao cia njamba iraanina
būrūri wothe ūkainaina.

Mookīte kūrīa
būrūri na kīrīa gīothe kīrī kuo,
na marīe itūūra inene na arīa othe
matūūruga kuo.”

17 “Atīrīrī, nīngamūrehithīria nyoka irī thumu
gatagatī kanyu,
ndīmūrehithīrie ndūira iria
itangīhoorereka,
nacio nīikamūrūma,”
ūguo nīguo Jehova ekuuga.

18 Wee ūūhooreragia rīrīa ndī na kīeha-rī,
ngoro yakwa nīringīkīte.

19 Ta thikīrīria kīrīro kīa andū akwa
marī būrūri wa kūraya:
“Atīrīrī, githī Jehova ndarī kūu Zayuni?
Mūthamaki wakuo-rī, kaī atatūūruga kuo?”

“Nī kīi gītūmīte maathirīkie nīguo ndaakare
na ūndū wa mīhianano īyo yao methon-
dekeire,
makandakaria na mīhianano īyo yao ya
kūngī itarī kīene?”

20 “Thinda rīa magetha nīrīhītūku,
nayo hīndī ya riūa īgathira,
na tūtihonoketio.”

21 Kuona atī andū akwa nīmahehenjetwo-rī, o
na niī ndīmūhehenje;

nĩndĩracaaya na nĩnyitĩtwo nĩ kĩmako
kĩnene.

22 Kaĩ gũtarĩ ndawa kũu Gileadi?†
Gũtirĩ mũthondekani kuo?
Ironda cia andũ akwa
cikĩagĩte kũhona nĩkĩ?

9

1 Naarĩ korwo mũtwe wakwa nĩ itherũkĩro rĩa
maai,
namo maitho makwa nĩ gĩthima kĩa
maithori!

Ingĩrĩraga mũthenya na ũtukũ,
ngĩrĩrĩa andũ akwa arĩa moragĩtwo.

2 Naarĩ korwo ndĩ na nyũmba
ya kũrarĩrĩtwo nĩ agendi kũu werũ-inĩ,
nĩgeetha ndige andũ akwa,
thiĩ ndĩmeherere;
nĩ ũndũ othe nĩ itharia,
othe nĩ gĩkundi kĩa andũ matangĩhokeka.

3 “Mahacaga nĩmĩ ciao
magacĩtua ta ũta wa gũikia ndeto cia ma-
heeni.

Ũhootani ũrĩa marĩ naguo bũrũri-inĩ,
nduumanĩte na ũhoru wa ma.
Moimaga rĩhĩa-inĩ rĩmwe magatoonya rĩhĩa-inĩ
rĩrĩa rĩngĩ;
na matinjũũ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

4 “Mwĩhũgei arata anyu;
mũndũ ndakehoke mũrũ wa nyina.

† 8:22 Bũrũri wa Gileadi nĩwoĩkaine nĩ ũndũ wa indo cia
mũtararĩko mwega, o na mĩtĩ ya ndawa (Kĩam 37:25).

Nĩgũkorwo mũrũ wa nyina na mũndũ nĩ
mũheenania,
na mũrata wa mũndũ nĩ mũcambania.

⁵ Mũrata aheenagia mũratawe,
na gũtirĩ mũndũ o na ũmwe waragia ũhoru
wa ma.

Maarutĩte nĩmĩ ciao kwaria ndeto cia maheeni;
menogagia na mĩhang’o o ya kwĩhia.

⁶ Wee ũtũũraga ũrigiicĩirio nĩ maheeni,
nao aheenania acio nĩmaregete kũmenyana
na nĩ,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁷ Tondũ ũcio Jehova Mwene-Hinya-Wothe eku-
uga ũũ:

“Atĩrĩrĩ, nĩngamageria, na ndĩmatherie na
mwaki,
nĩ ũndũ-rĩ, nĩatĩa ũngĩ ingĩka
nĩ ũndũ wa mehia ma andũ akwa?

⁸ Nĩmĩ ciao itariĩ ta mĩguĩ ya kũũragana;
no ndeto cia maheeni ciaragia.

O mũndũ aaragĩria ũrĩa ũngĩ ndeto cia thayũ na
kanua gake,
no ngoro-inĩ yake-rĩ, aikaraga amwambũire
mũtego.”

⁹ Jehova ekũũria atĩrĩ,

“Anga ndakĩaga kũmaherithia nĩ ũndũ wa
maũndũ macio?

Anga ndakĩaga kwĩrĩhĩria
harĩ rũrĩrĩ ta rũrũ?”

¹⁰ Nĩngũrĩra na ngirĩke nĩ ũndũ wa irĩma,

o na njakaye nĩ ũndũ wa ũrĩithio wa werũ.

Nĩgũkirĩte ihooru na gũkaaga mũndũ
ũngĩtuĩkanĩria kuo,

na mwanio wa ng'ombe ndūraiguika kuo.

Nyoni cia riera-inĩ na nyamũ cia githaka
nĩciũrite, igeethĩra.

11 “Ngaatua itũũra rĩa Jerusalemu hĩba ya
mahiga,
gũtuĩke kũndũ gwa gũtũũrwo nĩ mbwe;

namo matũũra ma Juda nĩngamaharagania,
kwage mũndũ o na ũmwe ũngĩtũũra kuo.”

12 Rũu-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩkũ mũũgĩ ũngĩtaũkĩrwo
nĩ ũhoru ũyũ? Nũũ hihi ũtaarĩtwo nĩ Jehova
nĩguo atũtaarĩrie? Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte bũrũri ũyũ
wanangwo na ũgakira ihooru, ũgatuĩka ta werũ
mũtheri nginya gũkaaga mũndũ ũngĩtuĩkania
kuo?

13 Jehova ekuuga atĩrĩ, “Gĩtũmi nĩ tondũ
nĩmatirikire watho wakwa ũrĩa ndaamaheire;
matinjathĩkĩire, o na kana makarũmĩrĩra watho
wakwa. 14 Handũ ha ũguo, o maarũmĩrĩire
ũremi wa ngoro ciao, na makarũmĩrĩra Mabaali,
o ta ũrĩa maithe mao maamonereirie.” 15 Nĩ
ũndũ ũcio-rĩ, Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we
Ngai wa Isiraeli ekuuga ũũ: “Atĩrĩrĩ, nĩngũtũma
andũ aya marĩe irio ndũrũ, na manyue maaĩ
marĩ na thumu. 16 Nĩngũmahurunja ndũrĩrĩ-inĩ
iria o ene matooi, o na kana maithe mao, njooke
ndĩmaingatithie na rũhiũ rwa njora nginya
ndĩmaniine biũ.”

17 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ:

“Mwĩcũraniei rĩu! Ītai atumia arĩa marĩraga
makĩgirĩkaga moke,*
tũmanĩrai atumia arĩa oogĩ mũno thĩinĩ wao
moke.

18 Nĩmeerwo moke narua, matũrĩrĩre
nginya maitho maitũ maiyũre maithori,
nacio imone cia maitho maitũ
inyũrũrũkie maithori ta tũrũũ.

19 Mũgambo wa andũ maragirĩka nĩũraiguuo
kuuma Zayuni:
‘Hĩ, kaĩ rĩu tũrĩ aanange-ĩ!
Kaĩ nĩtũconorithĩtio mũno-ĩ!
No nginya tuume bũrũri witũ,
tondũ nyũmba ciitũ nĩcimomoretwo.’ ”

20 No rĩrĩ, inyuĩ atumia aya, ta thikĩrĩriai kiugo
kĩa Jehova;
hingũrai matũ manyu mũigwe ciugo cia
kanua gake.

Oniai airĩtu anyu kũgirĩka;
o mũndũ nĩarute ũrĩa ũngĩ gũcakaya.

21 Gĩkuũ kĩambatĩte gĩgaatoonyera ndirica-inĩ
ciitũ,
na gĩgatoonya nyũmba ciitũ iria ciirigĩirwo
na hinya,
nĩkĩniinĩte ciana ciitũ kũu barabara-inĩ cia
itũũra,
o na aanake aitũ makaniinwo kuuma kũu
ihaaro-inĩ.

22 Meere ũũ, “Jehova ekuuga atĩrĩ:
“ ‘Ciimba cia andũ nĩikaragana
ta rũrua rũrĩ mũgũnda,

* **9:17** Gĩtũmi kĩa acakai a kũrĩhwo kĩarĩ gĩa gũteithia arĩa
makuĩrĩrwo marĩre na macakae.

na ta itira iria itinĩtio igatigwo na thuutha nĩ
mũgethi,
itarĩ na mũndũ wa gũcicookanĩrĩria.' ”

²³ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Mũndũ ũrĩa mũũgĩ-rĩ, nĩatige kwĩgaatha nĩ
ũndũ wa ũũgĩ wake,
kana mũndũ ũrĩa ũrĩ na hinya egaathe nĩ
ũndũ wa hinya ũrĩa arĩ naguo,
o na kana gĩtonga kĩgathe nĩ ũndũ wa
ũtonga wakĩo,

²⁴ no rĩrĩ, mũndũ ũrĩa ũkwĩgaatha, nĩegaathe
nĩ ũndũ wa ũhoru ũyũ:

atĩ we nĩataũkĩirwo na akamenya atĩ nĩ nĩ
nĩ Jehova,

ũrĩa wĩkaga maũndũ ma ũtugi,
na ngatuanĩra ciira kĩhoto na ngarũmia
ũthingu gũkũ thĩ,
nĩ ũndũ maũndũ macio nĩmo ngenagio
nĩmo,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Matukũ nĩmagooka
rĩrĩa ngaaherithia andũ othe arĩa maruĩte o mũrĩ
yao iiki, ²⁶ nao nĩ andũ a bũrũri wa Misiri, na
a Juda, na a Edomu, na a Amoni, na a Moabi,
na arĩa othe matũũraga werũ-inĩ kũndũ kũraya.
Nĩgũkorwo andũ a ndũrĩrĩ ici ciothe ti aruu
kũna, o na andũ a nyũmba yothe ya Isiraeli
matiruĩte ngoro.”

10

Ngai na Mĩhianano ya Kũhooywo

¹ Ta thikĩrĩriai mũigwe ũhoro ũrĩa Jehova ekũmwĩra, inyuĩ andũ a nyũmba ya Isiraeli.

² Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Tigai kwĩruta mũthiĩre ya ndũrĩrĩ,
kana mũguoyohio nĩ morirũ ma kũũrĩa
igũrũ,
o na gũtuĩka ndũrĩrĩ icio nĩguoyohetio
nĩmo.

³ Nĩgũkorwo mũtugo ya andũ acio ndĩrĩ kĩene:
matemaga mũtĩ mũtitũ, ũkarutĩrwo wĩra nĩ
bundi,
akawacũhia na ithanwa rĩake.

⁴ Maũgemagia na betha na thahabu;
maũhũũragĩrĩra na mũcumarĩ na nyondo
ndũkae kwenyenya.

⁵ Ũtariĩ ta kĩndũ gĩa kũhahũra nyamũ
gĩthecereirwo mũtĩ mũgũnda-inĩ wa
marenge,
mĩhianano yao ndĩngĩhota kwaria;
ningĩ no nginya ĩkuuo,
tondũ ndĩngĩhota gwĩtwara.

Mũtikanamĩtigĩre;
ndĩngĩhota gwĩka ũũru
o na kana gwĩka wega o na ũrĩkũ.”

⁶ Atĩrĩrĩ, gũtirĩ ũngĩ ũtariĩ tawe, Wee Jehova;
Wee ũrĩ mũnene,
narĩo rĩitwa rĩaku nĩ rĩrĩ ũhoti mũnene.

⁷ Nũũ ũtangĩgwĩtigĩra,
Wee mũthamaki wa ndũrĩrĩ?
Wee nowe wagĩrĩire gwĩtigĩrwo.

Thĩnĩ wa andũ arĩa othe oogĩ a ndũrĩrĩ,
o na mothamaki-inĩ mao mothe,
gũtirĩ ũngĩ ũhaana tawe.

- 8 Acio othe-rĩ, matiĩciiragia, no nĩ akĩĩgu;
mataaragwo nĩ mĩhianano ĩtarĩ kiene o ĩrĩa
ĩthondeketwo na mĩtĩ.
- 9 Ĩgemagio na betha ĩrĩa hũũre ĩrutĩtwo Tar-
ishishi,
na thahabu ĩrutĩtwo Ufazu.
Kĩndũ kũ gĩthondeketwo na moko ma bundi, na
ma mũturi wa thahabu
gĩcookaga gĩkahumbĩrwo na rangi wa bu-
ruru na wa ndathi,
ciothe ithondeketwo nĩ andũ arĩa oogĩ na
wĩra ũcio.
- 10 No Jehova nĩwe Ngai ũrĩa wa ma; nĩwe Ngai
ũrĩa ũrĩ muoyo,
o na mũthamaki ũrĩa ũtũũraga tene na tene.
Rĩrĩa arakarĩte-rĩ, thĩ nĩĩthingithaga,
nacio ndũrĩrĩ itingĩtiiria mang'ũrĩ make.
- 11 "Meerei atĩrĩ, 'Ngai icio itoombire igũrũ na
thĩ, nĩigathira gũkũ thĩ, na ithire kũrĩa guothe
gũtambũrũkĩirio matu mairũ.' "
- 12 No rĩrĩ, nĩ Ngai wombire thĩ na hinya wake;
akĩhaanda thĩ na ũũgĩ wake,
na agĩtambũrũkia matu mairũ na ũndũ wa
ũmenyo wake.
- 13 Hĩndĩ ĩrĩa we agũũthũka-rĩ, maaĩ marĩa marĩ
igũrũ matu-inĩ nĩmarurumaga;
nĩwe ũtũmaga thaatũ waambate na igũrũ
uumĩte ituri ciothe cia thĩ.
Atũmaga rũheni rũũke rũrehanĩte na mbura,
na akarehithia rũhuho ruumĩte makũmbĩ-
inĩ make.
- 14 Andũ othe nĩmagĩte meciiria na makaaga
ũũgĩ;

nake mūturi wa thahabu o wothe
 nīaconorithītio nī mīhianano īyo yake.
 Nī ūndū mīhianano īyo yake ya gwītūrīra nī ya
 maheeni;
 ndīrī mīhūmū thīnī wayo.

15 Ndīrī kīene, nī ya kūnyararwo;
 narīo ihinda rīayo rīa gūciirithio rīakinya-
 rī, nīgathira biū.

16 We ūcio Rūgai rwa Jakubu ndatarī tayo,
 nīgūkorwo nīwe Mūūmbi wa indo ciothe,
 o hamwe na Isiraeli mūhīrīga ūrīa, eegwatīire
 ūtuīke igai rīake,
 Jehova Mwene-Hinya-Wothe, nīrīo rīitwa
 rīake.

Mwanangīko ūrīa Ūroka

17 Ohai mīrigo yanyu mūthaame būrūri ūyū,
 inyuī arīa mūtūūrīte mūrīgiicīirio nī thū.

18 Nīgūkorwo Jehova ekuuga atīrī:
 “Ihinda rīrī nīrīo ngūikia
 andū arīa othe matūūrāga būrūri ūyū ta
 maikītio na kīgūtha;
 Nīngūmarehithīria mīnyamaro,
 nīgeetha manyiitwo mīgwate.”

19 Wūi-īiya-wakwa, nī ūndū wa itihia rīrīa ndi-
 ihītio-ī!

Ironda ciakwa itingīhona!
 No ngīicookeria ūhoru ngiuga atīrī,
 “Ūyū nī mūrīmū wakwa, na no nginya
 ndīūkirīrīrie.”

20 Hema yakwa nīyanangītwo,
 nayo mīkanda yayo yothe īgatuīkanga.

Ariũ akwa nĩmanjehereire magethĩira na rĩu
 matikĩrĩ ho;
 rĩu gũtirĩ mũndũ mũtigaru wa kwamba
 hema yakwa,
 o na kana wa gũtambũrũkia mataama
 mayo.

21 Arĩithi matiĩciiragia,
 na matituĩragia ũhoru harĩ Jehova;
 nĩ ũndũ ũcio matigaacagĩra,
 nacio ndũũru ciao ciothe cia mbũri
 nĩihurunjũkĩte.

22 Ta thikĩrĩriai! Nĩtũrakinyĩrio ũhoru,
 tũkeerwo atĩrĩ,
 kũrĩ na gacagaca nene kuuma bũrũri wa
 mwena wa gathigathini!
 Gacagaca ĩyo nĩgatũma matũũra ma Juda
 makire ihooru,
 ĩtũme matuĩke ma gũtũũragwo nĩ mbwe.

Ihooya rĩa Jeremia

23 Atĩrĩrĩ Wee Jehova, nĩnjũũ atĩ muoyo wa
 mũndũ ti wake we mwene;
 mũndũ we mwene ti we ũrũngagĩrĩria
 makinya make.

24 Atĩrĩrĩ Wee Jehova, herithia, no ũherithie na
 kĩhoto;
 ndũkaherithie ũrĩ na marakara,
 ndũkae kũniina nduĩke kĩndũ hatarĩ.

25 Itũrũrĩra ndũrĩrĩ iria itakũũ mang'ũrĩ maku,
 ũmaitũrũrĩre andũ arĩa
 matakayagĩra rĩitwa rĩaku.

Nĩ ũndũ-rĩ, nĩmahukĩtie Jakubu;
 mamũhukĩtie biũ,
 naguo bũrũri wake makawananga.

11

Andũ a Juda Gũthũkia Kĩrĩkanĩro

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte harĩ Jehova: ² “Ta thikĩrĩria mohoro ma kĩrĩkanĩro gĩkĩ, ũcooke ũhe andũ a Juda o na andũ arĩa matũũraga Jerusalemu ũhoro wamo. ³ Meere atĩrĩ, ũũ nĩguo Jehova, Ngai wa Isiraeli ekuuga: ‘Atĩrĩrĩ, kũgwatwo nĩ kĩrumi, nĩ mũndũ o wothe ũrĩa ũtaathĩkagĩra mohoro marĩa marĩ kĩrĩkanĩro-inĩ gĩkĩ; ⁴ namo nĩ mohoro marĩa ndaathire maithe manyu rĩrĩa ndaamarutire bũrũri wa Misiri, ngĩmaruta kũu icua-inĩ rĩa gũtwekia igera.’ Ngĩmeera atĩrĩ, ‘Njathĩkagĩrai na mũhingagie maũndũ marĩa mothe ndĩmwathĩte, na inyuĩ nĩmũgũtuĩka andũ akwa, na nĩ nduĩke Ngai wanyu. ⁵ Hĩndĩ ĩyo, nĩ na Nĩ nĩngahingia mwĩhĩtwa ũrĩa ndehĩtĩire maithe manyu, atĩ nĩngamahe bũrũri ũrĩ bũthi wa iria na ũũkĩ,’ na nĩguo bũrũri ũyũ mwĩgwatĩire ũmũthĩ.”

Na nĩ ngĩmũcookeria atĩrĩ, “Kũrotuĩka ũguo, Jehova.”

⁶ Jehova aanjĩrĩire atĩrĩ, “Hunjanĩriai mohoro macio mothe matũũra-inĩ ma Juda o na kũu barabara-inĩ cia Jerusalemu, ũmeere atĩrĩ: ‘Thikĩrĩriai mohoro ma kĩrĩkanĩro gĩkĩ na mũmarũmagĩrĩre. ⁷ Kuuma hĩndĩ ĩrĩa ndaarutire maithe manyu kũu bũrũri wa Misiri, nginya ũmũthĩ, ndũũrĩte ndĩmakaanagia o hĩndĩ o hĩndĩ, ngameera atĩrĩ, “Njathĩkagĩrai.” ⁸ No matiigana kũnjigua kana kũrũmbũiya ũhoro ũcio; handũ ha gwĩka ũguo, o maarũmĩrĩire

ũremi wa ngoro ciao thũku. Nĩ ũndũ ũcio na nĩ ngĩmarehithĩria irumi ciothe cia kĩrĩkanĩro kũu ndaamaathĩte marũmagĩrĩre no-o makĩaga gũkĩhingia.’ ”

⁹ Ningĩ Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Nĩ harĩ ndundu ya njũkanĩrĩro ithugundĩtwo thĩinĩ wa andũ a Juda, o na thĩinĩ wa andũ arĩa matũũraga Jerusalemu. ¹⁰ Nĩmacookereire mehia ma maithe mao ma tene, arĩa maaregire kũigua ndeto ciakwa. Nĩmarũmĩrĩre ngai ingĩ nĩgeetha macitungatĩre. Nyũmba cierĩ, ya Isiraeli na ya Juda, nĩithũkĩtie kĩrĩkanĩro kĩria ndaarĩkanĩire na maithe mao ma tene. ¹¹ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Nĩngũmarehithĩria mwanangĩko matangĩhota kũũrĩra. O na mangĩkaangaĩra, ndikamathikĩrĩria. ¹² Andũ a matũũra ma Juda na arĩa matũũraga Jerusalemu nĩmagathĩi gũkaĩra ngai icio macinagĩra ũbumba, no itikamateithia o na hanini hĩndĩ ĩrĩa magaakorwo nĩ mwanangĩko. ¹³ Wee Juda-rĩ, ũrĩ na ngai nyingĩ o ta ũrĩa matũũra maku maigana, na igongona iria ũhaandĩte cia gũcinĩra ngai ĩyo ya thoni ĩtagwo Baali ũbumba nĩ nyingĩ o ta barabara cia Jerusalemu.’

¹⁴ “Tiga kũhoera andũ aya, kana ũmathaithanĩrĩre, o na kana ũmaarĩrĩre, tondũ ndikamathikĩrĩria hĩndĩ ĩrĩa makaangaĩra marĩ mĩnyamaro-inĩ.

¹⁵ “Mwendwa wakwa nĩ atĩa areka thĩinĩ wa hekarũ yakwa,
o agĩthugundaga maũndũ mooru na andũ aingĩ?

Anga nyama iria nyamũre cia kĩgongona-inĩ

ciahota kūgirĩrĩria iherithia rĩaku?
 Amu ũgĩkenaga
 rĩrĩa ũgwĩka maũndũ maku ma waganu.”

16 Jehova, akũheete rĩtwa atĩrĩ:
 Mũtamaiyũ mūruru mwega
 ũrĩ na maciaro mathaka makĩoneka.
 No rĩrĩ, nĩekũũgwatia mwaki,
 aũcine na mūrurumo wa kĩhuhũkanio
 kĩnene,
 nacio hongwe ciaguo ciunĩkange.

17 Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o ũcio
 wakũhaandire wee, nĩwe ũgũtuĩrĩire ũkorwo
 nĩ mwanangĩko, tondũ rĩrĩ, andũ a nyũmba ya
 Isiraeli na andũ a nyũmba ya Juda nĩmekĩte
 maũndũ mooru, makaandakaria nĩ ũndũ wa
 gũcinĩra Baali ũbumba.

Ndundu ya gũũkĩrĩra Jeremia

18 Nĩndamenyire ndundu yao njũru nĩ ũndũ
 Jehova nĩanguũrĩirie, nĩgũkorwo o ihinda rĩu
 nĩanyonirie ũrĩa meekaga. 19 Nĩĩ ndatariĩ ta
 gatũrũme kahooreri koimagarĩtio gagathĩnjwo;
 ndiamenyaga atĩ nĩmathugundĩte kũnjĩka ũũru,
 makiugaga atĩrĩ,

“Nĩtwanangei mũtĩ ũyũ na maciaro maguo;
 nĩtũmũniinei oime bũrũri-inĩ wa arĩa marĩ
 muoyo,
 nĩgeetha rĩtwa rĩake rĩtikanacooke
 kũririkanwo o rĩ, o rĩ.”

20 No rĩrĩ, Wee Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o
 wee ũtuaga ciira na kĩhooto
 na ũkoiruuria maũndũ ma ngoro na ma
 meciiria-rĩ,

reke ndiionere wee mwene ukĩndĩhĩria harĩ
andũ aya,
nĩgũkorwo wee nĩwe ndekereirie maĩndũ
makwa mothe.

²¹ “Nĩ ũndũ ũcio, ũũ nĩguo Jehova eku-
uga ũhoroinĩ ũkonĩ andũ a Anathothu, acio
marendanda gũkũruta muoyo, makoiga atĩrĩ, ‘Tiga
gũcooka kũratha mohoro ukĩgwetaga rĩtwa
rĩa Jehova, nĩgeetha tũtigakũũrage na moko
maitũ’; ²² nĩ ũndũ ũcio, Jehova Mwene-Hinya-
Wothe ekuuga atĩrĩ: ‘Nĩngamaherithia. Aanake
ao makoogwo na rũhiũ rwa njora, nao ariũ
ao na aarĩ ao mooragwo nĩ ng’aragu. ²³ Gũtirĩ
mũndũ o na ũmwe wao ũgaatigara, tondũ
nĩngarehithĩria andũ a Anathothu mwanangĩko
mwaka-inĩ ũrĩa makaaherithio.’ ”

12

Mateta ma Jeremia

¹ Atĩrĩrĩ, Wee Jehova ũtũũraga ũnduagĩra ciira
na kĩhooto
rĩrĩa rĩothe ndarehe ciira mbere yaku.

No rĩrĩ, no nyende twaranĩrie nawe ũndũ ũkonĩ
kĩhooto gĩaku:

Nĩ kĩ gĩtũmaga mũthiire wa mũndũ ũrĩa
mwaganu ũgaacĩre?

Nĩ kĩ gĩtũmaga andũ arĩa matarĩ wĩtĩkio
matũũre megangarĩte?

² ũmahaandĩte, nao makagĩa na mĩri;
makũraga na magaciara maciaro.

Ũgwetagwo hĩndĩ ciothe nĩ tũnua twao,
no meciiria ma ngoro ciao marĩ haraaya
nawe.

3 No rĩrĩ, Wee Jehova nĩnjũũĩ;
 nĩwe ũnyonaga na ũkoiruuria meciiria
 makwa ũndũ ũgũkoniĩ.
 Maguucũrũrie ta ng'ondũ irathĩĩ gũthĩnjwo!
 Maamũre ũmetererie mũthenya wao wa
 kũũragwo!
 4 Nĩ ihinda rĩigana atĩa bũrũri ũgũtũura
 ũng'arĩte,
 nayo nyeki mĩgũnda-inĩ yothe ĩkare
 ĩhoohete?
 Tondũ andũ arĩa matũũraga kuo nĩ andũ
 aaganu-rĩ,
 nyamũ na nyoni nĩithirĩte.
 Ningĩ, andũ acio maroiga atĩrĩ,
 "Ndakoona ũrĩa tũkaarĩkĩrĩa."

Icookio rĩa Ngai

5 "Angĩkorwo nĩũteng'eranĩtie na andũ marathĩĩ
 na magũrũ
 nao magakũhũmia-rĩ,
 wakĩhota atĩa gũcindana na mbarathi?
 Angĩkorwo nĩũhĩngagwo ũkĩgerera bũrũri ũrĩ
 thayũ-rĩ,
 ũgaakĩhota atĩa gũtũrĩkania ihinga iria irĩ
 hũgũrũrũ-inĩ cia Jorodani?
 6 Ariũ a maitũguo, na andũ a nyũmba ya thoguo-
 rĩ,
 o nao nĩmagũkunyaĩire;
 nĩmanĩrĩire na mũgambo magũũkĩrĩire.
 Ndũkae kũmeehoka,
 o na mangĩaria wega waku atĩa.
 7 "Nĩ nĩngũtirika nyũmba yakwa,
 na ndiganĩrie igai rĩakwa;

nĩngũneana ũrĩa nyendete
moko-inĩ ma thũ ciake.

⁸ Igai rĩakwa rĩtuĩkĩte
ta mŭrũũthi ũrĩ gĩthaka-inĩ harĩ nĩ.

Nĩkŭrarama ũndaramĩre,
nĩ ũndũ ũcio ngaũthũũra.

⁹ Githĩ igai rĩakwa rĩtũũkĩte
ta nyoni ndĩa-nyama ĩrĩ maroro harĩ nĩ,
ĩrĩa nyoni iria ingĩ ndĩa-nyama
ĩthiũrũrũkagĩria ikamĩtharĩkĩra?

Thĩ ũkonganie nyamũ ciothe cia gĩthaka;
cirehe imatambuure.

¹⁰ Arĩthi aingĩ nĩmakananga mũgũnda wakwa
wa mĩthabibũ,
na marangĩrĩrie mũgũnda wakwa;
nĩmagatũma mũgũnda wakwa ũrĩa mwega
ũtuĩke rŭng'ũrĩ rũkirĩte ihooru.

¹¹ Magaatũma gũkire ihooru,
gũtuĩke kũndũ kũng'aru na gũkirĩte ihooru
maitho-inĩ makwa;
bũrũri ũcio wothe nĩũgathũkangio
nĩ ũndũ gũtirĩ mũndũ wakũũrũmbũiya.

¹² Werũ-inĩ guothe kũrĩa gũtũũgĩru
aniinani nĩkuo makaiyũra,
nĩgũkorwo rũhiũ rwa njora rwa Jehova
nĩrũkaniinana
kuuma gĩturi kĩmwe kĩa bũrũri nginya kĩrĩa
kĩngĩ;
gũtigakorwo mũndũ o na ũrĩkũ ũgaakorwo
na thayũ.

¹³ Makaahandaga ngano, makagetha mĩigua;
makeenogia na matione kĩndũ.
Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, conokerai magetha manyu,
tondũ wa marakara mahiũ ma Jehova.”

14 Jehova ekuuga atĩrĩ: “Ha ũhoro wa andũ acio aaganu maandigiicĩirie, o acio matunyaga andũ akwa a Isiraeli igai rĩrĩa ndaamaheire-rĩ, nĩngamamunya kuuma mabũrũri mao, na munye nyũmba ya Juda yume gatagatĩ kao. 15 No rĩrĩ, thuutha wa kũmamunya nĩngacooka ndĩmaiguĩre tha na njookie o ũmwe wao igai-inĩ rĩake mwene, bũrũri-inĩ wake kĩũmbe. 16 Ningĩ mangĩkeruta wega mĩthiĩre ya andũ akwa na mehĩte makĩgwetaga rĩtwa riakwa moige atĩrĩ, ‘Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo,’ o ta ũrĩa maarutire andũ akwa hĩndĩ ĩmwe kwĩhĩta makĩgwetaga rĩtwa rĩa Baali-rĩ, hĩndĩ ĩyo nao nĩmakahaandwo marũme wega gatagatĩ ka andũ akwa. 17 No rĩrĩ, rũrĩrĩ o na rũrĩkũ rũngĩkaaga kũnjigua-rĩ, nĩngarũmunya na mĩri na ndĩrũniine biũ,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

13

Mũcibi wa Gatani

1 Jehova aanjĩrĩre atĩrĩ: “Thiĩ wĩgũrĩre mũcibi wa gatani, wĩohe njohero, no ndũkareke ũhutanie na maaĩ.” 2 Nĩ ũndũ ũcio ngĩgũra mũcibi, o ta ũrĩa Jehova aanjathĩte njike, ngĩwĩoha njohero.

3 Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova ĩkĩnginyĩrĩra hĩndĩ ya keerĩ ngĩrwo atĩrĩ, 4 “Oya mũcibi ũcio ũraagũrĩre, o ũcio wĩohete njohero, ũũkĩre o rĩu ũthiĩ ũkinye Rũũĩ rwa Farati, ũũhithe mwatũka-inĩ wa rwaro rwa ihiga.” 5 Nĩ ũndũ ũcio ngĩthiĩ ngĩũhitha kũu Rũũĩ-inĩ rwa Farati, o ta ũrĩa Jehova anjĩrĩte njike.

⁶ Matukũ maingĩ maathira Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Rĩu ũkĩra ũthiĩ ũkinye Rũũ-inĩ rwa Farati, woe mũcibi ũrĩa ndakwĩrire ũkaũhithe kuo.” ⁷ Nĩ ũndũ ũcio ngĩthiĩ kũu rũũ-inĩ rwa Farati, ngĩthikũria mũcibi ũcio ngĩũruta harĩa ndaaũhithĩte, no rĩrĩ, nĩwabuthĩte ũkaaga kĩene biũ.

⁸ Hĩndĩ iyo ndũmĩrĩri ya Jehova ikĩnginyĩrĩra, ngĩrwo atĩrĩ, ⁹ “Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Ũguo nĩguo ngaaniina rūtũrĩko rwa Juda o na rūtũrĩko rũnene rwa Jerusalemu. ¹⁰ Andũ aya aaganu, aya maregete kũigua ũhoru wakwa, o aya marũmagĩrĩra ũremi wa ngoro ciao, makoima ngai ingĩ thuutha macitungatĩre na macihooye-rĩ, magaatuĩka ta mũcibi ũcio, mage kĩene biũ! ¹¹ Nĩgũkorwo o ta ũrĩa mũcibi wĩohagwo njohero ya mũndũ, ũguo nĩguo ndeohire nyũmba yothe ya Isiraeli na nyũmba yothe ya Juda, nĩgeetha matuĩke andũ akwa kũna, nĩguo ndĩgĩre na ngumo, na ngumagio na ngaheagwo gĩtĩo. No rĩrĩ, matiigana gũthikĩrĩria,’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

Mondo cia Ndibei

¹² “Meere atĩrĩ: ‘Ũũ nĩguo Jehova, Ngai wa Isiraeli ekuuga: Mondo o yothe ya ndibei yagĩrĩre nĩkũiyũrio ndibei.’ Nao mangĩgaakũũria atĩrĩ, ‘Ithuĩ tũtiũĩ atĩ mondo o yothe ya ndibei nĩyagĩrĩre kũiyũrio ndibei?’ ¹³ Hĩndĩ iyo ũmeere atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Nĩngũiyũria arĩa othe matũũraga bũrũri ũyũ na ũrĩũ, o hamwe na athamaki acio maikaragĩra gĩtĩ kĩa ũthamaki kĩa Daudi, na athĩnjĩri-Ngai,

na anabii, na arĩa othe matũũraga Jerusalemu.
 14 Nĩngamahũũrithania mũndũ na ũrĩa ũngĩ,
 hũũrithanie maithe na ciana o ũndũ ũmwe,
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga. Ndikamaiguĩra tha,
 kana ndĩmacaaĩre o na kana ngĩe na kĩaha atĩ
 nĩguo njage kũmaniina.’ ”

Kwĩhĩtĩrwo Gũtahwo

- 15 Thikĩrĩriai na mũtege matũ,
 tigai gwĩtĩĩa,
 nĩgũkorwo Jehova nĩarĩtie.
- 16 Goocai Jehova Ngai wanyu
 atanarehe nduma,
 na mbere ya magũrũ manyu mahĩngwo
 kũu irĩma-inĩ kũragĩa nduma.
 Inyuĩ mwĩrĩgĩrĩire ũtheri,
 nowe-rĩ, nĩakaũgarũra ũtuĩke nduma ndu-
 manu,
 aũgarũre ũtuĩke ta kĩaha kĩnene.
- 17 No rĩrĩ, mũngĩaga kũigua,
 ndĩrĩrĩragĩra hitho-inĩ
 nĩ ũndũ wa mwĩtĩĩo wanyu;
 maitho makwa makaarĩra na ruo,
 ngĩitaga maithori,
 nĩ ũndũ rũũru rwa Jehova nĩrũgũtahwo.
- 18 Īra mũthamaki o na nyina wa mũthamaki
 atĩrĩ,
 “Harũrũkai mume itĩ-inĩ cianyu cia
 ũthamaki,
 nĩgũkorwo tanji icio cianyu irĩ riiri
 nĩcikũgũa kuuma mĩtwe-inĩ yanyu.”
- 19 Matũũra manene ma kũu Negevu
 nĩmakahingwo,

na gütikagĩa mündũ ũkaamahingũra.
 Andũ othe a Juda nĩmagatahwo matwarwo
 bũrũri ũngĩ,
 magaatahwo matwarwo othe biũ.

20 Tiirai maitho muone
 andũ acio marooka moimĩte mwena wa
 gathigathini.

Rũũru rũrĩa wehokeirwo rwa ng'ondũ
 rũrĩa ũretĩaga naruo-rĩ, rũkĩrĩ ha?

21 Ũkoiga atĩa rĩrĩa Jehova akaanenehia
 andũ arĩa watuĩte athiritũ aku
 nĩguo matuĩke a gũgwathaga?

Githĩ ndũkanyitwo nĩ ruo rũnene,
 ta rwa mündũ-wa-nja akĩrũmwo?

22 Nawe ũngĩkeyũria atĩrĩ,
 “Nĩ kĩ gĩtũmĩte maũndũ macio mangore?”
 Nĩũkamenya atĩ magũkorete nĩ ũndũ wa mehia
 maku maingĩ,
 na nĩkĩo ũtarũrĩrwo nguo ciaku,
 naguo mwĩrĩ waku ũgathũkio.

23 Mũkushi ahota kũgarũra gĩkonde kĩa mwĩrĩ
 wake,
 o na kana ngarĩ ĩgarũre maroro mayo?
 O na inyuĩ mũtingĩhota gwĩka wega,
 nĩ ũndũ nĩ mwamenyerire gwĩka ũũru.

24 “Nĩ ngaakũhurunja o ta ũrĩa mũũngũ
 ũmbũragwo nĩ rũhuho rwa werũ-inĩ.

25 Rĩu nĩrĩo igai rĩaku,
 rũgai rũrĩa ngũtuĩrĩire,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga,
 “tondũ nĩũriganĩrwo nĩ niĩ,

ũkehoka ngai cia maheeni.

26 Nĩngakũguũria nguo ikũhumbĩre ũthiũ
nĩguo njaga yaku yoneke:

27 ũtharia waku o na mĩito ĩrĩa wanagĩria,
o na ũmaraya waku ũrĩa ũtarĩ thoni!

Nĩndĩĩoneire ciĩko ciaku cia ũũra-thoni
kũu tũrĩma-inĩ na mĩgũnda-inĩ.

Kaĩ ũrĩ na haaro, wee Jerusalemu-ĩ!

Ũgũtũũra wĩthaahĩtie ginyarĩ?”

14

Kwaga Mbura, Ng'aragu, na Rũhiũ rwa Njora

1 ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩrĩa yakinyĩrĩire
Jeremia ĩkonĩĩ ihinda rĩrĩa kwagĩte mbura:

2 “Bũrũri wa Juda nĩũracakaya,
namo matũũra makuo makoorwo nĩ hinya;
nĩmararĩrĩra bũrũri,
nakĩo kĩrĩro nĩkiambatĩte na igũrũ kiumĩte
Jerusalemu.

3 Andũ arĩa marĩ igweta maratũma ndungata
ciao igatahe maaĩ;
irathiĩ marima-inĩ ikaaga maaĩ.

Iracooka na ndigithũ itarĩ kĩndũ;
ikehumbĩra mĩtwe iconokete na ikuĩte
ngoro.

4 Thĩ nĩyatũkangĩte,
nĩ ũndũ gũtirĩ mbura yurĩte bũrũri-inĩ,
arĩmi nao magakua ngoro,
makehumbĩra mĩtwe.

5 O nayo thwariga
nĩĩteete gacaũ kayo gaaciarwo o ro ũguo
kũu werũ-inĩ,
nĩ ũndũ gũtirĩ nyeki.

6 Njagĩ nacio irũgamĩte tũrĩma-igũrũ kũrĩa
 gũtakũraga kĩndũ,
 ikĩhũmahũmaga ta mbwe;
 nĩciũrĩte maitho
 nĩ kwaga mahuti ma kũrĩa.”

7 O na gũtuĩka mehia maitũ nĩmaroimbũra ũũru
 ũrĩa twĩkĩte,
 Wee Jehova-rĩ, ĩka ũndũ nĩ tondũ wa rĩitwa
 rĩaku.
 Nĩgũkorwo gũcooka na thuutha gwitũ nĩ
 kũnene;
 nĩtũkwĩhiirie.

8 Wee Kĩrĩgĩrĩro gĩa Isiraeli,
 o wee Mũhonokia wao hĩndĩ ĩrĩa marĩ na
 mĩnyamaro,
 nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũtuĩke ta mũgeni bũrũri-inĩ,
 kana ta mũgendi ũraarĩĩre ũtukũ o
 ũmwe?

9 Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũikare ta mũndũ mũmaku,
 ũgaikara ta njamba ĩrĩ hinya ĩtangĩhota
 kũhonokania?
 Wee Jehova-rĩ, ũrĩ gatagatĩ gaitũ,
 na ithuĩ tũgeetanio na rĩitwa rĩaku;
 ndũkanatũtirike!

10 Jehova ekuuga atĩrĩ ũhoru ũkoniĩ andũ aya:
 “Nĩmendete kũũrũũra mũno;
 nĩmaregete kũgĩrĩrĩria magũrũ mao.
 Nĩ ũndũ ũcio nake Jehova ndangĩmetĩkĩra;
 rĩu nĩekũririkana waganu wao,
 na amaherithie nĩ ũndũ wa mehia mao.”

11 Ningĩ Jehova akĩnjĩra atĩrĩ, “Tiga kũhoera
 andũ aya atĩ nĩguo mone wega. 12 O na
 mangĩhinga kũrĩa irio, ndigathikĩrĩria kĩrĩro
 kĩa; o na mangĩndutĩra maruta ma njino na

maruta ma mūtu-rĩ, ndikametĩkĩra. Nĩ kũniina ngaamaniina na rūhiũ rwa njora, na ng'aragu, o na mũthiro.”

¹³ No ngiuga atĩrĩ, “Wũi, Mwathani Jehova, anabii mameeraga atĩrĩ, ‘Mũtikoona rūhiũ rwa njora kana mũhatĩrĩrio nĩ ng'aragu. Ti-itherũ, nĩngamũhe thayũ wa gũtũũra kũndũ gũkũ.’ ”

¹⁴ Hĩndĩ iyo Jehova akĩnjũra atĩrĩ, “Anabii acio mararatha ũhoru wa maheeni makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa. Nii ndimatũmĩte, kana ngamathuura, o na kana ngamaarĩria. Maramũrathĩra mohoro ma cioneki cia maheeni, na ũragũri wa tũhũ, na kũhooya mĩhianano, na maũndũ ma maheeni marĩa methugundĩre na meciiria mao. ¹⁵ Nĩ ũndũ ũcio, ũũ nĩguo Jehova ekuuga ũhoru ũkonii anabii arĩa mararatha maũndũ makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa: Nii ndiamatũmĩte, no-o moigaga atĩrĩ, ‘Gũtirĩ rūhiũ rwa njora kana ng'aragu ikaahutia bũrũri ũyũ.’ Anabii o acio makaaniinwo na rūhiũ rwa njora, na ng'aragu. ¹⁶ Nao andũ acio marathagĩrwo mohoro nĩo, magaikanio na kũu njĩra-inĩ cia itũũra rĩa Jerusalemu tondũ wa ng'aragu na rūhiũ rwa njora. Gũtikoneka mũndũ wa kũmathika, kana wa gũthika atumia ao, o na kana wa gũthika ariũ ao na airĩtu ao. Nĩngamaitĩrĩria mũtino ũrĩa ũmagĩrĩre.

¹⁷ “Maarĩrie ũhoru ũyũ, ũmeere atĩrĩ:
 “ ‘Rekei maitho makwa maite maithori
 ũtukũ na mũthenya mategũtigithĩria;
 nĩgũkorwo mũirĩtu wakwa gathirange, o acio
 andũ akwa,
 nĩmũgurarie ũũru,

akagũthwo igũtha rĩa kũmũhehenja.

18 Ingĩtoonya bũrũri-inĩ,
nyonaga arĩa moragĩtwo na rũhiũ rwa njora;
ingĩtoonya itũũra inene,
nyonaga arĩa manyariirĩtwo nĩ ng'aragu.
Mũnabii na mũthĩnjĩri-Ngai,
eerĩ nĩmathiĩte bũrũri matooĩ.' "

19 Rĩu-rĩ, kaĩ ũregete Juda biũ?
Anga nĩũnyararĩte Zayuni?
Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte ũtũhũũre,
nginya tũkaaga kĩhonia?
Twerĩgĩrĩire thayũ,
no gũtirĩ wega tuonete,
tũgeterera ihinda rĩa kũhonanio,
no rĩrĩ, no maũndũ ma kũmakania tuonete.
20 Nĩtũkumbũra waganu witũ, Wee Jehova,
o na wĩhia wa maithe maitũ;
nĩ ũndũ ti-itherũ nĩtũkwĩhĩirie.
21 Twagũthaitha ũtige gũtũthũũra, nĩ ũndũ wa
rĩĩtwa rĩaku;
ndũgaaconorithie gĩtĩ gĩaku kĩa ũnene kĩrĩa
kĩrĩ riiri.
Ririkana kĩrĩkanĩro kĩrĩa warĩkanĩire na ithuĩ,
na ndũgagĩthũkie.
22 Nĩ kũrĩ mũhianano o na ũmwe wa ĩyo ĩtarĩ
kĩene ya ndũrĩrĩ ũngiuria mbura?
Matu mo mene nĩmoiragia mbura?
Aca, nĩwe, Wee Jehova Ngai witũ, uuragia
mbura.
Nĩ ũndũ ũcio, kĩĩrĩgĩrĩro gĩitũ kĩrĩ harĩwe,
nĩgũkorwo wee nĩwe wĩkaga maũndũ ma-
cio mothe.

15

¹ Ningĩ Jehova akĩnjĩira atĩrĩ: “O na korwo Musa na Samũeli maarũgama mbere yakwarĩ, ngoro yakwa ndĩngĩerekera kũrĩ andũ aya. Maingatei mehere mbere yakwa! Nĩmarekwo mathiĩ! ² Nao mangĩkũũria atĩrĩ, ‘Tũgũgĩthiĩ kũ?’ Ũmeere atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova ekuuga:

“ ‘Arĩa maathĩrĩirio gũkua-rĩ, magakue;
arĩa maathĩrĩirio kũũragwo na rũhiũ rwa njora-rĩ, makoorigwo na rũhiũ rwa njora;
arĩa maathĩrĩirio ng’aragu-rĩ, makoorigwo nĩ ng’aragu;
arĩa maathĩrĩirio gũtahwo-rĩ, matahwo matwarwo bũrũri ũngĩ.’

³ “Nĩngamarehithĩria mĩthemba ĩna ya aninani mamookĩrĩre.” ũguo nĩguo Jehova ekuuga, “Rũhiũ rwa njora rũgooka rũũrage andũ, namo magui mamakururie, nacio nyoni cia rĩera-inĩ, o na nyamũ cia gũkũ thĩ imatambuure, imaniine. ⁴ Nĩngatũma matuĩke andũ a gũthũũrwo nĩ mothamaki mothe ma gũkũ thĩ, nĩ ũndũ wa ũrĩa Manase mũrũ wa Hezekia mũthamaki wa Juda eekire gũkũ itũũra-inĩ rĩa Jerusalemu.

⁵ “Nũũ ũgaakũiguĩra tha, wee Jerusalemu?

Nũũ ũgaagũcakaĩra?

Nũũ ũgaakerũra gwaku oke akũũrie ũrĩa ũhoru waku ũtariĩ?”

⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ,

“Wee nĩũndegete,

wee ũtũũrĩte ũcookaga na thuutha.

Nĩ ũndũ ũcio nĩngũgũtambũrũkĩria moko ngũniine;

ndingĩricũkwo rĩngĩ.

7 Nĩngamahuha ta mahuti makĩhuhwo na
gĩtarũrũ

ihingo-inĩ cia itũũra inene rĩa bũrũri.

Nĩngarehe gĩkuũ na mwanangĩko kũrĩ andũ
akwa,

nĩgũkorwo nĩmagĩte kũgarũrĩra mĩthiire
yao.

8 Nĩngatũma atumia ao a ndigwa maingĩhe,
makĩre mũthanga wa iria-inĩ.

Nĩngarehithia mũniinani hĩndĩ ya mĩaraho
okĩrĩre manyina ma aanake ao;

ngaamarehera ruo rũnene

na makorererwo nĩ kĩa kĩnene o rĩmwe.

9 Nyina wa ciana mũgwanja

nĩakaringĩka, akue.

Nĩagathũrĩrwo nĩ riũa kũrĩ o mũthenya ba-
rigici;

nĩagaconorithio na anyararwo.

Arĩa magaatigara ngaamaneana kũrĩ thũ ciao,
maniinwo na rũhiũ rwa njora,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

10 Wũi-ĩiya-wakwa maitũ-ĩ, wee wanjarire!

Nduĩkĩte mũndũ wa kũgianagwo na
kũhũuranagwo na nĩ nĩ bũrũri wothe!

Nĩ ndikombithĩtie kana ngakomberwo kĩndũ nĩ
mũndũ,

no numagwo nĩ andũ othe.

11 Jehova oigĩte atĩrĩ,

“Ti-itherũ nĩngagũkũũra ndĩ na muoroto mwega
harĩwe;

ti-itherũ nĩngatũma thũ ciaku igũthaithe
mahinda ma mwanangĩko

na mahinda ma mĩnyamaro.

- 12 “Mũndũ no oine kĩgera:
kĩgera kĩa kiumĩte gathigathini,
kana oine gĩcango?
- 13 Nĩnganeana ũtonga waku na igĩina ciaku
itahwo hatarĩ irĩhi,
nĩ ũndũ wa mehia maku mothe
marĩa maneeekwo bũrũri-inĩ waku wothe.
- 14 Nĩngamũtua ngombo cia thũ cianyu
thĩinĩ wa bũrũri mũtooĩ,
nĩ ũndũ marakara makwa
nĩmagaaakana ta mwaki, ũmũcine.”
- 15 Wee Jehova-rĩ, nĩwe ũũ;
ndirikana na ũũmenyagĩrĩre.
Ndĩhĩria kũrĩ arĩa maanyariiraga.
Wee nĩũkiragĩrĩria; ndũkanjeherie;
ririkana ũrĩa ndananyariirĩka nĩ ũndũ
waku.
- 16 Rĩrĩa ciugo ciaku cianginyĩrĩre-rĩ,
nĩndacirĩire;
ciarĩ gĩkeno gĩakwa, na igĩcanjamũra ngoro
yakwa,
nĩgũkorwo nĩnjĩtanĩtio na rĩtwa rĩaku,
Wee Jehova Ngai-Mwene-Hinya-Wothe.
- 17 Ndirĩ ndaikara thiritũ-inĩ ya arĩa mekenagia,
o na kana ngĩkenia magĩkenia;
ndaikarire ndĩ wiki nĩ ũndũ guoko gwaku kwarĩ
igũrũ rĩakwa,
nawe nĩwanjijyũrĩtie marakara.
- 18 Nĩ kĩ gĩtũmĩte ruo rwakwa rwage gũthira,
na kĩronda gĩakwa gĩkeeha, gĩkaaga
kũhona?

Anga ũgũtuĩka harĩ nĩ ta karũũĩ gatangĩĩhokwo,
kana ta gĩthima kĩa maaĩ kĩrĩa kĩhũũaga?

19 Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Ũngĩĩrira, nĩngũgũcookereria
nĩgeetha ũndungatagĩre;
akorwo nĩũrĩaragia maũndũ marĩa marĩ bata,
no ti marĩa matarĩ bata,
nĩũgũtuĩka wa kũnjarĩrĩria.

Andũ aya nĩmagũcookerere,
no wee ndũkamacookerere.

20 Nĩngagũtua ta rũthingo harĩ andũ aya,
ngũtue rũthingo rũrũmu rwa gĩcango;

nĩmakarũa nawe,
no matigagũtooria,
nĩgũkorwo nĩ ndĩ hamwe nawe,
nĩguo ngũteithũre na ngũhonokie,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 “Nĩngakũhonokia kuuma moko-inĩ ma andũ
arĩa aaganu,
na ngũkũũre ngũrute moko-inĩ ma andũ
arĩa matarĩ tha.”

16

Mũthenya wa Mwanangĩko

1 Hĩndĩ iyo ndũmĩrĩri ya Je-
hova nĩyanginyĩriri, ngĩrwo atĩrĩ:

2 “Ndũkanahikanie ũgĩe na aanake kana airĩtu
kũndũ gũkũ.” 3 Nĩgũkorwo ũũ nĩguo Jehova
ekuuga ũndũ ũkonĩĩ aanake na airĩtu arĩa
maciarĩrwo bũrũri ũyũ na ũkonĩĩ atumia
arĩa marĩ manyina mao na arũme arĩa marĩ
maithe mao, atĩrĩ: 4 “Nĩmagakua gĩkuũ
kiumanĩte na mĩrimũ mĩũru. Matigaacakaĩrwo

kana mathikwo, no magaatũka ta rũrua rũharaganĩtio gũkũ thĩ. Makaaniinwo na rũhiũ rwa njora na ng'aragu, nacio ciimba ciao igatuĩka, irio cia nyoni cia rĩera-inĩ na nyamũ cia gĩthaka."

⁵ Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ: "Ndũkanatoonye mũciĩ ũrĩ na ndĩa ya mathiko; ndũgathiĩ gũcakaya kana gũcaayanĩra, nĩ ũndũ nĩnjeheretie kĩrathimo gĩakwa, na wendo wakwa, o na tha ciakwa harĩ andũ aya," ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ⁶ "Andũ othe, anene na arĩa anini, nĩmagakuĩra bũrũri-inĩ ũyũ. Matigaathikwo kana macakaĩrwo, na gũtirĩ mũndũ ũgetiihangia kana enjwo mũtwe* nĩ ũndũ wao. ⁷ Gũtirĩ mũndũ ũkaaheana irio cia kũhooreria acio maracakaĩra arĩa makuĩte,† o na akorwo nĩ ithe kana nyina, o na gũtirĩ mũndũ ũkaaheana kĩndũ gĩa kũnyua nĩguo amagirie maithori.

⁸ "Nĩgĩ ndũkanatoonye mũciĩ ũrĩ na gĩathĩ, atĩ nĩguo ũikare thĩ nao mũrĩe na mũnyue.

⁹ Nĩgũkorwo Jehova, Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: 'Matukũ-inĩ manyu nĩmũkeonera na maitho manyu ngakinyia mĩgambo ya ndũrũhĩ na ya gĩkeno mũthia o na niine mĩgambo ya mũhiki na mũhikania kũndũ gũkũ.'

¹⁰ "Rĩrĩa ũkeera andũ aya maũndũ macio mothe nao makũũrie atĩrĩ, 'Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte

* **16:6** O na gũtuĩka andũ a Isiraeli rĩmwe nĩmenjagwo njuĩrĩ nĩ ũndũ wa arĩa akuũ, mũtugo ũyũ nĩwakananĩtio nĩ watho (Alaw 19:28; 21:5). † **16:7** Warĩ mũtugo kũrĩ andũ arĩa maracakaya kũheo irio (2Sam 3:35; Ezek 24:17, 22).

Jehova atūtuire mwanangĩko mūnene ũguo? Kaĩ twĩkĩte ihĩtia rĩrĩkũ? Nĩ mehia marĩkũ twĩhĩrie Jehova Ngai witũ?’ ¹¹ Hĩndĩ ĩyo ũmeere atĩrĩ: Jehova ekuuga atĩrĩ, ‘Nĩ tondũ maithe manyu nĩmandirikire, makĩrũmĩrĩra ngai ingĩ, magĩcitungatagĩra na magĩcihooyaga. Nĩmandirikire na makĩaga kũrũmia watho wakwa. ¹² No inyuĩ nĩmwĩkĩte maũndũ ma waganu mũgakĩra maithe manyu. Ta rorai muone ũrĩa o ũmwe wanyu arũmĩrĩire ũremi wa ngoro yake thũku, handũ ha kũnjathĩkĩra. ¹³ Nĩ ũndũ ũcio nĩngũmũrutũrũra muume bũrũri ũyũ mũthĩi bũrũri mũtooĩ inyuĩ ene, o na kana ũkamenywo nĩ maithe manyu, na mũrĩ kũu nĩmũgatungatagĩra ngai ingĩ mũthenya na ũtukũ, nĩgũkorwo ndigũcooka kũmwĩka maũndũ mega.’”

¹⁴ Jehova ekuuga atĩrĩ, “O na kũrĩ ũguo, matukũ nĩmarooka rĩrĩa andũ matagacooka kuuga atĩrĩ, ‘Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, ũrĩa warutire andũ a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri,’ ¹⁵ no makoigaga atĩrĩ, ‘Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, ũrĩa warutire andũ a Isiraeli bũrũri ũrĩa ũrĩ mwena wa gathigathini, na akĩmaruta mabũrũri-inĩ mothe kũrĩa aamathaamĩrie.’ Nĩgũkorwo nĩngamacookia bũrũri-inĩ ũrĩa ndaaheire maithe mao.”

¹⁶ Jehova ekuuga atĩrĩ, “No rĩrĩ, nĩngũtũmana gwĩtwo ategi a thamaki aingĩ, nao nĩmakamatega. Thuutha wa ũguo njooke ndũmanĩre aguĩmi aingĩ, nao nĩmakamaguĩma irĩma-inĩ, na tũrĩma-inĩ tuothe, na mĩatũka-

inĩ ya ndwaro cia mahiga. ¹⁷ Maitho makwa nĩmoonaga mĩthiire yao yothe; ndĩngĩhithĩka harĩ nĩ, o namo mehia mao matingĩhithwo atĩ nĩguo maitho makwa mage kũmona.

¹⁸ Ngaamarĩhia maita meerĩ nĩ ũndũ wa waganu wao na mehia mao, nĩ ũndũ nĩmathaahĩtie bũrũri wakwa na mĩhaano ĩtarĩ muoyo mĩmeneku mũno, na makaiyũria igai rĩakwa na mĩhianano ĩrĩ magigi.”

¹⁹ Atĩrĩrĩ Wee Jehova, o wee hinya wakwa, na kĩirigo gĩakwa kĩrũmu,

o wee rĩũrĩro rĩakwa hĩndĩ ya mathĩna,

ndũrĩrĩ igooka harĩwe

ciumĩte ituri-inĩ cia thĩ, ciuge atĩrĩ,

“Maithe maitũ matiarĩ na kĩndũ tiga ngai cia maheenĩ,

o mĩhianano ĩyo ĩtarĩ kĩene na ĩtarĩ ũndũ mwega yamekĩire.

²⁰ Andũ nĩmethondekagĩra ngai ciao ene?

Ĩĩ, no rĩrĩ, icio ti ngai!”

²¹ “Tondũ ũcio nĩngamaruta maamenye,

ihinda-inĩ rĩrĩrĩ nĩguo ngaamaruta ũhoru wa ũhoti na hinya wakwa.

Hĩndĩ ĩyo nĩmakamenya atĩ rĩitwa rĩakwa nĩ Jehova.

17

¹ “Atĩrĩrĩ, mehia ma Juda makururĩtwo na karamu ga kĩgera, magakururwo na mũthia mũũgĩ wa kahiga ka nyaigĩ,

ihengere-inĩ cia ngoro ciao,
o na magakururwo hĩa-inĩ cia igongona ciao.

² O na ciana ciao nĩiririkanaga
igongona ciao na itugĩ cia Ashera
iria ciahandĩtwo rungu rwa mĩtĩ ĩrĩa mĩruru,
o na tũrĩma-inĩ tũrĩa tũraihi na igũrũ.

³ Kĩrĩma gĩakwa kĩrĩa kĩrĩ bũrũri-inĩ,
o hamwe na ũtonga waku, na mĩthiithũ
yaku yothe-rĩ,
nĩngacirekereria itahwo,
o hamwe na kũndũ gwaku kũrĩa gũtũũgĩru,
nĩ ũndũ wa mehia marĩa maiyũrite guothe
bũrũri-inĩ waku.

⁴ Nĩ ũndũ wa kwĩhia gwaku wee mwene,
nĩũkoorwo nĩ igai rĩrĩa ndaakũheire.
Nĩngagũtua ngombo ya thũ ciaku
thĩinĩ wa bũrũri ũtooĩ,
nĩgũkorwo nĩũtũmĩte marakara makwa
maakane,
na megũtũũra makanaga nginya tene.”

⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Kũgwatwo nĩ kĩrumi nĩ mũndũ ũrĩa wĩhokaga
mũndũ,
o ũcio wĩhokaga mũndũ nĩ ũndũ wa hinya
wake,
ngoro yake ĩkahutatĩra Jehova.

⁶ Agaatuĩka o ta kĩhinga kĩrĩ werũ-inĩ ũtarĩ
kĩndũ;
ndakoona ũgaacĩru ihinda rĩakinya.
Agaatũũra kũndũ kũmũ na kũrĩ nyoota werũ-inĩ,
o kũu bũrũri-inĩ wa cumbĩ gũtatũũraga
mũndũ.

7 “No kūrathimwo nĩ mündũ ũrĩa wĩhokaga
Jehova,
o ũrĩa ũigĩte mwĩhoko wake harĩ we.

8 Agaatuĩka ta mūtĩ ũhaandĩtwo hũgũrũrũ-inĩ
cia maaĩ,
ũrĩa ũtaambagia mĩri yaguo ĩgakinya rūũ-
inĩ.

Ndwĩtigagĩra hĩndĩ ya ũrugarĩ wa riũa wakinya;
mathangũ maguo makoragwo marĩ maruru.

Ndũngĩũma mwaka ũrĩa gũtarĩ mbura,
na ndwagaga gũciara maciaro maguo.”

9 Ngoro ya mündũ nĩheenanageria gũkĩra ciũmbe
iria ingĩ ciothe,
na nĩ njaganu mũno.
Nũ ũngĩhota gũthuuthuuria ũhoru wayo?

10 “Nĩ Jehova thuthuuragia ngoro,
na ngoiruuria maũndũ marĩa mahithe
meciiria-inĩ,
nĩgeetha ndaathime mündũ o mündũ
kũringana na maũndũ marĩa ekaga,
o na kũringana na ũrĩa ciĩko ciake itariĩ.”

11 O ta ũrĩa ngware ĩkomagĩrĩria matumbĩ marĩa
ĩtareketie-rĩ,
ũguo noguo mündũ ũrĩa wĩtongagia na
njĩra itarĩ cia kĩhooto atariĩ.

O matukũ ma muoyo wake magĩthĩ
kũigananĩria-rĩ,
ũtonga ũcio nĩũkamweherera, nake
marigĩrĩrio-inĩ nĩakeyonia arĩ mũkĩngu.

- 12 Handũ haitũ harĩa haamũre, hahaanaine na
gĩtĩ gĩa ũthamaki kĩa kĩa riiri,
kĩa gĩtũũrite gĩtũũgĩritio kuuma o
kĩambĩrĩa,
- 13 Wee Jehova, o wee mwĩhoko wa Isiraeli,
arĩa othe magũtirikaga nĩmagaconorithio.
Arĩa makũhutatagĩra makoima harĩwe-rĩ,
makaandikwo mariĩtwa mao rũkũngũ-inĩ
rwa thĩ,
nĩ ũndũ nĩmatirikĩte Jehova,
o we gĩthima kĩa maaĩ ma muoyo.
- 14 Wee Jehova-rĩ, honia na nĩngũhona;
honokia na nĩngũhonoka,
nĩ ũndũ wee nowe ngoocaga.
- 15 Andũ manjũũragia atĩrĩ,
“Kaĩ ndũmĩrĩri ya Jehova ikĩrĩ kũ?
Nĩkĩhingio rĩu!”
- 16 Nĩ ndiũrĩte ngatiga gũtuĩka mũrĩithi waku;
wee nĩũũ atĩ ndiĩrirĩrie mũthenya wa
mũtino.
Ūrĩa wotho njaragia na kanua gakwa
ndũhithĩtwo harĩwe.
- 17 Ndũgatuĩke itua-nda harĩ nĩ;
wee nĩwe kũhitho gĩakwa mũthenya wa
mwanangĩko.
- 18 Arĩa manyariiraga maroconorithio,
no nĩ-rĩ, ndũkanareke njonoke;
maronyiitwo nĩ kĩmako,
no nĩ-rĩ, ndũkanareke nyiitwo nĩ kĩmako.
Makinyĩrĩrie mũthenya wa mwanangĩko;
maniine na iniinana inene maita meerĩ.

Kũiga Thabatũ ĩrĩ Theru

19 Jehova aanjĩirire atĩrĩ: “Thĩ ũrũgame kĩhingo-inĩ kĩrĩa gĩitagwo kĩhingo kĩa andũ, kĩrĩa athamaki a Juda mageraga magĩtoonya itũũra-inĩ na makiuma; ningĩ ũrũgame ihingo-inĩ iria ingĩ ciothe cia Jerusalemu. 20 Mũmeere atĩrĩ, ‘Ta thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ athamaki a Juda, na andũ othe a Juda, na mũndũ o wothe ũrĩa ũtũũraga Jerusalemu, ũrĩa ũtoonyagĩra ihingo-inĩ ici. 21 Jehova ekuuga atĩrĩ: Mwĩmenyererei mũtikanakuue mũrigo mũthenya wa Thabatũ, kana mũũtoonyerie ihingo-inĩ cia Jerusalemu. 22 Mũtikanakuue mũrigo mũũrute nyũmba-inĩ cianyu, kana mũrute wĩra o na ũrĩkũ mũthenya wa Thabatũ, no rĩrĩ, mũthenya wa Thabatũ mũwamũrage, o ta ũrĩa ndaathire maithe manyu mekage. 23 No matiigana gũthikĩrĩria kana kũrũmbũiya ũhoru ũcio: moomirie ngingo, makĩaga gũthikĩrĩria, o na makĩrega gũtaarwo. 24 Jehova ekuuga atĩrĩ, mũngĩmenyerera mũnjathĩkĩre na mwage gũkuua mĩrigo mũmĩtoonyerie ihingo-inĩ cia itũũra rĩrĩ inene mũthenya wa Thabatũ, no mũmenyerere mũthenya wa Thabatũ mũwamũre na ũndũ wa kwaga kũruta wĩra mũthenya ũcio-rĩ 25 hĩndĩ ĩyo athamaki arĩa maikarĩire gĩtĩ kĩa ũthamaki kĩa Daudi nĩmagatoonyera ihingo cia itũũra rĩrĩ inene marĩ na anene ao. O, hamwe na anene ao, nĩmagooka makuuĩtwo nĩ ngaari cia ita, na mahaicĩte mbarathi, marĩ hamwe na andũ a Juda, na andũ arĩa matũũraga Jerusalemu, narĩo itũũra rĩu-rĩ, nĩrĩgatũũrwo nĩ andũ nginya tene. 26 Andũ nĩmagooka moimĩte matũũra-

inĩ ma Juda, o na tũtũũra-inĩ tũrĩa tũrigiicĩirie Jerusalemu, na moime bũrũri wa Benjamini na bũrũri ũrĩa ũrĩ magũrũ-inĩ ma irĩma cia mwena wa ithũiro, na moime bũrũri ũrĩa ũrĩ irĩma o na wa Negevu, moke marehe indo cia maruta ma njino na cia magongona, na maruta ma mũtu, na ũbumba, na maruta ma gũcookia ngaatho nyũmba-inĩ ya Jehova. ²⁷ No rĩrĩ, mũngĩrega kũnjathĩkĩra, na mwage kwamũra mũthenya wa Thabatũ na ũndũ wa kwaga gũkuua mũrigo o na ũrĩkũ rĩrĩa mũgũtoonyera ihingo-inĩ ici cia Jerusalemu mũthenya wa Thabatũ-rĩ, hĩndĩ ĩyo nĩngaakia mwaki ũtangĩhoreka ihingo-inĩ cia Jerusalemu nĩguo ũcine ciikaro ciao iria njirigĩre.’”

18

Nyũmba-inĩ ya Mũũmbi wa Nyũngũ

¹ ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte harĩ Jehova, akĩrwo atĩrĩ: ² “Ikũrũka ũthĩ nyũmba-inĩ ya mũũmbi wa nyũngũ, na wakinya kũu nĩkuo ngũkũheera ndũmĩrĩri yakwa.” ³ Nĩ ũndũ ũcio ngĩkũrũka ngĩthĩ kũu nyũmba-inĩ ya mũũmbi wa nyũngũ, ngĩkora akĩruta wĩra na ngaari yake ya kũũmba nyũngũ. ⁴ No rĩrĩ, nyũngũ ĩrĩa ombaga na rĩũmba nĩyathũkire ĩrĩ o moko-inĩ make; nĩ ũndũ ũcio mũũmbi ũcio agĩcooka akĩũmba nyũngũ ĩngĩ na rĩũmba o rĩu, akĩmĩthondeka o ta ũrĩa onire yagĩrĩire gũthondekwo.

⁵ Hĩndĩ ĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩkĩnginyĩrĩra, ngĩrwo atĩrĩ: ⁶ “Inyuĩ andũ a nyũmba ya Isiraeli,

githĩ to njike na inyuĩ o ta ũrĩa mũũmbi ũyũ wa nyũngũ ekaga?” Ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “O ta rĩũmba rĩrĩ guoko-inĩ kwa mũũmbi-rĩ, ũguo nĩguo mũtariĩ mũrĩ guoko-inĩ gwakwa, inyuĩ andũ aya a nyũmba ya Isiraeli. ⁷ Hĩndĩ o yothe ingĩkaanĩrĩra, njuge rũrĩrĩ kana ũthamaki mũna ũmunyũrwo na mũri, na unangwo, o na ũniinwo, ⁸ naruo rũrĩrĩ rũu ngaanĩtie rũngĩrĩra, rũtigane na ũũru waruo, nĩngaigua tha, njage kũrũĩka ũũru ũcio njiirĩire kũrũĩka. ⁹ Ningĩ ihinda rĩngĩ ingĩkaanĩrĩra njuge rũrĩrĩ kana ũthamaki mũna wakwo nĩguo wĩhaande, ¹⁰ naruo rũrĩrĩ rũu rũcooke rwĩke maũndũ marĩa nyonaga marĩ mooru na rwage kũnjathĩkĩra-rĩ, nĩngericũkwo, njage kũrũĩka wega ũcio njugĩte nĩngũrũĩka.

¹¹ “Nĩ ũndũ ũcio, rũu ĩra andũ a Juda na arĩa matũũruga Jerusalemu atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Ta rorai muone! Nĩndĩrahaarĩria kũmũrehera mwanangĩko na ngathugunda njĩra ya kũmũũkĩrĩra. Nĩ ũndũ ũcio, garũrũkai mũtigane na mũthiĩre yanyu mũũru, mũndũ o mũndũ wanyu, na mũgarũrĩre mũthiĩre yanyu na ciĩko cianyu.’ ¹² No-o magaacookia moige atĩrĩ, ‘Hatĩrĩ bata wa gũtaarwo. Tũgũthiĩ na mbere na mũbango iitũ; mũndũ o mũndũ witũ ekũrũmĩrĩra ũremi wa ngoro yake thũku.’ ”

¹³ Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Tuĩriai harĩ ndũrĩrĩ:

Nũũ ũrĩ waigua ũndũ ta ũyũ?

Ũndũ ũrĩ magigi mũno nĩwĩkĩtwo

nĩ Isiraeli, ũrĩa mũirĩtu gathirange!

¹⁴ Tharunji ya Lebanoni-rĩ,

ĩrĩ yaaga hurũrũka-inĩ ciakĩo cia mahiga?
Maaĩ mahehu makĩo marĩa moimaga math-
erũkĩro-inĩ ma kũraya-rĩ,
marĩ maga gũtherera?

15 No rĩrĩ, andũ akwa nĩmariganĩirwo nĩ nĩ;
macinagĩra mĩhianano ĩtarĩ kĩene ũbumba,
ĩrĩa yatũmire mahĩngwo mĩthiĩre-inĩ yao,
makĩaga kũrũmĩrĩra mĩthiĩre ĩrĩa ya tene.
Yatũmire magerere tũcĩra twa mĩkĩra,
o na barabara iria itarĩ thondeke.

16 Bũrũri wao ũgaatigwo ũrĩ mwanangĩku,
ũgaatuĩka kũndũ gwa kũnyararwo nginya
tene;

arĩa othe makaahĩtũkĩra kuo-rĩ,
nĩmakagega makĩinagia mĩtwe.

17 O ta rũhuho rũkĩhurutana kuuma mwena wa
irathĩro,
noguogwa ngaamahurunja mbere ya thũ ciao;
ngaamahutatĩra na njage kũmoonia ũthiũ
wakwa
mũthenya ũrĩa magaakorwo nĩ
mwanangĩko.”

18 Nao makiuga atĩrĩ, “Ũkai tũciirĩre ũrĩa
tũgũũkĩrĩra Jeremia; nĩ ũndũ ũrutani wa watho
ũrĩa athĩnjĩri-Ngai marutanaga ndũkoora, kana
kĩrĩra kĩa andũ arĩa oogĩ kĩũre, o na kana
ndũmĩrĩri ya anabii yũre. Nĩ ũndũ ũcio ũkai,
tũmũtharĩkĩre na nĩmĩ ciitũ, na tũtikarũmbũiyee
ũndũ o wothe ekuuga.”

19 Ta thikĩrĩria, Wee Jehova;
igua ũrĩa aya aathitangi maroiga!

20 Wega-rĩ, no ũrĩhwo na ũũru?

No rĩrĩ, andũ acio nĩmanyenjeire irima.
Ta ririkana ũrĩa ndaarũgamire mbere yaku,

na ngĩmarĩrĩria,
nĩguo ngirĩrĩrie marakara maku matika-
makore.

21 Nĩ ũndũ ũcio rekereria ciana ciao ng'aragu;
cineane, iniinwo na rūhiũ rwa njora.

Reke atumia ao matigwo matarĩ ciana, na marĩ
a ndigwa;
rekereria arũme ao mooragwo,
o nao aanake ao mooragĩrwo mbaara-inĩ na
rũhiũ rwa njora.

22 Kĩrĩro kĩroiguuo kuuma nyũmba-inĩ ciao
rĩrĩa ũkaarehe andũ a kũmatharĩkĩra hi na
hi,
nĩ ũndũ nĩmanyenjeire irima nĩguo maanyite,
na makanyumbikĩra mĩtego ya kũnyiita
magũrũ makwa.

23 No wee nĩũũĩ, Wee Jehova,
ũrĩa wothe manjiirĩire nĩguo manjũrage.
Tiga kũmarekera mahĩtia mao,
kana kũhuura mehia macio mao mehere
ũthiũ-inĩ waku.

No marong'aũranĩrio thĩ mbere yaku;
meeke maũndũ macio rĩrĩa ũgaakorwo
ũrakarĩte.

19

1 Ũũ nĩguo Jehova ekuuga: “Thiĩ ũgũre
gatigithũ ka rĩũmba harĩ mũũmbi. Ũcooke
woe athuuri amwe a kĩrĩndĩ na athĩnjĩri-Ngai
amwe, 2 mumagare mũthiĩ Gĩtuamba-inĩ kĩa
Beni-Hinomu, hakuhĩ na itoonyero rĩa Kĩhingo-
kĩa-Ngĩo. Wakinya hau wanĩrĩre ũhoru ũrĩa
ngũkwĩra, 3 uuge atĩrĩ, ‘Ta iguai ndũmĩrĩri
ya Jehova, inyuĩ athamaki a Juda, na andũ a

Jerusalemu. Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ: Ta thikĩrĩriai! Nĩngũrehithia mwanangĩko kũndũ gũkũ ũrĩa ũgaatũma mũndũ o wothe ũrĩa ũkaũigua ararakwo nĩ matũ. ⁴ Nĩgũkorwo nĩmandirikĩte na magatũma haha hatũike handũ ha ngai cia kũndũ kũngĩ; nĩmaciniĩre magongona kũrĩ ngai iria o ene, kana maithe mao, o na kana ahamaki a Juda matooi, na makaiyũria kũndũ gũkũ thakame ya andũ arĩa matarĩ ũũru mekĩte. ⁵ Nĩmakĩite kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru gwa kũhooerwo Baali, na gwa gũcinagĩrwo ariũ ao na mwaki matũike maruta ma kũrutĩrwo Baali, ũndũ ũrĩa nĩ itaathanire wĩkagwo, kana ngĩũgweta, o na ũndũ ũtarĩ wagĩa meciiria-inĩ makwa. ⁶ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ, Mwĩmenyererei, tondũ matukũ nĩmarooka rĩrĩa andũ matagacooka gwĩtaga kũndũ gũkũ Tofethi, kana Gĩtuamba kĩa Beni-Hinomu, no gũgeetagwo Gĩtuamba gĩa Kũũraganĩrwo.

⁷ “ Kũndũ gũkũ nĩkuo ngathũkĩria mĩbango yothe ya Juda na ya Jerusalemu. Nĩngatũma mooragwo na hiũ cia njora nĩ thũ ciao, moko-inĩ ma andũ arĩa mendaga kũmaruta muoyo, nacio ciimba ciao ndĩciheane ituĩke nyama cia kũrĩo nĩ nyoni cia rĩera-inĩ na nyamũ cia gĩthaka. ⁸ Nĩngananga itũũra rĩrĩ ndũme rĩtuĩke kũndũ gwa kũnyararwo; arĩa othe makaahĩtũkĩra kuo nĩmakagega na mamanyũrũrie moona ũrĩa nguraroo ciao cingĩhĩte. ⁹ Nĩngatũma marĩe nyama cia mĩrĩ ya ariũ na aarĩ ao, na o mũndũ arĩe nyama cia mwĩrĩ wa mũndũ ũrĩa ũngĩ hĩndĩ ĩrĩa magaakorwo marĩ na mĩnyamaroo nĩ ũndũ

wa gũthiũrũrũkĩrio nĩ thũ ciao iria ciendaga kũmaruta muoyo.’

¹⁰ “Ūcooke ũũrage gatigithũ kau, acio mũgaathiĩ nao makĩonaga, ¹¹ ũmeere atĩrĩ, ‘Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ: Nĩngahehenja rũrĩrĩ rũrũ, o na itũũra rĩrĩ, o ta ũrĩa mũndũ oragaga nyũngũ ya mũũmbi na ndĩcookaga gũthondekeka ituĩke ng’ima rĩngĩ. Magaathika arĩa makuĩte kũu Tofethi nginya kwage handũ ha gũthikanwo. ¹² Ūguo nĩguo ngeeka kũndũ gũkũ, o na andũ arĩa matũũraga kuo, ũguo nĩguo Jehova ekuuga. Nĩngatũma itũũra rĩrĩ inene rĩhaane o ta Tofethi. ¹³ Nyũmba iria irĩ Jerusalemu, o na cia athamaki a Juda nĩgathaahio o ta gũkũ Tofethi: nyũmba ciothe iria maacinĩire ũbumba igũrũ rĩacio, makiũcinĩra mbũtũ ciothe cia njata, na magĩitagĩra ngai ingĩ maruta ma indo cia kũnyuuo.’ ”

¹⁴ Jeremia agĩcooka akĩhũndũka kuuma Tofethi, o kũu Jehova aamũtũmĩte akarathĩre andũ ũhoru, nake akĩrũgama nja ya hekarũ ya Jehova, akĩira andũ othe atĩrĩ, ¹⁵ “Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o Wee Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ, ‘Ta thikĩrĩrai! Nĩngũrehithĩria itũũra rĩrĩ inene, o na tũtũũra tũrĩa tũrĩrigiicĩirie tuothe mwanangĩko ũrĩa wothe ngwetete igũrũ rĩao, nĩ ũndũ nĩmoomirie ngingo, makiaga gũthikĩrĩria ciugo ciakwa.’ ”

20

Jeremia na Pashuri

1 Rĩrĩa Pashuri ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, mũrũ wa Imeri, o ũcio warĩ mũnene wa arĩa angĩ kũu hekarũ-inĩ ya Jehova, aiguire Jeremia akĩratha maũndũ macio-rĩ, ² agĩathana Jeremia ũcio mũnabii ahũũrwo na oohererwo magũrũ ndungu-inĩ hau Kĩhingo-inĩ kĩa Rũgongo kĩa Benjamini, o kũu hekarũ-inĩ ya Jehova. ³ Mũthenya ũcio warũmĩrĩire, rĩrĩa Pashuri aamuohorithirie ndungu magũrũ, Jeremia akĩmwĩra atĩrĩ, “Rĩitwa rĩrĩa Jehova agũtuĩte ti Pashuri, no ũrĩitagwo Magori-Misabibu. ⁴ Nĩ ũndũ Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Nĩngũtũma ũtuĩke ta ũndũ wa kũguoyohia kũrĩ wee mwene o na wa kũmakia arata aku othe;* nĩũkeyonera na maitho maku rĩrĩa andũ acio makooragewo na rũhiũ rwa njora rwa thũ ciao. Nĩnganeana andũ a Juda othe kũrĩ mũthamaki wa Babuloni, nake amatahe amatware Babuloni, kana amooragithie na rũhiũ rwa njora. ⁵ Nĩnganeana ũtonga wothe wa itũũra rĩrĩ inene kũrĩ thũ ciao: maciaro marĩo mothe, indo ciothe ciarĩo cia bata, o na mũthithũ yothe ya athamaki a Juda. Nĩmagacitaha macitware Babuloni. ⁶ Nawe Pashuri, na arĩa othe matũũraga gwaku nyũmba, nĩ mũgaatahwo mũtwarwo Babuloni. Kũu nĩkuo ũgaakuĩra na ũthikwo o kuo, wee hamwe na arata aku othe arĩa ũrathagĩra ũhoro wa maheeni.’ ”

Mateta ma Jeremia

* **20:4** Rĩitwa rĩerũ rĩa Pashuri rĩarĩ rĩa gwĩkĩra Juda guoya; andũ a Juda maarĩ matahwo matwarwo bũrĩri wa Babuloni.

- 7 Wee Jehova, n̄waheenereirie, na nī
nḡheeneka,
wanḡiririe hinya ũk̄īhoota.
Ndindaga nḡithekererwo m̄thenya wothe;
nȳr̄ragio n̄i m̄ndũ o wothe.
- 8 R̄r̄ia r̄iothe ngwaria-r̄i, nyanaḡr̄ira
nḡhunjanaḡria ũhoru wa maũndũ ma
ũhinya, na ma mwananḡiko.
N̄i ũndũ ũcio ndũm̄r̄iri ya Jehova
ĩndeeheire o k̄urumwo na k̄unyararwo
m̄thenya wothe.
- 9 No ingiuga at̄r̄i, “Ndiḡcooka k̄m̄gweta
kana kwaria nḡgwetaga r̄it̄wa r̄iake,”
ndũm̄r̄iri yake ĩr̄ia ĩr̄i ngoro-in̄i yakwa ĩhaana
ta mwaki,
o ta mwaki ũhinḡr̄irio mah̄nd̄-in̄i makwa.
N̄inogetio n̄k̄m̄iga th̄in̄i wakwa,
na ti-itherũ ndinḡhota.
- 10 N̄injiguaga andũ ainḡi mak̄heehana at̄r̄i,
“Itua-nda r̄ir̄i m̄ena yothe!
N̄iacukan̄r̄rwo! N̄it̄m̄cuukan̄r̄re!”
Arata akwa othe
metereire ndenderũke, makiugaga at̄r̄i,
“Hihi n̄ek̄heeneka;
h̄nd̄i ĩyo n̄it̄k̄m̄tooria,
tw̄r̄h̄rie har̄i we.”
- 11 No r̄ir̄i, Jehova ar̄i hamwe na nī ta njamba ĩr̄i
hinya;
n̄i ũndũ ũcio andũ ar̄ia maanyariiraga
n̄imakah̄ngwo na matikahootana.
N̄imagaconorithio m̄no n̄ḡkorwo matigaa-
tooria;
k̄unyararwo kwao ḡtikarigan̄ra o na r̄i.

12 Wee Jehova Mwene-Hinya-Wothe, wee
 ũtuĩragia andũ arĩa athingu,
 na ũkoiruuria maũndũ ma ngoro na ma
 meciiria,
reke ndĩonere wee ũkĩndĩhĩria harĩ andũ aya,
 nĩgũkorwo wee nĩwe ndekereirie maũndũ
 makwa mothe.

13 Inĩrai Jehova!
 Gocai Jehova!
Nĩgũkorwo nĩahonokagia mĩoyo ya arĩa abatari,
 akamĩruta moko-inĩ ma arĩa aaganu.

14 Mũthenya ũrĩa ndaciarirwo ũrogwatwo nĩ
 kĩrumi!
 Mũthenya ũrĩa maitũ aanjiarire-rĩ, ũroaga
 kũrathimwo!

15 Mũndũ ũrĩa waheire baba ũhoru ũcio arog-
 watwo nĩ kĩrumi,
 ũrĩa watũmire akene mũno, rĩrĩa aamwĩrire
 atĩrĩ,
 “Nĩũciarĩirwo mwana wa kahĩ!”

16 Mũndũ ũcio-rĩ, arotuĩka o ta matũũra
 marĩa Jehova aang’aũranirie atarĩ na tha.
Arotũũra aiguaga mũkayo o rũciinĩ,
 na akaigua mbu ya mbaara mĩaraho.

17 Nĩ ũndũ ndanjũragire ndĩ nda ya maitũ,
 nĩguo maitũ atuĩke o taarĩ mbĩrĩra yakwa,
 nayo nda yake ĩtũũre ĩimbĩte nginya tene.

18 Rĩu-rĩ, ndoimire nda ya maitũ nĩkĩ,
 nyonage o thĩĩna na kĩahe,
 na ndĩkĩrĩrie matukũ makwa njonokete?

21

Ngai kũrega Ihooya rĩa Zedekia

¹ Īno nīyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte harĩ Jehova, hĩndĩ ĩrĩa Mũthamaki Zedekia amũtũmĩire Pashuri mũrũ wa Malik-ija, na Zefania mũrũ wa Maaseia mũthĩnjĩri-Ngai. Makĩmwĩra atĩrĩ: ² “Tũtuĩrĩrie ũhoru harĩ Jehova, nĩ ũndũ Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni, nĩatũtharĩkĩire. Hihi Jehova nĩegũtwĩkĩra maũndũ ma magegania o ta ũrĩa anatwĩkĩra mahinda ma tene, nĩguo mũthamaki ũcio atweherere.”

³ No Jeremia akĩmacookeria atĩrĩ, “Īrai Zedekia atĩrĩ, ⁴ ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: Ngirie gũtũma indo icio cia mbaara, o icio irĩ moko-inĩ manyu, iria mũrahũthĩra mũkĩrũa mbaara na mũthamaki wa Babuloni na andũ a Babuloni arĩa marĩ nja ya rũthingo mamũrigiicĩirie, imũcookerere imũhũure inyuĩ ene. Andũ acio nao nĩngamacookanĩrĩria thĩinĩ wa itũũra rĩrĩ inene. ⁵ Nĩ mwene nĩngahũũrana na inyuĩ ndambũrũkĩtie guoko gwakwa, o na njikĩrĩte njora yakwa hinya, ndaakarĩte, na ndĩ na mang’ũrĩ na marũrũ maingĩ. ⁶ Nĩngahũũra kĩrĩa gĩothe gĩtũũraga itũũra rĩrĩ inene, andũ na nyamũ, ciothe ciũragwo na mũthiro mũũru mũno. ⁷ Ningĩ Jehova ekuuga atĩrĩ: Thuutha ũcio-rĩ, nĩnganeana Zedekia, mũthamaki wa Juda, na anene ake, o na andũ arĩa angĩ magaakorwo matigaire itũũra-inĩ rĩrĩ inene, arĩa matooragirwo nĩ mũthiro ũcio, kana rũhiũ rwa njora, kana ng’aragu, ndĩmaneane kũrĩ Nebukadinezaru, mũthamaki

wa Babuloni, na kūrī thū ciao iria ciendaga kūmaruta muoyo. Nīakamooragithia na rūhiũ rwa njora; ndakamaiguĩra tha, kana amacaaĩre, o na kana amaiguĩre kīeha.’

⁸ “O na ningĩ wĩre andũ acio atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova ekuuga: Atĩrĩrĩ, nĩngũiga njĩra ya muoyo, o na njĩra ya gĩkuũ mbere yanyu. ⁹ Mũndũ ūrĩa wothe ũgũikara itũũra-inĩ rĩrĩ inene, akoor-agwo na rūhiũ rwa njora, kana ng’aragu, kana mũthiro. No ūrĩa wothe ũgaathiĩ eneane kūrī andũ a Babuloni arĩa mamũrigiicĩirie nĩagatũũra muoyo; nĩakahonokia muoyo wake. ¹⁰ Nĩnduĩte atĩ nĩngũgera itũũra rĩrĩ inene ngero njũru, na ndirĩ wega ingĩrĩka, ũguo nĩguo Jehova ekuuga. Nĩrĩkũneanwo moko-inĩ ma mũthamaki wa Babuloni, nake arĩniine na mwaki.’

¹¹ “Ningĩ wĩre nyũmba ya ũthamaki wa Juda atĩrĩ, ‘Iguai ndũmĩrĩri ya Jehova; ¹² atĩrĩ, inyuĩ andũ a nyũmba ya Daudi, ũũ nĩguo Jehova ekuuga:

“ Tuithanagiai ciira na kĩhoo to rūciinĩ o rūciinĩ;
teithũrai mũndũ ūrĩa ũtunyĩtwo indo ciake
kuuma guoko-inĩ kwa mũmũhinyĩrĩria,
kana mang’ũrĩ makwa mamũũkĩrĩre maakanĩte
ta mwaki
nĩ ũndũ wa ũũru ūrĩa mwĩkĩte,
maakane ta mwaki ũtangĩhoreka nĩ mũndũ.

¹³ Nĩngũmũũkĩrĩra, inyuĩ andũ a Jerusalemu,
o inyuĩ mũtũũraga rūgongo igũrũ rwa
gĩtuamba gĩkĩ,
kūrĩa kwaraganu ndwaro-inĩ cia mahiga,
ũguo nĩguo Jehova ekuuga,

o wee uugaga atĩrĩ, “Nũũ ũngĩhota gũtũũkĩrĩra?
 Nũũ ũngĩkĩhota gũtoonya kĩũrĩro-inĩ giitũ?”
 14 Nĩngamũherithia kũringana na ciiko cianyu,
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 Nĩngaakia mwaki mĩtitũ-inĩ yanyu,
 ũrĩa ũkaaniina kĩrĩa gĩothe
 kĩmũrigiicĩirie.’ ”

22

Athamaki arĩa Aaganu Gũtuĩrwo Ciira

¹ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Ikũrũka ũthiĩ nginya
 nyũmba ya ũthamaki ya mũthamaki wa Juda*
 ũhunje ndũmĩrĩri ĩno kuo, uuge atĩrĩ: ² “Ta
 thikĩrĩria ndũmĩrĩri ya Jehova, wee mũthamaki
 wa Juda, o wee ũikarĩire gĩtĩ kĩa ũthamaki
 kĩa Daudi: wee mwene, na anene aku, o na
 andũ anyu arĩa matoonyagĩra ihingo-inĩ ici.
³ ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Īkagai maũndũ
 marĩa magĩrĩire na ma kĩhooto. Honoka-
 gai mũndũ ũrĩa ũtunyĩtwo indo ciake kuuma
 guoko-inĩ kwa mũmũhinyĩrĩria. Mũtikaneeke
 ũndũ mũũru kana maũndũ ma kũhũthĩra hinya
 harĩ mũndũ wa kũngĩ, kana harĩ mwana wa
 ngoriai kana mũtumia wa ndigwa, na ningĩ
 kũndũ gũkũ mũtikanaithie thakame ya mũndũ
 ũtekĩte ũũru. ⁴ Nĩgũkorwo mũngĩmenyerera
 mwathĩkĩre mawatho maya, hĩndĩ ĩyo athamaki
 arĩa maikarĩire gĩtĩ kĩa Daudi gĩa ũthamaki
 nĩmarĩtoonyagĩra ihingo-inĩ cia nyũmba ya
 ũthamaki, mahaicĩte ngaari cia ita na mbarathi,

* **22:1** Nyũmba ya mũthamaki yarĩ mũhuro wa hekarũ
 (26:10-12).

marĩ hamwe na anene ao, o na andũ ao. ⁵ No mũngĩkaaga gwathĩkĩra mawatho maya, Jehova ekuuga atĩrĩ, Ndehĩta na Rĩitwa rĩakwa mwene atĩ nyũmba ĩno ya ũthamaki nĩĩkanangwo.’ ”

⁶ Nĩ ũndũ Jehova ekuuga atĩrĩ ũhoru ũkonĩĩ nyũmba ya ũthamaki ya mũthamaki wa Juda: “O na gũtuĩka ũhaana ta Gileadi harĩ nĩĩ, ũkahaana ta gacũmbĩrĩ ka Lebanoni, ti-itherũ nĩngatũma ũtuĩke ta werũ ũtarĩ kĩndũ, ũtuĩke ta matũũra matatũũragwo.

⁷ Nĩngagũtũmĩra andũ magũũkĩrĩre, makwanange, o ũmwe wao eyohete indo ciake cia mbaara, na nĩmagatemanga mũtarakwa yaku ĩrĩa mũega mũno, mamĩkie mwaki-inĩ.

⁸ “Andũ a ndũrĩrĩ nyingĩ nĩmakahĩtũkĩra itũũra-inĩ rĩrĩ inene na nĩmakooranagia atĩrĩ, ‘Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte Jehova eke itũũra rĩrĩ inene maũndũ ta maya?’ ⁹ Nao nĩmagacookerio atĩrĩ, ‘Nĩ tondũ nĩmatirikire ũhoru wa kũrũmĩrĩra kĩrĩkanĩro kĩa Jehova Ngai wao, makĩhooya na magĩtungatĩra ngai ingĩ.’ ”

¹⁰ Mũtikarĩrĩre mũthamaki ũcio ũkuĩte, kana mũcakae nĩ ũndũ wa kũũrwo nĩwe; no rĩrĩ, rĩrai na mũgirĩke nĩ ũndũ wa ũcio ũthaamĩtio, nĩ tondũ, ũcio ndagacooka kwao, kana oone bũrũri ũrĩa aaciariirwo rĩngĩ.

¹¹ Nĩ ũndũ Jehova ekuuga atĩrĩ ũhoru ũkonĩĩ Shalumu† mũrũ wa Josia, ũrĩa wacookire ithenya rĩa ithe Josia, mũthamaki wa Juda, no

† 22:11 Shalumu nĩ rĩitwa rĩngĩ rĩa Jehoahazu.

nĩacookire akiuma kũndũ gũkũ: “Ndarĩ hĩndĩ agaacooka gũkũ gũthamaka. ¹² Agaakuĩra kũu aatwarirwo arĩ mũgwate; ndakoono bũrũri ũyũ rĩngĩ.”

¹³ “Kaĩ ũrĩa wakaga nyũmba yake ya ũthamaki na njĩra itarĩ cia ũthingu arĩ na haaro-ĩ! o ũcio wakaga tũnyũmba twake twa ngoroba na maũndũ matarĩ ma kĩhooto, na akarutithia andũ a bũrũri wake wĩra ũtarĩ mũcaara, akaaga kũmarĩha kĩrĩa maagĩrĩirwo nĩ kũheo nĩ ũndũ wa wĩra ũcio wao.

¹⁴ Oigaga atĩrĩ, ‘Nĩngwĩyakĩra nyũmba nene ya ũthamaki, ĩrĩ na tũnyũmba twa ngoroba.’

Nĩ ũndũ ũcio amĩakaga ĩrĩ na ndirica nene, na akamĩhũũrĩrĩra mbaũ cia mũtarakwa, o na akamĩgemia na rangi mũtune.

¹⁵ “Kũgĩa na mbaũ nyingĩ mũno cia mĩtarakwarĩ, no gũtũme ũtuĩke mũthamaki?

Githĩ thoguo ndaarĩ o na gĩa kũrĩa na gĩa kũnyua?

Ekaga maũndũ marĩa maagĩrĩire na ma kĩhooto, nĩ ũndũ ũcio maũndũ make mothe makĩgaacĩra.

¹⁶ Aaciiragĩrĩra andũ arĩa athĩni na arĩa abatari, na nĩ ũndũ ũcio maũndũ make mothe makĩgaacĩra.

Githĩ ũguo tĩguo kũmenyana na niĩ?”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁷ “No rĩrĩ, maito maku na ngoro yaku

irorereirio o uumithio ūtarĩ wa kwĩhokeka,
cikeerekera gũitithia thakame ya andũ matarĩ
ũũru mekĩte,
o na kũhinyanĩrĩria, na gwĩtia indo na
hinya.”

18 Nĩ ūndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ ũhoru
ũkonĩ Jehoiakimu mũrũ wa Josia, mũthamaki
wa Juda:

“Andũ matikamũrĩrĩra makiugaga atĩrĩ:

‘Wũi-ĩiya, mũrũ-wa-Ithe-witũ-ĩ! Wũi-ĩiya
mwarĩ-wa-ithe-witũ-ĩ!’

Ningĩ matikamũrĩrĩra makiugaga:

‘Wũi-ĩiya mwathi-witũ-ĩ! Wũi-ĩiya riiri-
wake-ĩ!’

19 Agaathikwo o ta ũrĩa ndigiri ithikagwo:
agaakururio, aikio na kũu nja ya ihingo cia
Jerusalemu.”

20 “Ambata, ũthiĩ Lebanoni, ũkanĩrĩre kuo,
ũreke mũgambo waku ũiguĩke kũu
Bashani,
na ũkayũrũrũke kuuma Abarimu,
nĩgũkorwo athiritũ aku othe nĩahehenje.

21 Nĩndagũkaanirie rĩrĩa weiguaga ũrĩ mũgitĩre,
nowe ũkiuga atĩrĩ, ‘Ndigũthikĩrĩria!’

Ūyũ ũkoretwo ũrĩ mũthiire waku kuuma ũrĩ o
mũnini;
wee ndũrĩ wanjathĩkĩra.

22 Arĩithi aku othe makaahurutwo nĩ rũhuho,
nao athiritũ aku nĩmagathaamĩrio kũngĩ.
Hĩndĩ iyo nĩũgaconoka na ũnyararithio
nĩ ūndũ wa waganu waku wothe.

23 Inyuĩ mũtũũraga Lebanoni,
o inyuĩ mũikaraga nyũmba cia mĩtarakwa,

kaĩ nĩmũgacakaya rĩrĩa mũkanyiiitwo nĩ ruo,
o ruo ta rwa mũndũ-wa-nja akĩrũmwo-ĩ!”

²⁴ Jehova ekuuga atĩrĩ, “O ta ũrĩa nĩ ndũũraga muoyo-rĩ, wee Jekonia, mūrũ wa Jehoiakimu mũthamaki wa Juda, o na ũngĩrĩ gĩcũhĩ kĩa mũhũũri kĩrĩ guoko-inĩ gwakwa kwa ũrĩo-rĩ, no gũkũruta ingĩkũruta ho. ²⁵ Ngũkũneana kũrĩ arĩa magũcaragia makũrute muoyo, o acio wĩtigagĩra, ngũneane kũrĩ Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni na kũrĩ andũ a Babuloni. ²⁶ Wee hamwe na maitũguo ũrĩa wagũciarire, ngamũnyuguta bũrũri ũngĩ kũrĩa mũtaciariĩrwo, na kũu nĩkuo inyuĩ eerĩ mũgakuĩra. ²⁷ Mũtirĩ hĩndĩ mũgaacooka gũkũ bũrũri ũyũ mwĩriragĩria gũgaacooka.”

²⁸ Hĩ anga mũndũ ũcio wĩtagwo Jekonia, nĩ nyũngũ nguũ na nyarare,
na kĩndũ gĩtarĩ mũndũ ũngĩkĩenda?

Nĩ kĩĩ gĩgũtũma we hamwe na ciana ciake manyugutwo,
na maikio bũrũri matooĩ?

²⁹ Atĩrĩrĩ, wee bũrũri, bũrũri, bũrũri ũyũ,
ta thikĩrĩria ndũmĩrĩri ya Jehova!

³⁰ Ũũ nĩguo Jehova ekuuga:

“Mũndũ ũyũ nĩandĩkwo maandĩko-inĩ, ta mũndũ ũtarĩ mwana,
mũndũ ũtakagaacĩra mũtũũrĩre-inĩ wake wothe,

nĩgũkorwo gũtirĩ mwana wake ũkaagaacĩra,
gũtirĩ ũgaikarĩra gĩtĩ gĩa ũthamaki kĩa Daudi kana athamake rĩngĩ thĩinĩ wa Juda.”

23

Rũhonge rwa Ũthingu

¹ “Hĩ! Kaĩ arĩithi arĩa maniinaga na makahurunja mbũri cia rũũru rwakwa marĩ na haaro-ĩ!” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ² Nĩ ũndũ ũcio Jehova Ngai wa Isiraeli ekũũria arĩithi arĩa marĩithagia andũ akwa atĩrĩ: “Tondũ nĩmũhurunjĩte mbũri ciakwa na mũgaciingata, na nĩmwagĩte gũcimenyererarĩ, nĩngamũherithia nĩ ũndũ wa ũũru ũcio mwĩkĩte,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ³ “Nĩ mwene nĩngacookereria matigari ma rũũru rwa mbũri ciakwa kuuma mabũrũri mothe marĩa ndaacitwarithirie, ndĩcicookie ũrĩithio-inĩ wacio, na nĩngaciaranĩra kuo, cingĩhe. ⁴ Nĩngacirehera arĩithi a gũcirĩithagia, na itigacooka gwĩtigĩra kana kũmaka, na gũtirĩ o na ĩmwe yacio ĩkoora,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Matukũ nĩmarooka rĩrĩa ngaarahũrĩra Daudi mũndũ mũthingu ũgerekanĩtio na Rũhonge rwa mũtĩ, na nĩwe Mũthamaki ũrĩa ũgaathamakaga arĩ na ũũgĩ, na ageekaga maũndũ marĩa magĩrĩire na ma kĩhooto bũrũri-inĩ.

⁶ Matukũ-inĩ make-rĩ, Juda nĩakahonokio, nake Isiraeli atũũre arĩ mũgitĩre.

Nake ageetagwo rĩitwa rĩrĩ:
Jehova-Ũthingu-Witũ.”

⁷ Nĩ ũndũ ũcio Jehova ekuuga atĩrĩ: “Matukũ nĩmarooka, rĩrĩa andũ matagacooka kuuga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo,

ũrĩa warutire andũ a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri,'⁸ no makoigaga atĩrĩ, 'Ti-itherũ, o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, ũrĩa warutire njiaro cia Isiraeli bũrũri ũrĩa ũrĩ mwena wa gathigathini, na kuuma mabũrũri-inĩ mothe kũrĩa aamath-aamĩirie.' Hĩndĩ iyo magaatũũra bũrũri wao ene."

Anabii a Maheeni

- ⁹ Ũhoro ũkonii anabii nĩ atĩrĩ:
Ngoro yakwa nĩthuthĩku;
mahĩndĩ makwa mothe nĩmarainaina.
Haana ta mũndũ mũrĩũ,
ngahaana ta mũndũ mũtoorie nĩ ndibei,
nĩ ũndũ wa Jehova,
na nĩ ũndũ wa ndũmĩrĩri ciake theru.
- ¹⁰ Bũrũri ũyũ ũiyũrĩte itharia;
bũrũri ũyũ ũikarĩte ũrĩ mũng'aru nĩ ũndũ
wa kĩrumi,
naguo ũrĩthio wothe kũu werũ-inĩ
ũkahooaha.
Anabii marũmĩrĩire mĩtũũrĩre mĩũru,
na makahũthĩra hinya wao ũrĩa gũtagĩrĩire.
- ¹¹ "Anabii na athĩnjĩri-Ngai matiĩtigagĩra Ngai;
o na thĩinĩ wa hekarũ-inĩ yakwa,
nĩndĩioneire waganu wao,"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- ¹² "Nĩ ũndũ ũcio njĩra yao nĩngũtuĩka ndenderũ;
magaathaamĩrio nduma-inĩ,
na kũu nĩkuo makaagũira.
Nĩngamarehithĩria mwanangĩko
mwaka-inĩ ũrĩa makaaherithio,"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

- 13 “Thĩinĩ wa anabii a Samaria-rĩ,
nĩndonire ũndũ ũrĩ magigi, naguo nĩ ũyũ:
Maarathaga mohoro na rĩtwa rĩa Baali,
nao makĩhĩtithia andũ akwa a Isiraeli.
- 14 Ningĩ thĩinĩ wa anabii a Jerusalemu-rĩ,
nĩnyonete ũndũ mũuru mũno, naguo nĩ
ũyũ:
Matharanagia, na magatũũra maheenana-
gia.
Mekagĩra moko ma eeki naaĩ hinya,
gũkaaga mũndũ ũngĩgarũrũka atigane na
waganu wake.
Othe mahaanĩte ta Sodomu harĩ niĩ;
andũ a Jerusalemu mahaana o ta Gomora.”
- 15 Nĩ ũndũ ũcio, ũhoru ũkoniĩ anabii acio,
Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga ũũ:
“Nĩngatũma marĩe irio ndũrũ
na manyue maaĩ marĩ na thumu,
nĩ ũndũ kuuma kũrĩ anabii a Jerusalemu,
wagi wa gwĩtigĩra Ngai ũhunjĩte bũrũri-inĩ
guothe.”
- 16 ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe eku-
uga:
“Mũtigathikĩrĩrie ũrĩa anabii acio
maramũrathĩra;
nĩ cĩrĩgĩrĩro cia tũhũ mamũheaga.
Maaragia ũhoru wa cioneki ciumĩte meciiria-inĩ
mao ene,
no ti kuuma kanua ka Jehova.
- 17 Mathiiaga na mbere na kwĩra andũ arĩa
maathũire atĩrĩ,
‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Nĩmũkũgĩa na thayũ.’
Na kũrĩ arĩa othe marũmagĩrĩra ũremi wa ngoro
ciao,

- makameera atĩrĩ, ‘Gũtirĩ ũũru ũkũmũkora.’
- 18 No rĩrĩ, nũũ wao ũrĩ warũgama ciira-inĩ wa Jehova,
akĩona kana akĩigua kiugo gĩake.
Nũũ wathikĩrĩrie kana akĩigua kiugo gĩake?
- 19 Atĩrĩrĩ, kĩhuhũkanio kĩa Jehova
gĩgaatuthũka na mang’ũrĩ,
ta kĩhuhũkanio kĩnene gĩkĩharũrũka,
nakĩo kĩgũire mĩtwe ya andũ arĩa aaganu.
- 20 Marakara macio ma Jehova matigaathira,
o nginya rĩrĩa akaahingia
muoroto wa ngoro yake.
Matukũ-inĩ marĩa magooka-rĩ,
nĩmũgataũkĩrwo nĩ ũhoru ũcio wega.
- 21 Anabii acio-rĩ, ti nĩ ndaamatũmire,
no rĩrĩ, nĩmateng’erete na ndũmĩrĩri ciao;
nĩ ndiamaarĩrie,
no-o no marathĩte mohoro.
- 22 No korwo nĩmarũgamĩte ciira-inĩ wakwa-rĩ,
nĩmangĩahunjirie ndũmĩrĩri yakwa kũrĩ
andũ akwa,
na nĩmangĩagarũrũkĩte, magatigana na
mĩthĩire yao mĩũru,
na magatigana na ciĩko ciao njũru.
- 23 “Kaĩ ndĩ Ngai wa o gũkũ gũkuhĩ,
na ndirĩ Ngai wa kũraya?”
ũguo nĩguo Jehova ekũũria.
- 24 “Kũrĩ mũndũ ũngĩhota kwĩhitha kũrĩa
kwĩhithĩte mũno,
ũndũ itangĩhota kũmuona?”
ũguo nĩguo Jehova ekũũria.
“Githĩ ndiyũrĩte kũndũ guothe, igũrũ na
thĩ?”

ũguo nĩguo Jehova ekũũria.

²⁵ “Nĩnjiguĩte ũrĩa anabii moigaga arĩa marathaga mohoro ma maheeni makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa. Moigaga atĩrĩ, ‘Nĩndĩrarootire! Nĩndĩrarootire!’ ²⁶ Nĩ nginya rĩ ũhoru ũyũ ũgũthĩĩ na mbere ngoro-inĩ cia anabii acio maheenanagia, o acio marathaga maũndũ ma matũhũhũ moimĩte meciiria-inĩ mao ene? ²⁷ Meciragia atĩ irooto icio meranaga mũndũ na ũrĩa ũngĩ nĩgũtũma andũ akwa mariganĩrwo nĩ rĩitwa rĩakwa, o ta ũrĩa maithe mao mariganĩrwo nĩ rĩitwa rĩakwa makĩhooya Baali. ²⁸ Mũnabii ũrĩa ũrotete kĩroto-rĩ, nĩaheane ũhoru wa kĩroto kũu gĩake, no rĩrĩ, ũrĩa ũrĩ na ndũmĩrĩri yakwa nĩaheane ũhoru wayo arĩ na wĩhokeku. Tondũ-rĩ, kaĩ rũũwa rwa ngano rũrĩ na ũhoru ũrĩkũ na ngano?” ũguo nĩguo Jehova ekũũria. ²⁹ “Githĩ ndũmĩrĩri yakwa ndĩhaana ta mwaki, o na ta kĩbũi kĩrĩa gĩthetheraga rwaro rwa ihiga rũgatuĩka tũcere?” ũguo nĩguo Jehova ekũũria.

³⁰ “Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩndeganĩte na anabii acio maiyaga ndeto mũndũ kuuma kũrĩ ũrĩa ũngĩ, magaciaria ta ciumĩte kũrĩ niĩ,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ³¹ Ũũ nĩguo Jehova ekuuga, “Nĩngũũkĩrĩra anabii acio maaragia ndeto ciao ene, na magacooka makoiga atĩrĩ, ‘Ũguo nĩguo Jehova oiga.’ ³² Īĩ ti-itherũ, nĩngũũkĩrĩra anabii acio marathaga mohoro ma irooto cia maheeni,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Maheanaga ũhoru wacio, makahĩtithia andũ akwa na maheeni na mwĩtĩĩo wao, no ti niĩ ndĩmatũmĩte kana ngamaatha. Matigunaga andũ aya o na hanini,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

Ndũmĩrĩri Nditũ cia Maheeni, na Anabii a Maheeni

³³ “Rĩrĩa andũ aya, kana mũnabii, o na kana mũthĩnjĩri-Ngai mangĩkũũria atĩrĩ, ‘Ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova nĩ ĩrĩkũ?’ ũkameera atĩrĩ, ‘Ndũmĩrĩri nditũ ya Jehova nĩ inyuĩ, na nĩngamũtiganĩria, ũguo nĩguo Jehova ekuuga.’ ³⁴ Mũnabii, kana mũthĩnjĩri-Ngai, o na kana mũndũ ũngĩ o wothe angiuga atĩrĩ, ‘Ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova,’ nĩ nĩngaherithia mũndũ ũcio o hamwe na nyũmba yake. ³⁵ Mũndũ o mũndũ wanyu atiindaga akĩũria mũratawe kana mũndũ wao atĩrĩ: ‘Icookia rĩa Jehova nĩ rĩrĩkũ?’ kana, ‘Jehova oigĩte atĩa?’ ³⁶ No rĩrĩ, mũtigacooke kuuga rĩngĩ atĩ ‘ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova,’ tondũ kiugo kĩa mũndũ we mwene nĩkĩo gĩtuĩkaga ndũmĩrĩri yake nditũ, na ũguo nĩguo mũgarũraga ciugo cia ndũmĩrĩri cia Ngai ũrĩa ũrĩ muoyo, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai witũ. ³⁷ Mũtindaga mũkĩũria mũnabii atĩrĩ: ‘Jehova agũcookeirie ũhoru ũrĩkũ?’ kana, ‘Jehova aarĩtie atĩa?’ ³⁸ O na gwatuĩka inyuĩ nĩmugaga atĩrĩ, ‘Ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova,’ ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Nĩmwahũthĩrire ciugo ici, ‘Ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova,’ o na gĩtuĩka nĩndamwĩrĩte mũtikanoige atĩ ‘Ĩno nĩyo ndũmĩrĩri nditũ kuuma kũrĩ Jehova.’ ³⁹ Nĩ ũndũ ũcio, ti-itherũ nĩngariganĩrwo nĩ inyuĩ, ndĩmũingate mwehere mbere yakwa hamwe

na itũũra rĩĩĩ inene rĩĩĩ ndaamũheire inyuĩ ene o na maithe manyu. ⁴⁰ Nĩngamũrehithĩria thoni cia gũtũũra tene na tene, ĩĩ, ndũme mũconorithio na njono itakariganĩra.”

24

Ikabũ Igĩrĩ cia Ngũyũ

¹ Thuutha wa Jekonia mũrũ wa Jehoakimu mũthamaki wa Juda na anene ake, na mabundi na atũũri a Juda gũtahwo, makĩrutwo Jerusalemu magĩtwarwo Babuloni nĩ Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni-rĩ, Jehova nĩanyonirie ikabũ igĩrĩ cia ngũyũ ciigĩtwo hau mbere ya hekarũ ya Jehova. ² Gikabũ kĩmwe kĩarĩ na ngũyũ njega mũno, ta ngũyũ iria ciambaga kwĩrua; gikabũ kĩrĩa kĩngĩ kĩarĩ na ngũyũ njũru mũno, itangĩrĩĩka nĩ ũndũ wa ũrĩa ciathũkĩte.

³ Hĩndĩ ĩyo Jehova akĩnjũũria atĩrĩ, “Jeremia, nĩ kĩĩ ũroona?”

Ngĩmũcookeria atĩrĩ, “Nĩ ngũyũ. Iria njega nĩ njega mũno, no iria njũru nĩ njũru mũno ũndũ itangĩrĩĩo.”

⁴ Hĩndĩ ĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ikĩnginyĩra, ngĩrwo atĩrĩ: ⁵ “Jehova, Ngai wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ: ‘O ta ngũyũ ici imwe njega-rĩ, ũguo noguo nyonaga andũ a Juda marĩ ega arĩa maatahirwo, acio ndaarutire gũkũ ngĩmatwara bũrũri wa Babuloni. ⁶ Maitho makwa nĩmakamarora na ndĩmeeke maũndũ mega, na nĩngamacookia gũkũ bũrũri ũyũ. Nĩngamarũgamia na ndikamamomora; nĩngamahaanda na ndigacooka kũmamunya. ⁷ Nĩngamahe ngoro ya gũtũma

mamenye atĩ nĩ nĩ Jehova. Nĩmagatuĩka andũ akwa na nĩ nduĩke Ngai wao, nĩgũkorwo nĩmakanjookerera na ngoro ciao ciothe.

⁸ “No rĩrĩ, o ta ngũyũ icio njũru, icio itangĩrĩka nĩ ũndũ wa ũrĩa ithũkĩte-rĩ,’ Jehova ekuuga atĩrĩ, ‘ũguo no taguo ngeeka Zedekia mũthamaki wa Juda, na anene ake o na matigari ma andũ a Jerusalemu, arĩa magaakorwo matigaire gũkũ bũrũri ũyũ kana arĩa matũũraga bũrũri wa Misiri. ⁹ Nĩngatũma mathũũrwo mũno, matuĩke kĩndũ gĩa gũthirĩkia mothamaki mothe ma gũkũ thĩ, na mameneke na matuĩke a kuunagwo thimo, na matũũre mathekagĩrĩrwo na manyiitagwo nĩ kĩrumi kũrĩa guothe ngaamathaamĩria. ¹⁰ Nĩngamarehithĩria rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, na mũthiro imokĩrĩre, nginya maniinwo mathire bũrũri-inĩ ũrĩa ndaamaheire o na ngĩhe maithe mao.’ ”

25

Mĩaka Mĩrongo Mũgwanja ya Ũkombo

¹ Ndũmĩrĩri nĩyakinyĩrĩire Jeremia ikoniĩ andũ othe a Juda, mwaka-inĩ wa kana wa gũthamaka kwa Jehoiakimu mũrũ wa Josia mũthamaki wa Juda, naguo nĩguo warĩ mwaka wa mbere wa gũthamaka kwa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni. ² Nĩ ũndũ ũcio Jeremia ũcio mũnabii akĩira andũ othe a Juda na arĩa othe maatũũraga Jerusalemu atĩrĩ: ³ Ihinda rĩa mũaka mĩrongo ĩrĩ na ĩtatũ, kuuma mwaka-inĩ wa ikũmi na ĩtatũ wa ũthamaki wa Josia mũrũ wa Amoni mũthamaki wa Juda, nginya ũmũthĩ,

ndũmĩrĩri cia Jehova itũire ingyagĩrĩra, na niĩ ngamũhe ũhoro wacio kainingĩ kainingĩ, no mũtithikĩrĩrie.*

⁴ Na rĩrĩ, o na gũtuĩka Jehova nĩamũtũmĩire ndungata ciake ciothe cia anabii kainingĩ, kainingĩ, mũtiigana gũthikĩrĩria kana gũtega matũ manyu nĩguo mũmaigue. ⁵ Maamwĩrite atĩrĩ, “Garũrũkai rĩu o ũmwe wanyu, mũtigane na mĩthĩire yanyu mĩũru na ciĩko cianyu njũru, nĩguo mũtũũre bũrũri-inĩ ũrĩa Jehova aamũheire inyuĩ o na maithe manyu nginya tene. ⁶ Mũtikanarũmĩrĩre ngai ingĩ mũcitungatĩre kana mũcihooe; mũtikandakarie na ũndũ wa kĩrĩa mwĩthondekeire na moko manyu. Mwathĩka ũguo, hĩndĩ ĩyo ndikamũgera ngero.”

⁷ Jehova ekuuga atĩrĩ, “No inyuĩ mũtiathikĩrĩrie, no mũgĩĩthirĩkia nĩguo ndaakare na ũndũ wa kĩrĩa mwethondekeire na moko manyu, na inyuĩ nĩmũkũgerithĩtie ngero.”

⁸ Nĩ ũndũ ũcio Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ: “Tondũ nĩmũregete gũthikĩrĩria ndũmĩrĩri yakwa, ⁹ nĩngwĩta andũ othe a mwena wa gathigathini hamwe na ndungata yakwa Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga. “Nĩngũmarehe mookĩrĩre bũrũri ũyũ na arĩa matũũraga kuo o na mookĩrĩre ndũrĩrĩ ciothe iria iũrigiicĩirie. Nĩngamaniina biũ na ndũme matuĩke ta kĩndũ

* **25:3** Andũ a Juda nĩmagire gũthikĩrĩria ndũmĩrĩri ya Jeremia, o ta ũrĩa Ngai aamũmenyithĩtie rĩrĩa aamwĩtire (Jer 1:17-19).

kĩa ihooru na gĩa kũmeneka, na manangĩke nginya tene. ¹⁰ Nĩngũmehereria mĩgambo ya gĩkeno na ya kũrũũhia, o na mĩgambo ya mũhiki na mũhikania, na mũrurumo wa ithĩ, o na ũtheri wa tawa. ¹¹ Bũrũri ũyũ wothē ũgaatuĩka bũrũri ũtarĩ kĩndũ o na ũkirĩte ihooru, nacio ndũrĩrĩ icio nĩigatungatĩra mũthamaki wa Babuloni mĩaka mĩrongo mũgwanja.

¹² “No rĩrĩ, mĩaka mĩrongo mũgwanja yathira, nĩngaherithia mũthamaki wa Babuloni na rũrĩrĩ rwake, herithie bũrũri ũcio wa andũ a Babuloni nĩ ũndũ wa mahĩtia mao, na ningĩ nĩngatũma bũrũri ũcio ũtũũre ũkirĩte ihooru nginya tene,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹³ “Nĩngarehithĩria bũrũri ũcio maũndũ mothe marĩa ndanoiga atĩ nĩmakaũkora, marĩa mothe mandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩrĩ, o macio maarathĩrwo ndũrĩrĩ ciothe nĩ Jeremia.

¹⁴ Nĩgũkorwo o ene nĩmagatuĩka ngombo cia ndũrĩrĩ nyingĩ na athamaki anene; na nĩ nĩngerĩhĩria harĩo kũringana na ciiko ciao, o na kũringana na maũndũ marĩa maneeke na moko mao.”†

Gĩkombe kĩa Marakara ma Ngai

¹⁵ Atĩrĩrĩ, Jehova Ngai wa Isiraeli, aanjũrire atĩrĩ: “Oya gĩkombe gĩkĩ kĩiyũrĩte ndibei ya mang’ũrĩ makwa kuuma guoko-inĩ gwakwa, na ũkĩnyuithie ndũrĩrĩ iria ciothe ngũgũtũma kũrĩ cio. ¹⁶ Rĩrĩa ikaanyua-rĩ, nĩigatũgũũga na

† **25:14** Ngai nĩarekereirie andũ a Babuloni maathwo nĩ mabũrũri mangĩ nĩ ũndũ wa ũria meekire andũ a Juda.

igūrũke nĩ ùndũ wa rūhiũ rwa njora rūrĩa ngaarehithia gatagatĩ-inĩ kao.”

17 Nĩ ùndũ ũcio ngĩoya gĩkombe kĩu kuuma guoko-inĩ kwa Jehova, na ngĩtũma ndũrĩrĩ iria ciothe aandũmĩte kũrĩ cio ikĩnyũire: 18 itũũra rĩa Jerusalemu na matũũra ma Juda, na athamaki akuo na anene akuo, nĩguo manangĩke, na matuĩke ta kĩndũ kĩrĩ magigi na gĩa kũmeneka, o na kĩndũ kĩgwatĩtwo nĩ kĩrumi, ta ũrĩa matariĩ ũmũthĩ; 19 ningĩ Firaũni mũthamaki wa Misiri, na arĩa mamũtungataga, na anene ake na andũ ake othe, 20 na ageni arĩa othe matũũraga kuo; na ningĩ athamaki othe a Uzu; na ningĩ athamaki othe a Afilisti (aya nĩ andũ a Ashikeloni, na Gaza, na Ekironi, o na andũ arĩa maatigaire Ashidodi); 21 ningĩ andũ a Edomu, na Moabi na Amoni; 22 ningĩ athamaki othe a Turo na Sidoni; o na athamaki a icigĩrĩra iria irĩ mũrĩmo wa iria; 23 ningĩ andũ a Dedani, na Tema, na Buzu, na arĩa othe marĩ kũraya; 24 ningĩ athamaki othe a Arabia, na athamaki othe a ndũrĩrĩ ng’eni arĩa matũũraga werũ-inĩ; 25 ningĩ athamaki othe a Zimuri, na Elamu na Media; 26 o na athamaki othe a mwena wa gathigathini, a gũkuhĩ na a kũraya, marũmanĩrĩre mũndũ na ũrĩa ũngĩ: moimĩte mothamaki-inĩ mothe ma thĩ. Na thuutha wao othe, mũthamaki wa Sheshaki nĩagakĩnyũira o nake.

27 “Ūcooke ũmeere atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, eku-uga: Nyuai, mũrĩo na mũtahĩke, mũcooke mũgũe na mũtikanacooke gũũkĩra, nĩ ùndũ wa rūhiũ rwa njora rūrĩa ngaarehithia gatagatĩ-

inĩ kanyu.’ 28 No rĩrĩ, mangĩkaarega kuoya gĩkombe kũ kuuma guoko-inĩ gwaku manyuerĩ, ũkameera atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga: No nginya mũnyue! 29 Atĩrĩrĩ, nĩnyambĩrĩirie kũrehe mwanangĩko itũũra-inĩ rĩrĩ inene rĩtanĩtio na Rĩtwa rĩakwa; anga inyuĩ no mwage kũherithio? Mũtikaaga kũherithio, nĩ ũndũ nĩndĩrarehithĩria andũ arĩa othe matũũraga gũkũ thĩ rũhiũ rwa njora, ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga.’

30 “Rĩu marathĩre mohoro maya mothe, ũmeere atĩrĩ:

“Jehova akaarama arĩ o kũu igũrũ;
 akaagamba ta ngwa arĩ gĩikaro-inĩ gĩake gĩtheru,
 na ararama na hinya, okĩrĩre bũrũri wake.
 Akaanĩrĩra na mũgambo mũnene mũno
 ta wa andũ arĩa marangagĩrĩria thabibũ,
 agũthũkĩre andũ othe arĩa matũũraga gũkũ thĩ.

31 Inegene rĩu nĩrĩkaiguĩka nginya ituri-inĩ ciothe cia thĩ,
 nĩ ũndũ Jehova nĩagaciirithia ndũrĩrĩ;
 nĩagatuĩra andũ othe ciira
 na oorage arĩa aaganu na rũhiũ rwa njora,’ ”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

32 Ūũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga:

“Atĩrĩrĩ! Mwanangĩko nĩũrahunja
 kuuma rũrĩrĩ rũmwe nginya rũrĩa rũngĩ;
 kĩhuhũkanio nĩkĩrahuhũkana
 kuuma ituri-inĩ cia thĩ.”

33 Ihinda-inĩ rĩu andũ arĩa mooragithĩtio nĩ Jehova magaakorwo maaraganĩte kũndũ guothe,

kuuma gīturi kīmwe gĩa thĩ nginya kīrĩa kīngĩ.
Matikarĩrĩrwo, kana monganio, kana mathikwo,
no magaaikara ta rūrua, mahurunjūkĩte thĩ.

³⁴ Rĩrai na mūgirĩke, inyuĩ arĩithi aya;
mwĩgaragarieĩ rūkūngũ-inĩ, inyuĩ atongoria
a rūũru rwa mbūri.

Nĩgũkorwo ihinda rĩanyu rĩa gũthĩnjwo nĩ
ikinyu;
mũkaagũa mũthuthĩke o ta rĩũmba rĩrĩa
rĩega mũno.

³⁵ Arĩithi acio matikoona kũndũ gwa kũũrĩra,
na atongoria a rūũru rwa mbūri matikoona
gwa gwĩtharĩra.

³⁶ Thikĩrĩriai mūigue kĩrĩro kĩa arĩithi,
o na kĩgirĩko kĩa atongoria a rūũru rwa
mbūri,
nĩ ũndũ Jehova nĩaranangithia ũrĩithio
wao.

³⁷ Ũrĩithio ũcio wa cianda-inĩ ũtarĩ ũgwati
nĩũkanangwo
tondũ wa marakara mahiũ ma Jehova.

³⁸ Akoimagara ta mūrũũthi ũkiuma kĩmamo-inĩ
kĩaguo,
na bũrũri wao nĩũgaakira ihooru
nĩ tondũ wa rūhiũ rwa njora rwa
mũhinyanĩrĩria,
na nĩ ũndũ wa marakara mahiũ ma Jehova.

26

Jeremia Kwĩhĩtĩrwo Kũũragwo

¹ Rĩrĩa Jehoiakimu mūrũ wa Josia, mũthamaki
wa Juda ambĩrĩirie gũthamaka-rĩ, ndũmĩrĩri
nĩyanginyĩrire yumĩte kũrĩ Jehova, ngĩrwo

atĩrĩ: ² “Jehova ekuuga atĩrĩ: Rũgama nja ya nyũmba ya Jehova warĩrie andũ othe a matũũra ma Juda, acio mokaga kũhoera thĩinĩ wa nyũmba ĩno ya Jehova. Mahe ũhoru ũrĩa wothe ngũgwatha; ndũgatige o na kiugo kĩmwe. ³ Hihi nĩmegũgũthikĩrĩria na mũndũ o mũndũ wao agarũrũke atigane na mĩthĩire yake mĩũru. Hĩndĩ ĩyo na nĩ ndĩiricũkwo ndige kũmarehera mwanangĩko ũrĩa nduĩte atĩ nĩngũmarehera, nĩ ũndũ wa ciĩko ciao njũru iria mekĩte. ⁴ Meere atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Mũngĩrega kũnjigua na kũrũmĩrĩra mawatho makwa marĩa njigĩte mbere yanyu, ⁵ na mũngĩaga gũthikĩrĩria ciugo cia ndungata ciakwa anabii, o icio ndĩmũtũmagĩra kaingĩ kaingĩ (o na gwatũika mũticiiguaga), ⁶ hĩndĩ ĩyo nĩngatũma nyũmba ĩno ĩtuĩke ta Shilo, o narĩo ĩtũũra rĩĩrĩ inene ndĩrĩtue rĩa kũgwetagwo ta kĩrumi nĩ andũ a ndũrĩrĩ ciothe cia thĩ.’”

⁷ Athĩnjĩri-Ngai, na anabii, na andũ acio angĩ othe makĩigua Jeremia akĩaria ndũmĩrĩri ĩyo kũu nyũmba-inĩ ya Jehova. ⁸ No rĩrĩ, Jeremia aarĩkia kwĩra andũ maũndũ marĩa mothe Jehova aamwathĩte ameere-rĩ, athĩnjĩri-Ngai, na anabii, na andũ acio angĩ othe makĩmũnyiita, makĩmwĩra atĩrĩ, “Wee no nginya ũkue! ⁹ Nĩ kĩ gĩtũmĩte ũrathe mohoro ũkĩgwetaga rĩtwa rĩa Jehova, ũkoiga atĩ nyũmba ĩno ĩgaatuĩka ta Shilo, narĩo ĩtũũra rĩĩrĩ inene rĩkire ihooru na rĩtiganĩrio?” Nao andũ acio othe makĩũngana, makĩrigiicĩria Jeremia kũu thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova.

¹⁰ Rĩrĩa anene a Juda maaiguire maũndũ ma-

cio, makĩambata moimĩte nyũmba ya ũthamaki, magĩthĩĩ nyũmba-inĩ ya Jehova, makĩrũgama o mũndũ handũ hake itonyero-inĩ rĩa Kĩhingo kĩria Kierũ kĩa nyũmba ya Jehova. ¹¹ Hĩndĩ ĩyo athĩnjĩri-Ngai na anabii makĩira anene acio na andũ othe atĩrĩ, “Mũndũ ũyũ agĩriire atuĩrwo kũũragwo, tondũ nĩarathĩte maũndũ mooru makonĩ itũũra rĩrĩ inene. Nĩmũmeiguĩriire na matũ manyu!”

¹² Hĩndĩ ĩyo Jeremia akĩira anene othe na andũ othe atĩrĩ: “Nĩ Jehova wandũmire ngarathe maũndũ ma gũũkĩrĩra nyũmba ĩno na itũũra rĩrĩ, o ta ũguo mũrĩkĩtie kũigua. ¹³ Rĩu garũrĩrai mĩthĩire yanyu na ciĩko cianyu na mwathĩkĩre Jehova Ngai wanyu. Nake Jehova nĩekwĩricũkwo aage kũrehe mwanangĩko ũcio aamũgweteire. ¹⁴ No nĩ-rĩ, ndĩ moko-inĩ manyu; njĩkai o ũrĩa mũkuona arĩ wega na kwagĩriire. ¹⁵ No rĩrĩ, menyai wega, atĩ mũngĩnjũraga nĩmũgũcookererwo nĩ mahĩtia ma gũita thakame ya mũndũ ũtarĩ ũũru ekĩte, inyuĩ ene ĩmũcookerere, hamwe na itũũra rĩrĩ inene, na arĩa othe matũũraga kuo, tondũ ti-itherũ nĩ Jehova ũndũmĩte kũrĩ inyuĩ njarie ũhoru ũyũ wothe mũkĩũiguaga.”

¹⁶ Hĩndĩ ĩyo anene na andũ acio angĩ othe makĩira athĩnjĩri-Ngai na anabii atĩrĩ, “Mũndũ ũyũ ndaagĩriire gũtuĩrwo gũkua! Aatwarĩirie akĩgwetaga rĩtwa rĩa Jehova Ngai witũ.”

¹⁷ Athuuri amwe a bũrũri ũcio makĩrũgama hau mbere, makĩira ũngano ũcio wa andũ othe atĩrĩ, ¹⁸ “Mika ũrĩa Mũmoresethu nĩarathire ũhoru matukũ-inĩ ma Hezekia, mũthamaki wa

Juda. Eerire andũ othe a Juda atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga:

“ Zayuni nĩgũkarĩmwo ta mũgũnda,
Jerusalemu gũgaatuĩka ta hĩba ya kagoto,
nakĩo kĩrĩma gĩkĩ gĩakĩtwo hekarũ
gĩtuĩke ta kĩhumbu kĩmereirwo nĩ ithaka.’

¹⁹ “Hezekia mũthamaki wa Juda kana mũndũ ũngĩ wothe kũu Juda nĩamũũragire? Githĩ Hezekia ti gwĩtigĩra eetigĩrire Jehova, na agĩcaria gwĩtĩkĩrĩka nĩwe? Na githĩ Jehova ndeericũkirwo agĩtiga kũrehe mwanangĩko ũrĩa oigĩte nĩekũmarehera? Tũrorete kwĩrehere mwanangĩko mũuru mũno!”

²⁰ (Ningĩ nĩ haarĩ mũndũ ũngĩ wetagwo Uria mũrũ wa Shemaia, wa kuuma Kiriathu-Jearimu, nake aarathire ũhoru akĩgwetaga rĩitwa rĩa Jehova; aarathire o maũndũ ta maya megĩĩ itũura rĩĩrĩ inene na bũrũri ũyũ, o ta ũguo Jeremia aarathĩte. ²¹ No rĩrĩa Mũthamaki Jehoiakimu, na atongoria ake a mbaara na anene maiguire ndũmĩrĩri yake, mũthamaki agĩcaria njĩra ya kũmũũraga. No Uria nĩaiguire ũhoru ũcio, agĩitigĩra, na akĩũrĩra bũrũri wa Misiri. ²² Na rĩrĩ, Mũthamaki Jehoiakimu agĩtũma Elinathani mũrũ wa Akiboru athĩ bũrũri wa Misiri, marĩ hamwe na andũ angĩ. ²³ Nao makĩgĩra Uria kuuma Misiri, makĩmũtwara kũrĩ Jehoiakimu ũcio mũthamaki, nake akĩmũũragithia na rũhiũ rwa njora, nakĩo kĩimba gĩake gĩgĩteeo mbĩrĩra-inĩ harĩa haathikagwo andũ arĩa mataarĩ bata).

²⁴ No rĩrĩ, Ahikamu mũrũ wa Shafani akĩgitĩra Jeremia, na nĩ ũndũ ũcio ndaaneanirwo kũrĩ

andũ mamũũrage.

27

Juda Nĩagatungata Nebukadinezaru

¹ O kĩaambĩrĩria-inĩ kĩa wathani wa Zedekia mũrũ wa Josia, mũthamaki wa Juda, ndũmĩrĩri ĩno nĩyakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova:

² Nake Jehova akĩnjĩira atĩrĩ, “Wĩthondekere icooki rĩa mĩkwa na mĩtĩ mĩkĩranie, ũcooke ũmĩkĩre ngingo. ³ Ũcooke ũtũme ndũmĩrĩri kũrĩ

athamaki a Edomu, na Moabi, na Amoni, na Turo na Sidoni ũmĩnengerete abarũthi ao arĩa mokĩte Jerusalemu kũrĩ Zedekia mũthamaki wa Juda. ⁴ Mahe ndũmĩrĩri matwarĩre anene ao,

ũmeere atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: “Ĩrai anene

anyu atĩrĩ: ⁵ Nĩ nĩ nĩ ndombire thĩ na andũ arĩa marĩ kuo o na nyamũ iria irĩ kuo na hinya wakwa mũnene na ndambũrũkĩtie guoko gwakwa, na ndĩmĩheaga o mũndũ ũrĩa ingienda kũhe. ⁶ Na rĩu nĩngũneana mabũrũri manyu

mothe kũrĩ ndungata yakwa Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni; nĩngũtũma o na nyamũ cia gĩthaka imũtungatagĩre. ⁷ Ndũrĩrĩ

ciothe nĩkamũtungatĩra we, na mũriũ, o na mwana wa mũriũ, nginya rĩrĩa ihinda rĩa bũrũri wake rĩgaakinya; hĩndĩ ĩyo ndũrĩrĩ nyingĩ na athamaki anene nĩmakamũtua wa kũmatungatagĩra arĩ o.

⁸ “ ‘ “No rĩrĩ, rũrĩrĩ o ruothe kana ũthamaki o wothe arĩa makaaga gũtungatĩra Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, kana marege kũinamia ngingo mekĩrwo

icooki rñake, nñngaherithia rñrñrñ rñu na rñhiũ rwa njora, na ng'aragu, na mũthiro, nginya rñrñ ngarũniinithia na guoko gwake, ũguo nñguo Jehova ekuuga. ⁹ Nĩ ũndũ ũcio-rñ, tigai gũthikĩrñria anabii anyu, na arathi anyu, na ataũri-a-irooto, na aragũri, kana andũ-ago, o acio mamwĩraga atĩrñ: 'Inyuĩ mũtirñ hĩndĩ mũgaatungatĩra mũthamaki wa Babuloni.' ¹⁰ Nĩ ũndũ ũcio nĩ ũhoro wa maheeni mamũrathagĩra, marĩa magaatũma mũtahwo, mũtwarwo kũndũ kũraya na bũrũri wanyu; ngamũingata, mũniinwo biũ. ¹¹ No rñrñrñ rñrñ ruothe rñkainamia ngingo rwĩkĩrwo icooki rñ mũthamaki wa Babuloni na rñmũtungatĩre-rñ, nñngetĩkĩria rñrñrñ rñu rñtũũre bũrũri-inĩ wao kĩũmbe, marĩmage na maikarage kuo, ũguo nñguo Jehova ekuuga."''"

¹² Nĩndaheanire ndũmĩrĩri o ro ãyo kũrñ Zedekia mũthamaki wa Juda. Ngĩmwĩra atĩrñ, "Inamia ngingo yaku, wĩkĩrwo icooki rñ mũthamaki wa Babuloni; mũtungatĩre we mwene na andũ ake, na nñũgũtũura muoyo. ¹³ Wee mwene mũrñ na andũ aku-rñ, mũgũkĩnithia nĩkĩ na rñhiũ rwa njora, na ng'aragu, o na mũthiro, o icio Jehova atuĩrñire rñrñrñ o ruothe rñrñ rñtagatungatĩra mũthamaki wa Babuloni? ¹⁴ Tiga gũthikĩrñria ũhoro wa anabii acio makwĩraga atĩrñ, 'Wee ndũrñ hĩndĩ ũgaatungatĩra mũthamaki wa Babuloni,' tondũ makũrathagĩra ũhoro wa maheeni. ¹⁵ 'Nĩ ndimatũmĩte,' nñguo Jehova ekuuga. 'Mararatha ũhoro wa maheeni, makĩgwetaga rñtwa rñakwa. Nĩ ũndũ ũcio

nĩngamũingata, na inyuĩ mũniinwo biũ, wee hamwe na anabii acio makũrathagĩra mo-horo.’ ”

¹⁶ Ngĩcooka ngĩira athĩnjĩri-Ngai na andũ acio angĩ othe atĩrĩ: “Ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Tigai gũthikĩrĩria anabii acio mamwĩraga atĩrĩ, ‘Hatigairie o kahinda kanini, nacio indo iria ciarutirwo nyũmba ya Jehova icookio kuuma Babuloni.’ Maramũrathĩra ũhoro wa maheeni. ¹⁷ Tigai kũmathikĩrĩria. Tungatĩrai mũthamaki wa Babuloni, na nĩmũgũtũura muoyo. Kaĩ itũura rĩrĩ rĩngĩkĩanangwo nĩkĩ? ¹⁸ Angĩkorwo acio nĩ anabii marĩ na ndũmĩrĩri kuuma kũrĩ Jehova-rĩ, nĩmagĩthaithe Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩguo indo iria itigarĩte gũkũ thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova, o na thĩinĩ wa nyũmba ya mũthamaki wa Juda, o na kũu Jerusalemu itigatwarwo Babuloni. ¹⁹ Nĩ ũndũ ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe oigĩte ũhoro ũkoniĩ itugĩ cia hekarũ, na karia ka maaĩ, indo cia kũigĩrĩria iria ingĩ, na indo ciothe cia nyũmba ingĩkorwo itigaire gũkũ itũura-inĩ rĩrĩ inene, ²⁰ iria Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni ataakuire hĩndĩ ĩrĩa aatahire Jekonia mũrũ wa Jehoiakimu mũthamaki wa Juda agĩthaamio arutĩtwo Jerusalemu na agĩtwarwo Babuloni, we mwene hamwe na andũ othe a Juda na a Jerusalemu arĩa maarĩ igweta: ²¹ ĩĩ, ti-itherũ Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli oigĩte atĩrĩ ũhoro ũkoniĩ indo icio itigaire thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova, o na thĩinĩ wa gĩkaro kĩa mũthamaki wa Juda, o na kũu Jerusalemu: ²² ‘Nĩigatwarwo Babuloni, na igaikara kũu

nginya mūthenya ũrĩa ngooka gūcigĩra,' ũguo nĩguo Jehova ekuuga. 'Hĩndĩ ĩyo nĩngacirehe ndĩcicookie gūkũ.' ”

28

Hanania Mūnabii wa Maheeni

¹ Mweri-inĩ wa gatano mwaka-inĩ ũcio, nĩguo mwaka wa kana, o kĩaambĩrĩria-inĩ kĩa ũthamaki wa Zedekia mūthamaki wa Juda, mūnabii wetagwo Hanania mūrũ wa Azuri, ũrĩa woimĩte Gibeoni, nĩanjĩrĩre atĩrĩ, tũrĩ o kũu nyũmba ya Jehova mbere ya athĩnjĩri-Ngai na andũ arĩa angĩ othe: ² “Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ‘Nĩnyunangĩte icooki rĩa mūthamaki wa Babuloni. ³ Mĩaka ĩrĩ ĩtanathira, nĩngũcookithia indo cia nyũmba ya Jehova gūkũ, iria Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni aarutire gūkũ agĩcitwara Babuloni. ⁴ Ningĩ Jekonia mūrũ wa Jehoiakimu mūthamaki wa Juda, nĩngamũcookia marĩ hamwe na andũ othe arĩa maatahĩtwo kuuma Juda magĩtwarwo Babuloni, nĩ ũndũ nĩnyunangĩte icooki rĩa mūthamaki wa Babuloni,’ ” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

⁵ Hĩndĩ ĩyo mūnabii Jeremia agĩcookeria mūnabii Hanania ũhoru arĩ hau mbere ya athĩnjĩri-Ngai hamwe na andũ arĩa angĩ othe marũgamĩte kũu nyũmba ya Jehova. ⁶ Akĩmwĩra atĩrĩ, “Kũrotuĩka guo! Jehova aroeka o ũguo! Jehova arohingia ũhoru ũcio waratha na ũndũ wa gũcookithia indo icio cia nyũmba ya Jehova, o na andũ othe arĩa maatahirwo gūkũ amacookie kuuma Babuloni. ⁷ No rĩrĩ, ta thikĩrĩria ũigue

ũhoro ũrĩa ngwaria ũkĩĩguagĩra na matũ, o nao andũ aya othe makĩiguaga: ⁸ Kuuma o mahinda ma tene, anabii arĩa maarĩ mbere yaku o na yakwa-rĩ, maatũũrĩte marathaga ũhoro wa mbaara, na mwanangĩko, na mũthiro, gũũkĩrĩra mabũrũri maingĩ o na mothamaki marĩ hinya. ⁹ No rĩrĩ, mũnabii ũrĩa ũrathagĩra andũ ũhoro wa thayũ akaamenyeka wega atĩ ti-itherũ nĩ Jehova wamũtũmĩte o rĩrĩa ũrathi wake ũkaahinga.”

¹⁰ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Hanania akĩruta icooki ngingo-inĩ ya Jeremia na akĩriunanga, ¹¹ agĩcooka akiuga andũ acio othe marĩ ho atĩrĩ, “Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Ūguo noguo ngoinanga icooki rĩa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, rĩehere ngingo-inĩ cia ndũrĩrĩ ciothe mĩaka ĩrĩ ĩtanathira.’ ” Mũnabii Jeremia aigua ũguo agĩĩthĩra.

¹² Kahinda kanini thuutha wa mũnabii Hanania kuunanga icooki rĩu rĩarĩ ngingo-inĩ ya Jeremia ũcio mũnabii, ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩire Jeremia akĩrwo atĩrĩ: ¹³ “Thĩĩ wĩre Hanania atĩrĩ, ‘Ūũ nĩguo Jehova ekuuga: Wee uunangĩte icooki rĩa mũtĩ, no rĩrĩ, handũ harĩo ũgeekĩrwo icooki rĩa kĩgera. ¹⁴ Ūũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: Nĩngekĩra ndũrĩrĩ icio ciothe icooki rĩa kĩgera ngingo, nĩgeetha ndũme itungatĩre Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, na nĩkamũtungatĩra. O na nĩngamũhe wathani aathage nyamũ cia gĩthaka.’ ”

¹⁵ Hĩndĩ ĩyo mũnabii Jeremia akĩra Hanania ũcio mũnabii atĩrĩ, “Hanania, ta thikĩrĩria!

Jehova ndagūtūmīte, no wee-rĩ, nĩuringĩrĩrie rūrĩrĩ rūrũ rwĩhoke ũhoro wa maheeni. ¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Ndĩ hakuhĩ gũkweheria thĩ. Mwaka-inĩ o ro ũyũ nĩũgũkua, tondũ nĩũhunjtie ũremi wa gũũkĩrĩra Jehova.’ ”

¹⁷ Mweri-inĩ wa mũgwanja wa mwaka o ro ũcio-rĩ, Hanania ũcio mũnabii agĩkua.

29

Marũa kũrĩ Andũ arĩa Maatahĩtwo

¹ Ũyũ nĩguo ũhoro ũrĩa waandĩkĩtwo marũa-inĩ marĩa mũnabii Jeremia aatũmire arĩ Jerusalemu kũrĩ athuuri arĩa maatigaire thĩinĩ wa arĩa maatahĩtwo, na kũrĩ athĩnjĩri-Ngai, na anabii, o na andũ acio angĩ othe arĩa Nebukadinezaru aatahĩte kuuma Jerusalemu akamatwara Babuloni. ² (Hĩndĩ ĩno nĩ thuutha wa Mũthamaki Jekonia, na nyina wa mũthamaki, na anene a kwa mũthamaki, na atongoria a Juda na a Jerusalemu, na mabundi na atũũri gũkorwo matahĩtwo kuuma Jerusalemu.) ³ Ehokeire marũa macio Elasa mũrũ wa Shafani, na Gemaria mũrũ wa Hilikia, arĩa Zedekia mũthamaki wa Juda aatũmire kũrĩ Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni. Marũa macio moigĩte atĩrĩ:

⁴ Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekwĩra andũ othe arĩa ndaarutire Jerusalemu ngĩmatwarithia Babuloni atĩrĩ:

⁵ “Mwĩyakĩrei nyũmba na mũcitũũre; haandai mĩgũnda mũcooke mũrĩe maciaro mayo.

⁶ Hikaniai, mũciare aanake na airĩtu; carĩriai

aanake anyu atumia mahikie, nao airĩtu anyu mũreke mahikio, nĩgeetha o nao maciare aanake na airĩtu. Ongererekai na mũingĩhe mũrĩ kũu; mũtikanyihanyihe.

⁷ Ningĩ-rĩ, caragai thayũ na ũgaacĩru wa itũũra rĩu inene kũu ndĩmũthaamĩrie. Hooyagai Jehova nĩ ũndũ warĩo, tondũ rĩngĩgaacĩra-rĩ, o na inyuĩ no mũkũgaacĩra.”

⁸ Īĩ, ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: “Mũtikareke anabii na aragũri arĩa marĩ gatagatĩ kanyu mamũheenie. Mũtikanathikĩrĩrie irooto icio inyuĩ mũmaringagĩrĩria mamũrotere.

⁹ Mamũrathagĩra ũhoru wa maheeni, makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa. Ti nĩ ndĩmatũmĩte,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁰ Jehova ekuuga atĩrĩ: “Mwaniina mĩaka mĩrongo mũgwanja kũu Babuloni, nĩngooka kũrĩ inyuĩ ndĩmũhingĩrie kĩĩranĩro gĩakwa kĩa ũtugi gĩa kũmũcookia gũkũ.

¹¹ Nĩgũkorwo nĩnjũũ meciiria marĩa ndĩciiragia ũhoru-inĩ wanyu, o meciiria ma thayũ na ti ma kũmwĩka ũũru, meciiria ma kũmũhe kĩrĩgĩrĩro atĩ ũhoru wanyu nĩũkaagĩrĩra thuutha-inĩ,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹² “Hĩndĩ ĩyo nĩmũkangaĩra na mũũhooe, na nĩ nĩngamũigua. ¹³ Ningĩ nĩmũkanjaria na nĩmũkanyona rĩrĩa mũkaanjaria na ngoro yanyu yothe. ¹⁴ Nĩ na nĩ nĩngonekana nĩ inyuĩ,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Nĩngamũruta kũrĩa mũtũũrĩte mũrĩ andũ atahe, ndĩmũcookie gũkũ. nĩngamũcookanĩrĩria kuuma

ndūrĩrĩ-inĩ ciothe na kũndũ guothe kũrĩa ndaamũhurunjũire, na nĩngamũcookia kũndũ kũrĩa ndaamũrutĩte ngĩmũtwara mabũrũri ma kũngĩ,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

¹⁵ Mwahota kuuga atĩrĩ, “Jehova nĩatwarahũrĩire anabii gũkũ Babuloni,”
¹⁶ no rĩrĩ, ũũ nĩguo Jehova ekuuga ũhoru ũkonĩ mũthamaki ũrĩa ũikaragĩra gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi, marĩ hamwe na andũ othe arĩa maatigarire itũũra-inĩ rĩrĩ inene, na andũ a bũrũri wanyu, acio mũtaakuuanĩrio nao mũgĩtahwo: ¹⁷ ũũ, Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga atĩrĩ: “Nĩngamatwarithĩria rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, na mũthiro, na ndũme mahaane ta ngũyũ njũru mũno, iria itangĩrĩka nĩ ũndũ wa gũthũka. ¹⁸ Nĩngamaingatithia na rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, na mũthiro, na ndũme matuĩke kĩndũ kĩmeneku harĩ mothamaki mothe ma gũkũ thĩ, na matuĩke ta kĩndũ kĩnyiite nĩ kĩrumi na kĩrĩ magigi, na kĩndũ gĩa kũnyararwo na kũmeneka, manyararwo ndūrĩrĩ-inĩ ciothe kũrĩa ngaamatwarithia. ¹⁹ Nĩgũkorwo matiathikĩrĩrie ndũmĩrĩri ciakwa, ndũmĩrĩri iria ndaamatũmĩire kaingĩ na tũnua twa ndungata ciakwa cia anabii,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga “O na inyuĩ arĩa mwatahirwo-rĩ, mũtiigana gũthikĩrĩria,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

²⁰ Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, ta thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ arĩa mũtahĩtwo ngamũruta Jerusalemu mũgatwarwo Babuloni. ²¹ ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai

wa Isiraeli, ekuuga nĩ ũndũ wa Ahabu mūrũ wa Kolaia, na Zedekia mūrũ wa Maaseia, o acio mamūrathagĩra mohoro ma maheeni makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa: “Nĩngamaneana kūrĩ Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, nake nĩakamooraga mũkĩonagĩra na maitho manyu. ²² Nĩ ũndũ wa ũhoru ũcio wao-rĩ, andũ othe a Juda arĩa maatahirwo na rĩu marĩ Babuloni nĩmakamoinaga thimo makĩrumana, makoiga atĩrĩ, ‘Jehova arotũma ũtuĩke ta Zedekia na Ahabu, arĩa mũthamaki wa Babuloni aacinire na mwaki.’ ²³ Nĩgũkorwo nĩmekĩte maũndũ mooru mũno thĩnĩ wa Isiraeli; nĩ matharĩtie na atumia a andũ angĩ, na makaaria ndeto cia maheeni, makĩgwetaga rĩitwa rĩakwa, ũndũ itaameerĩte meke. Nĩnjũũ ũguo nĩguo, na ndĩ mũira wamo,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

Ndũmĩrĩri kūrĩ Shemaia

²⁴ Īra Shemaia ũcio Mũnehelami atĩrĩ, ²⁵ “Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: Wee nĩwatũmire marũa na rĩitwa rĩaku mwene kūrĩ andũ othe a Jerusalemu, na kūrĩ Zefania mūrũ wa Maaseia ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, o na kūrĩ athĩnjĩri-Ngai arĩa angĩ othe. Werire Zefania atĩrĩ, ²⁶ ‘Jehova nĩagũtuĩte mũthĩnjĩri-Ngai ithenya rĩa Jehoiada nĩguo ũtuĩke mūrũgamĩrĩri wa nyũmba ya Jehova; wee wagĩrĩrwo nĩkuoherera mũgũrũki o wothe ũretua mũnabii ndungu magũrũ na ũmuoherere igeru cia ngingo. ²⁷ Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩ kĩĩ kĩgirĩtie wee ũkaanie Jeremia ũcio

wa kuuma Anathothu, o ũcio wĩtuaga mũnabii gatagatĩ-inĩ kanyu? ²⁸ Nĩatūtũmĩire ndũmĩrĩri ĩno gũkũ Babuloni akoiga atĩrĩ: Nĩmũgũikara mũrĩ ataha ihinda iraaaya. Nĩ ũndũ ũcio akaai nyũmba na mũcitũũre, na mũrĩme mĩgũnda na mũrĩe maciaro mayo.’ ”

²⁹ No rĩrĩ, we Zefania ũcio mũthĩnjĩri-Ngai agĩthomera mũnabii Jeremia marũa macio. ³⁰ Hĩndĩ ĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Jeremia, akĩrwo ũũ: ³¹ “Tũma ndũmĩrĩri ĩno kũrĩ andũ othe arĩa ataha: ‘Ũũ nĩguo Jehova ekuuga ũndũ ũkonĩ Shemaia ũcio Mũnehelami: Tondũ Shemaia nĩamũrathĩire ũhoru, o na gũtuĩka ndiamũtũmĩte, na nĩatũmĩte mwĩhoke ũhoru wa maheeni-rĩ, ³² ũũ nĩguo Jehova ekuuga: Ti-itherũ nĩngaherithia Shemaia ũcio Mũnehelami na njiaro ciake. Ndakagĩa na mũndũ ũtigarĩte thĩinĩ wa andũ aya, o na kana eyonere maũndũ mega marĩa ngeeka andũ akwa, tondũ nĩahunjĩtie ũremi akaanjũkĩrĩra,’ ” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

30

Gũcookererio kwa Isiraeli

¹ ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova: ² “Jehova, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ‘Andĩka ũhoru ũrĩa wothe ngwarĩirie ibuku-inĩ.’ ³ Tondũ Jehova ekuuga atĩrĩ, ‘Matukũ nĩmarooka, rĩrĩa ngaarehe andũ akwa a Isiraeli na a Juda moime kũrĩa maatwarirwo maatahwo na ndĩmacookie bũrũri ũrĩa ndaheire maithe mao mawĩgwatĩre,’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga.”

4 Ūyũ nĩguo ũhoru ũrĩa Jehova aaririe ũkonii Isiraeli na Juda:

5 “Jehova ekuuga atĩrĩ:

“ Nĩtũiguĩte mũkayũrũrũko wa kũmakania,
wa itua-nda, no ti wa thayũ.

6 Ta tuĩriai ũhoru, muone:

Hihĩ mũndũ mũrũme no ahote gũciara
mwana?

Nĩ kĩĩ kĩragĩtũma nyone arũme othe arĩa marĩ
hinya

menyiitĩte nda ta mũtumia ũkũrũmwo,
na o mũndũ akagarũrũka agatukia gĩthiithi?

7 Kaĩ mũthenya ũcio nĩũgakorwo ũrĩ mũrũrũ-ĩ!
Gũtirĩ ũngĩ ũkahaana taguo.

Gũgaakorwo kũrĩ ihinda rĩa kũnyariirĩka rĩa
Jakubu,
no nĩakahonokio kuuma harĩ guo.’

8 “Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,

‘Mũthenya ũcio nĩngoinanga icooki rĩu
ndĩrĩeherie ngingo-inĩ ciao,

na nduuange nga iria mohetwo nacio;

nacio ndũrĩrĩ itigacooka kũmatua ngombo
ciao rĩngĩ.

9 Handũ ha ũguo, magaatungatagĩra Jehova Ngai
wao,

na Daudi mũthamaki wao,
ũrĩa niĩ ngaamarahũrĩra.

10 “ Nĩ ũndũ ũcio tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu
ndungata yakwa;

tiga kũmaka, wee Isiraeli,’

nĩguo Jehova ekuuga.

‘Ti-itherũ nĩngakũhonokia ngũrute kũu kũraya,
na njiaro ciaku ndĩcirute bũrũri ũrĩa
maathaamĩrio.

Jakubu nĩagacookererwo nĩ thayũ o na ũgitĩri,
na gũtirĩ mũndũ o na ũmwe ũgaatũma
etigĩre.

11 Ndĩ hamwe nawe na nĩngakũhonokia,
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

‘O na ingĩniina ndũrĩrĩ ciothe
cia kũrĩa guothe ngũharaganĩrie,
wee ndigakũniina biũ.

No nĩngakũherithia na kĩhooto;
ndikaareka ũthiĩ o ro ũguo itakũherithĩtie.’

12 “Nĩ ũndũ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“ Kĩronda gĩaku gĩtingĩhona,
nguraro ciaku itirĩ kĩhonia.

13 Hatirĩ na wa gũgũthaithanĩrĩra,
kana ndawa ya kĩronda gĩaku,
o na kana gĩa gũkũhonia.

14 Athiritũ aku othe nĩmariganĩirwo nĩwe;
ndũrĩ kĩene harĩo.

Ngũgũthĩte o ta ũrĩa thũ ingĩkũgũtha,
na ngaakũherithia o ta ũrĩa mũndũ ũtarĩ tha
aherithanagia,

nĩ ũndũ mahĩtia maku nĩ manene mũno,
namo mehia maku makaingĩha makĩria.

15 Nĩ kĩĩ kĩratũma ũrĩrĩre kĩronda gĩaku,
ũkarĩrĩra ruo rwaku rũtarĩ na kĩhonia?
Nĩ ũndũ wa ũrĩa mahĩtia maku manenehete
na mehia maku magakĩingĩha rĩ,
nĩkĩo ngwĩkĩte maũndũ macio.

16 “ ‘No rĩrĩ, andũ arĩa othe magakũng’aũrania

o nao nĩmakang'aũranio;
 thũ ciaku ciothe nĩgatwarwo ithaamĩrio.
 Arĩa magũtahaga indo ciaku nĩmagatahwo;
 arĩa othe magũtunyaga indo na nĩ
 nĩngamatunya.

17 No nĩngagũcookeria ũgima waku,
 na ngũhonie nguraro ciaku,'
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga,
 'tondũ wĩtagwo mũndũ mũte,
 Zayuni itũũra rĩtarĩ mũndũ
 ũrĩrũmbũyagia.'

18 "Ũũ nĩguo Jehova ekuuga:
 " 'Nĩngacookia ũgaacĩru wa Jakubu hema-inĩ
 ciake,
 nacio ciikaro ciake ndĩciiguĩre tha;
 itũũra rĩu inene nĩrĩgaakwo rĩngĩ o kũu
 rĩanangĩrwo,
 nayo nyũmba ya ũthamaki nĩĩkarũgama
 harĩa hamĩagĩrĩre.

19 Kuuma kũu nĩgũkaiguuagwo gũkĩinĩrwo
 nyĩmbo cia gũcookia ngaatho,
 na kũiguuagwo mĩgambo ya gĩkeno.

Nĩngamaingĩhia
 na matikanyihanyiiha;
 nĩngamaheithia gĩtĩĩo,
 na matikaagithio kĩene.

20 Ciana ciao igaikaraga o ta matukũ-inĩ marĩa
 ma tene,
 nakĩo kĩrĩndĩ kĩa gĩtũũre kĩrũmĩte wega
 mbere yakwa;
 nĩngaherithia arĩa othe mamahinyagĩrĩria.

21 Mũtongoria wao agaakorwo arĩ ũmwe wa
 andũ ao kĩũmbe;

o nake mwathi wao akoima o kũu thĩinĩ wa
andũ ao.

Nĩngamũreharehe nake oke hakuhĩ na niĩ,
nĩ ũndũ-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩkũ ũngĩrutĩra
gũũka hakuhĩ na niĩ?’

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

22 ‘Nĩ ũndũ ũcio nĩmũgatuĩka andũ akwa,
na niĩ nduĩke Ngai wanyu.’ ”

23 Atĩrĩrĩ, mang’ũrĩ ma Jehova
nĩmagatuthũka mahaana ta kĩhuhũkanio;
ti-itherũ makaahaana ta rũhuho rũkũhurutana
mũno,
igũrũ rĩa andũ arĩa aaganu.

24 Marakara mahiũ ma Jehova matigaathira,
o nginya rĩrĩa akaahingia
muoroto wa ngoro yake biũ.
Matukũ-inĩ marĩa magooka-rĩ,
nĩmũgataũkĩrwo nĩ ũhoro ũcio wega.

31

1 “Thinda-inĩ rĩu ngaakorwo ndĩ Ngai wa mbarĩ
ciothe cia Isiraeli, nao nĩmagatuĩka andũ akwa,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

2 Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Andũ arĩa makaahonoka kũũragwo na rũhiũ
rwa njora-rĩ,
nĩmagetĩkĩrĩka kũu werũ-inĩ;
nĩngooka kũhuurũkia andũ a Isiraeli.”

3 Jehova nĩatumĩrĩire matukũ-inĩ ma tene,
agĩtwĩra atĩrĩ:
“Niĩ ngwendete na wendo wa tene na tene;
nĩngũguucĩrĩirie na ũtugi.

- 4 Nĩngagwaka rĩngĩ nawe nĩũgaakĩka,
wee Isiraeli mũirĩtu ũyũ gathirange.
Nĩũkooya tũhembe twaku rĩngĩ,
uume ũthĩĩ mũkaine hamwe na arĩa marak-
ena.
- 5 Ningĩ nĩũkahaanda mĩgũnda ya mĩthabibũ
kũu irĩma-inĩ cia Samaria;
arĩmi nĩmakamĩhaanda,
na makenere maciaro mayo.
- 6 Nĩgũkaagĩa mũthenya ũmwe ũrĩa arangĩri
makaanĩrĩra
marĩ tũrĩma-inĩ twa Efiraimu, moige atĩrĩ,
'Ũkĩrai twambate tũkinye Zayuni,
harĩ Jehova Ngai witũ.' "
- 7 Jehova ekuuga atĩrĩ:
"Inĩrai Jakubu mũkenete,
mũkũngũire rũrĩrĩ rũrĩa rũnene mũno.
Tũmai kũgoca kwanyu kũiguuo, mũkiugaga
atĩrĩ,
'Wee Jehova, honokia andũ aku,
o acio matigari ma Isiraeli.'
- 8 Atĩrĩrĩ, ngaamarehe, ndĩmarute bũrũri wa
gathigathini,
ndĩmacookererie kuuma ituri ciothe cia thĩ.
Na magooka marĩ na atumumu ao, na ithua,
o na atumia arĩa marĩ na nda, o na arĩa
mararũmwo;
magaacooka marĩ kĩrĩndĩ kĩnene mũno.
- 9 Nao magooka makĩrĩraga;
nĩmakahooyaga ngĩmacookia kwao.
Nĩngamagereria ndwere-inĩ cia tũrũũĩ twa
maai,
njĩra-inĩ ĩrĩa njaraganu kũndũ
matangĩhĩngwo,

nĩgũkorwo nĩ nĩ nĩ ithe wa Isiraeli,
nake Efiraimu nĩwe mũrũ wakwa wa irig-
ithathi.

10 “Thikĩrĩriai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ
ndũrĩrĩ;
hunjanĩriai ũhoro wayo ndwere-inĩ cia iria
kũndũ kũraya, atĩrĩ:

‘We ũrĩa wahurunjire andũ a Isiraeli
nĩakamacookereria,
na amamenyerere o ta ũrĩa mũrĩithi
arĩithagia mbũri cia rũũru rwake.’

11 Nĩ ũndũ Jehova nĩagakũũra Jakubu,
na amahonokie kuuma kũrĩ arĩa marĩ hinya
kũmakĩra.

12 Nĩmagooka maanĩrĩre nĩ gũkena marĩ kũu
irĩma-inĩ cia Zayuni;
nĩmagakenagĩra ũtaana wa Jehova:
wa ngano, na wa ndibei ya mũhihano, na wa
maguta,
na wa tũgondu tuumĩte ndũũru-inĩ cia
mbũri, na wa tũcaũ tuumĩte ndũũru-inĩ
cia ng’ombe.

Magaatuĩka ta mũgũnda unithĩirio maaĩ,
na matigacooka kũnyii two nĩ ihooru rĩngĩ.

13 Hĩndĩ iyo airĩtu nĩmakaina na makene,
o na aanake na athuuri o ũndũ ũmwe.
Nĩngagarũra gũcakaya kwao gũtuĩke gĩkeno;
nĩngamahooreria, na ndĩmahe gĩkeno
handũ ha kĩa.

14 Nĩngahũũnia athĩnjĩri-Ngai na bũthi,
nao andũ akwa nĩmakaiganwo nĩ ũtugi
wakwa,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

- 15 Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Mũgambo nĩũiguĩtwo kũu Rama,
 gũcakaya kũnene na kĩrĩro,
 Rakeli akĩrĩrĩra ciana ciake,
 na akarega kũhoorerio,
 nĩgũkorwo ciana ciake itirĩ ho.”
- 16 Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Wĩgirĩrĩrie mũgambo waku ũtige kũiguuo
 ũkĩrĩra,
 na ũgirĩrĩrie maitho maku gũita maithori,
 nĩ ũndũ nĩũkarĩhwo wĩra waku,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 “Ciana icio ciaku nĩigacooka kuuma bũrũri
 wa thũ.
- 17 Nĩ ũndũ ũcio-rĩ, nĩ harĩ kĩrĩgĩrĩro matukũ-inĩ
 maku ma thuutha,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 “Ciana ciaku nĩigacooka gũkũ bũrũri wacio
 kũmbe.
- 18 “Ti-itherũ nĩnjiguĩte mũcaayo wa Efiraimu
 akiuga atĩrĩ:
 ‘Wee nĩũherithĩtie o ta gacaũ gatameny-
 erete gwĩkĩrwo icooki,
 na nĩ nĩnjathĩkĩte.
 Njokereria, na nĩ nĩngũcooka,
 tondũ wee nĩwe Jehova Ngai wakwa.
- 19 Thuutha wa gũturuura,
 nĩndacookire ngĩrĩra;
 thuutha wa gũtaũkĩrwo,
 nĩndehũũrĩre gĩthũri.
 Nĩndaconokire na ngĩnyarara,
 nĩ ũndũ nĩndakuuĩte thoni cia wĩthĩ
 wakwa.’

20 Githĩ Efiraimu tiwe mŭrũ wakwa ũrĩa nyen-
dete,
mwana ũrĩa niĩ ngenagĩra?
O na gũtuĩka ndanamũũkĩrĩra kaingĩ-rĩ,
no ndirikanaga ũrĩa ndĩmwendete.
Nĩ ũndũ ũcio ngoro yakwa nĩmũnyootagĩra;
nĩndĩmũiguagĩra tha mũno,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 “Ikĩrai marũũri ma barabara,
na mũhaande itugĩ cia kuonania njĩra.

Ta rorai barabara ĩyo nene,
o barabara ĩyo mwagereire mũgĩthiĩ.
Njookerera, wee Isiraeli mũirĩtu gathirange,
cooka matũũra-inĩ maku.

22 Ūgũtũũra ũrũũraga nginya-rĩ,
wee mwarĩ ũyũ ũtarĩ mwĩhokeku?

Jehova nĩegũthondeka ũndũ mwerũ gũkũ thĩ:
mũndũ-wa-nja nĩakagitĩra mũndũ
mũrũme.”

23 Ūũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai
wa Isiraeli, ekuuga: “Rĩrĩa ngaamacookia moime
kũrĩa maatwarirwo maatahwo-rĩ, andũ arĩa
marĩ bũrũri-inĩ wa Juda o na matũũra-inĩ
makuo nĩmagacooka kwaria ciugo ici rĩngĩ,
moige atĩrĩ: ‘Jehova arokũrathima, wee gũikaro
gĩkĩ kĩa ũthingu, wee kĩrĩma gĩkĩ gĩtheru.’

24 Andũ nĩmagatũũrania hamwe kũu Juda o
na matũũra-inĩ makuo mothe, arĩmi o na andũ
arĩa Morũũraga na ndũũru ciao cia mbũri.

25 Nĩnganogora arĩa anogu, nake ũrĩa ũũrĩtwo
nĩ hinya nĩngamũhũũnia.”

²⁶ Ndaigua ũguo ngĩũkĩra, ngĩĩhũgũra mĩena yothe. Ngĩigua toro ũcio warĩ mwega mũno harĩ niĩ.

²⁷ Jehova ekuuga atĩrĩ: “Matukũ nĩmarooka, rĩrĩa ngaiyũria nyũmba ya Isiraeli na nyũmba ya Juda na njiaro cia andũ na cia nyamũ.

²⁸ O ta ũrĩa ndaarũgamĩrĩire makĩmunywo na magĩtharũrio, na makĩng’aũranio, na makĩniinwo, o na ngĩmarehera mwanangĩkorĩ, ũguo noguo ngarũgamĩrĩra nĩguo makwo na mahaandwo wega,” nĩguo Jehova ekuuga.

²⁹ “Matukũ-inĩ macio andũ matigacooka kuuga atĩrĩ,

“ ‘Maithe ma ciana nĩmarĩite thabibũ irĩ rwagatha,

namo magego ma ciana nĩmo maiguĩte thithi.’

³⁰ No rĩrĩ, mũndũ o wothe agaakua nĩ ũndũ wa mehia make we mwene; ũrĩa wothe ũkaarĩa thabibũ irĩ rwagatha, nĩ magego make mwene makaigua thithi.”

³¹ Jehova ekuuga atĩrĩ: “Matukũ nĩmarooka, rĩrĩa ngarĩkanĩra kĩrĩkanĩro kĩerũ na nyũmba ya Isiraeli, o na nyũmba ya Juda.

³² Nakĩo kĩrĩkanĩro kũu gĩtihaana ta kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndaarĩkanĩire na maithe mao ma tene rĩrĩa ndaamanyĩitire na guoko,

ngĩmatongoria ngĩmaruta bũrũri wa Misiri, tondũ nĩmagararire kĩrĩkanĩro gĩakwa, o na harĩa ndaarĩ ta ndĩ mũthuuri wao,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³³ “Gĩkĩ nĩkĩo kĩrĩkanĩro kĩrĩa ngaarĩkanĩra na nyũmba ya Isiraeli

ihinda rĩu rĩathira,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Nĩngekĩra watho wakwa meciiria-inĩ mao, na ndĩwandĩke ngoro-inĩ ciao.

Ngaatuĩka Ngai wao, nao matuĩke andũ akwa.

³⁴ Gũtigacooka gũkorwo na mũndũ ũkũruta ũrĩa ũngĩ,

kana mũndũ arute mũrũ wa ithe, amwĩre atĩrĩ, ‘Menyana na Jehova,’

tondũ andũ othe nĩmagakorwo maamenyete, kuuma ũrĩa mũnini mũno wao nginya ũrĩa mũnene,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Nĩgũkorwo nĩngamarekera waganu wao, na ndigacooka kũiririkana mehia mao.”

³⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ,

o we ũcio ũtũmaga riũa rĩare mũthenya,

narĩo itua rĩake rĩgatũma mweri na njata ciare ũtukũ,

o we unjugaga iria

namo makũmbĩ marĩo makaruruma,

Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩitwa rĩake:

³⁶ “Mawatho ma kũrũmĩrĩrwo mangĩkeherio maitho-inĩ makwa-rĩ,

norĩo njiaro cia Isiraeli ingĩtiga

gũtuĩka rũrĩrĩ maitho-inĩ makwa,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³⁷ Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Angĩkorwo igũrũ matu-inĩ no gũthimĩke,

nayo mĩthingi ya thĩ ĩtuĩrio na kũu rungu-rĩ,

nĩ na nĩ no rĩo ingĩngata njiaro ciothe cia
 Isiraeli
 nĩ ũndũ wa ũrĩa wothe mekĩte,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³⁸ Jehova ekuuga atĩrĩ, “Matukũ nĩmarooka
 rĩrĩa itũũra rĩrĩ inene rĩgaakwo rĩngĩ nĩ ũndũ
 wakwa, kuuma Mũthiringo ũrĩa Mũraihi na
 igũrũ wa Hananeli nginya Kĩhingo-inĩ gĩa Koine.
³⁹ Naruo rũrigi rwa gũthima rũgaatambũrũka
 kuuma hau rũringĩrĩre nginya karĩma-inĩ ka
 Garebi, rũcooke rwĩhiũrie rwerekere Goa.
⁴⁰ Gĩtuamba-inĩ gĩothe kũrĩa ciimba iteagwo
 na gũgaitwo mũhu, na mbenji-inĩ ciothe gũthiĩ
 nginya Karũũ ga Kidironi mwena wa irathĩro o
 nginya koine-inĩ ya Kĩhingo kĩa Mbarathi, kũu
 guothe gũgaatuĩka kũndũ kwamũrĩrwo Jehova.
 Itũũra rĩu inene gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ rikamunywo
 kana rĩmomorwo.”

32

Jeremia Kũgũra Gĩthaka

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia
 yumĩte kũrĩ Jehova mwaka-inĩ wa ikũmi wa
 wathani wa Zedekia mũthamaki wa Juda, na
 nĩguo warĩ mwaka wa ikũmi na ĩnana wa
 wathani wa Nebukadinezaru. ² Hĩndĩ ĩyo
 mbũtũ cia ita cia mũthamaki wa Babuloni
 nĩciarigiicĩirie Jerusalemu irĩtunyane, nake
 Jeremia ũrĩa mũnabii aahingĩrĩtwo kũu nja ya

arangĩri thĩinĩ wa nyũmba ya mũthamaki wa Juda.*

³ Nĩgũkorwo Zedekia mũthamaki wa Juda nĩamuohithĩtie kũu, akoiga atĩrĩ, “Ũtũrathagĩra ũguo nĩkĩ? uugaga atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Ndĩ hakuhĩ kũneana itũũra rĩrĩ inene kũrĩ mũthamaki wa Babuloni, nake nĩakarĩnyitĩra.

⁴ Zedekia mũthamaki wa Juda ndakehonokia kuuma moko-inĩ ma andũ a Babuloni, nowe no nginya akaaneanwo kũrĩ mũthamaki wa Babuloni, na nĩakaranĩria nake ũthiũ kwa ũthiũ, na nĩakamuona na maitho make mwene.

⁵ Nĩagatwara Zedekia kũu Babuloni, kũrĩa agaaikara nginya njĩke nake ũrĩa kwagĩrĩire, ũguo nĩguo Jehova ekuuga. O na mũngĩrũa na andũ a Babuloni, mũtikamahoota.’”

⁶ Nake Jeremia akiuga atĩrĩ, “Ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyanginyĩrĩre ngĩrwo atĩrĩ: ⁷ Hanameli mũrũ wa Shalumu, ũrĩa mamagu, nĩegũũka kũrĩ we, akwĩre atĩrĩ, ‘Wĩgũrĩre mũgũnda wakwa ũrĩa ũrĩ Anathothu, nĩ ũndũ wee nĩwe mũndũ wa ndĩra ciitũ wa hakuhĩ makĩria, na nĩwe ũrĩ na kĩhooto gĩa kũũgũra.’

⁸ “Hĩndĩ ĩyo, o ta ũrĩa Jehova aakoretwo anjĩra-rĩ, Hanameli mũrũ wa mama agĩũka kũrĩ nĩ kũu nja ĩrĩa ĩikaragio nĩ arangĩri, akĩnjĩra atĩrĩ, ‘Wĩgũrĩre mũgũnda wakwa ũrĩa ũrĩ Anathothu, bũrũri-inĩ wa Benjamini. Nĩgũkorwo wee nĩwe ũrĩ na kĩhooto gĩa kũũkũũra ũtuĩke waku, wĩgũrĩre ũtuĩke waku.’

* **32:2** Jeremia nĩahingĩrĩrio nja-inĩ ya arangĩri thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki nĩ Mũthamaki Zedekia nginya rĩrĩa Jerusalemu yatunyanirwo.

“Hĩndĩ ĩyo ngĩmenya ndũmĩrĩri ĩyo yoimĩte kũrĩ Jehova; ⁹ nĩ ũndũ ũcio ngĩkĩgũra mũgũnda ũcio warĩ Anathothu kuuma kũrĩ Hanameli mũrũ wa mama, na ngĩmũthimĩra cekerĩ ikũmi na mũgwanja† cia betha. ¹⁰ Ngĩcooka ngĩkĩra kĩrore na ngĩcinĩrĩra mũhũuri wakwa marũa-inĩ macio ma kuonania nũũ mwene gĩthaka, ningĩ ngĩkorwo ndĩ na aira a ũhoro ũcio, nayo betha ĩgĩthimwo na ratiri. ¹¹ Ngĩoya kobi ĩmwe ya marũa macio ma kuonania nũũ mwene gĩthaka, ĩcinĩrĩrwo mũhũuri wakwa na ĩkandĩkwo maũndũ ma ũrĩa kĩrĩkanĩro kũ gĩatariĩ, hamwe na kobi ya marũa macio mataarĩ macinĩrĩre mũhũuri, ¹² ngĩcineana kũrĩ Baruku mũrũ wa Neria, mũrũ wa Maaseia, mbere ya Hanameli mũrũ wa mama, na mbere ya aira arĩa meekĩrĩte kĩrore marũa-inĩ macio ma ũgũri wa gĩthaka, o na Ayahudi othe arĩa maikarĩte hau nja ĩrĩa ĩkaragio nĩ arangĩri.

¹³ “O marĩ hau-rĩ, nĩndataarĩirie Baruku, ngĩmwĩra atĩrĩ, ¹⁴ ‘Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Oya marũa maya ma kĩrĩko gĩa kuonania nũũ mwene gĩthaka, kobi ĩyo njĩkĩrĩte mũhũuri wakwa, na ĩyo ĩngĩ ĩtarĩ mũhũuri, ũthĩ ũmekĩre thĩinĩ wa ndigithũ ya rĩũmba nĩgeetha matũũre hĩndĩ ndaaya. ¹⁵ Nĩgũkorwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Nyũmba, na mĩgũnda, na mĩgũnda ya mĩthabibũ ciothe nĩigacooka kũgũrwo gũkũ bũrũri-inĩ ũyũ.’

¹⁶ “Na rĩrĩ, ndaarĩkia kũnengera Baruku wa Neria marũa macio ma kĩrĩkanĩro gĩa kuonania

† 32:9 nĩ ta giramu 200

nũũ mwene gĩthaka, ngĩhooya Jehova ngiuga ũũ:

¹⁷ “Atĩrĩrĩ, wee Mwachani Jehova, we nĩwe wombire igũrũ na thĩ na ũndũ wa hinya waku mũnene, o na ũndũ wa gũtambũrũkia guoko gwaku. Wee-rĩ, gũtirĩ ũndũ mũritũ harĩwe. ¹⁸ Wee wonanagia wendani waku kũrĩ andũ ngiri na ngiri, no ũkaherithania nĩ ũndũ wa mehia ma maithe, ũkaũkinyĩria ciero-inĩ cia njiarwa ciao iria igooka thuutha wao. Wee Mũrungu mũnene na ũrĩ hinya, o wee rĩitwa rĩaku arĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ¹⁹ wee nowe mũnene wa ũheani kĩrĩra, na ciĩko ciaku nĩ cia hinya. Maitho maku maikaraga macũthĩrĩirie mĩthiĩre yothe ya andũ; wee ũrĩhaga mũndũ o wothe kũringana na mĩthiĩre yake, ningĩ kũringana na ũrĩa ciĩko ciake itariĩ. ²⁰ Wee nĩwe waringire ciana o na ũkĩonania morirũ kũu bũrũri wa Misiri, na no wĩkaga ũguo nginya ũmũthĩ, gũkũ Isiraeli o na gatagatĩ-inĩ ka andũ arĩa angĩ othe, namo magatũma wĩgĩire igweta rĩrĩa rĩrĩ rĩaku. ²¹ Warutire andũ aku a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri na ũndũ wa kũringa ciana na kuonania morirũ, na ũndũ wa guoko gwaku kũrĩ hinya, ũgũtambũrũkĩtie, o na ũgũka maũndũ manene ma kũguoyohia. ²² Nĩwamaheire bũrũri ũyũ werĩre maithe mao na mwĩhitwa atĩ nĩũkamahe, bũrũri ũrĩ bũthi wa iria na ũũkĩ. ²³ Maatoonyire bũrũri ũcio makĩwĩgwatĩra ũgĩtuĩka wao, no rĩrĩ, matiigana gũgwathĩkĩra kana kũrũmĩrĩra mawatho maku; matiekire maũndũ marĩa wamaathĩte meke. Nĩ ũndũ ũcio ũkĩmarehithĩria

mwanangĩko ũyũ ũmakorete.

²⁴ “Atĩrĩ, ta rora wone ũrĩa gwakĩtwo ihumbu cia kũrigiicĩria itũũra rĩrĩ inene nĩgeetha marĩtunyane nĩ ũndũ wa mbaara ya rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, na mũthiro, itũũra rĩrĩ nĩrĩkũneanwo kũrĩ andũ a Babuloni acio mararĩtharĩkĩra. Ũndũ ũrĩa wee woigire nĩũhingĩte, o ta ũrĩa we ũreyonera.

²⁵ O na gũtuĩka itũũra nĩrĩkũneanwo kũrĩ andũ a Babuloni, wee, o wee Mwathani Jehova, ũnjũrĩte atĩrĩ, ‘Wĩgũrĩre mũgũnda na betha, naguo ũgũri ũcio wa mũgũnda ũcio ũgĩe na aira.’ ”

²⁶ Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Jeremia, akĩrwo atĩrĩ: ²⁷ “Nĩ nĩ nĩ Jehova, Ngai wa andũ othe. Nĩ harĩ ũndũ o na ũmwe mũritũ harĩ nĩ? ²⁸ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ: Ndĩ hakuhĩ kũneana itũũra rĩrĩ inene kũrĩ andũ a Babuloni, ndĩrĩneane kũrĩ Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, arĩtunyane. ²⁹ Andũ acio a Babuloni maraatharĩkĩra itũũra rĩrĩ inene nĩmagatoonya kuo na marĩmundie mwaki; nĩ makaarĩcina rĩthire, hamwe na nyũmba iria andũ maacinagĩra Baali ũbumba igũrũ rĩacio, o na magaitagĩra ngai ingĩ indo cia kũnyuuo nĩguo maathirĩkie ndaakare.

³⁰ “Andũ a Isiraeli na a Juda mekaga o maũndũ mooru maitho-inĩ makwa kuuma ũnini-inĩ wao; ti-itherũ, andũ a Isiraeli matirĩ ũndũ mekaga tiga gũũthirĩkia maathirĩkagia nĩguo ndaakare na indo iria methondekeire na moko mao, ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ³¹ Kuuma mũthenya ũrĩa itũũra rĩrĩ rĩakirwo nginya ũmũthĩ, itũũra

rĩĩrĩ rĩtũũrĩte rĩarahũraga marakara makwa na mang'ũrĩ, na nĩkĩo no nginya ndĩrĩeherie maito-inĩ makwa. ³² Andũ a Isiraeli na a Juda nĩmathirĩkĩtie nĩguo ndakare na maũndũ mothe ma waganu marĩa meekĩte: o, na athamaki, na anene ao, na athĩnjĩri-Ngai na anabii ao, na andũ a Juda na andũ a Jerusalemu. ³³ Nĩmahutatĩire makaaga kũhũgũra mothiũ mao kũrĩ nĩ; o na gũtuĩka nĩndamarutire kaingĩ kaingĩ, matiathikĩrĩirie kana magĩtikĩra gũtaarwo. ³⁴ No maigire mĩhianano iyo yao ĩrĩ magigi thĩinĩ wa nyũmba ĩrĩa ĩtanĩtio na Rĩitwa rĩakwa, makĩmĩthaahia. ³⁵ Ningĩ nĩmakĩire Baali mahooero kũndũ kũrĩa gũtũũgĩru, kũu Gĩtuamba-inĩ kĩa Beni-Hinomu, nĩguo maru-tagĩre Moleku ariũ ao na airĩtu ao marĩ magongona, o na gũtuĩka nĩ ndiathanĩte ũndũ ũcio wĩkagwo, o na kana ũgĩtoonya meciiria-inĩ makwa, atĩ hihi no meeke ũndũ mũũru na ũrĩ magigi ta ũcio, wa gũtũma andũ a Juda mehie.

³⁶ “Ha ũhoro ũkonĩ itũũra rĩĩrĩ inene, mũroiga atĩrĩ, ‘na ũndũ wa mbaara ya rũhiũ rwa njora, na ng'aragu, na mũthiro nĩrĩkaneanwo kũrĩ mũthamaki wa Babuloni’; no rĩrĩ, ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga: ³⁷ Titherũ nĩngamacookanĩrĩria kuuma mabũrũri-inĩ marĩa ndaamathaamĩirie ndĩ na marakara mahiũ na mang'ũrĩ maingĩ; ngaamacookia kũndũ gũkũ na ndũme matũũre marĩ agitĩre. ³⁸ Nĩmagatuĩka andũ akwa na nĩ ndũike Ngai wao. ³⁹ Nĩngatũma o magĩe na ũrũmwe wa ngoro o na mĩthĩire-inĩ yao, nĩgeetha matũũre manjĩtigĩrĩte nĩgeetha matũũre moonaga wega

o ene na ciana ciao iria igooka thuutha wao. ⁴⁰ Nĩngarĩkanĩra nao kĩrĩkanĩro gĩa gũtũura nginya tene na tene: Ndirĩ hĩndĩ ngaatiga kũmeka wega, na nĩngatũma manjĩtigagĩre, nĩguo matikanae kũhutatĩra. ⁴¹ Nĩngakenaga ngĩmeeka wega, na ti-itherũ nĩngamahaanda gũkũ bũrũri ũyũ ngwatĩrie na ngoro yakwa yothe o na muoyo wakwa wothe.

⁴² “Jehova ekuuga atĩrĩ: O ta ũrĩa ndaarehithĩrie andũ aya mathĩna manene, ũguo noguo ngaamahe ũgaacĩru ũrĩa wothe ndĩmerĩire. ⁴³ O rĩngĩ nĩgũkagũrwo mĩgũnda bũrũri-inĩ ũyũ, o ũyũ inyuĩ mugaga atĩrĩ, ‘Ũyũ nĩ bũrũri mũkiru ihooru, ũtarĩ na andũ kana nyamũ, nĩgũkorwo nĩwaneanirwo kũrĩ andũ a Babuloni.’ ⁴⁴ Mĩgũnda ĩkaagũragwo na betha, namo marũa ma ũgũri nĩmakandĩkanĩrwo na mekĩrwo kĩrore na macinĩrĩrwo mũhũuri aira marĩ ho, kũu bũrũri wa Benjamini,‡ na tũtũura-inĩ tũrĩa tũriganĩtie na Jerusalemu, na matũura ma Juda, na matũura ma bũrũri ũrĩa ũrĩ irĩma na matũura marĩa marĩ magũrũ-inĩ ma irĩma cia mwena wa ithũiro, o na ma Negevu, nĩ tondũ nĩngamacookeria ũgaacĩru wao, ũguo nĩguo Jehova ekuuga.”

33

Kũranĩro gĩa Gũcookererio

¹ O mahinda-inĩ macio Jeremia aarĩ muohe kũu nja-inĩ ya arangĩri, ndũmĩrĩri ya Jehova

‡ **32:44** Bũrũri wa Benjamini ũgwetetwo mbere tondũ nĩkuo Jeremia oimĩte.

nīyamũkinyĩire riita rĩa keerĩ, akĩirwo atĩrĩ:
 2 “Ũũ nĩguo Jehova ekuuga, o we ũrĩa wom-
 bire thĩ, Jehova ũrĩa watũmire thĩ igĩe ho,
 na akĩmĩhaanda, Jehova nĩrĩo rĩitwa rĩake:
 3 ‘Ta kĩngaĩre, na niĩ nĩngũgwĩtika na ngwĩre
 maũndũ manene na matangĩtuĩrĩka, marĩa
 ũtooĩ.’ 4 Nĩgũkorwo ũũ nĩguo Jehova, Ngai wa
 Isiraeli, ekuuga ũhoru ũkoniĩ nyũmba iria irĩ
 itũũra rĩĩrĩ inene, o na nyũmba cia ũthamaki
 wa Juda o icio ciatharirio nĩguo indo iria ciakĩte
 kuo ihũthĩrwo kwĩgitĩra kuuma kũrĩ ihumbu cia
 tĩiri iria cikũrigiicĩirie o na kuuma kũrĩ rũhiũ
 rwa njora, 5 makĩhũũrana na andũ a Babuloni:
 ‘Nyũmba icio ciothe nĩkaiyũrio ciimba cia andũ
 arĩa ngooragithia ndĩ na marakara na mang’ũrĩ.
 Nĩngahitha itũũra rĩĩrĩ inene ũthiũ wakwa nĩ
 ũndũ wa waganu wao wothe.

6 “ ‘No rĩrĩ, nĩngarĩrehera ũgima wa mwĩrĩ
 na ndĩrĩhonie. Ningĩ nĩngahonia andũ akwa
 na ndũme matũũre makenagĩra thayũ mũingĩ
 na ũgitĩri. 7 Nĩngacookia andũ a Juda na
 a Isiraeli gũkũ ndĩmarute kũrĩa matũũrĩte
 marĩ atahe, njooke ndĩmaake rĩngĩ, maikare
 o ta ũrĩa maatariĩ mbere. 8 Nĩngamatheria
 mathirwo nĩ mehia mothe marĩa mananjĩhĩria
 na ndĩmarekere mehia mao mothe ma kũrega
 kũnjathĩkĩra. 9 Hĩndĩ iyo itũũra rĩĩrĩ inene
 nĩrĩkandehithĩria ngumo na gĩkeno, na gĩtĩio,
 na ũgooci, o na gwĩkĩrĩrwo mbere ya ndũrĩrĩ cio-
 the cia gũkũ thĩ rĩrĩa andũ akuo makaigua ũhoru
 wa maũndũ mothe mega marĩa ndĩmekagĩra;
 nĩkũgega makaagega na mainaine moona ũingĩ
 wa ũgaacĩru na thayũ ũrĩa ngaathe itũũra rĩu.’

10 “Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Mwaragia ũhoro ũkonii kũndũ gũkũ, mũkoiga atĩrĩ, “Nĩ kũndũ kũnũhe gũtarĩ kĩndũ, na gũtarĩ andũ kana nyamũ.” No thĩinĩ wa matũũra ma Juda na njĩra-inĩ iria nene cia Jerusalemu, o kũu gũthaamĩtwo gũkaaga andũ kana nyamũ-rĩ, nĩgũgacooka kũiguuo ¹¹ mĩgambo ya gĩkeno na ya gũcanjamũka, na mĩgambo ya mũhiki na mũhikania, o na mĩgambo ya andũ arĩa mararehe indo cia maruta ma gũcookia ngaatho nyũmba-inĩ ya Jehova, makiugaga atĩrĩ,

“ ‘ ‘Cookeriai Jehova Mwene-Hinya-Wothe ngaatho,

nĩ ũndũ Jehova nĩ mwega;

wendo wake ũtũũraga tene na tene.”

Nĩgũkorwo nĩngacookeria bũrũri ũyũ ũgaacĩru waguo, o ta ũrĩa warĩ kuo mbere,’ nĩguo Jehova ekuuga.

12 “O na ningĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ: ‘Kũndũ gũkũ kũnũhe na gũtarĩ andũ kana nyamũ-rĩ, matũũra makuo mothe nĩmagacooka kũgĩa ũrĩithio kũrĩa arĩithi makaarahagia ndũũru ciao cia mbũri. ¹³ Thĩinĩ wa matũũra ma bũrũri ũrĩa ũrĩ irĩma, o na marĩa marĩ magũrũ-inĩ ma irĩma cia mwena wa ithũiro, o na ma Negevu, bũrũri-inĩ wa Benjamini, o na tũtũũra-inĩ tũrĩa tũrigiicĩrie Jerusalemu o na matũũra-inĩ ma Juda-rĩ, ndũũru cia mbũri nĩgacooka kũhĩtũkĩra guoko-inĩ kwa ũrĩa ũcitaraga,’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

14 “Jehova ekuuga atĩrĩ, ‘Matukũ nĩmagooka rĩrĩa ngaahingia kũiranĩro gĩakwa kĩa wega kĩrĩa nderĩire nyũmba ya Isiraeli na nyũmba ya Juda.

15 “ ‘Matukũ-inĩ macio o na ihinda rĩu-rĩ,
nĩngarahũrĩra Daudi mũndũ mũthingu
ũgerekanĩtio na rũhonge rwa mũtĩ;
nĩageekaga maũndũ marĩa magĩrĩire na ma
kĩhooito bũrũri-inĩ.

16 Matukũ-inĩ macio, Juda nĩgũkahonokanio,
nakuo Jerusalemu gũtũũre kũrĩ kũgitĩre.

Nake ageetagwo rĩitwa rĩĩrĩ
Jehova-Ūthingu-Witũ.’

17 Nĩgũkorwo Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Daudi ndarĩ
hĩndĩ akaaga mũndũ wa gũikarĩra gĩtĩ kĩa ũnene
kĩa nyũmba ya Isiraeli, ¹⁸ kana athĩnjĩri-Ngai,
arĩa Alawii, mage mũndũ wa gũikara mbere
yakwa hĩndĩ ciothe acinage maruta ma njino,
na maruta ma mũtu, o na arutage magongona
marĩa ma o mũthenya.’ ”

¹⁹ Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩrĩire
Jeremia akĩrwo atĩrĩ, ²⁰ “Jehova ekuuga atĩrĩ:
‘Angĩkorwo inyuĩ mwahota gũthũkia kĩrĩkanĩro
gĩakwa na mũthenya, na kĩrĩkanĩro gĩakwa na
ũtukũ, nĩgeetha mũthenya na ũtukũ itigacooke
kũgĩa hĩndĩ ĩrĩa yagĩrĩire-rĩ, ²¹ nakĩo kĩrĩkanĩro
kĩrĩa ndaarĩkanĩire na Daudi ndungata yakwa, o
na kĩrĩkanĩro kĩrĩa ndaarĩkanĩire na Alawii arĩa
athĩnjĩri-Ngai arĩa matungataga marĩ mbere
yakwa, kĩa hota gũthũkio, nake Daudi akĩage
gũcooka kũgĩa na mũndũ wa rũciaro rwake
wa gũthamakaga arĩ gĩtĩ-inĩ gĩa ke kĩa ũnene.
²² Nĩngatũma njiaro cia Daudi ndungata yakwa,
o na Alawii acio matungataga marĩ mbere yakwa
maingĩhe o ta njata cia igũrũ iria itangĩtarĩka nĩ
ũndũ wa kũingĩha, o na ta mũthanga ũrĩa ũrĩ

hũgũrũrũ-inĩ cia iria ũrĩa ũtangĩthimĩka ũrĩa ũigana.’ ”

²³ O rĩngĩ ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩrĩire Jeremia akĩrwo atĩrĩ, ²⁴ “Kaĩ ũtamenyete andũ aya maroiga atĩrĩ, ‘Jehova nĩatete mothamaki marĩa meerĩ ethuurĩire’? Nĩ ũndũ ũcio mame-naga andũ akwa na matimoonaga ta marĩ rũrĩrĩ. ²⁵ Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Angĩkorwo ndiigĩte kĩrĩkanĩro gĩakwa na mũthenya na ũtukũ, o na mawatho marĩa marũmu ma igũrũ na thĩ-rĩ, ²⁶ hĩndĩ ĩyo nĩngagĩteanĩria njiaro cia Jakubu na cia Daudi ndungata yakwa, na njage gũthuura ũmwe wa aanake ake atuĩke wa gũthamakĩra njiaro cia Iburahĩmu, na cia Isaaka, na cia Jakubu. Nĩgũkorwo nĩngamacookeria ũgaacĩru wao na ndĩmaiguĩre tha.’ ”

34

Zedekia kwĩrwo Nĩegũtahwo

¹ Rĩrĩa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni aarũaga mbaara na Jerusalemu na matũũra marĩa maarĩrigiicĩirie, arĩ na mbũtũ ciake cia ita, hamwe na mothamaki marĩa maathagwo nĩwe, na ndũrĩrĩ ciothe ciakuo, ndũmĩrĩri ĩno nĩyakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova, akĩrwo atĩrĩ, ² “Jehova Ngai wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ: Thĩĩ kũrĩ Zedekia mũthamaki wa Juda, ũmwĩre atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Ndĩ hakuhĩ kũneana itũũra rĩrĩ inene kũrĩ mũthamaki wa Babuloni, nake nĩekũrĩcina na mwaki rĩthire. ³ Nawe ndũkahonoka atĩ wĩeherie moko-inĩ make, tondũ ti-itherũ nĩũkanyitwo na ũneanwo kũrĩ we. Nĩũkeyonera mũthamaki wa Babuloni

na maitho maku, na nĩmũkaranĩria nake ũthiũ kwa ũthiũ. Nawe nĩũgatwarwo Babuloni.

⁴ “No rĩrĩ, ta thikĩrĩria kĩĩranĩro kĩa Jehova, wee Zedekia mũthamaki wa Juda. Jehova ekuuga atĩrĩ ũhoru ũgũkoniĩ: Wee ndũkooragwo na rũhiũ rwa njora; ⁵ ũgaakua gĩkuũ gĩa thayũ. O ta ũrĩa andũ maakirie mwaki wa macakaya nĩ ũndũ wa gũtĩia maithe maku, o acio athamaki arĩa maarĩ mbere yaku-rĩ, ũguo noguo magaakia mwaki nĩ ũndũ wa gũgũtĩia na magũcakaĩre, makiugaga atĩrĩ, “ĩiya, Mwathi witũ-ĩ!” Nii mwene nĩ nĩ ndakwĩrĩra ũhoru ũcio, ũguo nĩguo Jehova ekuuga.’”

⁶ Nake Jeremia ũcio mũnabii akĩĩra Zedekia mũthamaki wa Juda maũndũ macio mothe, arĩ kũu Jerusalemu, ⁷ hĩndĩ ĩyo mbũtũ cia ita cia mũthamaki wa Babuloni ciahũũranaga na Jerusalemu o na matũũra macio mangĩ ma Juda marĩa meyũmĩrĩrie, nĩmo Lakishi na Azeka. Macio moiki no mo matũũra marĩa matigaire harĩ marĩa mairigĩirwo na hinya kũu Juda.*

Kuohorwo kwa Ngombo

⁸ Ndũmĩrĩri nĩyakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova thuutha wa Mũthamaki Zedekia kũrĩkanĩra kĩrĩkanĩro na andũ othe arĩa maarĩ Jerusalemu maanĩrĩre ũhoru wa kuohorwo kwa ngombo. ⁹ Mũndũ o wothe angĩtuĩka nĩekuohora ngombo ciake cia Ahibirania, cia arũme na cia andũ-a-nja; gũtirĩ mũndũ o na ũrĩkũ wagĩrĩrwo nĩ kũiga Mũyahudi ũrĩa ũngĩ

* **34:7** Matũũra ma Lakishi na Azeka mairigĩtwo nĩ Rehoboamu mũrũ wa Solomoni (2Maũ 11:5, 9).

arĩ ngombo. ¹⁰ Nĩ ùndũ ùcio anene othe o na andũ arĩa maatoonyire kĩrĩkanĩro-inĩ kũu, magĩtikĩra atĩ nĩmekũrekereria ngombo ciao cia arũme na cia andũ-a-nja, na atĩ matigũcooka kũmaiga ùkombo-inĩ. Magĩgĩtikĩra ùhoru ùcio na makĩmarekereria. ¹¹ No rĩrĩ, thuutha-inĩ nĩmericũkirwo, makĩnyiita andũ acio mohorete na makĩmatua ngombo rĩngĩ.

¹² Hĩndĩ ìyo ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩrĩire Jeremia, akĩrwo atĩrĩ: ¹³ “Jehova, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Nĩndarĩkanĩire na maithe manyu ma tene rĩrĩa ndamarutire bũrũri wa Misiri, ngĩmaruta bũrũri wa ùkombo, ngĩmeera atĩrĩ, ¹⁴ ‘Hĩndĩ ciothe mwaka-inĩ wa mũgwanja, o mũndũ o mũndũ wanyu wothe no nginya arek-agĩrĩrie mũrũ wa ithe Mũhibirania o wothe ùrĩa wĩyendetie kũrĩ we. Thuutha wa gũgũtungata mĩaka ìtandatũ-rĩ, no nginya ùmũrekererie.’ No maithe manyu matiigana gũũthikĩrĩria kana kũrũmbũiya ùhoru ùcio wakwa. ¹⁵ Nĩmwĩrĩga kwĩrira, na mũgĩka maũndũ marĩa magĩrĩire makĩonwo nĩ niĩ: Tondũ o ùmwe wanyu nĩanĩrĩire ùhoru wa kuohorwo kwa mũndũ o mũndũ bũrũri-inĩ. O na ningĩ mũkĩgĩa na kĩrĩkanĩro kũu mũrĩ mbere yakwa thĩinĩ wa nyũmba irĩa ìtanĩtio na rĩtwa rĩakwa. ¹⁶ No rĩu nĩmũgarũrũkĩte mũgathaahia rĩtwa rĩakwa; mũndũ o mũndũ wanyu nĩacooketie ngombo yake ya mũndũ mũrũme na ya mũndũ-wanja irĩa ararekereirie ìthĩire o kũrĩa ìngĩenda. Nĩmũmatuĩte ngombo cianyũ rĩngĩ.

¹⁷ “Nĩ ùndũ ùcio, Jehova ekuuga atĩrĩ: Inyuĩ nĩmwagĩte kũnjathĩkĩra: mũtianĩrĩire kuo-

horithio kwa andũ a bũrũri wanyu. Nĩ ũndũ ũcio rĩu nĩngwanĩrĩra 'kuohorithio' kwanyu, ũguo nĩguo Jehova ekuuga, nakuo nĩ 'kuohorithio' nĩguo mũũragwo na rũhiũ rwa njora, na mũthiro, na ng'aragu. Nĩngatũma mũtuĩke kĩndũ gĩa gũthũũrwo mũno mothamaki-inĩ mothe ma gũkũ thĩ. ¹⁸ Andũ arĩa magararĩte kĩrĩkanĩro gĩakwa, na makaaga kũhingia mohoro ma kĩrĩkanĩro kũu maarĩkanĩire marĩ mbere yakwa, ngaameka o ta njaũ irĩa maati-nanirie icunjĩ igĩrĩ, makĩgerera gatagatĩ ga icunjĩ icio ciayo. ¹⁹ Atongoria a Juda na a Jerusalemu, na andũ arĩa mehokeirwo mawĩra ma kwa mũthamaki, na athĩnjĩri-Ngai, na andũ othe a bũrũri arĩa magereire gatagatĩ ga icunjĩ icio cieriĩ cia njaũ ĩyo-rĩ, ²⁰ nĩngamaneana kũrĩ thũ ciao iria ciendaga kũmaruta muoyo. Ciimba ciao igaatuĩka irio cia nyoni cia rĩera-inĩ, na cia nyamũ cia gĩthaka.

²¹ "Nĩnganeana Zedekia mũthamaki wa Juda na anene ake kũrĩ thũ ciao iria ciendaga kũmaruta muoyo, ndĩmaneane kũrĩ mbũtũ cia ita cia mũthamaki wa Babuloni, icio ciambĩte kũmweherera. ²² Nĩngũruta watho, nĩguo Jehova ekuuga, na nĩngamacookia gũkũ itũũra-inĩ rĩrĩ inene. Nĩmakahũũrana narĩo, marĩtahe na marĩcine. Nĩngĩ nĩngonũha matũũra ma Juda makire ihooru, na kwage mũndũ ũngĩtũũra kuo."

35

Ciana cia Rekabu

¹ Īno n̄yo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia yumĩte kũrĩ Jehova hĩndĩ ya wathani wa Jehoiakimu mũrũ wa Josia, mũthamaki wa Juda, akĩrwo atĩrĩ: ² “Thĩĩ kũrĩ andũ a nyũmba ya Rekabu, ũmeere moke kanyũmba-inĩ kamwe ga tũtũ tũrĩ rwere-inĩ rwa nyũmba ya Jehova, nawe ũmahe ndibei manyue.”

³ Nĩ ũndũ ũcio ngĩthĩĩ ngĩgũira Jaazania mũrũ wa Jeremia mũrũ wa Habazania, hamwe na ariũ a ithe, o na ariũ ake othe, na andũ a nyũmba ĩyo yothe ya Rekabu. ⁴ Ngĩmarehe thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova, ngĩmatoonyia kanyũmba ka ariũ a Hanani mũrũ wa Igidalia, mũndũ wa Ngai. Kanyũmba kau kaariganĩtie na kanyũmba ka anene, karĩa kaarĩ hau igũrũ rĩa nyũmba ya Maaseia mũrũ wa Shalumu, ũrĩa warĩ mũikaria wa mũrango. ⁵ Ngĩcooka ngĩiga mbakũri ciyũrĩte ndibei, o na ngĩiga ikombe mbere ya andũ acio a nyũmba ya Rekabu, ngĩmeera atĩrĩ, “Nyuai ndibei ĩno.”

⁶ No-o magĩcookia atĩrĩ, “Ithuĩ tũtinyuuga ndibei, nĩ ũndũ ithe witũ wa tene, Jonadabu mũrũ wa Rekabu, nĩatũtigĩire watho, akiuga atĩrĩ, ‘Mũtikananyue ndibei, inyuĩ ene kana njiaro cianyu.*’ ⁷ Ningĩ-rĩ, mũtikanaake nyũmba, kana mũhaande mbeũ, kana mũhaande mĩgũnda ya mĩthabibũ; mũtikanagĩe na kĩndũ o na kĩmwe kĩa indo icio, no rĩrĩ, mũgũtũũra mũikaraga hema-inĩ. Hĩndĩ ĩyo nĩmũgatũũra matukũ maingĩ bũrũri

* **35:6** Ūyũ warĩ mwĩhĩtwa wa njiaro cia Rekabu ũrĩa mehĩtĩte atĩ matikananyua ndibei.

ũyũ mũikaraga ta mũrĩ ageni.’ ⁸ Nĩtũtũũrĩte twathĩkĩire ũndũ o wothe ũrĩa ithe witũ wa tene Jonadabu mũrũ wa Rekabu aatwathire. Gũtirĩ mũndũ witũ ithuĩ, kana atumia aitũ, kana ariũ na airĩtu aitũ, ũrĩ wanyua ndibei, ⁹ kana agĩaka nyũmba ya gũtũũrwo, kana akĩgĩa mĩgũnda ya mĩthabibũ, kana ithaka, o na kana akehaandĩra irio. ¹⁰ Tũtũũrĩte hema-inĩ twathĩkagĩra ũrĩa wothe ithe witũ wa tene Jonadabu aatwathire. ¹¹ No rĩrĩa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni aahithũkĩire bũrũri ũyũ, nĩtwoigire atĩrĩ: ‘Ũkĩrai, no nginya tũthĩ Jerusalemu tũũrĩre mbũtũ cia ita cia Babuloni na cia Asuriata.’ Nĩ ũndũ ũcio tũkoretwo tũgũkara gũkũ Jerusalemu.”

¹² Ningĩ ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Jeremia, akĩrwo atĩrĩ: ¹³ “Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Thĩ ũkeere andũ a Juda na arĩa othe matũũraga Jerusalemu atĩrĩ: ‘Kaĩ inyuĩ mũtangĩruta ũndũ nĩguo mwathĩkĩire ciugo ciakwa?’ ũguo nĩguo Jehova ekuuga. ¹⁴ ‘Jonadabu mũrũ wa Rekabu aathire ariũ ake matikananyue ndibei, naguo watho ũcio wake matũũrĩte maũhingagia. O na nginya ũmũthĩ matinyuuaga ndibei, nĩgũkorwo nĩmathĩkagĩra watho ũcio wa ithe wao wa tene. No rĩrĩ, inyuĩ ndĩmwarĩirie kaingĩ kaingĩ, no mũtirĩ mwanjathĩkĩra. ¹⁵ Ndĩmũtũmĩire ndungata ciakwa ciothe cia anabii kaingĩ kaingĩ. Nao mamwĩraga atĩrĩ, “Mũndũ o wothe wanyu no nginya atigane na mĩthĩire yake ya waganu na aagĩrie ciiko ciake; tigai kũrũmĩrĩra ngai ingĩ kana gũcitungatagĩra. Na inyuĩ nĩmũgatũũra

būrūri ũyũ ndaamũheire inyuĩ o na maithe manyu.” No inyuĩ mũtiigana kūrumbũiya ũhoro ũcio kana gũthikĩrĩria. ¹⁶ Njiaro icio cia Jonadabu mūrũ wa Rekabu nĩhingĩtie watho ũcio ithe wao wa tene aacitigĩire, no andũ aya matinjathĩkiire.’

¹⁷ “Nĩ ũndũ ũcio, Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ‘Ta thikĩrĩriai! Nĩngũrehithĩria Juda o na mũndũ wothe ũtũũraga Jerusalemu mwanangĩko ũrĩa wothe ndoigire nĩngamarehere. Nĩ ndaamaarĩrie, no-o makĩrega gũthikĩrĩria; ndaametire no-o makĩrega kũnjĩtĩka.’ ”

¹⁸ Nake Jeremia agĩcooka akĩira andũ a nyũmba ya Rekabu atĩrĩ, “Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ‘Inyuĩ nĩmwathĩkiire watho wa Jonadabu, ithe wanyu wa tene, na mũkarũmĩrĩra mataaro make mothe, na nĩmwĩkĩte ũrĩa wothe aamwathire.’ ¹⁹ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ‘Jonadabu mūrũ wa Rekabu ndarĩ hĩndĩ akaaga mũndũ wa kũndungatĩra.’ ”

36

Jehoiakimu Gũcina Ibuku rĩa Gĩkũnjo rĩa Jeremia

¹ Mwaka-inĩ wa ĩna kuuma Jehoiakimu mūrũ wa Josia atuĩka mũthamaki wa Juda-rĩ, ndũmĩrĩri ĩno nĩyakinyĩire Jeremia yumĩte harĩ Jehova, akĩrwo ũũ: ² “Oya ibuku rĩa gĩkũnjo wandĩke thĩinĩ warĩo mohoro marĩa mothe ngũheete makonĩ Isiraeli na Juda, o hamwe

na ndũrĩrĩ iria ingĩ ciothe, kuuma ihinda rĩrĩa ndambĩrĩirie gũkwarĩria hĩndĩ ya wathani wa Josia, o nginya ũmũthĩ. ³ Hihi rĩrĩa andũ a Juda makaigua ũhoru wa mwanangĩko ũrĩa wothe njiirĩire kũmarehithĩria-rĩ, mũndũ o mũndũ wao ahota kũgarũrũka atigane na mĩthiire yake ya waganu; na niĩ nĩngamarekera waganu wao na mehia mao.”

⁴ Nĩ ũndũ ũcio Jeremia agĩta Baruku mũrũ wa Neria, nake Jeremia akĩmwĩra maũndũ marĩa mothe Jehova aamwarĩirie, nake Baruku akamandĩka ibuku-inĩ rĩu rĩa gĩkũnjo. ⁵ Hĩndĩ ĩyo Jeremia akĩra Baruku atĩrĩ, “Niĩ ndĩmuohe; ndingĩhota gũthiĩ hekarũ-inĩ ya Jehova. ⁶ Nĩ ũndũ ũcio thiĩ arĩ we kũu nyũmba-inĩ ya Jehova mũthenya ũmwe ũrĩa kwĩhingagwo kũrĩa irio, nawe ũthomere andũ acio kuuma ibuku-inĩ rĩrĩ rĩa gĩkũnjo maũndũ marĩa maarĩtio nĩ Jehova, macio wee wandĩkire o ta ũrĩa niĩ ndaakwĩraga wandĩke. ⁷ Hihi maahota kũrehe mathaithana mao harĩ Jehova, na o mũndũ wao atigane na mĩthiire yake ya waganu, nĩ ũndũ marakara na mang’ũrĩ marĩa matũĩrĩrwo andũ aya nĩ Jehova nĩ manene.”

⁸ Nake Baruku mũrũ wa Neria nĩekire ũrĩa wothe Jeremia ũrĩa mũnabii aamwĩrĩte eeke; agĩthoma ndũmĩrĩri ĩyo ya Jehova kũu thiĩnĩ wa hekarũ kuuma ibuku-inĩ rĩu rĩa gĩkũnjo. ⁹ Na rĩrĩ, mweri-inĩ wa kenda wa mwaka wa ĩtano wa wathani wa Jehoiakimu mũrũ wa Josia mũthamaki wa Juda, ihinda rĩa kwĩhinga kũrĩa irio mbere ya Jehova nĩrĩanĩrĩrwo kũrĩ andũ othe a Jerusalemu, o na arĩa angĩ othe mookĩte kuuma matũũra ma Juda. ¹⁰ Kuuma

kanyũmba-inĩ ka Gemaria mũrũ wa Shafani ũrĩa mwandĩki, karĩa kaarĩ o kũu nja ya na igũrũ, itoonyero-inĩ rĩa Kĩhingo kĩrĩa Kĩerũ kĩa hekarũ, Baruku agĩthomera andũ othe ciugo cia Jeremia kuuma ibuku-inĩ rĩu rĩa gĩkũnjo kũu hekarũ-inĩ ya Jehova.

¹¹ Rĩrĩa Mikaia mũrũ wa Gemaria, mũrũ wa Shafani aiguire ndũmĩrĩri iyo ya Jehova yothe kuuma ibuku-inĩ rĩu rĩa gĩkũnjo-rĩ, ¹² agĩikũrũka agĩtoonya kanyũmba-inĩ ka mwandĩki karĩa kaarĩ kũu nyũmba-inĩ ya ũthamaki, harĩa anene othe maikarĩte, nao nĩo: Elishama ũrĩa mwandĩki, na Delia mũrũ wa Shemaia, na Elinathani mũrũ wa Akibori, na Gemaria mũrũ wa Shafani, na Zedekia mũrũ wa Hanania, na anene arĩa angĩ othe. ¹³ Mikaia aarĩkia kũmahe ũhoru wotho ũrĩa aigũite Baruku agĩthomera andũ kuuma ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo-rĩ, ¹⁴ anene acio othe magĩtũma Jehudi mũrũ wa Nethania, mũrũ wa Shelemia, mũrũ wa Kushi, athĩ akeere Baruku atĩrĩ, “Oya ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo, rĩu ũthomeire andũ, ũũke narĩo.” Nĩ ũndũ ũcio Baruku mũrũ wa Neria agĩthĩ hau maarĩ anyĩĩte ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo na guoko gwake. ¹⁵ Nao makĩmwĩra atĩrĩ, “Rĩu ta ikara thĩ, ũtũthomere.”

Nĩ ũndũ ũcio Baruku akĩmathomera. ¹⁶ Rĩrĩa maaiguire mohoro macio mothe, makĩrorana marĩ na guoya, makĩira Baruku atĩrĩ, “No nginya tũkinyĩrie mũthamaki ũhoru ũcio wotho.” ¹⁷ Ningĩ magĩcooka makĩũria Baruku atĩrĩ, “Ta twĩre, maũndũ macio mothe wamandĩkire atĩa? Nĩ Jeremia wakwĩraga nawe ũkamaandĩka?”

¹⁸ Baruku akĩmacookeria atĩrĩ, “Ĩĩ, nĩwe

wanjĩraga mohoro macio mothe, na niĩ nga-maandĩka na rangi ibuku-inĩ rĩrĩ rĩa gĩkũnjo.”

¹⁹ Nao anene acio makĩra Baruku atĩrĩ, “Wee na Jeremia thĩĩ mwĩhithe. Mũtikareke mũndũ o na ũ amenye kũrĩa mũrĩ.”

²⁰ Maarĩkia kũiga ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo kanyũmba-inĩ ka Elishama, ũrĩa mwandĩki, magĩtoonya harĩa mũthamaki aarĩ kũu nyũmba yake ya thĩinĩ makĩmũhe ũhoru ũcio wothe. ²¹ Mũthamaki nake agĩtũma Jehudi agĩre ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo, nake Jehudi akĩrĩrehe kuuma kanyũmba-inĩ ka Elishama, ũrĩa mwandĩki, akĩrĩthomera mũthamaki na anene acio othe marũgamĩte hau harĩ mũthamaki. ²² Kwarĩ mweri wa kenda, nake mũthamaki aikarĩte nyũmba-inĩ irĩa aikaraga hĩndĩ ya kĩmera kĩa heho, na haarĩ na mwaki waakanaga riiko-inĩ hau mbere yake. ²³ Jehudi aathoma icigo ithatũ kana inya cia ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo-rĩ, mũthamaki nake agacitĩnia na kahiũ ka mwandĩki, agacikia riiko-inĩ, o nginya rĩrĩa ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo rĩacinirwo rĩothe. ²⁴ Mũthamaki na andũ arĩa othe maamũtungataga arĩa maiguire mohoro macio matiigana gwĩtigĩra, o na kana magĩtembũranga nguo ciao. ²⁵ O na gũtuĩka Elinathani, na Delia, na Gemaria nĩmathaithire mũthamaki ndagacine ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo-rĩ, nĩaregire kũmathikĩrĩria. ²⁶ Handũ ha ũguo, mũthamaki agĩatha Jerameeli, mũrũ ũmwe wa mũthamaki, na Seraia mũrũ wa Azirieli, na Shelemia mũrũ wa Abideli, nĩguo manyiite Baruku ũcio mwandĩki, na Jeremia

ũrĩa mũnabii. No rĩrĩ, Jehova nĩamahithĩte.

²⁷ Thuutha wa mũthamaki gũcina ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo rĩrĩa rĩandĩkĩtwo mohoro nĩ Baruku ta ũrĩa eerĩtwo nĩ Jeremia andĩke-rĩ, ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩrĩire Jeremia, akĩrwo atĩrĩ:

²⁸ “Oya ibuku rĩngĩ rĩa gĩkũnjo wandĩke thĩinĩ warĩo mohoro marĩa mothe maarĩ ibuku-nĩ rĩu rĩa mbere, rĩu Jehoiakimu mũthamaki wa Juda aacinire. ²⁹ Ningĩ wĩre Jehoiakimu mũthamaki wa Juda atĩrĩ, ‘Jehova ekuuga atĩrĩ: Nĩwacinire ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo, ũkĩũria atĩrĩ, “Nĩ kĩ gĩtũmĩte wandĩke atĩ, ti-itherũ mũthamaki wa Babuloni nĩagooka kwananga bũrũri ũyũ na eherie andũ na nyamũ kuo?” ³⁰ Nĩ ũndũ ũcio, Jehova ekuuga atĩrĩ ũndũ ũkoniĩ Jehoiakimu mũthamaki wa Juda: Ndakagĩa na mũndũ wa gũikarĩra gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Daudi; kĩimba gĩaake gĩgaateo, na kĩańkĩrwo riũa mũthenya, na kĩhĩe nĩ mbaa ũtukũ. ³¹ Nĩngamũherithia we hamwe na ciana ciake, na arĩa mamũtungataga, nĩ ũndũ wa waganu wao; nĩngarehithĩria arĩa othe matũũraga Jerusalemu na andũ a Juda mwanangĩko ũrĩa wothe ndaaririe ũhoro waguo ũmakoniĩ, tondũ nĩmagĩte gũthikĩrĩria.’ ”

³² Nĩ ũndũ ũcio Jeremia akĩoya ibuku rĩngĩ rĩa gĩkũnjo, akĩrĩnengera Baruku mũrũ wa Neria ũcio mwandĩki, nake akĩandĩka ibuku-inĩ rĩu mohoro mothe marĩa aacookire kũheo nĩ Jeremia, o macio maandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩrĩa Jehoiakimu mũthamaki wa Juda aacinĩte na mwaki; na hakĩongererwo mohoro mangĩ maingĩ maahaanaine na macio ma mbere.

37

Jeremia gũikio Njeera

¹ Na rĩrĩ, Zedekia mŭrũ wa Josia nĩatuirwo mŭthamaki wa Juda nĩ Nebukadinezaru mŭthamaki wa Babuloni, nake agĩthamaka ithenya rĩa Jekonia mŭrũ wa Jehoiakimu.

² No rĩrĩ, we mwene o na kana arĩa maamŭtungatagĩra, na andũ a bŭrũri ũcio matiarũmbũirie ciugo iria Jehova aarĩtie na kanua ka Jeremia ũcio mŭnabii.

³ Nake Mŭthamaki Zedekia agĩtũma Jehukali mŭrũ wa Shelemia marĩ na Zefania mŭrũ wa Maaseia ũrĩa mŭthĩnjĩri-Ngai mathĩĩ kŭrĩ Jeremia ũcio mŭnabii, mamŭtwarĩre ndũmĩrĩri ĩno: “Twagũthaitha ũtũhooere kŭrĩ Jehova, Ngai witũ.”

⁴ Na rĩrĩ, ihinda rĩu Jeremia aarĩ na wĩyathi wa gũceeranga gatagatĩ-inĩ ka andũ, nĩgũkorwo ndaakoretwo aikĩtio njeera. ⁵ Hĩndĩ ĩyo mbŭtũ cia ita cia Firaũni nĩcioimagarĩte kuuma bŭrũri wa Misiri, na rĩrĩa andũ a Babuloni arĩa maa-rigiĩcĩirie Jerusalemu maiguire ũhoro wacio, makĩhũndũka, makĩehera kũu Jerusalemu.

⁶ Hĩndĩ ĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Jeremia ũcio mŭnabii, akĩrwo atĩrĩ, ⁷ “Jehova, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: ĩra mŭthamaki wa Juda, ũcio ũgŭtũmĩte ũũke ũhooe kĩrĩra harĩ nĩĩ, atĩrĩ, ‘Mbŭtũ cia ita cia Firaũni icio irooka gũgũteithia-rĩ, nĩigũcooka bŭrũri wacio, kũu bŭrũri wa Misiri. ⁸ Hĩndĩ ĩyo nao andũ a Babuloni nĩmagacooka gũkũ na matharĩkĩre itũũra rĩrĩ inene, marĩtunyane na marĩcine na mwaki.’

9 “Jehova ekuuga atĩrĩ: Tigai kwĩheenia, mũgũciiria atĩrĩ, ‘Andũ a Babuloni ti-itherũ nĩmegũtigana na ithuĩ matweherere.’ Matigeeka ũguo! 10 O na mũngĩhoota mbũtũ ciothe cia ita cia andũ a Babuloni icio iramũtharĩkĩra, na gũtuĩke atĩ no andũ arĩa matiihangĩtio matigĩtwo hema-inĩ ciao-rĩ, no moime kũu hema-inĩ na macine itũũra rĩrĩ na mwaki.”

11 Thuutha wa mbũtũ icio cia ita cia andũ a Babuloni kwehera kũu Jerusalemu nĩ ũndũ wa mbũtũ cia Firaũni, 12 Jeremia nĩoimagarire kuuma itũũra-inĩ rĩu inene nĩguo athĩ bũrũri wa Benjamini akenyiĩtĩre igai rĩake rĩa gĩthaka gatagatĩ-inĩ ka andũ arĩa maarĩ kuo. 13 No rĩrĩa aakinyire Kĩhingo-inĩ kĩa Benjamini, mũnene wa arangĩri ũrĩa wetagwo Irija mũrũ wa Shelemia, mũrũ wa Hanania, akĩmũnyiita, aki-uga atĩrĩ, “Wee nĩ kũũra ũroora ũthĩ ũkeneane kũrĩ andũ a Babuloni!”

14 Jeremia akĩmwĩra atĩrĩ, “Aca ũguo tiguu! Nĩ ti kũũra ndĩroora ngeneane kũrĩ andũ a Babuloni.” No Irija akĩrega kũmũthikĩrĩria; handũ ha ũguo akĩnyiita Jeremia, akĩmũtwara kũrĩ anene. 15 Anene acio nĩmarakarĩire Jeremia, na magĩathana ahũũrwo na ahingĩrwo nyũmba ya Jonathani ũrĩa mwandĩki, ĩrĩa maatuĩte njeera.

16 Nake Jeremia agĩtoonyio mungu-inĩ warĩ kanyũmba ga thĩinĩ mũno kũu kĩoho-inĩ, kũrĩa aikarire matukũ maingĩ. 17 Na thuutha ũcio Mũthamaki Zedekia agĩtũmana areehwo kũu nyũmba-inĩ ya ũthamaki. Arĩ kũu, mũthamaki akĩmũũria na hitho atĩrĩ, “Hihi nĩ harĩ ndũmĩrĩri yumĩte kũrĩ Jehova?”

Nake Jeremia akĩmũcookeria atĩrĩ, “Ĩĩ, nĩ kũrĩ; wee nĩũkaneanwo moko-inĩ ma mũthamaki wa Babuloni.”

¹⁸ Ningĩ Jeremia akĩĩra Mũthamaki Zedekia atĩrĩ, “Nĩ ũndũ ũrĩkũ ngwĩhĩtie we mwene, kana ndungata ciaku, o na kana andũ aya, nĩguo njikio njeera? ¹⁹ Marĩ ha anabii acio aku, acio maakũrathĩire ũhoru atĩrĩ, ‘Mũthamaki wa Babuloni ndagagũtharĩkĩra wee o na kana bũrũri ũyũ?’ ²⁰ Na rĩu-rĩ, wee mũthamaki mwathi wakwa, ĩtĩkĩra gũthikĩrĩria. Njĩtĩkĩria ndeehe mathaithana makwa mbere yaku: Ndũkanjookie nyũmba ya Jonathani ũrĩa mwandĩki, ndigakuĩre kuo.”

²¹ Nake Mũthamaki Zedekia akĩruta watho, akiuga atĩ Jeremia aigwo kũu nja ĩrĩa ya arangĩri, na aheagwo mũgate o mũthenya ũrutĩtwo barabara-inĩ ya arugi mĩgate, o nginya rĩrĩa mĩgate ĩgaathira kũu itũũra-inĩ inene. Nĩ ũndũ ũcio Jeremia agĩikara kũu nja ĩyo ya arangĩri.

38

Jeremia gũikio Irima-inĩ rĩa Maaĩ

¹ Nao Shefatia mũrũ wa Matani, na Gedalia mũrũ wa Pashuri, na Jehukali mũrũ wa Shemalia, o na Pashuri mũrũ wa Malikija nĩmaiguire ũrĩa Jeremia eeraga andũ othe, rĩrĩa oigire atĩrĩ, ² “Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Mũndũ ũrĩa wothe ũgũikara itũũra-inĩ rĩrĩ inene nĩakooragwo na rũhiũ rwa njora, kana ng’aragu, kana mũthiro, no ũrĩa ũgwĩtwara kũrĩ andũ a Babuloni nĩagatũũra muoyo. Nĩakahonokia muoyo wake; nĩagatũũra

muoyo.’ ³ Ningĩ, Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Itũũra rĩĩrĩ inene no nginya rĩkaneanwo kũrĩ mbũtũ cia ita cia mũthamaki wa Babuloni, ũrĩa ũkaarĩtunyana.’ ”

⁴ Hĩndĩ ĩyo anene makĩira mũthamaki atĩrĩ, “Mũndũ ũyũ aagĩĩire ooragwo. Nĩaratũma thigari iria itigaire gũkũ itũũra-inĩ rĩĩrĩ inene ciĩtigĩire, o ũndũ ũmwe na andũ aya othe, nĩ ũndũ wa maũndũ macio arameera. Mũndũ ũyũ ndarĩ ũndũ mwega areciirĩria andũ aya tiga o ũũru.”

⁵ Mũthamaki Zedekia agĩcookia atĩrĩ, “Arĩ moko-inĩ manyu; mũthamaki ndangĩgirĩrĩria mwĩke ũrĩa inyuĩ mũkwenda.”

⁶ Nĩ ũndũ ũcio makĩnyiita Jeremia makĩmũikia irima rĩa maaĩ rĩa Malikija, ũrĩa mũrũ wa mũthamaki, rĩrĩa rĩarĩ kũu nja ĩyo ya arangĩri.* Magĩikũrũkia Jeremia irima rĩu rĩa maaĩ na mĩkanda; no rĩtiarĩ na maaĩ, no mũtondo rĩarĩ, nake Jeremia agĩtoonyerera kũu mũtondo-inĩ ũcio.

⁷ No rĩrĩ, Ebedi-Meleku ũrĩa Mũkushi, ũmwe wa arĩa mehokeirwo wĩra wa kũu nyũmba-inĩ ya ũthamaki, nĩaiguire atĩ nĩmaikĩtie Jeremia irima rĩu rĩa maaĩ. Hĩndĩ ĩyo mũthamaki aikarĩte Kĩhingo-inĩ kĩa Benjamini, ⁸ Ebedi-Meleku aki-uma hau nja ya nyũmba ya ũthamaki, akĩmwĩra atĩrĩ, ⁹ “Mũthamaki mwathi wakwa, andũ aya nĩmekĩte ũũru nĩ ũndũ wa maũndũ maya mothe mekĩte Jeremia ũrĩa mũnabii. Nĩmamũikĩtie

* **38:6** Anene a Mũthamaki Zedekia meendaga kũũraga Jeremia na njira ya kũmũikia irima rĩa maaĩ, no ti na moko mao ene.

irima rĩa maaĩ, akuĩre kuo nĩ ng'aragu, tondũ mĩgate ĩkirie gũthira gũkũ itũũra-inĩ inene.”

¹⁰ Hĩndĩ ĩyo mũthamaki agĩatha Ebedi-Meleku ũcio Mũkushi, akĩmwĩra atĩrĩ: “Oya andũ mĩrongo ĩtatũ kuuma haha mũthĩĩ nao mũkarute Jeremia ũcio mũnabii kuuma irima rĩa rĩa maaĩ atanakua.”

¹¹ Nĩ ũndũ ũcio Ebedi-Meleku akĩoya andũ acio, agĩthĩĩ nao, nao magĩtoonya kanyũmba kaarĩ rungu rwa harĩa haaigagwo mũthiithũ wa indo cia bata kũu thĩinĩ wa nyũmba ya ũthamaki. Akĩoya ndangari imwe cia nguo ngũrũ, na nguo iria nduĩku ciarĩ kuo, agĩciikũrũkĩria Jeremia na mĩkanda kũu irima rĩa maaĩ. ¹² Ebedi-Meleku ũcio Mũkushi, akĩra Jeremia atĩrĩ: “Ĩkĩra nguo icio ngũrũ na ndangari icio njegeeke, wĩrigĩrĩrie gũkerwo nĩ mĩkanda ĩyo.” Nake Jeremia agĩka o ũguo, ¹³ nao makĩmũguucia na mĩkanda ĩyo, makĩmũruta irima rĩa rĩa maaĩ. Nake Jeremia agĩkara kũu nja ĩyo ya arangĩri.

Zedekia kũhooya Jeremia Ũhororĩngĩ

¹⁴ Mũthamaki Zedekia agĩtũmanĩra Jeremia ũcio mũnabii, akiuga areehwo itoonyero-inĩ rĩa gatatũ rĩa hekarũ ya Jehova. Mũthamaki akĩra Jeremia atĩrĩ, “Nĩngũkũũria ũndũ. Nawe ndũkaahithe ũhororĩ o na ũrĩkũ.”

¹⁵ Jeremia akĩra Zedekia atĩrĩ, “Ingĩkuumburĩra ũhororĩ, githĩ ndũkũnjũraga? O na ingĩgũtaara-rĩ, wee ndũngĩthikĩrĩria.”

¹⁶ Nake Mũthamaki Zedekia akĩhĩta mwĩhĩtwa na hitho harĩ Jeremia, akiuga ũũ: “Ti-itherũ o ta ũrĩa Jehova atũũraga muoyo, o

we ũrĩa watũheire muoyo ũyũ tũrĩ naguo-rĩ, nĩ ndigũkũũraga kana ngũneane moko-inĩ ma acio mendaga gũkũruta muoyo.”

¹⁷ Nake Jeremia akĩira Zedekia atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova Ngai-Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa Isiraeli, ekuuga: ‘Ũngĩneeana kũrĩ anene a mũthamaki wa Babuloni, muoyo waku nĩũkũhonokio, o na itũũra rĩrĩ inene rĩtigaacinwo; wee na andũ a nyũmba yaku nĩmũgũtũũra muoyo. ¹⁸ No ũngĩrega kwĩneana kũrĩ anene a mũthamaki wa Babuloni, itũũra rĩrĩ nĩrĩkũneanwo kũrĩ andũ a Babuloni, nao marĩcine na mwaki rĩthire; na wee mwene ndũkahonoka kuuma moko-inĩ mao.’”

¹⁹ Mũthamaki Zedekia akĩira Jeremia atĩrĩ, “Nĩndĩretigĩra Ayahudi arĩa meneanĩte kũrĩ andũ a Babuloni, nĩ ũndũ andũ a Babuloni mahota kũũneana kũrĩ Ayahudi acio nao maanyamarie.”

²⁰ Nake Jeremia akĩmũcookeria atĩrĩ, “Mati-gaakũneana kũrĩ o. Wee athĩkĩra Jehova, wĩke ũguo ndĩrakwĩra. Hĩndĩ iyo nĩũkona wega, naguo muoyo waku nĩũkahonokio. ²¹ No rĩrĩ, warega kwĩneana, ũũ nĩguo Jehova angũrĩirie: ²² Andũ-a-nja othe arĩa matigaire thĩinĩ wa nyũmba ya mũthamaki wa Juda nĩmagatwarĩrwo anene a mũthamaki wa Babuloni. Andũ-a-nja acio nao magaakwĩra atĩrĩ:

“ ‘Arata acio aku wehokeete

nĩmakũhĩthirie na magĩgũkĩria hinya.

Magũrũ maku nĩmatoonyereire mũtondo-inĩ;

nao arata aku nĩmagũtiganĩrie.’

²³ “Atumia aku othe na ciana ciaku nĩmakaneanwo kũrĩ andũ a Babuloni. Wee

mwene ndūkehonokia moko-inĩ mao, no nĩūkanyitwo nĩ mūthamaki wa Babuloni; narĩo itũūra rĩĩrĩ inene nĩrĩgacinwo rĩthire.”

²⁴ Hĩndĩ ĩyo Zedekia akĩira Jeremia atĩrĩ, “Ndūkareke mũndũ o na ũrĩkũ amenye ũhoru wa mĩario ĩno, ndūkae kũūragwo.

²⁵ Anene mangĩigua atĩ nĩtwaranĩirie nawe, nao moke kũrĩ we makũūrie atĩrĩ, ‘Twĩre ũrĩa wĩrĩte mūthamaki, na ũrĩa nake mūthamaki akwĩrĩte; ndūgatũhithe ũndũ kana tũkũūrage,’

²⁶ hĩndĩ ĩyo nawe ũmeere atĩrĩ, ‘Nĩgũthaitha ndĩrathaithaga mūthamaki ndakae kũnjookia nyũmba-inĩ kwa Jonathani, ndigakuĩre kuo.’”

²⁷ Anene acio othe nĩmookire kũrĩ Jeremia, makĩmũũria ũhoru ũcio, nake akĩmeera ũrĩa wothe aathĩtwo nĩ mūthamaki oige. Nĩ ũndũ ũcio matiamwĩrĩre ũndũ ũngĩ, nĩgũkorwo gũtirĩ mũndũ waiguĩte ũrĩa maarĩtie na mūthamaki.

²⁸ Nake Jeremia agĩkara kũu kĩhingo-inĩ kĩa arangĩri nginya mũthenya ũrĩa itũūra rĩa Jerusalemu rĩatunyanirwo.

39

Kũgũa kwa Jerusalemu

Na rĩrĩ, itũūra rĩa Jerusalemu rĩatunyanirwo ũũ: ¹ Mwaka-inĩ wa kenda wa wathani wa Zedekia mūthamaki wa Juda, mweri-inĩ wa ikũmi, Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni nĩathiire gũtharĩkĩra itũūra rĩa Jerusalemu arĩ na mbũtũ ciake ciothe cia ita, akĩrĩrigiicĩria arĩtunyane. ² Ningĩ mũthenya wa kenda wa mweri wa ĩna wa mwaka-inĩ wa ikũmi na ũmwe wa wathani wa Zedekia, nĩguo rũthingo rwa

itũũra rĩu inene rwatũrĩkirio. ³ Hĩndĩ ĩyo anene othe a mũthamaki wa Babuloni magĩtoonya na magĩikara Kĩhingo-inĩ gĩa Gatagatĩ: Nao nĩ Nerigali-Sharezeru wa Samugari, na Nebo-Sarisekimu mũtongoria ũmwe mũnene, na Nerigali-Sharezeru ũrĩa warĩ mũnene wathani-inĩ, marĩ hamwe na anene arĩa angĩ othe a mũthamaki wa Babuloni. ⁴ Rĩrĩa Zedekia mũthamaki wa Juda na thigari ciothe maa-monire, makĩũra; makiuma itũũra-inĩ rĩu inene ũtukũ magerete njĩra ya mũgũnda-inĩ wa mũthamaki, kĩhingo-inĩ kĩrĩa kiarĩ gatagatĩ ga thingo cieri, magĩthĩ merekeire Araba.

⁵ No nayo mbũtũ ya andũ a Babuloni ĩkĩmateng'eria, ĩgĩkorerera Zedekia werũ-inĩ ũrĩa mwaraganu wa Jeriko. Makĩmũnyiita, makĩmũtwarĩra Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni arĩ kũu Ribila bũrũri-inĩ wa Hamathu, na kũu nĩkuo aamũtuĩrĩre ciira. ⁶ Kũu Ribila nokuo mũthamaki wa Babuloni oragithĩrie ariũ a Zedekia, maitho-inĩ make, na akĩũragithia andũ othe arĩa maarĩ igweta kũu Juda. ⁷ Agĩcooka agĩkũũrithia Zedekia maitho na akĩmuoha na bĩngũ cia gĩcango nĩguo atwarwo Babuloni.

⁸ Andũ acio a Babuloni magĩcina nyũmba ya ũthamaki, o na nyũmba cia andũ arĩa angĩ, na makĩmomora thingo cia Jerusalemu.

⁹ Nebuzaradani, mũnene wa arangĩri a mũthamaki, agĩtaha andũ arĩa maatigaire kũu itũũra-inĩ thĩnĩ, akĩmatwara Babuloni marĩ hamwe na arĩa meneaĩte kũrĩ we o na andũ acio angĩ othe. ¹⁰ No rĩrĩ, Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri a mũthamaki, nĩatigirie

andũ amwe arĩa maarĩ athĩni kũu bũrũri wa Juda, arĩa mataarĩ na kĩndũ kĩa; no hĩndĩ iyo akĩmahe mĩgũnda ya mĩthabibũ na mĩgũnda ya kũrĩma.

¹¹ Na rĩrĩ, Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni nĩarutĩte watho ũkoniĩ Jeremia, akeera Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri a mũthamaki atĩrĩ: ¹² “Muoe ũmũmenyerere; ndũkamwĩke ũũru, no ũmũhingagĩrie ũndũ o wothe ũrĩa angĩkũũria.” ¹³ Nĩ ũndũ ũcio Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri, na Nebushazibani mũtongoria ũmwe mũnene na Nerigali-Sharezeru ũrĩa warĩ mũnene wathani-inĩ, o na anene acio angĩ othe a mũthamaki wa Babuloni ¹⁴ magĩtũmana, makiuga Jeremia arutwo kũu thĩinĩ wa nja ĩrĩa ya arangĩri. Nao makĩmũneana harĩ Gedalia mũrũ wa Ahikamu, mũrũ wa Shafani, nĩguo amũinũkie gwake mũciĩ. Nĩ ũndũ ũcio agĩtũũrania na andũ arĩa angĩ ao.

¹⁵ Rĩrĩa Jeremia aatũũrĩte oheetwo kũu thĩinĩ wa nja ĩrĩa ya arangĩri-rĩ, ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyamũkinyĩrĩre akĩrwo atĩrĩ: ¹⁶ “Thĩĩ ũkeere Ebedi-Meleku ũrĩa Mũkushi atĩrĩ, ‘Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Ndĩ hakuhĩ kũhingia ũrĩa ndoigire atĩ nĩngarehere itũũra rĩrĩ inene mwanangĩko, no ti ũgaacĩru. Hĩndĩ iyo, maũndũ macio nĩmakahingio ũkĩmeyonagĩra na maitho. ¹⁷ No rĩrĩ, wee nĩngakũhonokia mũthenya ũcio, ũguo nĩguo Jehova ekuuga; wee ndũkaneanwo kũrĩ andũ acio wĩtigĩraga. ¹⁸ Niĩ nĩngakũhonokia; wee ndũkooragwo na rũhiũ rwa njora no

nĩũkahonokia muoyo waku, tondũ nĩ nĩĩ
ũtũũrĩte wĩhokete, ũguo nĩguo Jehova eku-
uga.’”

40

Jeremia Kũrekererio

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia
yumĩte kũrĩ Jehova thuutha wa Nebuzaradani
ũcio mũnene wa arangĩri a mũthamaki
kũmũrekereria oime kũu Rama. Nĩakorete
Jeremia arĩ muohe na mĩnyororo arĩ gatagatĩ-
inĩ ka andũ arĩa othe maatahĩtwo kuuma
Jerusalemu na Juda rĩrĩa maatwaragwo Babuloni
marĩ ohe. ² Nake mũnene ũcio wa arangĩri
a mũthamaki oona Jeremia, akĩmwĩra atĩrĩ,
“Jehova Ngai waku nĩwe watũrĩire kũndũ gũkũ
mwanangĩko ũyũ. ³ Na rĩu-rĩ, Jehova nĩatũmĩte
gwĩkĩke ũguo; ekĩte o ta ũrĩa oigire. Maũndũ
maya mothe meekĩkĩte nĩ ũndũ inyuĩ andũ aya
nĩmwehĩirie Jehova na mũkĩaga kũmwathĩkĩra.
⁴ No rĩrĩ, ũmũthĩ nĩngũkuohora mĩnyororo
ĩno ũrĩ nayo moko. Ũka tũthĩi nawe Babuloni,
akorwo nĩũkwenda, na nĩ nĩndĩkũmenyagĩrĩra;
no ũngĩkorwo ndũkwenda tũthĩi nawe, tiga
gũũka. Atĩrĩrĩ, bũrũri ũyũ wothe ũrĩ mbere
yaku; thĩi o harĩa hothe ũngĩenda.” ⁵ No rĩrĩ,
Jeremia atanagarũrũka acooke-rĩ, Nebuzaradani
akĩmwarĩria rĩngĩ, akĩmwĩra atĩrĩ, “Cooka
kũrĩ Gedalia mũrũ wa Ahikamu, mũrũ wa
Shafani, ũrĩa mũthamaki wa Babuloni atuĩte
mũrũgamĩrĩri wa matũũra ma Juda, mũgatũũre
nake kũu hamwe na andũ arĩa angĩ, kana ũgĩthĩi
o harĩa hangĩ hothe ũngĩenda.”

Ningĩ mūnene ũcio wa arangĩri akīmũhe irio, o na akīmũhe kĩheo, akĩreka ethiire. ⁶ Nĩ ũndũ ũcio Jeremia agĩthiĩ kūrĩ Gedalia, mūrũ wa Ahikamu kũu Mizipa, magĩtũũra nake gatagatĩ-inĩ ka andũ acio angĩ maatigĩtwo bŭrũri-inĩ ũcio.

Gedalia Gũkunyaŋĩrwo

⁷ Rĩrĩa anene othe a mbūtũ cia ita na andũ ao arĩa maarĩ kũu bŭrũri-inĩ ũcio mwara-ganu maiguire atĩ mũthamaki wa Babuloni nĩatuĩte Gedalia mūrũ wa Ahikamu barũthi wa bŭrũri ũcio, na atĩ nĩamũtuĩte mūrũgamĩrĩri wa arũme, na andũ-a-nja, na ciana, o acio maarĩ athĩni mũno kũu bŭrũri ũcio, arĩa mataatahirwo matwarwo Babuloni-rĩ, ⁸ magĩthiĩ kūrĩ Gedalia kũu Mizipa: nao maarĩ Ishu-maeli mūrũ wa Nethania, na Johanani na Jonathani ariũ a Karea, na Seraia mūrũ wa Tanihumethu, na ariũ a Efai ũrĩa Mũnetofathi, na Jaazania mūrũ wa Mũmaakathi, marĩ na andũ ao. ⁹ Gedalia mūrũ wa Ahikamu, mūrũ wa Shafani akĩhĩta nĩguo amatĩtĩrithie marĩ hamwe na andũ ao, akĩmeera atĩrĩ, “Tigai gwĩtigĩra gũtungatĩra andũ aya a Babuloni. Tũũrai bŭrũri ũyũ na mũtungatage mũthamaki wa Babuloni, na nĩmũrĩonaga maũndũ mega. ¹⁰ Nĩ mwene nĩngũtũũra gũkũ Mizipa nĩgeetha ndĩmwaragĩrĩrie kūrĩ andũ a Babuloni arĩa marĩũkaga kūrĩ ithuĩ, no inyuĩ-rĩ, thondekai ndibei, na mũgethage matunda ma hĩndĩ ya riũa, * o na maguta, mwĩigĩre ndigithũ-inĩ cianyu

* **40:10** Mũthamaki Nebukadinezaru aakinyire Jerusalemu hĩndĩ irĩa ngũyũ na thabibũ ciagethagwo.

cia mũthiithũ, na mũtũũre matũũra-inĩ marĩa mwĩnyiitĩire.”

¹¹ Hĩndĩ ĩrĩa Ayahudi arĩa othe maarĩ Moabi, na Amoni, na arĩa maarĩ Edomu, o na arĩa maarĩ mabũrũri marĩa mangĩ mothe maiguire atĩ mũthamaki wa Babuloni nĩatigĩtie matigari kũu Juda, na atĩ nĩatuĩte Gedalia mũrũ wa Ahikamu, mũrũ wa Shafani, barũthi wao-rĩ, ¹² othe magĩcooka bũrũri wa Juda kũrĩ Gedalia kũu Mizipa, moimĩte mabũrũri-inĩ mothe marĩa maahurunjũkĩire. Nao magĩthondekera ndibei nyingĩ, o na makĩgetha matunda maingĩ ma hĩndĩ ya riũa.

¹³ Johanani mũrũ wa Karea, marĩ na anene othe a mbũtũ cia ĩta arĩa maarĩ o kũu bũrũri ũcio mwaraganu, magĩũka kũrĩ Gedalia kũu Mizipa, ¹⁴ nao makĩmwĩra atĩrĩ, “Kaĩ ũtamenyete atĩ Balisi mũthamaki wa andũ a Amoni nĩatũmĩte Ishumaeli mũrũ wa Nethania oke akũrute muoyo?” No Gedalia mũrũ wa Ahikamu ndaametĩkirie.

¹⁵ Hĩndĩ ĩyo Johanani mũrũ wa Karea akĩarĩria Gedalia na hitho marĩ kũu Mizipa, akĩmwĩra atĩrĩ: “Njĩtĩkĩria thiĩ ngoorage Ishumaeli mũrũ wa Nethania, na gũtirĩ mũndũ ũkũmenya ũhoro ũcio. Nĩ kĩĩ gĩgũtũma ende gũkũruta muoyo, nĩguo atũme Ayahudi aya othe mecookanĩĩrie harĩwe mahurunjũke, namo matigari ma Juda mathire biũ?”

¹⁶ Nowe Gedalia mũrũ wa Ahikamu akĩĩra Johanani mũrũ wa Karea atĩrĩ, “Ndũkae gwĩka ũndũ ta ũcio! Ũhoro ũcio ũraaria ũkonĩĩ Ishumaeli ti wa ma.”

41

¹ Mweri-inĩ wa mūgwanja Ishumaeli mūrũ wa Nethania, mūrũ wa Elishama, ũrĩa warĩ wa rūciaro rwa mūthamaki na mbere aakoretwo arĩ ũmwe wa anene a mūthamaki, nĩookire arĩ na andũ ikũmi kūrĩ Gedalia mūrũ wa Ahikamu kũu Mizipa. Na rĩrĩa maarĩ hamwe makĩrĩa-rĩ, ² Ishumaeli mūrũ wa Nethania hamwe na andũ acio ikũmi mokĩte nake magĩũkĩra, magĩtemanga Gedalia mūrũ wa Ahikamu, mūrũ wa Shafani na rūhiũ rwa njora, makĩũraga mũndũ ũcio mūthamaki wa Babuloni aatuĩte barũthi wa bũrũri ũcio. ³ Ishumaeli agĩcooka akĩũraga Ayahudi othe arĩa maarĩ na Gedalia kũu Mizipa, o ũndũ ũmwe na thigari cia Babuloni iria ciarĩ kuo.

⁴ Mũthenya ũrĩa warũmĩrĩire kũũragwo kwa Gedalia, ũhoro ũcio ũtamenyetwo nĩ mũndũ-rĩ, ⁵ andũ mĩrongo ĩnana meyenjete nderu, na magatembũranga nguo ciao, o na magetemanga mĩrĩ nĩmookire moimĩte Shekemu, na Shilo, na Samaria, marĩ na ngano ya maruta na ũbumba, magĩcirehe thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova. ⁶ Ishumaeli mūrũ wa Nethania akiuma Mizipa, agĩthĩ akĩrĩraga akamatũnge. Rĩrĩa maacemanirie akĩmeera atĩrĩ, “Ūkaai kūrĩ Gedalia mūrũ wa Ahikamu.” ⁷ Rĩrĩa maatoonyire thĩinĩ wa itũũra, Ishumaeli mūrũ wa Nethania na andũ arĩa maarĩ nake, makĩmooraga, makĩmaikia irima rĩa maaĩ. ⁸ No rĩrĩ, andũ ikũmi thĩinĩ wao makĩra Ishumaeli atĩrĩ, “Tiga gũtũũraga! Tũrĩ na ngano na cairi, na maguta na ũũkĩ iria tũhithĩte werũ-inĩ.” Nĩ ũndũ ũcio agĩtigana nao na ndaamooragire hamwe na acio

angĩ. ⁹ Na rĩrĩ, irima rĩu aikirie ciimba cia andũ acio othe ooragĩte, hamwe na kĩimba kĩa Gedalia, rĩenjithĩtio nĩ Mũthamaki Asa rĩtuĩke kĩhitho gĩake rĩrĩa angĩtharĩkĩrwo nĩ Baasha mũthamaki wa Isiraeli. Ishumaeli mũrũ wa Nethania akĩrĩiyũria ciimba cia andũ acio moragĩtwo.

¹⁰ Ishumaeli nĩanyiitire mĩgwate andũ acio angĩ othe arĩa maikaraga Mizipa, akĩmataha: nao maarĩ airĩtu a mũthamaki, hamwe na andũ acio angĩ othe arĩa maatigĩtwo kuo, arĩa Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri a mũthamaki aatuĩte maroragwo nĩ Gedalia mũrũ wa Ahikamu. Ishumaeli mũrũ wa Nethania nĩamatahire akiumagara nao, agĩtuĩkania erekeire mũrĩmo wa andũ a Amoni akeeneane kũrĩ o.

¹¹ Rĩrĩa Johanani mũrũ wa Karea, na anene othe a mbũtũ cia ita arĩa maarĩ nake maiguire ũhoro wa ngero icio ciothe Ishumaeli mũrũ wa Nethania aagerete-rĩ, ¹² makĩoya andũ ao othe na makiumagara makarũe na Ishumaeli mũrũ wa Nethania. Nao makĩmũkorerera hakuĩ na handũ haarĩ maaĩ maingĩ kũu Gibeoni. ¹³ Rĩrĩa andũ acio othe Ishumaeli aarĩ nao monire Johanani mũrũ wa Karea na anene a mbũtũ cia ita acio maarĩ nake-rĩ, othe magĩkena. ¹⁴ Andũ acio othe Ishumaeli aatahĩte kũu Mizipa nĩmahũndũkire, magĩthiĩ kũrĩ Johanani mũrũ wa Karea. ¹⁵ Nowe Ishumaeli mũrũ wa Nethania na andũ ake anana nĩmetharire kuuma harĩ Johanani, makĩũrĩra kũrĩ andũ a Amoni.

Kũũrĩra Bũrũri wa Misiri

16 Hĩndĩ ĩyo Johanani mũrũ wa Karea na anene othe a mbũtũ cia ita acio maarĩ nake, magĩtongoria arĩa othe maatigaire kuuma Mizipa, o acio aatunyanĩte harĩ Ishumaeli mũrũ wa Nethania thuutha wake kũũraga Gedalia mũrũ wa Ahikamu: Nao maarĩ thigari, na andũ-a-nja, na ciana, o na andũ arĩa mehokeirwo mawĩra ma nyũmba ya mũthamaki, arĩa aacooketie kuuma Gibeoni. 17 Nao magĩthiĩ na mbere, makĩraarĩrĩra Geruthu-Kimuhamu gũkuhĩ na Bethlehemu marĩ rũgendo-inĩ rwa gũthiĩ bũrũri wa Misiri, 18 nĩguo moorĩre andũ a Babuloni. Nĩmetigagĩra andũ a Babuloni tondũ Ishumaeli mũrũ wa Nethania nĩooragĩte Gedalia mũrũ wa Ahikamu, ũrĩa watuĩtwo barũthi nĩ mũthamaki wa Babuloni.

42

1 Hĩndĩ ĩyo anene othe a mbũtũ cia ita, hamwe na Johanani mũrũ wa Karea, na Jezania mũrũ wa Hoshai, na andũ othe kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene, magĩthiĩ harĩ 2 Jeremia ũcio mũnabii, makĩmwĩra atĩrĩ: “Twagũthaitha ĩtĩkĩra kũigua gũthaithana gwitũ, ũhooe Jehova Ngai waku nĩ ũndũ wa matigari maya mothe. Nĩgũkorwo o ta ũrĩa ũroona, o na gũtuĩka rĩmwe twarĩ aingĩ, rĩu tũtigaire o andũ anini. 3 Tũhooere harĩ Jehova Ngai waku nĩguo atwĩre kũrĩa twagĩrĩrwo nĩgũthiĩ, na ũndũ ũrĩa twagĩrĩrwo nĩ gwĩka.”

4 Jeremia ũcio mũnabii akĩmacookeria atĩrĩ, “Nĩndamũigua, na no nginya ndĩmũhooere harĩ Jehova Ngai wanyu o ta ũguo mũnjũũrĩtie njike;

nĩngamwĩra ũrĩa wothe Jehova ekuuga, na ndirĩ ũndũ o na ũmwe ngaaga kũmwĩra.”

⁵ Hĩndĩ ĩyo makĩira Jeremia atĩrĩ, “Jehova arotũka mũira wa ma na mwĩhokeku wa gũtũũkĩrĩra, tũngĩkaaga gwĩka kũringana na ũrĩa wothe Jehova Ngai waku agaagũtũma ũtwĩre. ⁶ ũndũ ũrĩa ũgũtwĩra, ũrĩ mwega kana ũrĩ mũuru, nĩtũgwathĩkĩra Jehova Ngai witũ, o ũcio tũragũtũma kũrĩ we, nĩgeetha na ithuĩ tuonage maũndũ mega, nĩ ũndũ nĩtũgwathĩkĩra Jehova Ngai witũ.”

⁷ Mĩthenya ikũmi yathira, ndũmĩrĩri ya Jehova nĩyakinyĩrĩire Jeremia. ⁸ Nĩ ũndũ ũcio agĩta Johanani mũrũ wa Karea, marĩ na anene othe a mbũtũ cia ita acio maarĩ nake, o na andũ acio angĩ othe kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene, makĩũngana hamwe. ⁹ Akĩmeera atĩrĩ, “Ũũ nĩguo Jehova Ngai wa Isiraeli o ũcio mwandekirie kũrĩ we ndĩmũtwarĩre mathaithana manyu, ekuuga: ¹⁰ ‘Atĩrĩrĩ, inyuĩ mũngũikara gũkũ bũrũri ũyũ, nĩngatũma mũikare mũgaacĩre, na ndigacooka kũmũhurunja; nĩngamũhaanda na ndigacooka kũmũmunya, tondũ nĩndĩraigua kĩeha nĩ ũndũ wa mwanangĩko ũrĩa ndĩmũreheire. ¹¹ Tigai gwĩtigĩra mũthamaki wa Babuloni, ũcio mwĩtigĩrĩte. Jehova ekuuga atĩrĩ, mũtikamwĩtigĩre, nĩgũkorwo ndĩ hamwe na inyuĩ, nĩngamũhonokia ndĩmũrute moko-inĩ make. ¹² Nĩngamũiguĩra tha, nĩguo o nake ndũme amũiguĩre tha, amũcookie bũrũri ũyũ wanyu kĩũmbe.’

13 “No rĩrĩ, mũngĩkiuga atĩ, ‘Ithuĩ tũtigũikara gũkũ bũrũri ũyũ,’ na nĩ ũndũ ũcio mũremere Jehova Ngai wanyu, 14 na kana muuge atĩrĩ, ‘Aca, ithuĩ tũgũthĩĩ gũtũũra bũrũri wa Misiri, kũrĩa tũtagacooka kuona mbaara, kana kũigua karumbeta, kana ng’aragu nĩ ũndũ wa kwaga mũgate,’ 15 Kĩigwei ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ matigari ma Juda. Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: ‘Mũngĩkorwo nĩmũtuĩte atĩ nĩmũgũthĩĩ bũrũri wa Misiri, na inyuĩ mũthĩĩ mũgatũũre kuo-rĩ, 16 hĩndĩ ĩyo rũhiũ rwa njora rũu mwĩtigĩrĩte, nĩrũkamũhĩta kuo, na ng’aragu ĩyo ĩramũmakia nĩkamũrũmĩrĩra nginya bũrũri wa Misiri, na kũu nĩkuo mũgaakuĩra. 17 Ti-itherũ, arĩa othe matuĩte atĩ nĩmegũthĩĩ bũrũri wa Misiri magatũũre kuo, makooragewo na rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, o na mũthiro; gũtirĩ o na ũmwe wao ũgaatigara kana orĩre mwanangĩko ũrĩa ngaamarehithĩria.’ 18 Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ: ‘O ta ũrĩa marakara na mang’ũrĩ makwa maitĩrĩrio andũ arĩa maatũũraga Jerusalemu-rĩ, ũguo noguo mũgaitĩrĩrio mang’ũrĩ makwa rĩrĩa mũgaathĩĩ kũu bũrũri wa Misiri. Mũgaatuĩka ta kĩndũ kĩrume, na mũtuĩke kĩndũ kĩrĩ magigi, o na kĩndũ gĩa gũtuĩrwo ciira, na kĩa njono; mũtikoona kũndũ gũkũ rĩngĩ.’

19 “Inyuĩ matigari maya ma Juda, Jehova amwĩrĩte atĩrĩ, ‘Mũtigaathĩĩ bũrũri wa Misiri.’ Menyai wega ũndũ ũyũ: Ũmũthĩ ũyũ nĩdamũmenyithia 20 atĩ nĩmweĩkire

ũuru rĩria mwandũmire thiĩ kũrĩ Jehova Ngai wanyu, mũkĩnjĩra atĩrĩ, ‘Tũhooere kũrĩ Jehova Ngai witũ; twĩre ũria wothe ekuuga, na ithuĩ nĩtũkũwĩka.’ ²¹ Nĩ nĩndamũcookeria ũhoru ũcio ũmũthĩ, no rĩrĩ, mũtiathĩkĩire Jehova Ngai wanyu harĩ maũndũ macio mothe aandũmĩte ndĩmwĩre. ²² Nĩ ũndũ ũcio, rĩu menyai wega ũũ: Nĩmũkooragwo na rũhiũ rwa njora, na ng’aragu, o na mũthiro mũrĩ kũndũ kũu mũrenda gũthiĩ gũtũũra.”

43

¹ Rĩria Jeremia aarĩkirie kũhe andũ acio ndũmĩrĩri ya Jehova Ngai wao, ũhoru ũria wothe Jehova aamũtũmĩte akameere-rĩ, ² Azaria mũrũ wa Hoshai, na Johanani mũrũ wa Kare, marĩ hamwe na andũ othe arĩa etĩĩ, makĩra Jeremia atĩrĩ, “Wee nĩũraheenania! Jehova Ngai witũ ndagũtũmĩte ũũke ũtwĩre atĩrĩ, ‘Mũtikanathĩ bũrũri wa Misiri gũtũũra kuo.’ ³ No rĩrĩ, Baruku mũrũ wa Neria nĩwe ũkũringĩrĩrie ũtũũkĩrĩre, nĩguo tũneanwo kũrĩ andũ a Babuloni, nĩguo matũũrage, kana matũtahe, matũtware Babuloni.”

⁴ Nĩ ũndũ ũcio Johanani mũrũ wa Kare marĩ hamwe na anene othe a mbũtũ cia ita, o na andũ othe, makĩrega gwathĩkĩra watho wa Jehova wa gũikara kũu bũrũri wa Juda. ⁵ Handũ ha ũguo, Johanani mũrũ wa Kare hamwe na anene othe a mbũtũ cia ita magĩtongoria matigari mothe ma andũ a Juda, o acio macookete nĩguo maikare kũu bũrũri wa Juda moimĩte ndũrĩrĩ-inĩ ciothe kũrĩa mahurunjĩtwo. ⁶ Ningĩ magĩtongoria

arũme othe, na andũ-a-nja na ciana, o na airĩtu a mũthamaki acio Nebuzaradani mũnene wa arangĩri a mũthamaki aatigiĩre Gedalia mũrũ wa Ahikamu, mũrũ wa Shafani, o na magĩtongoria Jeremia ũcio mũnabii, na Baruku mũrũ wa Neria. ⁷ Nĩ ũndũ ũcio magĩthiĩ bũrũri wa Misiri, makĩremera Jehova, na magĩthiĩ o nginya Tahapanahesi.

⁸ Na marĩ kũu Tahapanahesi, ndũmĩrĩri ya Jehova ĩgĩkinyĩra Jeremia, akĩrwo atĩrĩ: ⁹ “Oya mahiga manene na guoko gwaku, Ayahudi makwĩroreire, ũthiĩ ũmathike na rĩũmba hau nja haarĩtwo maturubarĩ itoonyero-inĩ rĩa nyũmba ya Firaũni kũu Tahapanahesi. ¹⁰ Hĩndĩ ĩyo ũmeere atĩrĩ, ‘Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: Nĩngũtũmanĩra ndungata yakwa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni, na nĩngahaanda gĩtĩ gĩake kĩa ũthamaki igũrũ rĩa mahiga maya ndathika haha; nĩakamba hema yake ya ũnene igũrũ rĩamo. ¹¹ Nĩagooka atharĩkĩre bũrũri wa Misiri, oragithie andũ arĩa maathĩrĩirio gũkua, na atũme arĩa maathĩrĩirio gũtahwo matahwo, nao arĩa maathĩrĩirio kũũragwo na rũhiũ rwa njora mooragwo naruo. ¹² Nĩagacina hekarũ cia ngai cia Misiri; agaacina hekarũ ciao na atahe ngai ciao. O ta ũrĩa mũrĩithi ehumbaga nguo yake, noguo akehumba bũrũri wa Misiri, acooke oime kuo atarĩ mũhutie. ¹³ Nĩakoinanga itugĩ iria ihooyagwo, iria irĩ thĩinĩ wa hekarũ ya riũa kũu bũrũri wa Misiri, na acooke acine hekarũ cia ngai cia bũrũri wa Misiri ithire.’”

44

Mwanang'iko nĩ ũndũ wa Kũhooya Mĩhianano

¹ Īno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia ĩkoniĩ Ayahudi othe arĩa matũũraga bũrũri wa Misiri ya Mũhuro*: kũu Migidoli, na Tahapanahesi, na Nofu, o na kũu Misiri ya mwena wa rũgongo, akĩrwo atĩrĩ: ² “Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga: Inyuĩ nĩmweyoneire mwanang'iko mũnene ũrĩa ndaarehithĩrie Jerusalemu o na matũũra mothe ma Juda. Ũmũthĩ ũyũ nĩmatiganĩirio, magakira ihooru na makaanang'ika ³ nĩ ũndũ wa ũũru ũrĩa mekĩte. Nĩmathirĩkirie, magĩtũma ndakare nĩ ũndũ wa gũcinĩra ngai ingĩ ũbumba, o na nĩ ũndũ wa kũhooya ngai ingĩ iria matooĩ, kana ikamenywo nĩ inyuĩ, o na kana nĩ maithe manyu. ⁴ Ndatũũrĩte ndĩmatũmagĩra ndungata ciakwa cia anabii kaingĩ, o arĩa maameeraga atĩrĩ: ‘Tigai gwĩka ũndũ ũyũ ũrĩ magigi, o ũyũ nĩ thũire!’ ⁵ No rĩrĩ, matiigana gũthikĩrĩria kana kũrũmbũiya ũhoru ũcio; matĩagarũrũkire matigane na waganu wao, kana matige gũcinĩra ngai ingĩ ũbumba. ⁶ Nĩ ũndũ ũcio, marakara makwa mahiũ magĩitĩka; magĩakana matũũra-inĩ ma Juda na njĩra-inĩ cia Jerusalemu, nakuo gũgĩtigwo gwatuĩka kũndũ kwanang'iku gũgakira ihooru, o ta ũguo gũtariĩ ũmũthĩ.

* **44:1** Ayahudi aya nĩ arĩa maatahĩtwo magatwarwo bũrũri wa Misiri (2Ath 23:34), na nĩkuonania he kahinda kaahĩtũkĩte thuutha wa maũndũ ma Jer 43.

7 “Rĩu-rĩ, Jehova Ngai Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekũũria ũũ: Nĩ kĩĩ gĩgũtũma mwĩrehere mwanangĩko mũnene ũguo na njĩra ya kweheria arũme na andũ-a-nja, na ciana na ngenge kuuma Juda, na inyuĩ mũkeniina, gũkaaga mũndũ o na ũmwe ũtigarĩte? 8 Mũraathirĩkia nĩkĩ, mũgatũma ndaakare nĩ ũndũ wa kĩrĩa mũthondekete na moko manyu na ũndũ wa gũcinĩra ngai ingĩ ũbumba gũkũ bũrũri wa Misiri, kũrĩa mũũkĩte gũtũũra? Nĩmũkwĩniina na mũtuĩke kĩndũ gĩa kũrumagwo na gĩa kũnyararwo thĩinĩ wa ndũrĩrĩ ciothe cia thĩ. 9 Kaĩ mũriganĩirwo nĩ maũndũ ma waganu marĩa mekirwo nĩ maithe manyu, na athamaki na atumia-athamaki a Juda, na maũndũ ma waganu marĩa inyuĩ na atumia anyu mwekire bũrũri-inĩ wa Juda na njĩra-inĩ cia Jerusalemu? 10 Nginya ũmũthĩ, matirĩ menyiihia, kana makaache gĩtĩio, kana makarũmĩrĩra watho wakwa, o na kana uuge wa kũrũmagĩrĩrwo ũrĩa ndaamũheire inyuĩ na maithe manyu.

11 “Nĩ ũndũ ũcio, Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Nĩnduĩte atĩ nĩngũmũrehithĩria mwanangĩko, na nyanangithie Juda guothe. 12 Nĩngweheria matigari ma Juda macio matuĩte atĩ nĩmegũthĩ bũrũri wa Misiri magatũũre kuo. Othe magaathirĩra bũrũri wa Misiri; makoorigwo na rũhiũ rwa njora, kana makue nĩ ng’aragu, kuuma ũrĩa mũnini nginya ũrĩa mũnene, othe makaaniinwo na rũhiũ rwa njora kana ng’aragu. Magaatuĩka o ta kĩndũ kĩrume na kĩndũ kĩrĩ magigi, o na

kĩndũ gĩa kũmenwo na kĩa njono; ¹³ andũ arĩa matũũraga bũrũri wa Misiri nĩngamaherithia na rũhiũ rwa njora, na ndĩmaherithie na ng'aragu o na mũthiro, o ta ũrĩa ndaaherithirie Jerusalemu. ¹⁴ Gũtirĩ mũndũ o na ũmwe wa matigari ma Juda acio mathiĩte gũtũũra bũrũri wa Misiri ũkaahonoka, kana atigare nĩguo acooke bũrũri wa Juda, ũrĩa meriragĩria gũgaacooka magatũũre kuo; gũtirĩ ũgaacooka, tĩga o andũ anini arĩa mageethara.”

¹⁵ Hĩndĩ iyo andũ othe arĩa maamenyete atĩ atumia ao nĩmacinagĩra ngai ingĩ ũbumba, marĩ hamwe na atumia arĩa othe maarĩ ho, marĩ kĩũngano kĩnene, o hamwe na andũ arĩa othe maatũũraga Misiri ya mũhuro na ya Rũgongo, makũira Jeremia atĩrĩ, ¹⁶ “Ithuĩ tũtingĩthikĩrĩria ndũmĩrĩri iyo ũtwarĩirie ũkĩgwetaga rĩitwa rĩa Jehova! ¹⁷ Gũtirĩ nganja ithuĩ no tũgwĩka ũrĩa wothe tuoigire atĩ nĩtũgwĩka: Nĩtũrĩcinagĩra Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja wa kũũrĩa Igũrũ ũbumba, na tũmũitagĩre maruta ma indo cia kũnyuuo, o ta ũrĩa ithuĩ ene, na maithe maitũ, na athamaki aitũ o na anene aitũ, meekaga matũũra-inĩ ma Juda na njĩra-inĩ cia Jerusalemu. Mahinda macio twarĩ na irio nyingĩ, na tũkagaacĩra, na tũtionaga ũũru. ¹⁸ No rĩrĩ, kuuma twatiga gũcinĩra Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja wa kũũrĩa Igũrũ ũbumba, na tũgĩtiga kũmũrutagĩra magongona ma indo cia kũnyuuo-rĩ, tũtirĩ kĩndũ tũkoretwo tũrĩ nakĩo, na tũniinagwo na rũhiũ rwa njora na ng'aragu.”

¹⁹ Atumia nao magĩcooka makĩongerera atĩrĩ, “Rĩrĩa twacinagĩra Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja

wa kũũrĩa Igũrũ† ũbumba, na tũkamũrutagĩra magongona ma indo cia kũnyuuo-rĩ, githĩ o nao athuuri aitũ matiamenyaga atĩ nĩtwamũthondekagĩra tũmĩgate tũrĩ na mũhianano wake, na tũkamũrutagĩra magongona ma indo cia kũnyuuo?”

²⁰ Hĩndĩ ĩyo Jeremia akĩarĩria andũ othe, arũme na andũ-a-nja, acio maamũcookagĩria ũhoru, akĩmeera atĩrĩ, ²¹ “Githĩ Jehova ndaaririkanire na agĩciiria ũhoru wa ũbumba ũcio wacinagĩrwo matũũra-inĩ macio ma Juda na njĩra-inĩ cia Jerusalemu nĩ inyuĩ, na maithe manyu, na athamaki anyu, na anene anyu, o na andũ othe a bũrũri ũcio? ²² Na rĩrĩa Jehova aaremĩrwo nĩ gũcooka gũkirĩrĩria ciĩko cianyu cia waganu na maũndũ marĩ magigi macio mwekaga-rĩ, bũrũri wanyu ũgĩtuĩka kũndũ gwa kũnyiitwo nĩ kĩrumi, na ũgĩtuĩka kũndũ gũkirĩte ihooru, gũtarĩ andũ matũũraga kuo, o ta ũguo gũtariĩ ũmũthĩ. ²³ Nĩ ũndũ inyuĩ nĩmũcinĩte ũbumba mũkehĩria Jehova, na nĩmũregete kũmwathĩkĩra, kana kũrũmĩrĩra watho wake kana uge wake wa kũrũmĩrĩrwo, o na kana irĩra ciake-rĩ, nĩkĩo mwanangĩko ũyũ ũmũkorete rĩu, o ta ũrĩa mũrona.”

²⁴ Ningĩ Jeremia akĩra andũ othe, hamwe na andũ-a-nja acio, atĩrĩ, “Ta iguai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ andũ othe a Juda mũrĩ gũkũ bũrũri wa Misiri. ²⁵ Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ: Inyuĩ na atumia anyu

† 44:19 Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja wa kũũrĩa Igũrũ yarĩ ngai ya andũ a Babuloni ĩrĩa yatuĩkaga yarĩ na ũhoti wa gũtũma mũndũ aciare.

nĩmuonanĩtie na ciĩko cianyu ũrĩa mweranĩire rĩrĩa mwoigire atĩrĩ, ‘Gũtirĩ nganja, ithuĩ no nginya tũhingie mĩhĩtwa ĩrĩa twehĩtire atĩ nĩtũrĩcinagĩra Mũthamaki-Mũndũ-wa-nja wa kũũrĩa Igũrũ ũbumba, na nĩtũrĩmũrutagĩra maruta ma indo cia kũnyuuo.’

“Thiĩ na mbere, ĩkai ũrĩa mweranĩire! Hingiai mĩhĩtwa yanyu! ²⁶ No rĩrĩ, iguai ndũmĩrĩri ya Jehova, inyuĩ Ayahudi othe arĩa mũtũũraga bũrũri wa Misiri: Jehova ekuuga atĩrĩ, ‘Nĩndĩhĩtĩte na rĩtwa rĩakwa inene, ngoiga gũtirĩ mũndũ o na ũmwe wa kuma Juda ũtũũraga handũ o hothe thĩinĩ wa bũrũri wa Misiri ũgaacooka kũgweta rĩtwa rĩakwa kana ehĩte akiugaga atĩrĩ, “Ti-itherũ o ta ũrĩa Mwathani Jehova atũũraga muoyo.”

²⁷ Nĩgũkorwo nĩndĩmacũthĩrĩrie ndĩmarehere ũũru, no ti ndĩmarehere wega; Ayahudi arĩa marĩ bũrũri wa Misiri nĩmakaniinwo na rũhiũ rwa njora na ng’aragu, nginya othe mathire biũ.

²⁸ Arĩa makaahonoka kũũragwo na rũhiũ rwa njora macooke bũrũri wa Juda moimĩte bũrũri wa Misiri magaakorwo marĩ anini mũno. Hĩndĩ ĩyo matigari mothe ma andũ a Juda arĩa mathiĩte gũtũũra bũrũri wa Misiri, nĩmakamenya nĩ kiugo kĩa ũ gĩkaarũgama: nĩ gĩakwa kana nĩ kĩa.

²⁹ “Jehova ekuuga atĩrĩ: ‘Ũndũ ũyũ nĩguo ũgaatuĩka kĩmenyithia kĩanyu atĩ nĩngamũherithia mũrĩ gũkũ, nĩguo mũmenye atĩ ti-itherũ uuge wakwa wa kũmũrehithĩria ũũru nĩũkehaanda.’ ³⁰ ũũ nĩguo Jehova ekuuga: ‘Nĩngũneana Firaũni Hofira mũthamaki wa

būrūri wa Misiri kūrī thū ciake iria icaragia kūmūruta muoyo, o ta ūrīa ndaaneanire Zedekia mūthamaki wa Juda moko-inĩ ma Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni, thū irīa yacaragia kūmūruta muoyo.’ ”

45

Ndūmīrīri kūrī Baruku

¹ Ūũ nīguo mūnabii Jeremia eerire Baruku mūrū wa Neria, mwaka-inĩ wa kana wa wathani wa Jehoiakimu mūrū wa Josia mūthamaki wa Juda, thuutha wa Baruku kwandīka ūhoro ūrīa Jeremia aamwīraga andīke ibuku-inĩ rīa gīkūnjo: ² “Ūũ nīguo Jehova, Ngai wa Isiraeli, arakwīra wee Baruku: ³ Woigire atīrī, ‘Kaĩ ndĩ na haaro-ĩ! Jehova nīanyongereire kīeha igūrū rīa ruo rūrīa ndĩ naruo; nīnogetio nĩ gūcaaya, na ngaaga ūhurūko.’ ”

⁴ Jehova oigire atīrī, “Mwīre atīrī: ‘Ūũ nīguo Jehova ekuuga: Nīngang’aūrania kīrīa njakīte, na munye kīrīa haandīte būrūri-inĩ ūyū wothe. ⁵ No ūgīcooke wīcarīrie maūndū manene? Tiga kūmacaria. Nīgūkorwo nīngarehithīria andū othe mwanangīko, ūguo nīguo Jehova ekuuga, no rīrī, kūrīa guothe ūrīthiiga nīngatūma wīthare ūhonokie muoyo waku.’ ”

46

Ndūmīrīri ikoniĩ Būrūri wa Misiri

¹ Īno nīyo ndūmīrīri ya Jehova ikoniĩ ndūrīrī irīa yakinyīrīire mūnabii Jeremia:

2 Ha ũhoro ũkoniĩ bŭrŭri wa Misiri:

Ĩno nĩyo ndŭmĩrĩri ya gŭũkĩrĩra mbŭtŭ cia ita cia Firaũni Neko, mŭthamaki wa bŭrŭri wa Misiri, iria ciahoteirwo kŭu Karikemishi, Rŭũ-inĩ rwa Farati, nĩ Nebukadinezaru mŭthamaki wa Babuloni, mwaka-inĩ wa kana wa wathani wa Jehoiakimu mŭrŭ wa Josia, mŭthamaki wa Juda:

3 “Thagathagai ngo cianyu, iria nene na tŭrĩa tŭnini,

mŭthiĩ mbaara-inĩ!

4 Tandĩkai mbarathi,

mŭcihaice!

Rŭgamai o mŭndũ handũ hake

mwĩkĩrĩte ngŭbia cia igeri!

Kumuthai matimũ manyu,

na mwĩhumbe nguo cianyu cia mbaara.

5 Nĩ kĩ ndĩrona?

Nĩamaku mŭno,

nĩmaracooka na thuutha,

njamba ciao nĩdoorie.

Nĩmetharĩte na ihenya

matekwĩhŭgŭra,

na kŭrĩ na itua-nda mĩena yothe,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

6 “Arĩa marĩ ihenya matingĩhota kŭũra,

kana arĩa marĩ hinya meethare.

Mwena wa gathigathini kŭu Rŭũ-inĩ rwa Farati

mahĩngagwo makagŭa.

7 “Nũũ ũyũ wĩyambararĩtie ta Rŭũĩ rwa Nili,

akaambarara ta njũũ irĩ na ndiihũ cia maaĩ?

8 Bŭrŭri wa Misiri wĩyambararĩtie ta Rŭũĩ rwa

Nili,

ũkambarara ta njũũ irĩ na ndiihũ cia maaĩ.
Oigaga atĩrĩ, ‘Nĩngũiyũra nginya humbĩre thĩ;
nĩngwananga matũũra marĩa manene na
andũ arĩa matũũraga kuo.’

⁹ Guthũkai, inyuĩ mbarathi ici!

Mateng’eriei hatarĩ itherũ, inyuĩ
mũtwarithagia ngaari cia ita.

Umagarai, inyuĩ njamba ici cia ita:

inyuĩ andũ a Kushi na a Putu, inyuĩ mũũĩ
kũrũmia ngo,

na inyuĩ andũ a Ludu, inyuĩ mũgeetaga ũta.

¹⁰ No rĩrĩ, mũthenya ũcio nĩ wa Mwathani, o we
Jehova Mwene-Hinya-Wothe:

nĩ mũthenya wa kwĩrĩhĩria, erĩhĩrie harĩ
thũ ciake.

Rũhiũ rwa njora rũkaarĩa nginya rũhũũne,

rũkaanyua thakame yao nginya
rũnyootoke.

Nĩgũkorwo Mwathani, o we Jehova Mwene-
Hinya-Wothe, nĩakarutĩra igongona

kũu bũrũri wa mwena wa gathigathini
gũkuhĩ na Rũũ rwa Farati.

¹¹ “Ambata, ũkinye Gileadi, ũgĩre ndawa,

wee Mũirĩtu Gathirange, Mwarĩ wa bũrũri
wa Misiri.

No rĩrĩ, ũingĩhagia ndawa icio mũno, o tũhũ;
gũtirĩ ingĩkũhonia.

¹² Ndũrĩrĩ nũikaigua ũhoru wa gũconorithio
gwaku;

kĩrĩro gĩaku gĩkaaiyũra thĩ.

Njamba ikaahĩngagwo nĩ ĩrĩa ĩngĩ;
cierĩ ikaagũa thĩ hamwe.”

13 Īno nīyo ndūmīrīri ĩrīa Jehova aaheire Jeremia ūcio mūnabii ĩkoniĩ gūũka kwa Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni, gūtharīkīra būrūri wa Misiri:

14 “Anīrīrai ūhoru ūyū būrūri-inī wa Misiri, na mūūhunjie kūu Migidoli; ningī mūūhunjanīrie kūu Nofu na Taha-panahesi:

‘Rūgamai harīa hamwagīrīre na mwīhaarīrie, nīgūkorwo rūhiū rwa njora nīrūrārīa arīa mamūthiūrūrūkīrie.’

15 Nī kīi gīgūtūma njamba cianyu cia ita ciaraganio thī?

Itingīhota gwītiiria, nīgūkorwo Jehova nīwe ūgaacitindīka acigūithie thī.

16 Nīkahīngwo rīngī na rīngī; ikaagūanīra o mūdū igūrū rīa ūrīa ūngī.

Ikoiga atīrī, ‘Ūkīrai, nītūcookei kūrī andū aitū, kūrīa twaciarīrwo, tweherere rūhiū rūrū rwa njora rwa mūtūhatīrīria.’

17 Marī kūu makaanagīrīra, makoiga atīrī, ‘Firaūni mūthamaki wa būrūri wa Misiri, nī inegene rīa tūhū; nīorirwo nī mweke wake.’ ”

18 Mūthamaki, o we ūrīa wītagwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe, ekuuga atīrī, “Ti-itherū o ta ūrīa nīi ndūūrāga muoyo-rī, nī kūrī mūdū ūroka, ūgaakorwo ahaana ta Kīrīma gīa Taboru kīrī gatagatī-inī ka irīma iria ingī,

o na ta ũrĩa Kĩrĩma gĩa Karimeli kĩaana kĩrĩ
hakuhi na iria.

19 Oha mĩrigo yaku ya gũthiĩ nayo kũrĩa
ũgaatahwo, ũtwarwo,
wee ũtũũraga bũrũri wa Misiri,
nĩgũkorwo Nofu gũkaanangwo, kwage kĩndũ,
o na gũkire ihooru, gũtarĩ mũndũ wa
gũgũtũũra.

20 “Bũrũri wa Misiri ũhaana moori njega mũno,
no rĩrĩ, nĩ harĩ mbogo kanyarare ĩrooka
kũmĩũkĩrĩra, yumĩte mwena wa gathigath-
ini.

21 Thigari cia mũcaara iria irĩ kuo
ihaana ta njaũ cia gĩcegũ.

O nao nĩmakagarũrũka more marĩ hamwe,
matikahota gwĩtiiria,
nĩgũkorwo mũthenya wa mwanangĩko
nĩũkamakorera,
na nĩrĩo ihinda rĩao rĩa kũherithio.

22 Mũrurumo wa andũ a Misiri ũgaatuĩka ta wa
nyoka rĩrĩa ĩrethara,*
rĩrĩa thũ ĩgooka ĩrĩ na hinya;
magaagũũkĩrĩra na mathanwa,
o ta andũ maratema mĩtĩ.”

²³ Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Nĩmagatema mũtitũ wakuo,
o na ũrĩ mũtumanu ũguo.
Tondũ nĩ andũ aingĩ mũno gũkĩra ngigĩ,
na matingĩtarĩka.

* 46:22 Athamaki a bũrũri wa Misiri maahũthagĩra rũrĩ rwa
nyoka taarĩ guo ũhoti wa wathani wao.

24 Mwarĩ ũcio wa bŭrŭri wa Misiri
nĩagaconorithio,
akaanenganĩrwo kŭrĩ andũ a mwena wa
gathigathini.”

25 Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isir-
aeli, ekuuga atĩrĩ: “Ndĩ hakuhi kŭherithia
Amoni ngai ya Thebesi, na Firaũni, na bŭrŭri
wa Misiri na ngai ciakuo, na athamaki akuo, na
arĩa othe mehokaga Firaũni. 26 Nĩngamaneana
kŭrĩ andũ arĩa mendaga kŭmaruta muoyo,
ndĩmaneane kŭrĩ Nebukadinezaru mŭthamaki
wa Babuloni na anene ake. No rĩrĩ, thuutha-inĩ
bŭrŭri wa Misiri nĩgũgatũrwo nĩ andũ rĩngĩ o
ta tene,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

27 “Tiga gwĩtigĩra, wee Jakubu ndungata yakwa:
o nawe Isiraeli-rĩ, ndũkamake.

Ti-itherũ nĩngakũhonokia ngũrutĩte kũndũ
kũraya,
njiaro ciaku ciume bŭrŭri ũrĩa ciatahirwo
igĩtwarwo.

Jakubu nĩagakorwo na thayũ na ũgitĩri rĩngĩ,
na gũtirĩ mũndũ ũgaatũma acooke
gwĩtigĩra.”

28 Jehova ekuuga atĩrĩ “Tiga gwĩtigĩra,
wee Jakubu ndungata yakwa, nĩgũkorwo
ndĩ hamwe nawe.

o na ingĩkaniinũkia ndŭrĩrĩ ciothe
kũrĩa ndarekire mŭtwarwo mŭrĩ atahe-rĩ,
wee ndigakũniina biũ,

no rĩrĩ, nĩngakũherithia na kĩhooto;
ndigakũreka ũthiĩ o ũguo ũtatherithĩtio.”

47

Ndũmĩrĩri ĩkonĩ Andũ a Filisti

¹ ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩrĩa yakinyĩrĩire
Jeremia ũrĩa mũnabii, ĩkonĩ andũ a Filisti,
Firaũni atanatharĩkĩra Gaza:

² Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Ta rora ũrĩa kĩguũ kĩa maaĩ kĩroima na kũu
mwena wa gathigathini;
nĩgĩgũtuĩka ta rūũĩ rūiyũru mũno, rūkoina.
Megũtherera moinĩre bũrũri na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ
kuo,
na moinĩre matũũra-inĩ na arĩa matũũraga
kuo.

Andũ nĩmagakaya;

arĩa othe maikaraga bũrũri ũcio makaarĩra
na magirĩke,

³ maigua mũkubio wa mbarathi igĩteng’era,
na inegene rĩa ngaari cia ita cia thũ ciao,
o na mũrurumo wa magũrũ ma ngaari icio.
Maithe ma ciana matikehũgũra mateithie ciana
ciao;

moko mao magaikara o ũguo maregerete.

⁴ Nĩgũkorwo mũthenya nĩmũkinyu

wa kũniina andũ a Filisti othe,
na wa kweheria matigari mothe ma andũ
arĩa mangĩteithia Turo na Sidoni.

Jehova arĩ hakuhĩ kwananga andũ a Filisti,
acio maatigaire kuuma hũgũrũrũ-inĩ cia
Kafitori.

⁵ Andũ a Gaza makeenjwo njuĩrĩ macakae;
Ashikeloni nakuo gũgaakira ki.

Atĩrĩrĩ, inyuĩ matigari maya mũrĩ kũu werũ-inĩ,

mũgũtũũra mwĩtemangaga nginya-rĩ?

- ⁶ “Mũrarĩra mũkoooria atĩrĩ,
 ‘Wee, rũhiũ rwa njora rwa Jehova-rĩ,
 ũgũthiĩ na mbere nginya rĩ ũngĩkaahurũka?
 Wĩcookie njora-inĩ;
 hurũka na ũkire o ro ũguo.’
- ⁷ No rĩrĩ, rũngĩkĩhuurũka atĩa,
 o rĩrĩa arĩ Jehova ũrwathĩte,
 o rĩrĩa arwĩrĩte rũtharĩkĩre Ashikeloni,
 o na kũu ndwere-inĩ cia iria?”

48

Ndũmĩrĩri ĩkoniĩ Moabi

- ¹ Ha ũhoru ũkoniĩ bũrũri wa Moabi:

Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli ekuuga atĩrĩ:

“Wũi-ĩiya, nĩ ũndũ Nebo nĩgũkwanangwo-ĩ.
 Kiriathaimu nĩgũgaconorithio na
 gũtunyanwo;
 kĩigitĩro kĩrĩa kĩrũmu nĩgũgaconorithio na
 kĩharaganio.

- ² Moabi gũtigacooka kũgaathĩrĩrio rĩngĩ;
 kũu Heshiboni andũ nĩmagathugunda ũrĩa
 megũgũkĩrĩra, makoiga atĩrĩ:
 ‘Ũkai, nĩtũniinei rũrĩrĩ rũu.’
 O nawe itũũra rĩa Madimeni-rĩ, nĩũgakirio ki;
 rũhiũ rwa njora nĩrũgagũteng’eria.

- ³ Ta thikĩrĩria mbu ĩyo ĩroigwo kũu Horonaimu,

* **47:7** Ũhoru wa gũtharĩkĩra Ashikeloni wahingirio nĩ Nebukadinezaru mwaka-inĩ wa 604 mbere ya gũciarwo gwa Kristũ.

mbu nĩ ùndũ wa kũniinanwo kũnene na
mwanangĩko.

⁴ Bũrũri wa Moabi nĩũkonũhwo:
ciana ciakuo cia ngenge nĩikaarĩra
ciugĩĩirie.

⁵ Marambata na njĩra ya gũthiĩ Luhithu,
makĩrĩraga na ruo rũnene o magĩthiiga;
marĩ njĩra-inĩ ya gũikũrũka Horonaimu
nĩmaiguĩte kĩrĩro kĩa ruo ruumĩte ngoro nĩ
ùndũ wa ùrĩa kwanangĩtwo.

⁶ Mwĩthare! Honokiai mĩoyo yanyu,
tuĩkai ta kahinga karĩ werũ-inĩ.

⁷ Tondũ wa ùrĩa wee wĩhokete ciĩko ciaku o na
ùtonga waku-rĩ,
o nawe nĩũgatahwo,

nayo ngai ãrĩa ãtagwo Kemoshu* nĩngatwarwo
ithaamĩrio,
ĩrĩ hamwe na athĩnjĩri-ngai, o na anene a yo.

⁸ Mũniinani nĩagookĩrĩra itũũra o itũũra,
na gũtirĩ itũũra rĩkahonoka.

Gĩtuamba nĩgĩkaharaganio,
naguo werũ ùrĩa mwaraganu wanangwo,
tondũ Jehova nĩwe ugĩte ùguo.

⁹ Itĩrĩriai Moabi cumbĩ,
tondũ nĩrĩkonũhwo;
matũũra makuo nĩmagakira ihooru,
kwage mũndũ o na ùmwe ùngĩmatũũra.

¹⁰ “Kũrumwo-rĩ, nĩ mũndũ ùrĩa ùkũruta wĩra
wa Jehova arĩ na ùgũũta!

Kũrumwo-rĩ, nĩ mũndũ ùrĩa ùkũgirĩrĩria
rũhiũ rwake rwa njora gũita thakame!

* **48:7** Kemoshu yarĩ ngai ya andũ a Moabi (1Ath 11:7, 33; 2Ath 23:13).

- 11 “Moabi atũũrĩte agaaciire kuuma arĩ mwĩthĩ,
ta ndibei ĩrĩa ĩĩkeerete,
ĩkarika kĩnyita ĩtarĩ nyonoranie;
we ndarĩ aatahwo agatwarwo bũrũri ũngĩ.
Nĩ ũndũ ũcio mũcamo wake no ta ũrĩa warĩ tene,
naguo mũtararĩko wake ndũrĩ wagarũrũka.
- 12 No matukũ nĩmarooka,
rĩrĩa ngaatũma andũ arĩa monoranagia moke,
nao mamuonorerie thĩ;
matige ndigithũ ciake irĩ theri,
na moragaange nyũngũ ciake,” ũguo nĩguo
Jehova ekuuga.
- 13 “Hĩndĩ ĩyo Moabi nĩagaconoka nĩ ũndũ wa
ngai ĩrĩa ĩtagwo Kemoshu,
o ta ũrĩa nyũmba ya Isiraeli yaconokire,
rĩrĩa meehokete Betheli.
- 14 “Mwakĩhota atĩa kuuga atĩrĩ, ‘Ithuĩ tũrĩ
njamba irĩ hinya,
andũ marĩ ũrũme ita-inĩ’?
- 15 Moabi nĩgũkanangwo na matũũra makuo
matharĩkĩrwo;
aanake ake arĩa ega mũno magaikũrũka
rĩũraganĩro-inĩ makooraagwo,”
nĩguo Mũthamaki ekuuga, o we ũrĩa
wĩtagwo Jehova Mwene-Hinya-Wothe.
- 16 “Kũgũa kwa Moabi nĩgũkinyu;
mũtino wake nĩũgũũka o na ihenya.
- 17 Mũcakaĩrei inyuĩ arĩa othe mũtũũraga
mũmũthiũrũrũkĩirie,
inyuothe arĩa mũũĩ ngumo yake;
ugai atĩrĩ, ‘Kaĩ rũthanju rwa ũnene
nĩrunĩkangu-ĩ!
Kaĩ mũthĩgi ũrĩa ũrĩ riiri nĩmunangĩku-ĩ!’

- 18 “Harūrūkai mwehere riiri-inĩ ũcio wanyu,
 mũikare thĩ kūrĩa kũng’aru,
 inyuĩ atũuri a kũu kwa Mwarĩ wa Diboni,
 nĩgũkorwo ũrĩa ũkaananga Moabi
 nĩakamũũkĩrĩra,
 aharaganie matũũra manyu marĩa mairigĩre
 na hinya.
- 19 Rũgamai mũkĩra-inĩ wa barabara mwĩrorere,
 inyuĩ arĩa mūtũũraga Aroeri.
 Hooyai kĩrĩra harĩ mũndũ ũcio ũrethara, o na
 harĩ mũndũ-wa-nja ũcio ũroora,
 mũmorie atĩrĩ, ‘Kaĩ gwĩkĩkĩte atĩa?’
- 20 Moabi nĩmũconorithie, nĩ ũndũ
 nĩmũhehenje.
 Kayūrūrūkai na mũrĩre!
 Heanai ũhoru ũcio kũu Arinoni,
 atĩ Moabi nĩ mwanange.
- 21 Matuĩro ma ciira nĩmakinyĩte bũrũri-inĩ ũrĩa
 mwaraganu:
 magakinya Holoni, na Jahaza, na Mefaathu,
 22 na magakinya Diboni, na Nebo, na Bethi-
 Dibilathaimu,
 23 na magakinya Kiriathaimu, na Bethi-
 Gamuli, na Bethi-Meoni,
 24 na magakinya Keriothu, na Bozara:
 ĩĩ, nginya matũũra mothe ma Moabi,
 marĩ kũraya na marĩ gũkuhĩ.
- 25 Rũhĩa rwa Moabi nĩrũrengetwo;
 guoko gwake nĩ kuunĩtwo,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 26 “Mũheei njoohi anyue arĩo,
 tondũ nĩang’athĩirie Jehova.

Moabi nĩarekwo egaragarie matahĩko-inĩ make;
nĩarekwo atuĩke kĩndũ gĩa gũthekererwo.

27 Githĩ Isiraeli ndatuĩkĩte kĩndũ gĩa
gũthekererwo nĩwe?

Kaĩ aanyiitirwo arĩ gatagatĩ ka aici,
atĩ nĩkĩo ũinagia kĩongo nĩkũmũnyarara,
rĩrĩa rĩothe ũkwaria ũhoru wake?

28 Tiganĩriai matũũra manyu mũgatũũre
ndwaro-inĩ cia mahiga,
inyuĩ arĩa mũtũũraga Moabi.

Tuĩkai ta ndutura ĩrĩa ĩyakagĩra gĩtara
mũromo-inĩ wa ngurunga.

29 “Nĩtũiguĩte ũhoru wa mwĩtĩio wa Moabi,
ũrĩa aarĩ mwĩkĩrĩri na akeyona,
tũkaigua ũhoru wa mwĩtĩio wake o na
mwĩtũũgĩrio,
o na tũkaigua ũhoru wa mwĩgaatho wa
ngoro yake.

30 Nĩnjũũ rũng’athio rwake, no nĩ rwa tũhũ,
naguo mwĩraho wake ndũrĩ ũndũ
ũhingĩtie,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

31 “Nĩ ũndũ ũcio nĩndĩrarĩrĩa Moabi,
nĩ Moabi guothe ndĩrarĩrĩa,
ndĩracakaĩra andũ a Kiri-Haresethi.

32 Ndĩrarĩra nĩ ũndũ wanyu, o ta ũrĩa Jazeri
arĩraga,
inyuĩ mĩthabibũ ya Sibima.

Honge cianyu itambũrũkĩte igakinya iria-inĩ;
itambũrũkĩte nginya iria-inĩ rĩa Jazeri.

Mũniinani nĩagũĩrĩire matunda maku
marĩa meeru, o na akagwĩra thabibũ.

- 33 Gĩkeno na gũcanjamũka nĩithirĩte
 kũu mĩgũnda-inĩ ya matunda, o na kũu
 mĩgũnda-inĩ ya Moabi.
 Nĩndũmĩte ndibei yage ihihĩro-inĩ ciayo;
 gũtirĩ mũndũ ũhahaga thabibũ kuo arĩ na
 mbugĩrĩrio ya gĩkeno.
 O na gũtuĩka nĩ kũrĩ na mbugĩrĩrio,
 ti mbugĩrĩrio cia gĩkeno.
- 34 “Mĩgambo ya kĩrĩro kĩao ĩraiguo
 kuuma Heshiboni o nginya Eleale na Jahazu,
 na kuuma Zoari o nginya Horonaimu na
 Egilathu-Shelishiya,
 tondũ o na maaĩ ma Nimurimu nĩmahũite.
- 35 Kũu Moabi nĩnganiina
 arĩa othe marutagĩra maruta kũndũ kũrĩa
 gũtũũgĩru,
 na magacinĩra ngai ciao ũbumba,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 36 “Nĩ ũndũ ũcio ngoro yakwa nĩracakaĩra
 Moabi, nganĩrĩra o ta mũtũrirũ;
 ĩracakaya yanĩrĩre ta mũtũrirũ nĩ ũndũ wa
 andũ a Kiri-Haresethi,
 tondũ ũtonga ũrĩa megĩrĩre nĩmũthiru biũ.
- 37 Mĩtwe yothe nĩmĩenje
 na nderu ciothe cikenjwo;
 guoko guothe nĩgũteme,
 na njohero o yothe ĩhumbĩtwo na nguo ya
 ikũnia.
- 38 Nyũmba-igũrũ guothe kũu Moabi,
 o na kũu iwanja-inĩ cia mũingĩ,
 gũtirĩ ũndũ ũngĩ tiga o gũcakaya,
 nĩgũkorwo nĩnjũragĩte Moabi

o ta ndigithũ ya rĩũmba ĩrĩa ĩtangĩendeka nĩ
mũndũ,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

39 “Hĩ! Kaĩ nĩkũmomore-ĩ! Kaĩ nĩmararĩra-ĩ!
Kaĩ Moabi nĩahũndũkĩte na thuutha nĩ
thoni-ĩ!

Moabi atuĩkĩte kĩndũ gĩa gũthekererwo,
na agatuĩka kĩndũ kĩrĩ magigi harĩ arĩa othe
mamũrigiicĩirie.”

40 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Atĩrĩrĩ! Nderi nĩracuuhũka,
ĩtambũrũkĩtie mathagu mayo igũrũ rĩa
Moabi.

41 Keriothu nĩgũgũtunyanwo,
nacio cĩhitho iria cia hinya kuo itahwo.

Mũthenya ũcio-rĩ, ngoro cia njamba iria irĩ
hinya cia Moabi
igaatuĩka ta ngoro ya mũndũ-wa-nja
akĩrũmwo.

42 Moabi nĩakaniinwo atige gũtuĩka rũrĩrĩ rĩngĩ,
tondũ nĩang’athĩirie Jehova.

43 Inyuĩ andũ a Moabi,
guoya, na kũgũa marima, o na kũgwatio na
mĩtego nĩcio imwetereire,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

44 “Ũrĩa wothe ũkoora nĩ ũndũ wa guoya,
ũcio akaagũa irima,

nake ũrĩa ũkaahaica oime irima-rĩ,
akaagwatio nĩ mĩtego;

nĩ ũndũ nĩngũtũma Moabi akinyĩrwo
nĩ mwaka wa kũherithio,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

45 “Andũ arĩa metharĩte makoorĩra ciĩruru-inĩ
 cia Heshiboni
 matirĩ na ũteithio,
 nĩgũkorwo mwaki nĩumĩte Heshiboni,
 rũrĩrĩmbĩ rũkoima gatagatĩ ka Sihoni;
 rũracina mothiũ ma Moabi,
 na rũgacina ciongo cia acio merahaga
 makarehe ngũĩ.

46 Wee Moabi, kaĩ ũrĩ na haaro-ĩ!
 Andũ a Kemoshu nĩaniine;
 aanake aku manyiitĩtwo mĩgwate magathaamio
 nao airĩtu aku magatahwo.

47 “No rĩrĩ, nĩngacookia ũgaacĩru wa Moabi
 matukũ-inĩ marĩa magooka,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
 Hau nĩho mũthia wa ituĩro rĩa Moabi.

49

Ndũmĩrĩri ĩkoniĩ Bũrũri wa Amoni

¹ Ũhoro ũkoniĩ andũ a Amoni:
 Jehova ekuuga atĩrĩ:

“Kaĩ Isiraeli atarĩ na aanake?
 Ndarĩ na andũ a kũmũgaya?
 Nĩ kĩĩ gĩgĩtũmĩte Moleku egwatĩre bũrũri wa
 Gadi?
 Nĩ kĩĩ gĩtũmĩte andũ ake matũũre matũũra-
 inĩ makuo?”

² Jehova ekuuga atĩrĩ,
 “No rĩrĩ, matukũ nĩmarooka
 rĩrĩa ngoigithia mbu ya mbaara
 ya gũũkĩrĩra Raba kũu kwa andũ a Amoni;
 nakuo gũgaatuĩka hĩba ya mwanangĩko,

natio tūtũūra tũrĩa tũkũrigiicĩirie tũcinwo
na mwaki.

Hĩndĩ ĩyo nĩguo Isiraeli akaingata
andũ arĩa maamũingatĩte,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

³ “Wee Heshiboni, girĩka, nĩgũkorwo Ai nĩ
kwanange!

Rĩrai, inyuĩ mūtũũraga Raba!

Mwĩhumbei nguo cia makũnia mũcaka;e;

Teng’erai ũũ na ũũ kũu thingo-inĩ ciakuo,
nĩgũkorwo Moleku nĩegũtahwo atwarwo bũrũri
ũngĩ,

hamwe na athĩnjĩri-ngai na anene ake.

⁴ Nĩ kĩĩ gĩtũmaga wĩrahĩre ituamba ciaku,
ũkeraha nĩ ũndũ wa ituamba ciaku icio noru
mũno?

Wee mwarĩ ũyũ ũtarĩ mwĩhokeku,
wee ũtũũrĩte wĩhokete ũtonga waku
ũkiugaga atĩrĩ,

‘Nũũ ũngĩtharĩkĩra?’

⁵ Nĩngakũrehithĩria imakania

kuuma kũrĩ arĩa othe makũrigiicĩirie,”

nĩguo Mwathani ekuuga,

o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

“Andũ othe anyu nĩmakaingatwo,
na gũtikağĩa na mũndũ wa gũcookereria
andũ acio mahurunjũkĩte.

⁶ “No rĩrĩ, thuutha-inĩ nĩngacookia

ũgaacĩru wa andũ a Amoni,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

Ndũmĩrĩri ĩkoniĩ Bũrũri wa Edomu

⁷ Ha ũhoro ũkoniĩ Edomu:

Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ:

“Kaĩ gũtarĩ na ũũgĩ ũtigarĩte kũu Temani?
Kaĩ kĩrĩra gĩthirĩte harĩ andũ arĩa akuũku?
Kaĩ ũũgĩ wao ũbuthĩte biũ?

⁸ Garũrũkai mwĩthare, mũthiĩ mũkehithe thĩinĩ
wa ngurunga iria ndiku,
inyuĩ arĩa mūtũũraga kũu Dedani,
tondũ nĩngarehithĩria Esaũ mwanangĩko
rĩrĩa ngaamũherithia.

⁹ Agethi a thabibũ mangĩũka kũrĩ we-rĩ,
githĩ to matigie tũthabibũ tũnini?

Aici mangĩũka ũtukũ-rĩ,
githĩ matingĩiya o indo iria imabatarĩtie?

¹⁰ No rĩrĩ, niĩ nĩngaguũria Esaũ nguo atigwo
njaga,
nĩngaguũria ciĩhitho ciake,
nĩguo ndakanacooke kuona gwa kwĩhitha.

Ciana ciake, na andũ a nyũmba yao, na andũ a
itũũra riake nĩmakaniinwo,
na o nake ndagatigara.

¹¹ Ndigĩrai ciana cianyu cia ngoriai; nĩngagitĩra
mũoyo yacio.

Atumia anyu a ndigwa mũreke o nao
manjĩhoke.”

¹² Jehova ekuuga atĩrĩ: “Kũngĩkorwo arĩa
mataagĩrĩrwo kũnyũira gĩkombe kũu no nginya
makĩnyũire-rĩ, wee ũngĩkĩaga kũherithio
nĩkĩ? Ndũrĩ hĩndĩ ũtakaherithio, no rĩrĩ, no
nginya ũgaakĩnyũira.” ¹³ Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Ngwĩhita ngĩgwetaga rĩitwa riakwa, njuge
atĩ Bozara gũgaatuĩka kũndũ kwanangĩku na
kũrĩ magigi, gwa kũmenwo na gwa kũnyiitwo

nĩ kĩrumi; namo matũũra makuo mothe magatũũra marĩ manangĩku nginya tene.”

14 Nĩnjiguĩte ndũmĩrĩri kuuma kũrĩ Jehova:
Atĩ nĩatũmire mũrekio athiĩ kũrĩ ndũrĩrĩ,
agaciĩre atĩrĩ,

“Ũnganai mũrĩtharĩkĩre!
Arahũkai mũkarũe mbaara!”

15 “Rĩu nĩngũkũnyiihia mũno gatagatĩ-inĩ ka
ndũrĩrĩ,
ndũme ũmenwo nĩ andũ.

16 Guoya ũrĩa ũtũmaga andũ magwĩtigĩre
na mwĩtĩo wa ngoro yaku-rĩ,
nĩikũheenetie,

o wee ũtũũraga thĩinĩ wa ngurunga cia ndwaro
cia mahiga,
o na ũgaikaraga tũcũmbĩrĩ igũrũ twa
karĩma.

O na ũngĩgaaka itara igũrũ mũno ta cia nderi,
ngaakũruta kuo, ngũharũrũkie,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

17 “Edomu gũgaatuĩka kũndũ gwa kũmakanĩa;
arĩa othe makaahĩtũkĩra kuo nĩmakamaka
na makũnyũrũrie,
nĩ ũndũ wa ũrĩa gũgaakorwo kwanangĩtwo.

18 O ta ũrĩa Sodomu na Gomora
kwang’auranirio,
hamwe na matũũra marĩa maariganĩtie
namo,

atĩ gũtirĩ mũndũ ũngĩtũũra kuo;
gũtirĩ mũndũ ũgaacooka gũtũũra kuo,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

19 “O ta mūrũũthi ũũkĩte kuuma ihinga-inĩ cia Jorodani,
ũgakinya ũrĩithio-inĩ ũrĩa mũnoru-rĩ,
noguo ngaingata Edomu oime bũrũri-inĩ wake o rĩmwe.

Nũũ ũthuurĩtwo wa kũruta wĩra ũcio nĩgeetha ndĩmũtue wa kũũrũgamĩrĩra?
Nũũ ũngĩ ũhaana ta nĩ, na nũũ ũngĩhota kũngararia?

Ningĩ nĩ mũrĩithi ũrĩkũ ũngĩkĩhota kũregana na nĩ?”

20 Nĩ ũndũ ũcio, ta thikĩrĩriai, mũigue ũrĩa Jehova athugundĩte gwĩka Edomu,
o na ũrĩa atuĩte gwĩka arĩa matũũraga Temani:

Arĩa anini thĩinĩ wa rũũru rũu rwa mbũri magaakururio matwarwo kũndũ kũraya;
nĩakaniina ũrĩithio wao ũthire biũ nĩ ũndũ wao.

21 Thĩ nũkainainio nĩ mũrurumo wao makĩgũa thĩ;
kayũ ga kĩrĩro kĩa gakaiguuo o nginya Iria Itune.

22 Atĩrĩrĩ! Nderi nũkombũka na ĩcuuhũke,
ĩtambũrũkĩtie mathagu mayo igũrũ rĩa Bozara.

Mũthenya ũcio-rĩ, ngoro cia njamba iria irĩ hinya cia Edomu
igaatũika ta ngoro ya mũndũ-wa-nja akĩrũmwo.

Ndũmĩrĩri ĩkoniĩ Dameski

23 Ha ũhoro ũkoniĩ Dameski:
“Hamathu na Aripadi nĩamaku,
nĩ ũndũ nĩmaiguĩte ndeto njũru.
Nĩmorĩtwo nĩ hinya,

- makaagaaga ta maaĩ ma iria.
- 24 Dameski nĩrĩũrĩtwo nĩ hinya,
nao andũ a rĩo makahũndũka meethare,
rĩiyũrĩtwo nĩ kũinaina;
andũ a rĩo manyiitĩtwo nĩ ruo rwa ngoro na
kĩeha,
ruo ta rwa mũndũ-wa-nja akĩrũmwo.
- 25 Nĩ kũĩ gĩtũmĩte itũũra rĩrĩa rĩrĩ ngumo rĩage
gũtiganĩrio,
o itũũra rĩu rĩngenagia?
- 26 Ti-itherũ, aanake a rĩo nĩmakarũndwo
barabara-inĩ ciarĩo;
thigari ciakuo ciothe igaakirio ki mũthenya
ũcio,”
ũguo nĩguo Jehova Mwene-Hinya-
Wothe ekuuga.
- 27 “Nĩngacina thingo cia Dameski;
naguo mwaki ũcio nĩũgaacina ciĩgitĩro cia
Beni-Hadadi.”

Ndũmĩrĩri ĩkonĩĩ Kedari na Hazoru

28 Ũhoro ũkonĩĩ Kedari, o na mothamaki ma
Hazoru, marĩa Nebukadinezaru mũthamaki wa
Babuloni aatharĩkĩire:

- Jehova ekuuga atĩrĩ:
“Arahũkai mũtharĩkĩre Kedari,
na mũniine andũ acio a mwena wa Irathĩro.
- 29 Hema ciao na ndũũru ciao cia mbũri
nĩigatahwo;
ciandarũa ciao nĩigakuuo,
hamwe na indo ciao ciothe, na ngamĩra ciao
ciothe.
Andũ nĩmakanĩrĩra, mameere atĩrĩ,
‘Kĩmako kĩnene kiumanĩte na mũena yothe!’

- 30 “Mwĩtharei narua!
 Ikarai thĩinĩ wa ngurunga iria ndiku,
 inyuĩ mĩtũũraga kũu Hazoru.
 Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni
 nĩaciirĩire kũmũũkĩrĩra;
 nĩathugundĩte ũrĩa ekũmũũkĩrĩra,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 31 “Arahũkai mũtharĩkĩre rũrĩrĩ rũu rũtũũrĩte
 rũgaaciire na rũhooreire,
 o rũu rũtũũrĩte rũrĩ na thayũ,
 rũrĩrĩ rũteehingagĩra na ihingo kana
 rũkeirigĩra na igera;
 andũ aruo matũũraga marĩ oiki,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 32 “Ngamĩra ciao igaatuĩka cia gũtahwo,
 nacio ndũũru icio ciao nyingĩ cia ng’ombe
 ituĩke cia ndaho.
 Arĩa marĩ kũndũ kũraya nĩngamahurunjĩra
 mĩena yothe ĩrĩa yumaga rũhuho.
 na nĩngamarehithĩria mwanangĩko kuuma
 mĩena yothe,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.
- 33 “Hazoru gũgaatuĩka ũtũũro wa mbwe,
 gũtũũre gũkirĩte ihooru nginya tene.
 Gũtirĩ mũndũ ũgaatũũra kuo;
 gũtirĩ mũndũ ũgaikara kuo.”

Ndũmĩrĩri ĩkonĩ Elamu

34 Īno nĩyo ndũmĩrĩri ya Jehova ĩrĩa yakinyĩrĩire Jeremia ũcio mũnabii ĩkonĩ Elamu, o kĩambĩrĩria-inĩ kĩa wathani wa Zedekia mũthamaki wa Juda:

35 Ũũ nĩguo Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga:

“Atĩrĩrĩ, nĩngoinanga ũta wa Elamu,
ũrĩa arĩ guo kĩhumo kĩa hinya wao.

36 Nĩngarehithĩria andũ a Elamu huho iria inya
ciumaga mĩena ĩrĩa ĩna ya igũrũ;
ngaamahurunjĩra na kũu huho icio inya ciu-
maga,
na gũtirĩ rũrĩrĩ o na rũmwe
andũ acio aingate a Elamu matakoorĩra.

37 Nĩngahehenja Elamu maitho-inĩ ma thũ ciao,
marĩ o mbere ya andũ arĩa macaragia
kũmaruta muoyo;

nĩngamarehithĩria mwanangĩko,
o na marakara makwa mahiũ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Ngaamateng’eria na rũhiũ rwa njora
nginya ndĩmaniine biũ.

38 Nĩngaiga gĩtĩ gĩakwa kĩa ũnene kũu Elamu,
na niine mũthamaki wakuo o na anene
akuo,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

39 “No rĩrĩ, nĩngacookia ũgaacĩru wa Elamu
matukũ-inĩ marĩa magooka,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

50

Ndũmĩrĩri ĩkonĩ Bũrũri wa Babuloni

1 ĩno nĩyo ndũmĩrĩri ĩrĩa Jehova aaririe na
kanua ka Jeremia ũcio mũnabii, ũhoru ũkonĩ
Babuloni na andũ a bũrũri wa Babuloni:

2 “Anĩrĩrai na mũhunjanĩrie ũhoru ndũrĩrĩ-inĩ,

haandai kibebero na mūhunjanīrie ūhoro
 wakō;
 mūtikamahithe ūndū, no mūmeere atīrī,
 ‘Babuloni nīgūgūtunyanwo;
 Beli nīgūconorithio,
 nayo Merodaki ūyūrwo nī kīmako.

Mīhianano yakuo nīgaconorithio,
 na mīhianano yao nīkaiyūrwo nī guoya.’

³ Tondū rūrīrī ruumīte mwena wa gathigathini
 nīrūkamūtharīkīra,
 na rwanange būrūri wake.

Gūtīrī mūdū ūgaatūūra kuo;
 andū nīmakoora o hamwe na nyamū.

⁴ “Matukū-inī macio, na ihinda-inī rūu,
 andū a Isiraeli na andū a Juda hamwe
 nīmagathiī macarie Jehova Ngai wao
 makīrīraga,”
 ūguo nīguo Jehova ekuuga.

⁵ “Nīmakoorīrīria njīra ya gūthī Zayuni,
 na magarūrūke, merekeirie mothiū mao
 kuo.

Nīmagooka meeohanie na Jehova,
 na marīkanīre kīrīkanīro gīa gūtūūra tene
 na tene
 kīrīa gītagacooka kūriganīra.

⁶ “Andū akwa makoretwo marī ng’ondū ciūrīte;
 arīithi ao nīmamahītithītie njīra,
 na magatūma morūūre irīma igūrū.

Nao morūūrīte kuuma kīrīma-inī nginya
 karīma-inī,
 makariganīrwo nī kūrīa ūhurūko wao ūrī.

7 Ūrĩa wothē wamoonire akĩmatambuura; thũ
 ciao ikiuga atĩrĩ,
 ‘Ithuĩ tũtirĩ na ihĩtia, nĩ ũndũ nĩmehĩirie
 Jehova,

ũrĩa arĩ we ũrĩithio wao wa ma,
 o we Jehova, mwĩhoko wa maithe mao.’

8 “Mwĩtharei muume Babuloni;
 eherai bũrũri wa andũ a Babuloni,
 na mũtuĩke ta thenge iria itongoragia rũũru
 rwa mbũri.

9 Nĩgũkorwo nĩngarahũra ũiguano wa ndũrĩrĩ
 nene,
 ciumĩte bũrũri wa gathigathini ciũkĩrĩre
 Babuloni.

Nĩkarũgama handũ ha cio irĩũkĩrĩre na
 igũtunyane,
 kuuma mwena ũcio wa gathigathini.

Mĩguĩ yao ĩgaatuĩka ta ĩrĩa ya njamba njoorua,
 iria itacookaga moko matheri.

10 Nĩ ũndũ ũcio Babuloni nĩgũgatahwo;
 andũ othe arĩa magaagũtaha nĩmagakuaa
 indo cia kũmaigana,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

11 “Tondũ nĩmũkenete na mũkarũũhia,
 inyuĩ arĩa mũtahaga igai rĩakwa,
 tondũ mũgũtũũha ta moori ĩkĩraanga ngano
 ĩkĩmĩhũũra,
 na mũkaania ta mbarathi cia njamba,

12 nyina wanyu nĩagaconoka mũno;
 we ũcio wamũciarire nĩagaconorithio.

Nĩwe ũgaakorwo arĩ mũnini mũno ndũrĩrĩ-inĩ,

atuŭke ta werũ, na ta bũrũri mũng'aru, o na ta werũ wa mũthanga.

13 Tondũ wa marakara ma Jehova, bũrũri ũcio ndũgacooka gũtũũrwo nĩ andũ, no rĩrĩ, nĩgũkira gũgaakira ihooru biũ.

Andũ arĩa othe makaagerera kũu Babuloni nĩmakamaka, na manyũrũrie kũndũ kũu tondũ wa ũrĩa gũgaakorwo kwanangĩtwo.

14 “Mwĩhaarĩrie mũthiũrũrũkĩrie Babuloni, inyuothe arĩa mũgeetaga ũta.

Rĩrathei! Mũtigatigie mĩguĩ, nĩgũkorwo nĩrĩhĩrie Jehova.

15 Riugĩrĩriei kuuma na mĩena yothe!

Nĩrĩĩneanĩte rĩo rĩene, mũthiringo yarĩo nĩgwĩte,

na thingo ciarĩo nĩimomokete.

Nĩgũkorwo rĩrĩ nĩrĩo irĩhĩria rĩa Jehova-rĩ,

mwrĩhĩriei harĩ rĩo;

rĩrĩkei o ta ũrĩa rĩaneeka andũ arĩa angĩ.

16 Eheriai ũrĩa ũhaandaga kũu Babuloni, na ũrĩa ũgethaga na rũhiũ rwake hĩndĩ ya magetha.

Tondũ wa rũhiũ rũu rwa njora rwa mũhinyanĩrĩria-rĩ,

o mũndũ nĩacooke kũrĩ andũ ao,

o mũndũ nĩorĩre bũrũri wao kũmbe.

17 “Isiraeli ahaana ta rũũru rũhurunjũkĩte, rũteng'eretio nĩ mĩrũũthi.

Mũthamaki wa Ashuri

nĩwe warĩ wa mbere kũmũtambuura;

wa kũrigĩrĩria kũmũhehenja mahĩndĩ-rĩ,

aarĩ Nebukadinezaru, mũthamaki wa Babuloni.”

18 Nĩ ùndũ ùcio, Jehova Mwene-Hinya-Wothe, Ngai wa Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:

“Nĩngaherithia mũthamaki wa Babuloni na bũrũri wake,
o ta ùrĩa ndaaherithirie mũthamaki wa Ashuri.

19 No nĩngacookia Isiraeli ùrĩithio-inĩ wake mwene,
nake akaarĩithagĩria kũu Karimeli na Bashani;

akaarĩaga akahũũna

kũu irima-inĩ cia Efraimu, na cia Gileadi.

20 Matukũ-inĩ macio, o ihinda-inĩ rĩu-rĩ, ihĩtia rĩa Isiraeli nĩrĩgathuthuurio,
no rĩtikoneka,

o na mehia ma Juda mathuthuurio,
no matikooneka,

nĩgũkorwo matigari marĩa ngaahonokia nĩngamarekera,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

21 “Tharĩkĩrai bũrũri wa Merathaimu,*
mũũkĩrĩre arĩa matũũraga Pekodi.

Mateng’eriei, na mũmoorage, mũmaniine biũ,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Ĩkai ùrĩa wotho ndĩmwathĩte.

22 Kũrĩ na mbugĩrĩrio ya mbaara bũrũri-inĩ ùcio,
nayo nĩ mbugĩrĩrio ya kũniinanwo kũnene!

23 Nyondo irĩa itũũrĩte ihũũraga thĩ yotho-rĩ,
kaĩ nĩyunangĩtwo, igathethereka-ĩ!

* 50:21 Merathaimu rĩgĩtaũrwo nĩ kuuga “kũremera Jehova maita meerĩ.”

- Kaĩ Babuloni nĩgũkirĩte ihooru gatagatĩ-inĩ
ka ndũrĩrĩ-ĩ!
- 24 Ndaakwambiire mũtego, wee Babuloni,
nawe ũkĩgwatio nĩguo ũtekũmenya;
wakorereirwo, ũkĩnyiitwo
tondũ wa gũkararia Jehova.
- 25 Jehova nĩahingũrĩte harĩa aigaga indo ciake
cia mbaara,
akaruta indo icio cia mbaara cia mang'ũrĩ
make,
nĩgũkorwo Mwathani Jehova Mwene-Hinya-
Wothe arĩ na wĩra wa kũruta
kũu bũrũri-inĩ wa andũ a Babuloni.
- 26 Ũkaai mũgũtharĩkĩre muumĩte kũndũ
kũraya.
Thariai makũmbĩ makuo;
gũcookanĩrĩriei irũndo ta cia hĩba cia
ngano.
Kwanangei biũ,
na mũtigatigie matigari kuo.
- 27 Ũragai tũtegwa twakuo tuothe,
tũikũrũkiei tũgathĩnjwo!
Kaĩ marĩ na haaro-ĩ! Nĩgũkorwo mũthenya
watuo nĩmũkinyu,
ihinda rĩatuo rĩa kũherithio.
- 28 Ta thikĩrĩriai mũigwe arĩa moorĩte na arĩa
metharĩte makoima bũrũri wa Babuloni,
makiumbũra marĩ kũu Zayuni
ũrĩa Jehova Ngai witũ erĩhĩrie,
akerĩhĩria nĩ ũndũ wa hekarũ yake.
- 29 “Itai aikia a mũguĩ mokĩrĩre Babuloni,
o arĩa othe mageetaga ũta.
Ambaai hema mũgũthiũrũrũkĩrie;

mũtikareke mündũ o na ũmwe warĩo oore.
Rĩrĩhei kũringana na ciĩko ciarĩo;
o ta ũrĩa rĩaneeka andũ angĩ-rĩ, rĩĩkei o ta
guo.

Nĩgũkorwo nĩrĩng'athĩirie Jehova,
o we Ũrĩa Mũtheru wa Isiraeli.

30 Nĩ ũndũ ũcio, aanake aarĩo nĩmakaagũa njĩra-
inĩ cia itũũra;
thigari ciarĩo ciothe nĩigakirio ki mũthenya
ũcio,"
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

31 "Atĩrĩrĩ, nĩngũũkĩrĩire, wee mwĩtĩĩ ũyũ,
nĩgũkorwo mũthenya waku nĩmũkinyu,
o rĩo ihinda rĩaku rĩa kũherithio,"
ũguo nĩguo Mwathani, o we Jehova-Mwene-
Hinya-Wothe, ekuuga.

32 "Mwĩtĩĩ ũcio nĩakahĩngwo agwe,
na gũtirĩ mündũ ũkaamũũkĩria;
nĩngagwatia matũũra makuo mwaki,
naguo nĩũgaacina arĩa othe
mamũrigiicĩirie, maniinwo biũ."

33 Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ,
"Andũ a Isiraeli nĩmahinyĩrĩirio,
o ũndũ ũmwe na andũ a Juda.

Arĩa othe maamatahire nĩmamarũmĩtie mũno,
makarega kũmarekia mathĩ.

34 No rĩrĩ, Mũkũũri wao arĩ na hinya;
Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩitwa
rĩake.

Nĩakamarũrĩra na kĩyo ciira-inĩ wao,
nĩguo atũme bũrũri wao ũgĩe na ũhurũko,
no aagithie arĩa matũũraga Babuloni
ũhurũko."

- 35 Jehova ekuuga atĩrĩ:
 “Harĩ na rūhiũ rwa njora rwa gũũkĩrĩra
 andũ a Babuloni,
 rūũkĩrĩre arĩa matũũraga Babuloni,
 na rūũkĩrĩre anene na andũ arĩa ogĩ akuo!
- 36 Rũhiũ rwa njora rūgookĩrĩra anabii akuo a
 maheeni,
 nao matuĩke irimũ.
 Ningĩ rūhiũ rwa njora nĩrũgookĩrĩra njamba
 ciakuo iria irĩ hinya,
 nacio nĩikaiyũrwo nĩ kĩmako kĩnene.
- 37 Rũhiũ rwa njora rūgookĩrĩra mbarathi, na
 ngaari cia ita,
 na andũ a ndũrĩrĩ arĩa marĩ ita-inĩ rĩake,
 nao matuĩke ta andũ-a-nja.
 Ningĩ rūhiũ rwa njora nĩrũgookĩrĩra indo ciao
 iria cia bata ciigĩtwo igĩina-inĩ ciao,
 nacio nĩigatahwo.
- 38 Nĩgũkaara riũa rĩa kũhũithia maaĩ makuo!
 Namo nĩmakaahũa biũ.
 Nĩgũkorwo ũcio nĩ bũrũri ũiyũrĩte ngai cia
 mĩhianano,
 nao andũ akuo nĩmagũrũkĩtio nĩyo.
- 39 “Nĩ ũndũ ũcio nyamũ cia werũ-inĩ na hiti nĩcio
 igaatũũraga Babuloni,
 na kũu no kuo gũgaatũũrwo nĩ ndundu.
 Gũtigacooka gũtũũrwo nĩ andũ
 o na kana gũikarwo nĩ andũ, nginya njjarwa
 na njjarwa.
- 40 O ta ũrĩa Ngai aang’aũranirie Sodomu, na
 Gomora,
 o hamwe na matũũra marĩa maariganĩtie
 namo-rĩ,

ũguo noguo gũtarĩ mũndũ ũgaatũũra kuo;
 gũtirĩ mũndũ ũgaikara kuo,”
 ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

- 41 “Atĩrĩrĩ, mbũtũ ya ita nĩ ĩrooka yumĩte mwena
 wa gathigathini;
 rũrĩrĩ rũnene, na athamaki aingĩ
 nĩmarahũrĩtwo kuuma ituri-inĩ cia thĩ.
- 42 Marooka marĩ na mota na matimũ mao;
 nao nĩ andũ ooru, na matarĩ tha.
 Mũrurumo wao nĩ ta mũrurumo wa ndiihũ cia
 maaĩ ma iria,
 magĩũka mahaicĩte mbarathi ciao;
 mokĩte meyarĩire wega mbaara-inĩ
 nĩguo magũtharĩkĩre, wee Mwarĩ ũyũ wa
 Babuloni.
- 43 Mũthamaki wa Babuloni nĩaiguĩte ũhoru wao,
 namo moko make makoowoo nĩ hinya.
 Nĩanyiitĩtwo nĩ ruo rũnene ngoro-inĩ yake,
 na ruo ta rwa mũndũ-wa-nja akĩrũmwo.
- 44 O ta mũrũũthi ũũkĩte kuuma ihinga-inĩ cia
 Jorodani
 ũgakinya ũrĩithio-inĩ ũrĩa mũnoru-rĩ,
 ũguo noguo ngaingata Babuloni, oime bũrũri-inĩ
 wake o rĩmwe.
 Nũũ ũcio ũthuurĩtwo wĩra ũcio nĩgeetha
 ndĩmũtue wa kũũrũgamĩrĩra?
 Nũũ ũngĩ ũhaana ta nĩ, ningĩ-rĩ, nũũ ũngĩhota
 kũngararia?
 Ningĩ nĩ mũrĩithi ũrĩkũ ũngĩhota kũregana
 na nĩ?”
- 45 Nĩ ũndũ ũcio, thikĩrĩriai mũigue ũndũ ũrĩa
 Jehova athugundĩte
 wa gũũkĩrĩra bũrũri wa Babuloni,

o na ũrĩa atuĩte gwĩka bŭrŭri wa andũ a Babuloni:
 Arĩa anini rŭũru-inĩ magaakururio, matwarwo kŭndũ kŭraya;
 nĩakananga ũrĩithio wao ũthire biũ nĩ ũndũ wao.
 46 Mŭrurumo wa Babuloni gŭgĩtahwo nĩũgathingithia thĩ;
 kayũ ga kĩrĩro gĩakuo nĩgakaiguuo ndŭrĩrĩ-inĩ.

51

1 Jehova ekuuga ũũ:
 “Atĩrĩrĩ, nĩngarahũra roho wa mŭniinani,
 ũũkĩrĩre Babuloni, o na andũ a Lebi-Kamai.
 2 Nĩngatũma andũ a kŭngĩ mathĩ Babuloni
 magakũhurunje ta ũrĩa mŭũngũ
 ũmbŭragwo ihuhĩro-inĩ,
 na manange bŭrŭri ũcio ũtigwo ũtarĩ kŭndũ;
 makaũũkĩrĩra kuuma mĩena yothe,
 mŭthenya ũcio wago wa mwanangĩko.
 3 Mŭtikanareke mũikia wa mĩguĩ ageete ũta wake,
 kana ehumbe nguo ciake cia ita.
 Mŭtigacaĩre aanake akuo;
 anangai mbŭtũ ciake cia ita, mŭciniine.
 4 Makaagũa thĩ moragĩtwo kũu Babuloni,
 magurarĩtio nguraro cia gĩkuũ kũu barabara-inĩ ciakuo.
 5 Nĩgũkorwo Isiraeli na Juda matitirikĩtwo
 nĩ Ngai wao, o we Jehova Mwene-Hinya-Wothe,

o na gũtuĩka bũrũri wao ũiyũrĩtwo nĩ mahĩtia
maitho-inĩ ma ũcio Mũtheru wa Isiraeli.

6 “Mwĩtharei muume kũu Babuloni!
Ūrai mũhonokie mũoyo yanyu!
Mwĩtharei mũtikaniinanĩrio nakuo nĩ ũndũ
wa mehia makuo.

Nĩ ihinda rĩa Jehova rĩa kwĩrĩhĩria;
agaakũrĩha o kĩrĩa gĩkwagĩrĩire.

7 Babuloni kwahaanaga ta gĩkombe gĩa thahabu
kĩrĩ guoko-inĩ kwa Jehova;
nakuo gũgĩtũma thĩ yothe ihaane ta ĩrĩtwo
nĩ njoohi.

Ndũrĩrĩ nĩcianyuire ndibei yakuo;
nĩ ũndũ ũcio rĩu ihaana ta igũrũkĩte.

8 Babuloni nĩgũkũgũa o rĩmwe na kũhehenjwo.
Kũrĩrĩrei!

Rehei ndawa ya kũniina ruo rwakuo;
hihi kwahota kũhona.

9 “ ‘Nĩtũngĩahonirie Babuloni,
no rĩrĩ, gũtingĩhonio.

Nĩtũgũtigei, na o mũndũ acooke bũrũri wake
kĩũmbe,
nĩgũkorwo ituĩro rĩakuo rĩkinyĩte o matu-
inĩ,
rĩambatĩte o nginya matu-inĩ marĩa mairũ.’

10 “ ‘Jehova nĩnonanĩtie ũthingu witũ;
ũkai tũthĩ tũkoimbũrĩre Zayuni
maũndũ marĩa Jehova Ngai witũ ekĩte.’

11 “Noorai mũguĩ, oyai ngo!

Nĩgũkorwo Jehova nĩarahũrĩte athamaki a
Amedi,
nĩ ũndũ nĩaciiĩre kũniina Babuloni.

Jehova nĩekwĩrĩhĩria harĩo,
erĩhĩrie maũndũ
marĩa meekirwo hekarũ yake.

12 Haandai bendera kũrigania na thingo cia
Babuloni!

Ongereraĩ agitĩri, igai arangĩri,
mũhaarĩrie andũ a kũhithũkĩra njĩra-inĩ!
Jehova nĩekũhingia ũrĩa aciiĩre gwĩka,
ahingie uuge wake wa kũrũmĩrĩrwo,
wa gũũkĩrĩra andũ a Babuloni.

13 Wee ũtũũraga gũkuhĩ na njũũĩ nyingĩ,
na ũkeigĩra indo nyingĩ igĩĩna-inĩ ciaku-rĩ,
ithirĩro rĩaku nĩ ikinyu,
nĩ ihinda rĩaku rĩa kweherio.

14 Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩehĩtĩte
akĩgwetaga rĩitwa rĩake, akoiga atĩrĩ:
Ti-itherũ nĩngatũma ũũkĩrĩrwo nĩ andũ
aingĩ o ta mĩrumbĩ ya ngigĩ,
nao makuugĩrĩrie nĩ ũndũ wa gũkũhoota.

15 “Nĩwe wombire thĩ na ũndũ wa hinya wake;
ningĩ akĩhaanda thĩ na ũũgĩ wake,
na agĩtambũrũkia matu mairũ na ũndũ wa
ũmenyo wake.

16 Hĩndĩ ĩrĩa agũũthũka-rĩ, maaĩ marĩa marĩ
igũrũ matu-inĩ nĩmarurumaga;
nĩwe ũtũmaga thaatũ wambate na igũrũ
kuuma ituri ciothe cia thĩ.
Atũmaga rũheni rũũke rũrehanĩte na mbura,
na akahingũrĩra rũhuho ruume makũmbĩ-
inĩ make.

- 17 “Andũ othe nĩmagĩte meciiria na makaaga
ũmenyo,
nake mūturi wa thahabu o wothe
nĩaconorithĩtio nĩ mĩhianano ĩyo yake.
Nĩ ũndũ mĩhianano ĩyo yake nĩ ya maheeni;
ndĩrĩ mĩhũmũ thĩinĩ wayo.
- 18 Ndĩrĩ kĩene, nĩ indo cia kũnyararwo;
narĩo ihinda rĩayo rĩa gũciirithio rĩakinya-
rĩ, nĩgathira biũ.
- 19 We ũcio Rũgai rwa Jakubu ndatarĩ tayo,
nĩgũkorwo nĩwe Mũũmbi wa indo ciothe,
o hamwe na mũhĩrĩga ũrĩa eegwatĩire ũtuĩke
igai rĩake;
Jehova Mwene-Hinya-Wothe nĩrĩo rĩĩtwa
rĩake.
- 20 “Nĩwe njũgũma yakwa ya ita,
na nowe kĩndũ gĩakwa kĩa mbaara:
nĩwe hũthagĩra kũhehenja ndũrĩrĩ,
na ngatũmĩra hinya waku kũniina
mothamaki.
- 21 Nĩwe hũthagĩra kũhehenja mbarathi na
mũmĩhaici,
ngakũhũthĩra kũhehenja ngaari ya ita na
mũmĩtwari,
- 22 ngakũhũthĩra kũhehenja mũndũ mũrũme na
mũndũ-wa-nja,
ngakũhũthĩra kũhehenja mũndũ mũkũrũ
na ũrĩa mwĩthĩ,
o na ngakũhũthĩra kũhehenja mwanake na
mũirĩtu,
- 23 Ngakũhũthĩra kũhehenja mũrĩithi na rũũru
rwake rwa mbũri,

ngakũhũthĩra kũhehenja mũrĩmi na
ndegwa ciake cia kũrĩma,
o na ngakũhũthĩra kũhehenja abarũthi na
anene.

24 “Na rĩrĩ, Babuloni na arĩa othe
matũũraga Kalidei, ngaamacookereria ũũru
wao mũkĩionagĩra, ũũru wothe ũrĩa maaneka
kũu Zayuni,” ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

25 “Nĩngũgũũkĩrĩra wee kĩrĩma gĩkĩ gĩa
kũniinana,
wee ũniinaga thĩ yothe.”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

“Nĩngũgũtambũrũkĩria guoko ngũũkĩrĩre,
ngũgaragarie ngũrute ndwaro-inĩ cia
mahiga,
na ndũme ũtuĩke ta kĩrĩma gĩcinĩtwo nĩ
mwaki.

26 Gũtirĩ ihiga rĩkarutwo harĩwe rĩtuĩke rĩa
koine,
o na kana ihiga o rĩothe rĩa mũthingi,
nĩ ũndũ ũgũtũũra ũkirĩte ihooru nginya
tene,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

27 “Haandai bendera bũrũri-inĩ,
huhai karumbeta ndũrĩrĩ-inĩ!
Thagathagai ndũrĩrĩ ikahũũrane nake;
ĩtai mothamaki maya meturanĩre,
mamũũkĩrĩre:
mothamaki ma Ararati, na Mini, na Ashike-
nazu.

Mũigĩrei mũnene wa ita wa kũmũũkĩrĩra;
ambatai mbarathi cia ita nyingĩ ta mĩrumbĩ
ya ngigĩ.

28 Thagathagai ndũrĩrĩ ikahũũrane nake;

thagathagai athamaki a Amedi,
 na abarũthi, na anene ao othe,
 na andũ a mabũrũri mothe marĩa
 maathagwo nĩo.

29 Bũrũri nĩurathingitha na ũkenyogonda nĩ
 ruo,
 nĩgũkorwo ũndũ ũrĩa Jehova aciirĩire gwĩka
 Babuloni nĩ mũrũmu:
 wa kũharagania bũrũri wa Babuloni
 nĩguo kwage mũndũ ũngĩtũũra kuo.

30 Njamba iria irĩ hinya cia Babuloni nĩitigĩte
 kũrũa;
 ciikarĩte ciĩgitio-inĩ ciacio iria nũmu.

Hinya wacio nĩ mũthiru;
 ihaanĩte o ta andũ-a-nja.

Ciikaro ciakuo nĩicinĩtwo na mwaki;
 mĩgĩĩka ya ihingo ciakuo nĩ miunange.

31 Mũtwari ndũmĩrĩri ũmwe ararũmĩrĩrwo nĩ
 ũngĩ,
 nake mũrekio akarũmĩrĩrwo nĩ mũrekio
 ũrĩa ũngĩ,

makamenyithie mũthamaki wa Babuloni
 atĩ itũũra rĩu rĩake inene rĩothe
 nĩrĩtunyane,

32 ningĩ mariũko ma njũũĩ nĩmanyiite,
 na kũrĩa kũrĩ marura gũgaacinwo na
 mwaki,
 nacio thigari ikanyiiitwo nĩ guoya.”

33 Jehova Mwene-Hinya-Wothe, o we Ngai wa
 Isiraeli, ekuuga atĩrĩ:

“Mwarĩ wa Babuloni atariĩ ta kĩhuhĩro kĩa ngano
 hĩndĩ ĩrĩa yaraganĩtio ĩkĩrangĩrĩrio;
 kahinda gake ga kũgethwo nĩgegũkinya o
 narua.”

- 34 “Nebukadinezaru mūthamaki wa Babuloni
 nīatūmeretie,
 nīatūreheire kīrigiicano,
 agatūma tūtuīke ta nyūngū ya rīūmba itarī
 kīndū.
 Nīatūmerūkītie o ta ndamathia,
 nayo nda yake akamīiyūria na indo ciitū iria
 irī mūrīo,
 na nīacookete agatūtahīka.
- 35 Maūndū ma ūhinya marīa maanekwo nyama
 ciitū-rī,
 marocookerera Babuloni,”
 ūguo nīguo atūūri a Zayuni mekuuga.
 “Thakame iitū īrocokerera acio maikaraga kūu
 Babuloni,”
 ūguo nīguo Jerusalemu īkuuga.
- 36 Nī ūndū wa ūguo-rī, Jehova ekuuga ūū:
 “Atīrīrī, nī nīngūkūrūīrīra na ngūrīhīrie;
 nīngahūithia iria rīake, na ndūme ithima
 ciake ihūe.
- 37 Babuloni gūgaatuīka hība ya kūndū
 kwanangīku,
 na imamo cia mbwe,
 na kūndū gwa kūmakania, na gwa
 gūthekererwo,
 kūndū gūtarī mūndū ūngītūūra kuo.
- 38 Andū othe akuo makaararamaga ta mīrūūthi
 mīithī,
 makaarurumaga ta njaū cia mīrūūthi.
- 39 No rīrī, hīndī īrīa magaakorwo macinītwo nī
 thuti-rī,
 nīrīo ngaamarugithīria iruga,
 na ndūme marīo nī njoohi,
 nīguo magaatheka maanīrīire,

macooke makome toro nginya tene, na maticooke gũũkĩra,”

ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

40 “Ngaamaikũrũkia ta tũgondũ tũgĩthĩ gũthĩnjwo,
o na ta ndũrũme irĩ hamwe na thenge.

41 “Hĩ, kaĩ Sheshaki nĩrĩkeegwatĩrwo-ĩ,
itũũra rĩu rĩrahagwo nĩ thĩ yothe kaĩ nĩinyiite-ĩ!

Babuloni gũgaatuĩka kũndũ gwa kũmakania thĩinĩ wa ndũrĩrĩ ciothe!

42 Iria rĩrĩa inene nĩrĩkaiyũra Babuloni guothe; mũrurumo wa ndihũ ciarĩo nĩguo ũgaakũhubanĩria.

43 Matũũra makuo nĩmakirĩte ihooru, matũũke bũrũri mũũmũ na werũ ũtarĩ kĩndũ,
bũrũri ũtarĩ mũndũ ũngĩũtũũra,
kũndũ gũtarĩ mũndũ ũgeragĩra kuo.

44 Nĩngaherithĩria Beli kũu Babuloni na ndũme ĩtahĩke kĩndũ kĩrĩa gĩothe ĩmeretie.

Ndũrĩrĩ itigacooka kũhatĩkana igĩthĩ kũrĩ yo.
Naruo rũthingo rwa Babuloni nĩrũkaagũa.

45 “Umai kũu thĩinĩ warĩo, inyuĩ andũ akwa!
Mwĩthareĩ, mũhonokie mũoyo yanyu!
Mwĩthareĩ, mweherere marakara marĩa mahiũ ma Jehova.

46 Mũtikanareke ngoro cianyu ciũrwo nĩ hinya, kana mwĩtigĩre
hĩndĩ ĩrĩa ndeto cia mũhuhu ikaiguuo bũrũri-inĩ;

ũhoro ũmwe wa mũhuhu nĩũkaiguuo mwaka
ũyũ,
na ũngĩ ũiguuo mwaka ũcio ũngĩ
ũrũmirĩire,
mũhuhu ũkoniĩ ndeto cia haaro bũrũri-inĩ,
na wa mwathani ũmwe agĩũkĩrĩra
mwathani ũrĩa ũngĩ.

47 Nĩgũkorwo ti-itherũ ihinda nĩrĩgooka
rĩrĩa ngaaherithia ngai cia mĩhianano ya
Babuloni;
bũrũri ũcio wothe nĩũgaconorithio,
nao andũ akuo arĩa othe moragĩtwo
nĩmakaaragana kuo.

48 Hĩndĩ iyo igũrũ na thĩ na kĩrĩa gĩothe kĩrĩ kuo
nĩikanĩrĩra nĩ gũkena igĩkenerera Babuloni,
nĩgũkorwo aniinani nĩmakarĩtharĩkĩra,
moimĩte mwena wa gathigathini,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

49 “Babuloni no nginya gũkaagũa nĩ ũndũ wa
andũ a Isiraeli arĩa maanooraga,
ũguo noguo andũ a mabũrũri mothe
makaagũa thĩ,
moragĩtwo nĩ ũndũ wa Babuloni.

50 Inyuĩ mũhonokete kũũragwo na rũhiũ rwa
njora-rĩ,
mwĩtharei na mũtikagonderere!
Ririkanagai Jehova mũrĩ bũrũri wa kũraya,
na mwĩciiragie ũhoro wa Jerusalemu.”

51 “Nĩtũconorithĩtio,
nĩgũkorwo nĩtũrumĩtwo,
na tũkahumbwo thoni mothiũ maitũ,
tondũ andũ a kũngĩ nĩmatoonyete

kündũ kũrĩa kwamũre thĩinĩ wa nyũmba ya
Jehova.”*

52 Jehova ekuuga atĩrĩ,
“Matukũ nĩmagooka rĩrĩa ngaaherithia
mĩhianano yake,
nao andũ arĩa agurarie kũu bũrũri-inĩ ũcio
guothe
nĩmagacaaya.

53 O na kũngĩtuĩka Babuloni gwĩtũũgĩrĩtie
gũgakinya o matu-inĩ,
na ciĩhitho ciakuo ikairigĩrwo na hinya
mũno-rĩ,
no ngaakũrehithĩria aniinani magũũkĩrĩre,”
ũguo nĩguo Jehova ekuuga.

54 “Mũgambo wa kĩrĩro nĩũraiguuo kũu Babu-
loni;
nĩ mũgambo wa kũniinanwo
ũraiguuo kũu bũrũri wa andũ a Babuloni.

55 Jehova nĩakaniina Babuloni;
nĩagakiria inegene rĩu inene rĩakuo.
Makũmbĩ ma thũ makaahũũyũka taarĩ
mũrurumo wa maaĩ maingĩ.
Mũrurumo wa mĩgambo yao
nĩkaiguuagwo.

56 Mũniinani nĩagookĩrĩra Babuloni;
njamba ciakuo iria irĩ hinya nĩikaanyiitwo,
namo mota mao moinangwo.

Nĩ ũndũ Jehova nĩ Mũrungu ũrĩhanagĩria;

* 51:51 Rĩrĩ nĩ ihinda rĩrĩa Nebukadinezaru aingĩrĩre thĩinĩ wa
hekarũ na akĩmĩthaahia mwaka wa 586 mbere ya gũciarwo gwa
Kristũ.

we akaarĩhanĩria biũ.

⁵⁷ Anene akuo, na andũ arĩa ogĩ, o na abarũthi akuo,
o ũndũ ũmwe na anene akuo, o na njamba ciakuo iria irĩ hinya,
othe nĩngatũma marĩio nĩ njoohi;
magaakoma nginya tene, na matiũkĩre,”
nĩguo Mũthamaki ekuuga,
o we ũrĩa rĩitwa rĩake arĩ Jehova Mwene-Hinya-Wothe.

⁵⁸ Jehova Mwene-Hinya-Wothe ekuuga atĩrĩ:
“Rũthingo rwa Babuloni rũrĩa rwariĩ nĩrũkang’aũranio biũ,
nacio ihingo ciakuo iria ndaaya na igũrũ icinwo na mwaki;
andũ menogagia tũhũ,
naguo wĩra wa ndũrĩrĩ no ngũ cia gũcinwo na mwaki.”

⁵⁹ Īno nĩo ndũmĩrĩri ĩrĩa Jeremia aaheire Seraia mũrũ wa Neria, mũrũ wa Maaseia, o ũcio warĩ mũnene ũrĩa mũrori wa maũndũ ma nyũmba ya mũthamaki, rĩrĩa aathiire Babuloni marĩ na Zedekia mũthamaki wa Juda mwaka-inĩ wa ĩna wa ũthamaki wake.

⁶⁰ Jeremia nĩandĩkĩte ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo ũhoru wotho ũkoniĩ mwanangĩko ũrĩa ũgaakinyĩrĩra Babuloni: maũndũ marĩa mothe maandĩkĩtwo makoniĩ Babuloni. ⁶¹ Jeremia akĩra Seraia atĩrĩ, “Wakinya Babuloni-rĩ, ũgaatigĩrĩra atĩ nĩwathoma mohoro maya mothe wanĩriire. ⁶² Ũcooke uuge atĩrĩ, ‘Wee Jehova, nĩugĩte nĩũkũniina kũndũ gũkũ, nĩgeetha gũtikanatũrwo nĩ mũndũ, o na

kana nyamũ; gũgũtũũra gũkirĩte ihooru nginya tene.’ ⁶³ Warĩkia gũthoma ibuku rĩu rĩa gĩkũnjo-rĩ, ũrĩoherere ihiga, ũrĩkie Rũũ rwa Farati. ⁶⁴ Ũcooke uge atĩrĩ, ‘Ũguo noguo Babuloni gũkaarikĩra kũũrĩre biũ, na gũtigacooka kuumĩra na igũrũ, nĩ ũndũ wa mwanangĩko ũrĩa ngaakũrehithĩria. Nao andũ akuo nĩmakaagũa.’”

Ũhoro wa Jeremia ũkinyĩte hau.

52

Kũgũa kwa Jerusalemu

¹ Zedekia aarĩ wa mĩaka mĩrongo ĩrĩ na ũmwe rĩrĩa aatuĩkire mũthamaki, nake agĩthamaka arĩ Jerusalemu mĩaka ikũmi na ũmwe. Nyina ee-tagwo Hamutali mwarĩ wa Jeremia; nake oimĩte Libina. ² Nake agĩka maũndũ mooru maitho-inĩ ma Jehova, o ta ũrĩa Jehoiakimu eekĩte. ³ Na nĩ ũndũ wa marakara ma Jehova-rĩ, nĩkĩo maũndũ macio mothe meekĩkire kũu Jerusalemu na Juda, na mũthia-inĩ akĩmaingata mehere mbere yake.

Na rĩrĩ, Zedekia akĩremera mũthamaki wa Babuloni, akĩaga gwathĩka.

⁴ Nĩ ũndũ ũcio mwaka-inĩ wa kenda wa ũthamaki wa Zedekia, mũthenya wa ikũmi wa mweri wa ikũmi-rĩ, Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni agĩthĩ kũhũũrana na Jerusalemu arĩ na ita riake rĩothe, nao makĩamba hema nja ya itũũra rĩu inene, na magĩaka ihumbu cia tĩiri mĩena yothe yarĩo cia kũmateithia gũtharĩkĩra itũũra rĩu. ⁵ Narĩo itũũra rĩu inene rĩgĩkara rĩrĩ irigiicĩrie nginya

mwaka wa ikūmi na ũmwe wa ũthamaki wa Zedekia.

⁶ Na rĩrĩ, mũthenya wa kenda wa mweri wa kana, ng'aragu ikĩneneha mũno kũu itũũra-inĩ, o nginya gũkĩaga irio cia kũrĩio nĩ andũ a bũrũri ũcio. ⁷ Hĩndĩ iyo rũthingo rwa itũũra rĩu inene rũkĩmomorwo, nacio mbũtũ ciothe cia ita ikĩũra. Moimire itũũra-inĩ ũtukũ magereire kĩhingo-inĩ kĩrĩa kĩarĩ gatagatĩ ga thingo cieri hakuhĩ na mũgũnda wa mũthamaki, o na gũtuĩka andũ a Babuloni nĩmarigiicĩirie itũũra rĩu inene rĩothe. Nao makĩũra merekeire Araba, ⁸ no mbũtũ ya ita ya Babuloni igĩteng'eria Mũthamaki Zedekia nginya ikĩmũkinyĩra werũ-inĩ ũrĩa mwaraganu wa Jeriko. Thigari ciake ciothe ikĩamũranio nake ikĩhurunjwo. ⁹ Nayo mbũtũ ya ita ya Babuloni ikĩnyiiita Mũthamaki Zedekia.

Makĩmũtwara kũrĩ mũthamaki wa Babuloni ũrĩa warĩ kũu Ribila, bũrũri-inĩ wa Hamathu, na kũu nĩkuo aamũtuĩrĩire ciira. ¹⁰ Mũthamaki wa Babuloni arĩ kũu Ribila nĩoragithirie ariũ a Zedekia o hau maitho-inĩ ma ithe wao; agĩcooka akĩũragithia anene othe a Juda. ¹¹ Nĩacookire agĩkũũrithia Zedekia maitho, na akĩmuoha na bĩngũ cia gĩcango, akĩmũtwara Babuloni, na kũu akĩmũkia njeera nginya mũthenya ũrĩa aakuire.

¹² Mũthenya wa ikūmi wa mweri wa itano, mwaka-inĩ wa ikūmi na kenda wa gũthamaka kwa Nebukadinezaru mũthamaki wa Babuloni-rĩ, Nebuzaradani mũnene wa arangĩri a mũthamaki wa Babuloni, ũrĩa watungataga mũthamaki wa Babuloni, agĩũka Jerusalemu,

¹³ agĩcina hekarũ ya Jehova, na nyũmba ya ũthamaki, o na nyũmba ciothe cia Jerusalemu. Ningĩ agĩcina nyũmba o yothe yarĩ ya bata kuo. ¹⁴ Nayo mbũtũ yothe ya ita ya Babuloni, ãtongoretio nĩ mũnene ũcio wa arangĩri a mũthamaki, ãkĩmomora thingo ciothe iria ciathiũrũrũkĩrie Jerusalemu. ¹⁵ Nebuzaradani ũcio warĩ mũnene wa arangĩri a mũthamaki nĩatahire andũ amwe arĩa maarĩ athĩni mũno, na andũ arĩa maatigaire kũu itũũra-inĩ rĩu inene, hamwe na mabundi marĩa mangĩ, o na andũ arĩa metwarĩte o ene kũrĩ mũthamaki wa Babuloni. ¹⁶ No Nebuzaradani nĩatigire andũ amwe arĩa maarĩ athĩni mũno a bũrũri ũcio kuo, nĩguo marutage wĩra mĩgũnda-inĩ ya mĩthabibũ na mĩgũnda-inĩ ãrĩa ãngĩ.

¹⁷ Andũ a Babuloni makiunanga itugĩ cia gĩcango, na metha cia kũigĩrĩrwo indo, na Karia karĩa kaarĩ ga gĩcango, iria ciarĩ thĩnĩ wa hekarũ ya Jehova, magĩkuua gĩcango kũu gĩothe magĩgĩtwara Babuloni. ¹⁸ Ningĩ magĩkuua nyũngũ, na icakũri, na magathĩ ma gũtinia ndaambĩ, na mbakũri cia kũminjaminjĩria maaĩ, na thaani, o na indo ciothe cia gĩcango iria ciahũthagĩrwo wĩra-inĩ wa hekarũ, magĩthĩi nacio. ¹⁹ Mũnene ũcio wa thigari cia mũthamaki nĩakuuire mbakũri iria nene, na Ngĩo, na mbakũri cia kũminjaminjĩria maaĩ, na nyũngũ, na mĩtĩ ya matawa, na thaani, o na mbakũri iria ciahũthagĩrwo na kũruta maruta ma kũnyuuo, iria ciothe ciathondeketwo na thahabu ãrĩa therie kana betha.

²⁰ Gĩcango kĩrĩa kĩarutirwo itugĩ-inĩ icio cierĩ, na Karia kau, na ndegwa iria ikũmi na igĩrĩ cia

gĩcango iria ciarĩ rungu rwako, na metha, iria Mũthamaki Solomoni aathondekete cia hekarũ ya Jehova, gĩtingĩathimĩkire nĩ kũingĩha. ²¹ O gĩtugĩ kĩmwe gĩacio kĩarĩ kĩa mĩkono ikũmi na ĩnana* kũraiha, na mĩkono ikũmi na ĩĩrĩ† gũthiũrũrũka; na o kĩmwe gĩacio kĩarĩ na ũtungu wa ciara inya, na kĩarĩ na irima gata-gatĩ. ²² Kĩongo gĩa gĩcango kĩrĩa kĩarĩ hau gĩtugĩ-igũrũ, o kĩmwe kĩarĩ kĩa mĩkono ĩtano‡ kũraiha, na gĩkagemio na rũgara rũrĩ na makomamanga ma gĩcango gũthiũrũrũkĩria. Gĩtugĩ kũ kĩngĩ gĩa keerĩ, kĩrĩ na makomamanga makĩo nĩkĩahaanaine biũ na kũ kĩngĩ kĩa mbere. ²³ Na haarĩ na makomamanga mĩrongo kenda na matandatũ maacuuhĩte mĩena-inĩ; makomamanga mothe marĩa maathiũrũrũkĩirie igũrũ wa magemio macio ma rũgara maarĩ igana rĩmwe.

²⁴ Mũnene ũcio wa arangĩri nĩanyiitire Seraia mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, na Zefania mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa wa keerĩ harĩ we, o na andũ arĩa atatũ maarangagĩra mũrango. ²⁵ Harĩ andũ arĩa maatigaire kũu itũũra-inĩ inene, akĩnyiita mũnene ũrĩa warũgamĩrĩire andũ a mbaara, na akĩnyiita andũ mũgwanja arĩa maataaraga mũthamaki. Ningĩ akĩnyiita karani ũrĩa mũnene, ũrĩa wandĩkithagia andũ a gũthiĩ ita a bũrũri ũcio, na andũ ake mĩrongo ĩtandatũ arĩa maakorirwo itũũra-inĩ rĩu inene. ²⁶ Nebuzaradani ũcio mũnene wa arangĩri akĩmakuua othe, akĩmatwarĩra mũthamaki wa Babuloni kũu Ribila. ²⁷ Kũu Ribila, bũrũri-inĩ wa

* 52:21 nĩ ta mita 8 † 52:21 nĩ ta mita ithano na nuthu (5:5)

‡ 52:22 nĩ ta mita igĩrĩ na robo (2:25)

Hamathu, nĩkuo mũthamaki ũcio wa Babuloni aamoragithĩirie.

Nĩ ũndũ ũcio andũ a Juda magĩtahwo, magĩtwarwo bũrũri ũngĩ, makĩrutwo bũrũri wao. ²⁸ Ũyũ nĩguo mũigana wa andũ arĩa Nebukadinezaru aatahire akĩmatwara bũrũri ũngĩ:

mwaka-inĩ wa mũgwanja aatahire Ayahudi 3,023;

²⁹ nago mwaka wa ikũmi na ĩnana wa ũthamaki wa Nebukadinezaru, agĩtaha andũ 832 kuuma Jerusalemu;

³⁰ o nago mwaka-inĩ wake wa mĩrongo ĩrĩ na ĩtatũ, agĩtaha Ayahudi 745 magĩtwarwo bũrũri ũngĩ

nĩ Nebuzaradani ũcio mwathi wa arangĩri a mũthamaki.

Andũ acio othe maarĩ 4,600.

Jekonia Kuohorwo

³¹ Na gũgĩkinya atĩrĩ, mwaka-inĩ wa mĩrongo ĩtatũ na mũgwanja kuuma rĩrĩa Jekonia, mũthamaki wa Juda, aatwarirwo bũrũri ũngĩ, mwaka-inĩ ũrĩa Evili-Merodaki aatuĩkire mũthamaki wa Babuloni-rĩ, nĩhorithirie Jekonia mũthamaki wa Juda, akĩmũrekereria oime njeera mũthenya wa mĩrongo ĩrĩ na ĩtano wa mweri wa ikũmi na ĩrĩ. ³² Nĩamwarĩirie na ũhooreri, na akĩmũhe gĩtĩ gĩa kũmũtũgĩria gũkĩra ahamaki acio angĩ maarĩ nao kũu Babuloni. ³³ Nĩ ũndũ ũcio Jekonia akĩruta nguo ciake cia njeera, na agĩtũũra arĩianagĩra irio na mũthamaki matukũ mothe marĩa aatũũrire

muoyo. ³⁴ Mũthamaki ũcio wa Babuloni
nĩaheaga Jekonia indo cia kũmũteithia o
mũthenya matukũ mothe marĩa aatũũrire
muoyo, nginya mũthenya ũrĩa aakuire.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63